

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Skwierzyna na lata 2024-2031

Skwierzyna | 2024

Opracowanie:

Wprowadzenie	5
1. Wykaz pojęć zastosowanych w opracowaniu	7
2. Podstawa prawna	9
3. Powiązania GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi	10
3.1 Spójność GPR z dokumentami strategicznymi rangi krajowej.....	11
3.2 Spójność dokumentu w skali regionalnej.....	12
3.3 Opis powiązań GPR z dokumentami strategicznymi gminy.....	15
3.4 Zgodność z prawem wodnym.....	16
4. Synteza diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	17
4.1 Metodyka wyznaczania obszaru zdegradowanego.....	17
4.1.1. Wyróżnione obszary porównawcze.....	19
4.1.2. Dobór kryteriów delimitacji.....	21
4.2 Wnioski z diagnozy delimitacyjnej.....	24
4.2.1. Etap I. delimitacji - obliczenie syntetycznego wskaźnika degradacji w sferze społecznej.....	25
4.2.2. Etap II. Wyodrębnienie negatywnych zjawisk w sferze pozaspołecznej.....	28
5. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	31
5.1 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego.....	31
5.2. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji.....	32
6. Analiza pogłębiona obszaru rewitalizacji	37
6.1. Obszar rewitalizacji.....	38
6.1.1. Podobszar rewitalizacji Skwierzyna I.....	40
6.1.2. Podobszar rewitalizacji Skwierzyna III.....	57
6.1.3. Podobszar rewitalizacji Skwierzyna VI.....	72
6.2. Podsumowanie analizy pogłębionej obszaru rewitalizacji.....	83
6.3. Obszar rewitalizacji – obszary zagrożenia powodzią.....	85
7. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzonej rewitalizacji	88
8. Cele rewitalizacji wraz z odpowiadającymi im kierunkami działań	89
9. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	94
9.1. Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne.....	102
SKWIERZYNA I.....	102
9.2. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne.....	114
10. Komplementarność i mechanizmy integrowania	142
10.1 Komplementarność przestrzenna.....	142
10.2 Komplementarność problemowa.....	143
10.3 Komplementarność proceduralno-instytucjonalna.....	143
10.4 Komplementarność międzyokresowa.....	144
10.5 Komplementarność źródeł finansowania.....	148
10.6 Podsumowanie komplementarności.....	148
10.7 Mechanizmy integracji.....	152
10.8 Dostępność.....	153
11. Indykatywne ramy finansowe	156
12. Opis struktury zarządzania	158
13. System monitoringu i oceny GPR	161
13.1 System monitoringu.....	161
13.2 Ewaluacja.....	163

13.3 Harmonogram realizacji.....	164
13.4 Koszty zarządzania	165
13.5 Wskaźniki realizacji	165
14. Uspołecznienie dokumentu i proces partycypacji społecznej	167
14.1 Upowszechnienie opracowania GPR	167
14.2 Uspołecznienie wdrażania GPR.....	170
15. GPR jako strategia IIT (inny instrument terytorialny).....	172
16. Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko	175
17. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach	175
18. Zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego	176
18.1 Specjalna Strefa Rewitalizacji	176
18.2 Zmiany w dokumentach planowania i zagospodarowania przestrzennego	176
Spis tabel i grafik	177
19. Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji.....	179

Wprowadzenie

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Skwierzyna na lata 2024-2031 stanowi dokument operacyjny, określający główne cele i kierunki działań gminy Skwierzyna w wieloletniej perspektywie. Niniejszy dokument jest kontynuacją przyjętego w 2016 r., zgodnie z uchwałą nr XXXI/218/16 Rady Miejskiej w Skwierzynie z dnia 21 grudnia 2016 r. „Programu Rewitalizacji Gminy Skwierzyna na lata 2016-2023”. W związku ze zmieniającą się sytuacją społeczno-gospodarczą, jak również prawną, ww. dokument przedawnił się, a zawarte w nim założenia wymagają weryfikacji i dostosowania do obecnych uwarunkowań.

Opracowany dokument skupia się na przeciwdziałaniu pogłębiania i rozpowszechniania stanu kryzysowego występującego na obszarze zdegradowanym poprzez realizację holistycznych i zintegrowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych na rzecz lokalnej społeczności, gospodarki, ładu przestrzennego oraz zrównoważonego rozwoju. Opracowanie zostało przygotowane zgodnie z zapisami:

- Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku (Dz. U z 2021 poz. 485 z późn. zm),
- Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40)
- Zasad realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027 (dokument opracowany przez Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej).

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Skwierzyna na lata 2024-2031 został opracowany zgodnie z metodyką zaproponowaną w następujących publikacjach:

- „Rewitalizacja. Inspiracje i doświadczenia dla zintegrowanych działań na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki“, Opole 2022 r.,
- Ekspertyza pn. „Ocena realizacji gminnego programu rewitalizacji. Praktyczny podręcznik dla samorządów lokalnych“. Ekspertyza współfinansowana ze środków Unii Europejskiej z Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 w ramach projektu Regiony Rewitalizacji, Warszawa 2022 r.,
- W. Jarczewski (red.), Delimitacja krok po kroku, Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju Departament Polityki Przestrzennej i Gospodarki Nieruchomościami, Warszawa 2017 r.,
- A. Jadach-Sepioto (red.), Gminny Program Rewitalizacji. Praktyczny poradnik dla mieszkańców i władz lokalnych, Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju Departament Polityki Przestrzennej i Gospodarki Nieruchomościami, Warszawa 2018 r.,
- A. Jadach-Sepioto, K. Spadło, A. Kułaczowska (red.), Monitorowanie procesów rozwoju na poziomie wewnątrzmijskim, Warszawa 2020 r. Publikacja ta powstała w ramach projektu Monitoring rozwoju lokalnego na poziomie miejskim i wewnątrzmijskim, realizowanego

przez Związek Miast Polskich oraz Instytut Rozwoju Miast i Regionów w ramach umowy dotacji z Ministerstwem Inwestycji i Rozwoju (obecnie Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej),

- Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa, Ustawa o rewitalizacji. Praktyczny komentarz, Warszawa 2016 r.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Skwierzyna na lata 2024-2031 jest dokumentem strategicznym o charakterze lokalnym. Należy zwrócić uwagę, iż wykonywanie zadań rewitalizacyjnych przez gminę Skwierzyna wpisuje się w zakres działania i zadań gminy, wynikających z art. 7 ust. 1 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Sukcesywne realizowanie działań ujętych w GPR umożliwia spełnianie zadań własnych gminy dzięki zaspokajaniu zbiorowych potrzeb lokalnej społeczności.

Pierwszym etapem pracy, prowadzącym do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji było przeprowadzenie diagnozy delimitacyjnej, która pozwoliła wyodrębnić obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji gminy Skwierzyna. Potwierdzeniem wyznaczenia obszaru zdegradowanego, który jednocześnie stanowi obszar rewitalizacji jest uchwała nr LXVI/480/23 Rady Miejskiej w Skwierzynie z dnia 31 sierpnia 2023 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Skwierzyna (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego poz. 2195). Ww. uchwała stanowi akt prawa miejscowego, która zgodnie z wymogami ustawowymi została poddana konsultacjom społecznym. Interesariusze mogli składać uwagi w formie elektronicznej, pisemnej oraz ustnej w dniach 12 lipca 2023 roku do 8 sierpnia 2023 roku. Kolejnym krokiem było przystąpienie do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Skwierzyna na lata 2024-2031. Prawomocnym potwierdzeniem rozpoczęcia tego etapu prac było podjęcie Uchwały Nr LXIX/506/23 Rady Miejskiej w Skwierzynie z dnia 23 listopada 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Skwierzyna na lata 2024-2031. Następnie przeprowadzono otwarty nabór projektów rewitalizacyjnych (4.12.2023 - 22.12.2023). Mieszkańcy gminy mogli składać swoje propozycje zarówno za pośrednictwem formularza elektronicznego (https://ankieta.deltapartner.org.pl/skwierzyna_fiszka_gpr), korespondencji e-mail oraz w formie papierowej w Urzędzie Miejskim w Skwierzynie. W wyniku przeprowadzonego naboru zgromadzono łącznie 16 propozycji projektowych. Poszczególne etapy konsultacji społecznych opisano w rozdziale 13. „Uspołecznienie dokumentu i proces partycypacji społecznej”.

1. Wykaz pojęć zastosowanych w opracowaniu

Poniżej wskazane pojęcia należą do nomenklatury dotyczącej rewitalizacji i pochodzą z ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. (Dz. U z 2021 poz. 485 z późn. zm),

OBSZAR ZDEGRADOWANY – obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy. Dotyczy to najczęściej obszarów miejskich, ale także wiejskich. Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic pod warunkiem stwierdzenia sytuacji kryzysowej w każdym z podobszarów.

OBSZAR REWITALIZACJI – obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni Gminy oraz być zamieszkały przez więcej niż 30% mieszkańców Gminy. W skład obszaru rewitalizacji mogą wejść obszary na których zidentyfikowano problemy w sferze przestrzenno-funkcjonalnej, takie jak tereny przemysłowe (w tym portowe i wydobywcze), powojenne lub pokolejowe, wyłącznie w przypadku, gdy przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla danego obszaru rewitalizacji.

PROGRAM REWITALIZACJI

- gminny program rewitalizacji, o którym mowa w art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U z 2021 poz. 485 z późn. zm).
- inicjowany, opracowany i uchwalony przez Radę Gminy, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446, z późn. zm.), wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji,

REWITALIZACJA – kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej

gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji.

Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmacnianie jego lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych), jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez interesariuszy (m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właścicieli nieruchomości, organy władzy publicznej, etc.) tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością. Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji prowadzone są w sposób spójny: wewnętrznie (poszczególne działania pomiędzy sobą) oraz zewnętrznie (z lokalnymi politykami sektorowymi, np. transportową, energetyczną, celami i kierunkami wynikającymi z dokumentów strategicznych i planistycznych).

STAN KRYZYSOWY – stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer:

- gospodarczej (w szczególności w zakresie niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw),
- środowiskowej (w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska),
- przestrzenno-funkcjonalnej (w szczególności w zakresie niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej),
- technicznej (w szczególności w zakresie degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Skalę negatywnych zjawisk odzwierciedlają mierniki rozwoju opisujące powyższe sfery. Wskazują one na niski poziom rozwoju lub silną dynamikę spadku jego poziomu, w odniesieniu do wartości dla całej gminy.

2. Podstawa prawna

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Skwierzyna na lata 2024-2031 został sporządzony zgodnie z wymogami Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U z 2021 poz. 485 z późn. zm), uwzględniając wszystkie niezbędne elementy zarówno w sensie merytorycznym (zawartość poszczególnych rozdziałów), jak i organizacyjnym obejmującym proces partycypacji społecznej. Innymi, również ważnymi aktami prawnymi regulującymi proces rewitalizacji są:

- Ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1710 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 344),
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zasobie Nieruchomości (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1054),
- Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 725),
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz.U. z 2022r. poz. 840),
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz.U. 2023 poz. 1094 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 977),
- Ustawa z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (t. j. Dz. U. z 2023r. poz.1752),
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz.U. 2022 poz. 1079).

Dodatkowo dokument został sporządzony zgodnie z wymogami zawartymi w *Umowie Partnerstwa dla realizacji Polityki Spójności na 2021-2027*, przyjętej dnia 30.06.2022 r.oraz opublikowanymi przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej *Zasadami realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027*.

3. Powiązania GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Skwierzyna na lata 2024-2031 przeanalizowano pod kątem zgodności i spójności z kluczowymi dokumentami planistycznymi i operacyjnymi. Proces rewitalizacji, co do zasady ma wymiar lokalny i powinien kreować rozwój na poziomie jednostek samorządu terytorialnego, jednak pośrednio przyczynia się do realizacji celów i założeń programów na poziomie regionu i kraju.

Poniżej przedstawiono schemat celów i kierunków działań GPR Gminy Skwierzyna na lata 2024-2031. W dalszych podrozdziałach wykazano zgodność dokumentów programowych z GPR na poziomie celów z dokumentami strategicznymi w skali krajowej, regionalnej oraz gminnej.

Tabela 1 Schemat celów strategicznych wraz z odpowiadającymi im kierunkami działań

Cel strategiczny	Kierunek działań	
1. Wzmocnienie kapitału społecznego, wsparcie i integracja mieszkańców	1.1.	Wzrost jakości i dostępności do usług społecznych,
	1.2.	Działania na rzecz włączenia i integracji społecznej,
	1.3.	Poprawa bezpieczeństwa oraz przeciwdziałanie zjawiskom patologii i dezintegracji społecznej,
	1.4.	Aktywizacja kulturalno-społeczna mieszkańców oraz propagowanie aktywnego stylu życia,
	1.5.	Aktywizacja mieszkańców poprzez działania na rzecz ich zaradności i przedsiębiorczości.
2. Stworzenie funkcjonalnej przestrzeni publicznej bazującej na lokalnym potencjale kulturowym, rekreacyjnym i zasobach naturalnych	2.1.	Tworzenie spójnej, bezpiecznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej z zapewnieniem wysokiej jakości usług publicznych,
	2.2.	Przebudowa i poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej,
	2.3.	Rewitalizacja terenów zielonych (przestrzeni parkowych), mała zielono-niebieska infrastruktura,
	2.4.	Modernizacja obiektów i przestrzeni rekreacyjnych i sportowych.

Źródło: opracowanie własne

3.1 Spójność GPR z dokumentami strategicznymi rangi krajowej

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Skwierzyna na lata 2024-2031 jest jednym z dokumentów programujących rozwój jednostki samorządu terytorialnego w następujących obszarach: społecznym, gospodarczym, przestrzenno-infrastrukturalnym oraz środowiskowym. Poniżej w ujęciu tabelarycznym przedstawiono zgodność (komplementarność) Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Skwierzyna na lata 2024-2031 z dokumentami strategicznymi w skali makro (na poziomie krajowym) w zakresie celów strategicznych.

Niniejsze opracowanie jest spójne z identyfikowanymi na poziomie krajowym celami i kierunkami działań przedstawionymi w dokumentach zaprezentowanych poniżej w ujęciu tabelarycznym.

Tabela 2 Komplementarność GPR z dokumentami na poziomie krajowym

Komplementarność z dokumentami na poziomie krajowym
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) - SOR
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju jest aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, tj. Strategii Rozwoju Kraju 2020, przyjętej uchwałą Rady Ministrów z dnia 25 września 2012 r., zgodnie z wymogami ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2016 r. poz. 383, 1250, 1948 i 1954 oraz z 2017 r. poz. 5). Strategia określa nowy model rozwoju – suwerenną wizję strategiczną, zasady, cele i priorytety rozwoju kraju w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym do 2020 r. oraz w perspektywie do 2030 r.   Cele i zadania: Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną: Wzrost zdolności polskiego przemysłu do sprostania globalnej konkurencji Zwiększenie innowacyjności polskich przedsiębiorstw na rynku krajowym i rynkach zagranicznych Przemiany strukturalne sektora Nowe formy działania i współpracy Nowoczesne instrumenty wsparcia Trwałe zwiększanie stopy inwestycji i ich jakości w dłuższej perspektywie, przy większym wykorzystaniu środków krajowych Zwiększanie umiędzynarodowienia polskiej gospodarki Zwiększanie towarów zaawansowanych technologicznie Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony   Poprawa dostępności usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy Zrównoważony rozwój kraju wykorzystujący indywidualne potencjały endogeniczne poszczególnych terytoriów Wzmocnienie regionalnych przewag konkurencyjnych w oparciu o specjalizacje gospodarcze i nowe nisze rynkowe Podniesienie skuteczności i jakości wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie na wszystkich szczeblach zarządzania Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu   Uproszczenie prawa zapewniające lepsze warunki dla działalności gospodarczej i realizacji potrzeb obywateli Inkluzywne i skuteczne instytucje publiczne - dostępne i otwarte dla obywateli oraz przedsiębiorstw Budowa zintegrowanego systemu planowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego Cyfrowe państwo usługowe Stabilne, efektywne i zrównoważone finanse publiczne Wykorzystanie środków z budżetu Unii Europejskiej w sposób przekładający się na trwałe efekty

Komplementarność z dokumentami na poziomie krajowym
rozwojowe
Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO)
Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) to dokument programowy, w którym określono cele związane z odbudową i tworzeniem odporności społeczno-gospodarczej Polski po kryzysie wywołanym pandemią COVID-19 oraz służące ich realizacji reformy strukturalne i inwestycje. Dokument stanowi podstawę ubiegania się o wsparcie z europejskiego Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (ang. <i>Recovery and Resilience Facility</i> – RRF). Jednym z celów realizacji GPR Gminy Skwierzyna jest wzmocnienie kapitału społecznego, wsparcie i integracja mieszkańców. Program jest komplementarny z KPO głównie w zakresie działań na rzecz gospodarki, w tym rynku pracy i aktywności zawodowej mieszkańców. Obszary wsparcia wpisane w ramy KPO powiązane z założeniami GPR Gminy Skwierzyna to odporność i konkurencyjność gospodarki: nowe miejsca pracy, nowe inwestycje i wyższe zarobki, pomoc rodzicom na rynku pracy, innowacje i nowoczesne technologie.
Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej
Cel szczegółowy A: Niskoemisyjne wytwarzanie energii Cel szczegółowy B: Poprawa efektywności gospodarowania surowcami i materiałami, w tym odpadami Cel szczegółowy C: Rozwój zrównoważonej produkcji (przemysł, budownictwo, rolnictwo) Cel szczegółowy D: Transformacja niskoemisyjna w dystrybucji i mobilności Cel szczegółowy E: Promocja wzorców zrównoważonej konsumpcji w edukacji

Źródło: opracowanie własne

3.2 Spójność dokumentu w skali regionalnej

W poniższej tabeli zaprezentowano zgodność Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Skwierzyna na lata 2024-2031 z dokumentami strategicznymi w skali regionalnej (na poziomie województwa). Komplementarność założeń GPR z dokumentami w skali wojewódzkiej ma istotne znaczenie przede wszystkim ze względu na przygotowywanie programu wydatkowania środków dla samorządów terytorialnych w ramach funduszy europejskich, których główna część przypada na program regionalny.

Tabela 3 Komplementarność GPR z dokumentami na poziomie regionalnym

Komplementarność z dokumentami na poziomie regionalnym
Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030
Cel strategiczny 1. Inteligentna, zielona gospodarka regionalna   • Cele operacyjne: 1.1 Wzmocnienie sektora B+R oraz mechanizmów transferu innowacji, szczególnie w obszarach regionalnych inteligentnych specjalizacji 1.2 Rozwój zielonej gospodarki, w tym energetyki przyjaznej środowisku 1.3 Wysoka jakość kształcenia oraz jego powiązanie z regionalnym rynkiem pracy 1.4 Wzmocnienie atrakcyjności inwestycyjnej i powiązań gospodarczych regionu 1.5 Rozwój konkurencyjnego sektora przedsiębiorstw i wsparcie reindustrializacji 1.6 Rozwój potencjału turystycznego 1.7 Konkurencyjne i ekologiczne rolnictwo oraz rozwój produktów regionalnych Cel strategiczny 2. Region silny w wymiarze społecznym oraz bliski obywatelowi   • Cele operacyjne: 2.1 Wzrost dostępności i efektywności kształcenia oraz wychowania przedszkolnego i opieki nad najmłodszymi dziećmi 2.2 Promocja włączenia społeczno-zawodowego oraz kompleksowe wsparcie

Komplementarność z dokumentami na poziomie regionalnym

seniorów

2.3 Wysoka jakość i dostępność usług medycznych oraz upowszechnianie profilaktyki zdrowotnej i zdrowego stylu życia

2.4 Zapewnienie bogatej oferty kulturalnej oraz ochrona i promocja dziedzictwa kulturowego

2.5 Rozbudowa oraz modernizacja infrastruktury sportowej i rekreacyjnej, a także upowszechnianie i promocja sportu

2.6 Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego i poczucia tożsamości regionalnej

Cel strategiczny 3. Integracja przestrzenna regionu

- Cele operacyjne:

3.1 Modernizacja oraz rozwój infrastruktury komunikacyjnej i transportu zbiorowego

3.2 Wzmocnienie dostępności infrastruktury teleinformatycznej

3.3 Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa energetycznego i publicznego

3.4 Ochrona środowiska przyrodniczego, w tym przeciwdziałanie negatywnym skutkom zmian klimatu

3.5 Rozwój funkcji metropolitalnych ośrodków wojewódzkich wraz z ich obszarami funkcjonalnymi

3.6 Wzmocnienie funkcji społeczno-gospodarczych miast średnich i lokalnych ośrodków miejskich

3.7 Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich

Cel strategiczny 4. Region atrakcyjny, efektywnie zarządzany i otwarty na współpracę

- Cele operacyjne

4.1 Efektywna współpraca międzyregionalna i transgraniczna

4.2 Atrakcyjny wizerunek i rozpoznawalna marka województwa

4.3 Wysoka sprawność działania administracji publicznej i instytucji regionalnych oraz współdziałanie na rzecz rozwoju regionu

4.4 Wzmocnienie roli i integracja systemów zarządzania strategicznego oraz planowania przestrzennego na poziomie regionalnym i lokalnym

4.5 Rozwój e-usług i kompetencji cyfrowych społeczeństwa

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego

Dokument uchwalony 23 kwietnia 2018 r. uchwałą nr XLIV/667/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 2 maja 2018 r. poz. 1163).

GPR Gminy Skwierzyna spójny jest z poniżej wskazanymi celami Planu:

Cel strategiczny 1. Spójność terytorialna

1.1 Zrównoważony rozwój struktury osadniczej regionu w tym rozwój funkcji metropolitalnych ośrodków wojewódzkich oraz rozwój subregionalnych i lokalnych ośrodków miejskich zgodnie z ich potencjałem i w oparciu o ich wzajemne powiązania funkcjonalne

1.2. Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich

1.3. Poprawa dostępności komunikacyjnej do ośrodków administracyjnych

1.4. Rozwój infrastruktury technicznej, wzmacniającej ład ekologiczny

1.5. Rozwój infrastruktury i systemów zapobiegania zagrożeniom

Cel strategiczny 2. Zrównoważony rozwój społeczny

2.1. Wzrost dostępności do usług medycznych i wspieranie profilaktyki zdrowotnej

2.2. Rozwój szkolnictwa w oparciu o potrzeby regionalnego rynku pracy

2.3. Wzrost dostępności do atrakcyjnej oferty kulturalnej i sportowej

2.4. Wspieranie włączenia zawodowego i społecznego

2.5. Dostosowanie usług społecznych do zmian trendów demograficznych

2.6. Rozwój i usprawnienie systemu transportu publicznego

2.7. Ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych oraz dziedzictwa kulturowego oraz budowanie na nich tożsamości regionalnej

2.8. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych

Cel strategiczny 3. Rozwój konkurencyjnej gospodarki

3.1. Wzmocnienie potencjału innowacyjnego sektora gospodarczego

3.2. Rozwój przedsiębiorczości i zwiększenie aktywności zawodowej

3.5. Wzmocnienie kapitału ludzkiego poprzez inwestycje służące edukacji

Komplementarność z dokumentami na poziomie regionalnym

- 3.6. Rozwój gospodarki niskoemisyjnej
- 3.11. Kreowanie wizerunku i promocja marki Lubuskie
- 3.12. Rozwój potencjału turystycznego województwa

Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027

Poniżej przedstawiono zapisy programu Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027. W obrębie priorytetu 8 wyróżniono cel szczegółowy dotyczący strictly działań rewitalizacyjnych.

- Priorytet 1. Fundusze Europejskie dla lubuskiej gospodarki
- Priorytet 2. Fundusze Europejskie na zielony rozwój Lubuskiego
- Priorytet 3. Fundusze Europejskie na rozwój mobilności miejskiej w Lubuskiem
- Priorytet 4. Fundusze Europejskie na dostępność komunikacyjną Lubuskiego
- Priorytet 5. Fundusze europejskie na rzecz zwiększenia dostępności regionalnej infrastruktury społecznej
- Priorytet 6. Fundusze Europejskie na wsparcie obywateli – rynek pracy/edukacja/włączenie społeczne
- Priorytet 7. Fundusze Europejskie na rozwój lokalny kierowany przez społeczność
- Priorytet 8. Fundusze Europejskie dla lokalnego lubuskiego

Cel szczegółowy 8.1 Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich.

Źródło: opracowanie własne

Zgodność z celami strategicznymi Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Skwierzyna na lata 2024-2031 wykazują przedstawione cele i priorytety z dokumentów krajowych i regionalnych. W przytoczonych dokumentach odnaleźć można priorytety i cele strategiczne związane z ochroną cennych przyrodniczo terenów, rozwojem funkcji turystycznej regionu oraz zapewnieniu dostępności do usług społecznych i oferty kulturowej. W kierunkach działań zaproponowanych w GPR znajdują się odpowiednie zapisy mające za zadanie realizację tego celu (2. Stworzenie funkcjonalnej przestrzeni publicznej bazującej na lokalnym potencjale kulturowym, rekreacyjnym i zasobach naturalnych).

W przypadku integracji społecznej osób w trudnej sytuacji życiowej – zapisy wspierające znajdujemy przede wszystkim w strategii rozwoju województwa, podkreślające konieczność włączenia i integracji społecznej (Cel strategiczny 1. Region silny w wymiarze społecznym oraz bliski obywatelowi) – odpowiednie zapisy w GPR umieszczono w obrębie celu 1 (Wzmocnienie kapitału społecznego, wsparcie i integracja mieszkańców).

3.3 Opis powiązań GPR z dokumentami strategicznymi gminy

Spójność Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Skwierzyna na lata 2024-2031 z dokumentami strategicznymi gminy (poziom lokalny) przedstawiona została w poniższej tabeli. Podobnie, jak w przypadku zgodności na poziomie krajowym i regionalnym, komplementarność wykazana została na poziomie celów strategicznych i kierunków działań.

Tabela 4 Komplementarność GPR z dokumentami na poziomie lokalnym

Komplementarność z dokumentami na poziomie lokalnym
Strategia Rozwoju Gminy Skwierzyna na lata 2023-2030
Misją Gminy Skwierzyna jest prowadzenie polityki rozwojowej wpisującej się w ideę dobrego rządzenia. Gmina Skwierzyna jako wspólnota samorządowa prowadzi efektywną, profesjonalną i skuteczną politykę rozwojową. GPR Gminy Skwierzyna na lata 2024-2031 jest spójny z poniżej wskazanymi celami i kierunkami działań: Cel strategiczny 2. Poprawa funkcjonowania przestrzeni publicznej w gminie Skwierzyna przy jednoczesnej ochronie i udostępnianiu zasobów środowiskowych.   Kierunek działania 4 Odwrócenie miasta w kierunku wideł Warty i Odry jako unikalnego zasobu środowiskowego, przestrzeni wypoczynku i rekreacji.   Kierunek działania 5 Podejmowanie działań na rzecz minimalizowania skutków kryzysu klimatycznego   Kierunek działania 7 Podnoszenie standardu i jakości infrastruktury publicznej.   Cel strategiczny 3. Podnoszenie jakości kapitału ludzkiego i społecznego.   Kierunek działania 8 Podnoszenie standardu, dostępności i jakości świadczonych usług publicznych.   Kierunek działania 9 Aktywizacja wszystkich grup mieszkańców gminy Skwierzyna.
Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Skwierzyna na lata 2021-2031
Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Skwierzyna na lata 2021-2031 jest dokumentem wskazującym obszary problemowe, najważniejsze kierunki działań oraz wytyczne dla wdrażania planowanych zadań zmierzających do racjonalizacji lokalnej polityki społecznej, rozpoznawania zagrożeń społecznych i minimalizowania negatywnych skutków występujących problemów społecznych. Jej celem jest stworzenie optymalnych warunków do życia mieszkańców.   W dokumencie wyznaczono 7 celów strategicznych, z którymi GPR Gminy Skwierzyna na lata 2024-2031 jest spójny: Cel strategiczny 1. Skuteczny i zintegrowany system wspierania rodziny.   Cel strategiczny 2. Poprawa jakości życia oraz zwiększenie możliwości udziału w życiu społecznym osób niepełnosprawnych i seniorów.   Cel strategiczny 3. Promocja zdrowego stylu życia oraz profilaktyka rozwiązywania problemów uzależnień.   Cel strategiczny 4. Rozwój skutecznego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.   Cel strategiczny 5. Aktywizacja i reintegracja społeczno-zawodowa osób bezrobotnych.   Cel strategiczny 6. Przeciwdziałanie zjawisku marginalizacji społecznej osób zagrożonych ubóstwem.   Cel strategiczny 7. Zwiększenie bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej oraz miejscu zamieszkania.
Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Skwierzyna
Główne założenia kierunków zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów: • racjonalne zagospodarowanie terenów polegające na maksymalnym wykorzystaniu terenów już zabudowanych oraz ograniczeniu rozpraszania zabudowy, • wytworzenie miejsc o charakterze przestrzeni publicznych pozwalających na integrację mieszkańców, • poprawę jakości życia mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury technicznej, • zwiększenie poziomu bezpieczeństwa poprzez modernizację systemu komunikacji drogowej, • wykorzystanie dogodnego położenia gminy i ściągnięcie na teren gminy inwestorów, którzy poprawią sytuację finansową oraz utworzą nowe miejsca pracy, • wykorzystanie dogodnego położenia gminy i jej walorów przyrodniczych w celu aktywizacji funkcji turystycznej, zwłaszcza z zakresu turystyki aktywnej, • ochrona potencjału przyrodniczego, w tym zwartych kompleksów leśnych, walorów krajobrazowych oraz kulturowych poprzez wprowadzenie odpowiednich ograniczeń w zagospodarowaniu i wykorzystaniu terenów

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z przywołanymi powyżej celami i kierunkami działań zawartymi w dokumentach strategicznych i planistycznych na poziomie lokalnym, stwierdza się że Gminny Program Rewitalizacji Gminy Skwierzyna na lata 2024-2031 jest spójny z ich założeniami i jest ich uzupełnieniem lub wzbogaceniem. Ważnym jest wskazanie, że zadania zaplanowane do realizacji w ramach GPR (społeczne i pozaspołeczne) skupiają się na rozwiązaniu konkretnych problemów, obejmujących grupy mieszkańców zamieszkujących obszar rewitalizacji. Wykonanie tych zamierzeń pełnić będzie rolę ożywczą dla zamierzeń strategicznych zapisanych w tych dokumentach, a także będzie uzupełniającym impulsem dla rozwoju gminy w ujęciu całościowym dla społeczności lokalnej Gminy Skwierzyna.

3.4 Zgodność z prawem wodnym

Gmina Skwierzyna położona jest w obrębie dorzecza Odry, w regionie wodnym Warty. Podstawowym dokumentem planistycznym dotyczącym wód są Plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy (II aktualizacja) – w tym przypadku Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry. Dokument zawiera szczegółowe informacje na temat m.in. działań podstawowych i uzupełniających przypisanych do każdej JCWP.

Ważnym dokumentem dotyczącym gospodarowania wodami jest także Plan zarządzania ryzykiem powodziowym na obszarze dorzecza Odry. Według zawartych w nim informacji, obszar gminy jest zagrożony wystąpieniem powodzi – zagrożenie wynika przede wszystkim z obecności rzeki Warty.

Inny obowiązujący w kraju dokument dotyczący gospodarowania wodami to Plan przeciwdziałania skutkom suszy (PPSS), w którym zawarto podstawowe cele strategiczne takie jak:

- skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi dla zwiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych na obszarach dorzeczy,
- zwiększanie retencji na obszarach dorzeczy,
- edukacja i zarządzanie ryzykiem suszy,
- formalizacja i zaplanowanie finansowania działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy.

Według informacji zawartych w PPSS obszar miasta jest zagrożony suszą:

- rolniczą na terenach rolnych i leśnych – w stopniu ekstremalnym (klasa IV),
- hydrologiczną – w stopniu umiarkowanym (klasa II),
- hydrogeologiczną – w stopniu słabym (klasa I).

Według łącznego zagrożenia suszą, gmina Skwierzyna jest w większości silnie zagrożona wystąpieniem suszy.

4. Synteza diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Przedmiotowy rozdział stanowi podsumowanie diagnozy delimitacyjnej, która stanowiła fundament do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Skwierzyna. Zgodnie z diagnozą delimitacyjną oraz Uchwałą nr LXVI/480/23 Rady Miejskiej w Skwierzynie z dnia 31 sierpnia 2023 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Skwierzyna, za obszar zdegradowany uznano: Jednostkę SI, Jednostkę SIII oraz Jednostkę SVI. Obszar rewitalizacji został zmniejszony w stosunku do powierzchni obszaru zdegradowanego i obejmuje podobszar Skwierzyna I, podobszar Skwierzyna III oraz podobszar Skwierzyna VI.

4.1 Metodyka wyznaczania obszaru zdegradowanego

Zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji, proces rewitalizacji ma na celu wyjście obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysowego poprzez kompleksowe działania skoncentrowane terytorialnie, integrujące działania lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki. Proces ten jest prowadzony przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji. W związku z tym, obszar poddany rewitalizacji powinien zostać wyodrębniony na podstawie wskaźników prezentujących sytuację społeczną i pozaspołeczną gminy.

Delimitacja obszaru rewitalizacji i obszaru zdegradowanego została przeprowadzona zgodnie z przyjętą metodologią, która obejmowała analizę mierzalnych zmiennych dotyczących sytuacji społecznej, (demografii, kapitału społecznego, bezpieczeństwa publicznego, pomocy społecznej, rynku pracy) oraz sytuacji gospodarczej, środowiskowej, przestrzennej i technicznej.

Pierwszy etap prac nad delimitacją polegał na analizie dostępnych danych, które obejmowały statystyki i ogólnodostępne dokumenty i opracowania. Wybór istotnych informacji umożliwił przeprowadzenie odpowiedniej analizy, obejmującej dokumenty, informacje i dane uznane za istotne dla procesu badawczego. Bazując na analizie danych zastanych w opracowaniu zastosowane zostały dwa podejścia. Pierwsze, podejście statystyczne, polegające na zgromadzeniu danych, a następnie poddaniu analizie i przetworzeniu na potrzeby opracowania diagnozy delimitacyjnej. W drugim zastosowano ujęcie przestrzenne, w którym dane statystyczne zaprezentowano w odniesieniu do przyjętych obszarów porównawczych.

Delimitacja przeprowadzona w ramach opracowania diagnozy składa się z następujących etapów:

1

Podzielenie terenu gminy Skwierzyna na mniejsze jednostki (obszary porównawcze) - sołectwa.

2

Wybór kryteriów (zmiennych) delimitacji.

3

Szczegółowa analiza wskaźnikowa w zakresie problemów społecznych w wyodrębnionych obszarach (badanie ilościowe) – pozwoliło to na wskazanie obszarów o szczególnym nasileniu i koncentracji problemów społecznych (wykorzystana metoda: analiza danych zastanych pozyskanych z Urzędu Miejskiego w Skwierzynie, Ośrodka Pomocy Społecznej w Skwierzynie i Komendy Powiatowej Policji w Międzyrzeczu).

4

Normalizacja danych zastanych, dokonanie standaryzacji i opracowanie syntetycznego wskaźnika degradacji w sferze społecznej.

5

Analiza obszarów porównawczych pod kątem występowania problemów w sferze pozaspołecznej. Analiza czynników gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych obejmujących przedstawienie poszczególnych zmiennych w skali ilościowej. Uzyskane wyniki stanowiły podstawę do wyłonienia obszaru, który zostanie poddany rewitalizacji.

6

Wskazanie obszarów porównawczych, które cechują się najwyższym stopniem zdegradowania – w wymiarze społecznym i pozaspołecznym.

7

Zidentyfikowanie obszaru rewitalizacji – obszaru o szczególnym nasileniu problemów społecznych, uwzględniającego obligatoryjne wskaźniki dotyczące powierzchni – maksymalnie 20% powierzchni gminy – oraz ludności – maksymalnie 30% wszystkich zamieszkujących gminę Skwierzyna.

4.1.1. Wyróżnione obszary porównawcze

Na potrzeby opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Skwierzyna na lata 2024-2031 zdecydowano się na wyróżnienie w gminie czternastu jednostek – obszarów porównawczych. W celu opracowania niniejszego dokumentu i stworzenia diagnozy obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, dokonano podziału gminy uwzględniając jej miejsko-wiejski charakter. Podstawą przeprowadzenia analiz stał się układ jednostek referencyjnych, na który składają się wydzielone jednostki urbanistyczne dla obszaru miasta Skwierzyna oraz przyjęte jednostki obszaru wiejskiego. Na potrzeby opracowania miasto Skwierzyna zostało podzielone łącznie na siedem jednostek - SI, SII, SIII, SIV, SV, SVI, SVII oraz jednostkę wojskową. W części wiejskiej gminy uwzględniono podział zgodny ze statutem gminy na jednostki pomocnicze – sołectwa.

Poniżej przedstawiono wyodrębnione obszary porównawcze z uwzględnieniem ich powierzchni i liczby mieszkańców.

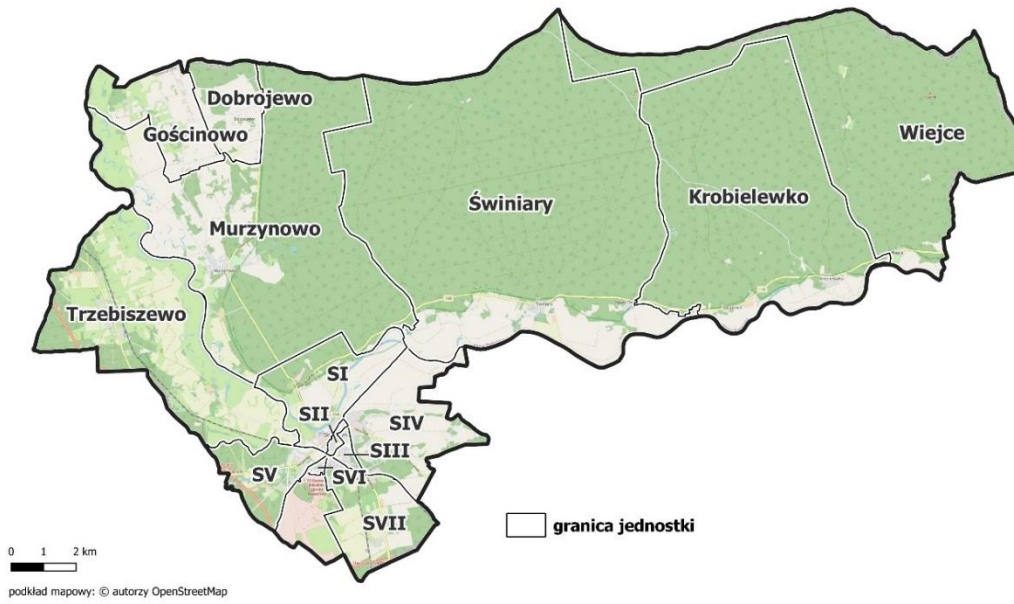
Tabela 5 Podział gminy Skwierzyna na jednostki porównawcze z uwzględnieniem powierzchni i liczby mieszkańców.

Lp.		Powierzchnia [ha]	Udział powierzchni	Liczba ludności	Udział ludności
1.	Jednostka SI	830	2,9%	1697	14,7%
2.	Jednostka SII	29	0,1%	1991	17,3%
3.	Jednostka SIII	59	0,2%	1026	8,9%
4.	Jednostka SIV	1 028	3,6%	1342	11,6%
5.	Jednostka SV	502	1,8%	707	6,1%
6.	Jednostka SVI	21	0,1%	513	4,5%
7.	Jednostka SVII	757	2,7%	1801	15,6%
8.	Sołectwo Dobrojewo	557	2,0%	89	0,8%
9.	Sołectwo Goścnowo	759	2,7%	316	2,7%
10.	Sołectwo Krobielewko	4 380	15,4%	150	1,3%
11.	Sołectwo Murzynowo	4 798	16,8%	798	6,9%
12.	Sołectwo Świniary	7 758	27,2%	417	3,6%
13.	Sołectwo Trzebiszewo	2 536	8,9%	607	5,3%
14.	Sołectwo Wiejce	4 105	14,4%	68	0,6%
15.	Jednostka Wojskowa	361	3,61	0	0
Gmina Skwierzyna		28 481	284,81	11 522	100,0%

Źródło: opracowanie własne.

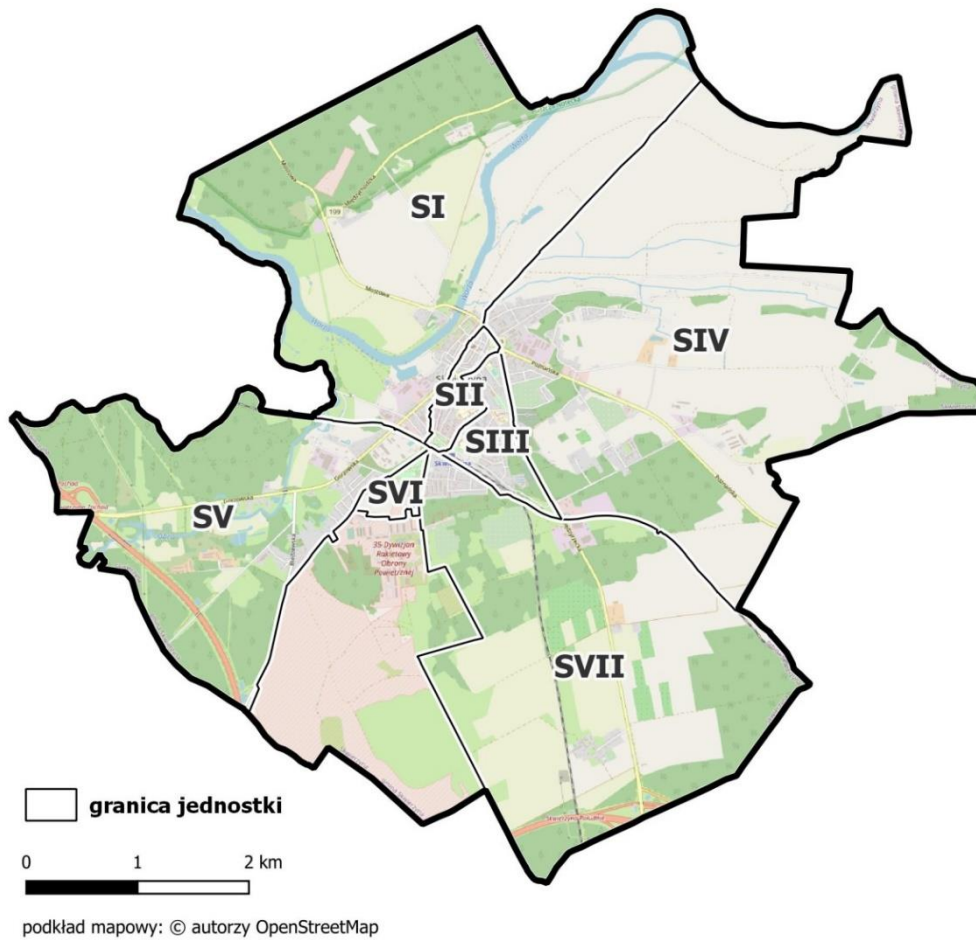
W toku prac podjęto decyzję o wyłączeniu podobszaru Jednostka Wojskowa z prowadzonej w dalszej części diagnozy delimitacyjnej. Obszar ten nie jest zamieszkały, ani zabudowany, tym samym nie może podlegać rewitalizacji. Poniższe grafiki prezentują podział gminy i podział obszaru miasta na wskazane jednostki porównawcze.

Grafika 1 Podział gminy Skwierzyna na jednostki porównawcze

Źródło: opracowanie własne.

Grafika 2 Podział miasta Skwierzyna na jednostki

Źródło: opracowanie własne.

4.1.2 Dobór kryteriów delimitacji

Zgodnie z art. 4 ustawy¹, w celu opracowania diagnoz służących [...] wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji [...] wójt, burmistrz lub prezydent miasta prowadzi analizy, w których wykorzystuje obiektywne i weryfikowalne mierniki i metody badawcze dostosowane do lokalnych uwarunkowań.

W związku z powyższym oraz ze względu na miejsko-wiejski charakter gminy, konieczne było wypracowania katalogu wskaźników, które umożliwią analizę sytuacji i zjawisk zachodzących na obszarze gminy, w szczególności w sferze społecznej, ale także gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. Ważne było, aby wybrane zmienne w istotny sposób różnicowały wyznaczone obszary. Na potrzeby niniejszej diagnozy wypracowano katalog kryteriów delimitacji obszaru zdegradowanego, w którym znajdują się 23 zmienne, w podziale na 5 obligatoryjnych sfer (społeczna, gospodarcza, środowiskowa, przestrzenno-funkcjonalna i techniczna). Analiza wybranych zmiennych pozwoliła na wskazanie tych obszarów gminy Skwierzyna, w których koncentracja i natężenie negatywnych zjawisk są najwyższe, co wskazuje na występowanie stanu kryzysowego. Dane do diagnozy delimitacyjnej pochodzą z 2022 roku. Katalog wskaźników przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6 Katalog zmiennych wykorzystanych w delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

SFERA	Zmienna	Opis zmiennej
Sfera społeczna	Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	Wskaźnik dotyczący aspektu demograficznego. Wskaźnik obliczony jako różnica między liczbą urodzeń i zgonów na danym obszarze, podawany w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Urząd Miejski w Skwierzynie
	Obciążenie demograficzne	Wskaźnik określający stosunek liczby osób w wieku nieprodukcyjnym (0-17 lat wiek przedprodukcyjny oraz 60 lat i więcej dla kobiet i 65 lat i więcej dla mężczyzn - wiek poprodukcyjny) do liczby osób w wieku produkcyjnym (18-59/64 lata). Źródło danych: Urząd Miejski w Skwierzynie
	Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący sytuację w zakresie popełnionych przestępstw. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę przestępstw na 1000 mieszkańców. Źródło danych: KPP w Międzyrzeczu
	Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący sytuację w zakresie naruszeń bezpieczeństwa i prawa drogowego odnoszącą się do liczby zarejestrowanych zdarzeń drogowych. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców. Źródło danych: KPP w Międzyrzeczu
	Liczba klientów pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący popyt na usługi ośrodka pomocy społecznej na danym obszarze oraz obrazujący stan lokalnej społeczności w zakresie liczby klientów ośrodka pomocy społecznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Źródło danych: OPS w Skwierzynie

¹ Ustawa o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. (Dz. U. z 2021 r. poz. 485, z późn. zm.)

SFERA	Zmienna	Opis zmiennej
	Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący popyt na usługi pomocy społecznej na danym obszarze oraz obrazujący poziom zapotrzebowania na świadczenia przez osoby z niepełnosprawnością (lub ze względu na niepełnosprawność) w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Źródło danych: OPS w Skwierzynie
	Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący poziom aktywności społecznej mieszkańców poszczególnych obszarów gminy. Wskaźnik prezentowany w formie przeliczeniowej wyrażanej stosunkiem zarejestrowanych organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Urząd Miejski w Skwierzynie
	Czytelnicy bibliotek na 1000 mieszkańców	Wskaźnik prezentujący poziom uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym i kulturalnym gminy. Prezentowany w formie przeliczeniowej liczby osób zapisanych do biblioteki na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Urząd Miejski w Skwierzynie
Sfera gospodarcza	Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący poziom rozwoju przedsiębiorczości w poszczególnych obszarach, prezentowany w formie przeliczeniowej wyrażanej stosunkiem zarejestrowanych działalności gospodarczych do liczby ludności. Źródło danych: Urząd Miejski w Skwierzynie
	Różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący tendencje związane z rozwojem przedsiębiorczości. Wyrażony przez różnicę liczby nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Urząd Miejski w Skwierzynie
Sfera Środowiskowa	Liczba działek na których zidentyfikowano wyroby azbestowe / km ²	Wskaźnik zagrożenia wyrobami azbestowymi dla mieszkańców. Wskaźnik pokazuje ile kg wyrobów azbestowych przypada średnio na jednego mieszkańca. Źródło danych: Urząd Miejski w Skwierzynie
	Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym	Wskaźnik opisujący jaki odsetek budynków w poszczególnych obszarach znajduje się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym. Zmienna wyrażana w wartościach procentowych. Źródło danych: BDOT
	Średnie roczne stężenie PM2.5	Wskaźnik obliczono na podstawie mapy rozkładu przestrzennego średniego rocznego stężenia PM2,5 [µg/m ³]. Mapa wykonana została w oparciu o modelowanie matematyczne przygotowane przez Instytut Ochrony Środowiska - Państwowy Instytut Badawczy oraz metodę obiektywnego szacowania. Źródło danych: powietrze.glos.gov.pl
	Udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe	Wskaźnik przedstawia liczbę szkodliwych źródeł ciepła wykorzystywanych w gospodarstwach domowych w ogólnej ich liczbie. Źródło danych: Urząd Miejski w Skwierzynie

SFERA	Zmienna	Opis zmiennej
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Dostępność do usług społecznych (apteki, biblioteki, banki, poczta, urząd, instytucje kultury, świetlice)	Wskaźnik określa poziom dostępności instytucji publicznych. Poddano go ocenie na podstawie liczby aptek, bibliotek, banków, urzędów pocztowych, urzędów, instytucji kultury, świetlic na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Urząd Miejski w Skwierzynie
	Udział terenów rekreacyjnych w powierzchni ogółem	Wskaźnik prezentujący dostęp do przestrzeni rekreacyjnych w poszczególnych obszarach. Wskaźnik został oceniony na podstawie danych przestrzennych obrazujących udział terenów rekreacyjnych w powierzchni ogółem. Źródło danych: Urząd Miejski w Skwierzynie
	Dostępność komunikacyjna	Wskaźnik pokazuje dostępność przystanków w poszczególnych obszarach. Wyrażony jest on jako procentowy udział przystanków w danym obszarze do ogółu przystanków w gminie. Źródło danych: Urząd Miejski w Skwierzynie i BDOT
	Dostępność opieki zdrowotnej na 1000 mieszkańców	Wskaźnik obrazuje zagęszczenie działalności gospodarczych w sekcji Q, dział 86 – opieka zdrowotna na 1000 mieszkańców. Źródło danych: www.dane.biznes.gov.pl/
	Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem	Wskaźnik obrazuje udział terenów z nawierzchnią ziemną, zapewniającą naturalną roślinność. Wskaźnik zaprezentowany w formie udziału (odsetka) w stosunku do ogólnej powierzchni jednostki. Źródło danych: BDOT (Baza danych obiektów topograficznych)
Sfera techniczna	Liczba zabytków i pomników przyrody na km ²	Wskaźnik odnoszący się do liczby zabytków oraz pomników przyrody na danym obszarze. Zmienna wyrażona jako średnia liczba takich obiektów w przeliczeniu na km ² . Źródło danych: Urząd Miejski w Skwierzynie
	Udział obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji	Wskaźnik dotyczący dostosowania budynków użyteczności publicznej do wymagań związanych z termomodernizacją. Zmienna obliczona jako średnia liczba budynków wymagających termomodernizacji na km ² na danym obszarze. Źródło danych: Urząd Miejski w Skwierzynie
	Udział obiektów wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami	Wskaźnik odnoszący się do dostosowania budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Wskaźnik wyrażony jako wartość procentowa w ogóle budynków użyteczności publicznej na danym obszarze. Źródło danych: Urząd Miejski w Skwierzynie
	Penetracja budynkowa Internetem stacjonarnym o przepustowości co najmniej 30 mb/s	Wskaźnik dotyczący poziomu dostępu do szybkiej sieci internetowej. Zmienna pokazuje jaki procent budynków posiada możliwość wykorzystywania tego typu Internetu. Źródło danych: mapbook.uk.gov.pl

Źródło: opracowanie własne

4.2 Wnioski z diagnozy delimitacyjnej

Przeprowadzenie analizy czynników problemowych i negatywnych zjawisk występujących w gminie Skwierzyna, umożliwiło identyfikację obszaru zdegradowanego, co w efekcie doprowadziło do wyznaczenia obszaru rewitalizacji. Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, obszar uznaje się za zdegradowany, gdy znajduje się w stanie kryzysowym z powodu występowania na nim negatywnych zjawisk społecznych. Ponadto, aby został uznany za obszar zdegradowany, musi występować na nim co najmniej jedno z negatywnych zjawisk gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych. Stopień i skala negatywnych zjawisk w poszczególnych sferach zostały zobrazowane za pomocą wskaźników.

Wyodrębnienie obszaru zdegradowanego zostało przeprowadzone w dwóch etapach:

Etap I. Obliczenie syntetycznego wskaźnika degradacji w sferze społecznej.

W celu uwzględnienia wszystkich obligatoryjnych elementów, bazowano na danych pozyskanych z różnych źródeł oraz ogólnodostępnych opracowań. Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, szczególny nacisk został położony na analizę sfery społecznej, dla której dostępny jest szeroki zakres danych, a katalog wskaźników jest najbardziej rozbudowany, ze względu na możliwość pozyskania wiarygodnych i porównywalnych danych. W celu stworzenia syntetycznego wskaźnika degradacji w sferze społecznej, przeprowadzono odpowiednie obliczenia. Dzięki zastosowaniu metody Perkała, osiągnięto możliwość porównania poziomu rozwoju wyodrębnionego obszaru w oparciu o mierzalne (porównywane) wskaźniki. Każdy z 9 czynników (zmiennych) przedstawiono w sposób liczbowy (uzyskując tzw. mierniki), dla których przeprowadzono normalizację za pomocą odchylenia standardowego. W zależności od wartości tego odchylenia dany czynnik był kwalifikowany jako mniej lub bardziej korzystny. Im wyższa liczbowo wartość miernika (większe odchylenie) w stosunku do średniej tym zjawisko kryzysowe występuje w większym nasileniu.

Etap II. Wyodrębnienie negatywnych zjawisk w sferze pozaspołecznej.

Wyodrębniono również negatywne zjawiska w sferze pozaspołecznej poprzez zestawienia każdego z 15 czynników (zmiennych) w sposób liczbowy lub opisowy (uzyskując tzw. mierniki). Następnie dokonano podziału w zależności od tego jak dany czynnik kształtuje się w odniesieniu dla średniej identyfikowanej w skali gminy. Każdorazowo, gdy czynnik odbiegał od średniej został kwalifikowany jako potencjalnie negatywne zjawisko.

4.2.1 Etap I. delimitacji - obliczenie syntetycznego wskaźnika degradacji w sferze społecznej

Poniżej w tabeli zaprezentowano poziom syntetycznego wskaźnika degradacji w sferze społecznej dla poszczególnych obszarów. Wartość syntetycznego wskaźnika jest najmniej korzystna dla trzech jednostek zlokalizowanych w obrębie miasta Skwierzyna:

obszar porównawczy 1	Jednostka SI
obszar porównawczy 2	Jednostka SIII
obszar porównawczy 3	Jednostka SVI

W ww. jednostkach wartość wskaźnika jest najwyższa w całej gminie i znacznie wyższa od wartości referencyjnej dla gminy (0,3), czyli w największej liczbie przypadków wykazują odchylenie w stosunku do średniej. Dla obszaru porównawczego 1 wynosi on 4,8, obszaru porównawczego 3 jest to 1,6, a dla obszaru porównawczego 6 - 2,3. W tych trzech jednostkach porównawczych występuje najwyższa koncentracja problemów społecznych, co stanowi ryzyko nasilenia tych problemów i ich rozprzestrzeniania się na inne części gminy. Jest to jednoznaczny sygnał, że konieczne jest podjęcie działań rewitalizacyjnych, które skupią się na rozwiązaniu zidentyfikowanych problemów społecznych oraz zapobieganiu ich dalszemu rozprzestrzenianiu na sąsiadujące obszary.

Tabela 7 Katalog zmiennych wykorzystanych w delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

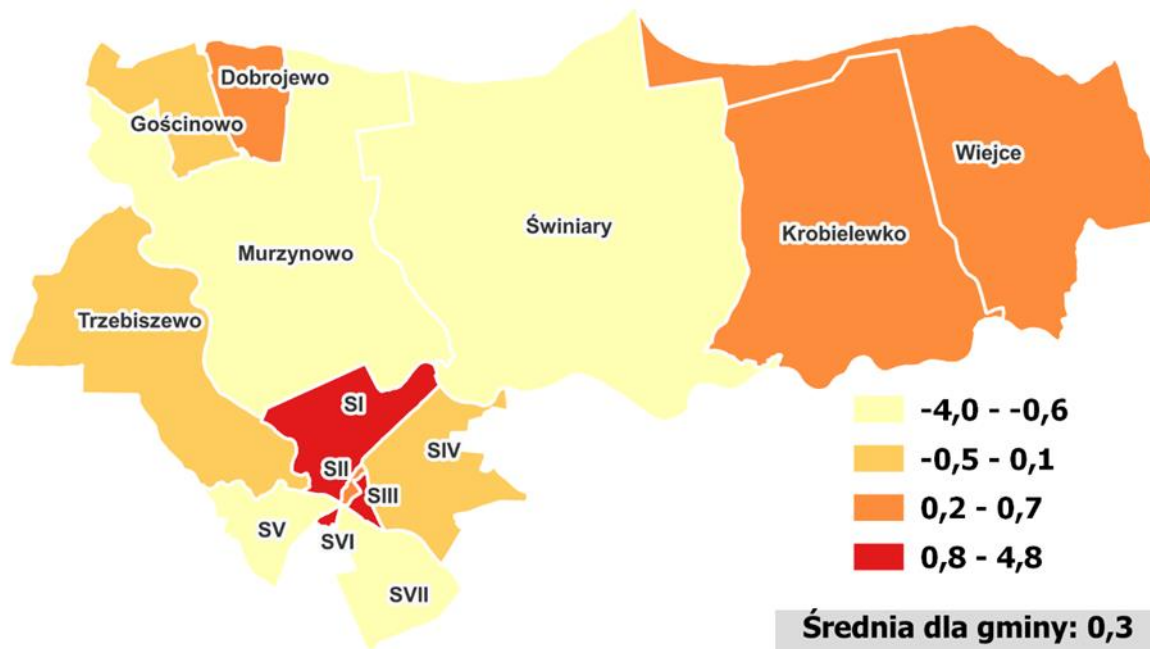
Jednostka porównawcza		Syntetyczny wskaźnik degradacji w sferze społecznej
Obszar 1	Jednostka SI	4,8
Obszar 2	Jednostka SII	0,7
Obszar 3	Jednostka SIII	1,6
Obszar 4	Jednostka SIV	-0,3
Obszar 5	Jednostka SV	-3,2
Obszar 6	Jednostka SVI	2,3
Obszar 7	Jednostka SVII	-2,3
Obszar 8	Sołectwo Dobrojewo	0,7
Obszar 9	Sołectwo Gościno	0,0
Obszar 10	Sołectwo Krobielewko	0,6
Obszar 11	Sołectwo Murzynowo	-0,7
Obszar 12	Sołectwo Świniary	-4,0
Obszar 13	Sołectwo Trzebiszewo	-0,4
Obszar 14	Sołectwo Wiejce	0,2
Gmina Skwierzyna		0,3

Źródło: opracowanie własne

Uwzględniając syntetyczny wskaźnik degradacji, wyodrębniono obszary gminy znajdujące się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych. Na poniższej grafice

zaprezentowano syntetyczny wskaźnik degradacji w sferze społecznej w podziale na jednostki porównawcze.

Grafika 3 Syntetyczny wskaźnik degradacji w sferze społecznej.

Źródło: opracowanie własne

W poniższej tabeli zaprezentowano wyniki diagnozy delimitacyjnej, przedstawiające porównanie czynników determinujących sytuację w sferze społecznej. Przedłożono również zestawienie wartości zestandaryzowanych, które były podstawą do wyodrębnienia syntetycznego wskaźnika degradacji dla poszczególnych obszarów porównawczych.

Tabela 3 Podsumowanie analizy obszarów – sfera społeczna – standaryzowane wartości wskaźników

Obszary porównawcze		Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	Obciążenie demograficzne	Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców	Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców	Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze świadczeń na 1000 mieszkańców	Liczba udzielonych świadczeń stałych na 1000 mieszkańców	Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	Czytelnicy bibliotek na 1000 mieszkańców	Syntetyczny wskaźnik degradacji w sferze społecznej
Obszar 1	Jednostka SI	1,00	-0,44	0,75	-0,49	1,05	1,92	2,08	-0,35	0,30	4,8
Obszar 2	Jednostka SII	0,48	-1,23	0,06	-0,36	0,73	-0,34	1,70	0,65	-0,47	0,7
Obszar 3	Jednostka SIII	-0,78	0,79	2,03	1,39	1,63	0,53	-0,58	-2,76	-1,42	1,6
Obszar 4	Jednostka SIV	-1,05	0,46	0,39	-0,17	0,31	-0,27	-0,43	-0,28	-0,34	-0,3
Obszar 5	Jednostka SV	-0,71	-0,54	-0,41	0,56	0,43	-0,93	-1,21	0,16	-1,27	-3,2
Obszar 6	Jednostka SVI	0,59	0,88	1,96	-1,24	1,43	0,51	-1,04	-0,13	-0,08	2,3
Obszar 7	Jednostka SVII	-0,76	-0,56	0,33	-1,06	-1,20	-0,84	-0,14	0,62	0,57	-2,3
Obszar 8	Sołectwo Dobrojewo	0,82	-0,83	-0,72	2,33	-0,05	-1,40	-0,24	0,92	0,67	0,7
Obszar 9	Sołectwo Gościnowo	1,04	1,31	-0,87	-0,23	-0,82	0,97	-0,64	-0,79	1,05	0,0
Obszar 10	Sołectwo Krobielewko	-0,93	1,01	-0,86	-0,18	-1,57	0,40	0,25	0,92	0,65	0,6
Obszar 11	Sołectwo Murzynowo	-0,93	0,11	-0,40	-0,44	-0,10	0,97	0,64	-0,43	-1,08	-0,7
Obszar 12	Sołectwo Świniary	2,06	0,65	-0,69	-0,48	-0,80	-0,80	-1,18	-0,37	-0,36	-4,0
Obszar 13	Sołectwo Trzebiszewo	0,10	0,60	-0,50	-0,72	-1,09	0,66	0,21	0,92	-0,49	-0,4
Obszar 14	Sołectwo Wiejce	-0,93	-2,21	-1,07	1,10	0,06	-1,40	0,57	0,92	2,26	0,2
Gmina Skwierzyna		-0,06	-0,11	0,33	-0,29	0,23	0,16	0,36	-0,11	-0,25	0,3

Źródło: opracowanie własne.

4.2.2 Etap II. Wyodrębnienie negatywnych zjawisk w sferze pozaspołecznej

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, obszar zdegradowany definiowany jest jako obszar w stanie kryzysowym, gdzie skoncentrowane są negatywne zjawiska społeczne. W ramach etapu I delimitacji wykazano, że najwyższe natężenie problemów społecznych w gminie Skwierzyna występuje na obszarze porównawczym 1, obszarze porównawczym 3 oraz w obrębie obszaru porównawczego 6. Jednak równie istotnym warunkiem uznania obszaru jako zdegradowany jest obecność przynajmniej jednego z negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej. W tym celu przeprowadzono dokładną analizę 15 elementów (zmiennych).

Przeprowadzona analiza w odniesieniu do wymienionych sfer, ujawniły problemy dotyczące poszczególne obszary gminy Skwierzyna. Analiza potwierdza wysoki poziom degradacji charakteryzujący obszary, na których stwierdzono skupienie negatywnych zjawisk społecznych. Poniższa tabela przedstawia obszary, które są dotknięte nasileniem problemów społecznych, jak również występowaniem problemów gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych.

Tabela 9 Liczba czynników pozaspołecznych dla jednostek porównawczych w gminie Skwierzyna

Jednostka porównawcza		Liczba problemów występujących w sferach pozaspołecznych
Obszar 1	Jednostka SI	6/15
Obszar 3	Jednostka SIII	7/15
Obszar 6	Jednostka SVI	6/15

Źródło: opracowanie własne.

Szczegółowe zestawienie czynników obrazujących sferę pozaspołeczną przedstawione zostało w dwóch poniższych tabelach.

Tabela 10 Podsumowanie analizy obszarów - sfera pozaspółeczna – wartości wskaźników cz. 1.

		Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	Różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców	Liczba działek na których zidentyfikowano wyroby azbestowe / km ²	Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym	Średnie roczne stężenie PM2.5	Udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe	Dostępność punktów usług publicznych	Stosunek terenów rekreacyjnych w powierzchni ogółem
Obszar 1	Jednostka SI	67,8	0,00	0,6	25,5%	9,6	53,4%	9,4	0,24
Obszar 2	Jednostka SII	76,8	0,50	10,2	33,0%	10,7	41,4%	4,5	23,78
Obszar 3	Jednostka SIII	83,8	3,90	5,1	44,5%	11,0	49,6%	18,5	6,82
Obszar 4	Jednostka SIV	79,0	-1,49	0,5	5,7%	9,7	62,2%	3,0	0,19
Obszar 5	Jednostka SV	125,9	-1,41	1,0	18,7%	9,5	59,9%	5,7	0,00
Obszar 6	Jednostka SVI	33,1	3,90	0,0	0,0%	10,4	34,8%	5,8	18,65
Obszar 7	Jednostka SVII	42,8	0,00	0,0	34,1%	9,6	67,7%	1,1	0,26
Obszar 8	Sołectwo Dobrojewo	56,2	22,47	1,1	0,0%	10,0	68,1%	33,7	0,36
Obszar 9	Sołectwo Gościno	41,1	3,16	0,9	0,0%	10,8	59,8%	6,3	0,26
Obszar 10	Sołectwo Krobielewko	46,7	6,67	0,3	0,0%	7,0	45,3%	26,7	0,07
Obszar 11	Sołectwo Murzynowo	47,6	6,27	0,8	0,0%	9,1	71,4%	11,3	0,08
Obszar 12	Sołectwo Świniary	48,0	-4,80	0,3	0,0%	7,4	76,6%	16,8	0,03
Obszar 13	Sołectwo Trzebiszewo	64,3	4,94	0,9	64,4%	9,7	72,9%	13,2	0,24
Obszar 14	Sołectwo Wiejce	0,0	0,00	0,1	0,0%	6,7	65,7%	58,8	0,02
Gmina Skwierzyna		66,4	1,22	0,5	20,8%	7,4	59,5%	8,2	0,15

Źródło danych: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych danych

Tabela 11 Podsumowanie analizy obszarów - sfera pozaspołeczna – wartości wskaźników cz. 2

Obszary porównawcze		Dostępność komunikacyjna	Dostępność opieki zdrowotnej na 1000 mieszkańców	Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem	Liczba zabytków i pomników przyrody na km ²	Udział obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji	Udział obiektów wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami	Penetracja budynkowa internetem stacjonarnym o przepustowości co najmniej 30 mb/s	Liczba zidentyfikowanych negatywnych zjawisk pozaspołecznych
Obszar 1	Jednostka SI	48,2%	5,30	97,8%	0,96	50,0%	50,0%	95,1%	6/15
Obszar 2	Jednostka SII	339,7%	8,04	70,0%	6,79	0,0%	50,0%	97,1%	7/15
Obszar 3	Jednostka SIII	681,7%	15,59	79,9%	1,70	75,0%	50,0%	96,5%	6/15
Obszar 4	Jednostka SIV	0,0%	5,96	96,9%	0,19	50,0%	50,0%	81,4%	8/15
Obszar 5	Jednostka SV	19,9%	5,66	87,3%	0,40	0,0%	-	90,4%	7/15
Obszar 6	Jednostka SVI	0,0%	1,95	94,2%	0,00	0,0%	-	88,9%	6/15
Obszar 7	Jednostka SVII	52,8%	1,11	95,2%	0,00	100,0%	100,0%	97,1%	10/15
Obszar 8	Sołectwo Dobrojewo	71,8%	0,00	99,2%	0,00	0,0%	100,0%	0,0%	7/15
Obszar 9	Sołectwo Gościno	65,9%	3,16	99,6%	0,00	0,0%	-	95,5%	6/15
Obszar 10	Sołectwo Krobielewko	25,1%	0,00	99,8%	0,00	0,0%	100,0%	70,5%	5/15
Obszar 11	Sołectwo Murzynowo	14,6%	1,25	99,6%	7,65	50,0%	100,0%	70,0%	11/15
Obszar 12	Sołectwo Świniary	12,9%	0,00	99,8%	0,06	0,0%	100,0%	93,3%	7/15
Obszar 13	Sołectwo Trzebiszewo	11,8%	1,65	97,9%	0,04	50,0%	100,0%	95,5%	10/15
Obszar 14	Sołectwo Wiejce	4,9%	0,00	99,9%	0,05	0,0%	100,0%	0,0%	8/15
Gmina Skwierzyna		19,9%	5,12	99,0%	1,38	40,9%	72,7%	86,7%	

Źródło danych: opracowanie własne na podstawie zgromadzonych danych

5. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Rewitalizacja jest procesem, który poprzez kompleksowe działania (społeczne i pozaspołeczne) ma na celu wyprowadzanie ze stanu kryzysowego obszaru zdegradowanego. Działania te obejmują przede wszystkim kwestie społeczne, ale również gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne i techniczne. Dodatkowo rewitalizacja zakłada wykorzystanie potencjałów oraz wewnętrznych (specyficznych) uwarunkowań, którymi charakteryzuje się jednostka wskazana do podjęcia działań naprawczych. Wyprowadzanie ze stanu kryzysowego następuje poprzez realizację zintegrowanych działań na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni oraz gospodarki. Aby można było realizować zaplanowane działania, istotne jest właściwe zdefiniowanie obszaru zdegradowanego, a później obszaru rewitalizacji, czemu posłużyła szczegółowa diagnoza delimitacyjna (wraz z analizą porównawczą wskaźników) w każdej ze sfer.

5.1 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego

Zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r., art. 9 ust. 1, obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2022 r. poz. 2240), niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

gospodarczych	w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości
środowiskowych	w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska
przestrzenno-funkcjonalnych	w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych
technicznych	w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami

W gminie Skwierzyna obszar zdegradowany składa się z 3 podobszarów. Łączna powierzchnia obszaru zdegradowanego wynosi 910 km², co stanowi 3,2% powierzchni gminy i jest zamieszkały przez 3 236 mieszkańców, co stanowi 28,1% ogólnej populacji gminy.

Tabela 12 Obszar zdegradowany – powierzchnia i ludność

Obszar zdegradowany			Udział powierzchni i ludności obszaru zdegradowanego w ogólnej powierzchni i ludności gminy Skwierzyna		
Obszar porównawczy		Powierzchnia [ha]	Ludność [os]	Powierzchnia	Ludność
Obszar 1	Jednostka SI	830	1 697	2,9%	14,7%
Obszar 3	Jednostka SIII	59	1 026	0,2%	8,9%
Obszar 6	Jednostka SVI	21	513	0,1%	4,5%
OBSZAR ZDEGRADOWANY		910	3 236	3,2%	28,1%

Źródło: opracowanie własne.

5.2. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji

W toku prac delimitacyjnych obszaru rewitalizacji, z wyznaczonego uprzednio obszaru zdegradowanego wydzielono obszar rewitalizacji. Kierowano się przy tym zapisami art. 10. ust. 1. *Ustawy o rewitalizacji*, który wskazuje, że obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji. Co więcej, obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy (art.10 pkt. 2 *Ustawy o rewitalizacji*). Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.

Wyznaczony obszar rewitalizacji został zmniejszony w stosunku do obszaru zdegradowanego. Obszar rewitalizacji podzielony został na trzy podobszary wyodrębnione z uwagi na zurbanizowany charakter. Przy wydzieleniu poszczególnych podobszarów wzięto pod uwagę tereny zabudowane, rodzaj i gęstość zabudowy oraz aktualny stan zagospodarowania terenu. Usunięto tereny niezabudowane, o charakterze rolnym, a skupiono się na obszarach zamieszkałych i zurbanizowanych. W poniższej tabeli przedstawione zostały dane dotyczące poszczególnych podobszarów.

łącznie obszar rewitalizacji zajmuje powierzchnię 140 ha, co stanowi 0,5% powierzchni gminy i zamieszkuje go 3 109 osób – 27% populacji gminy. Zatem spełnia on obligatoryjne wymagania w zakresie powierzchni i liczby ludności.

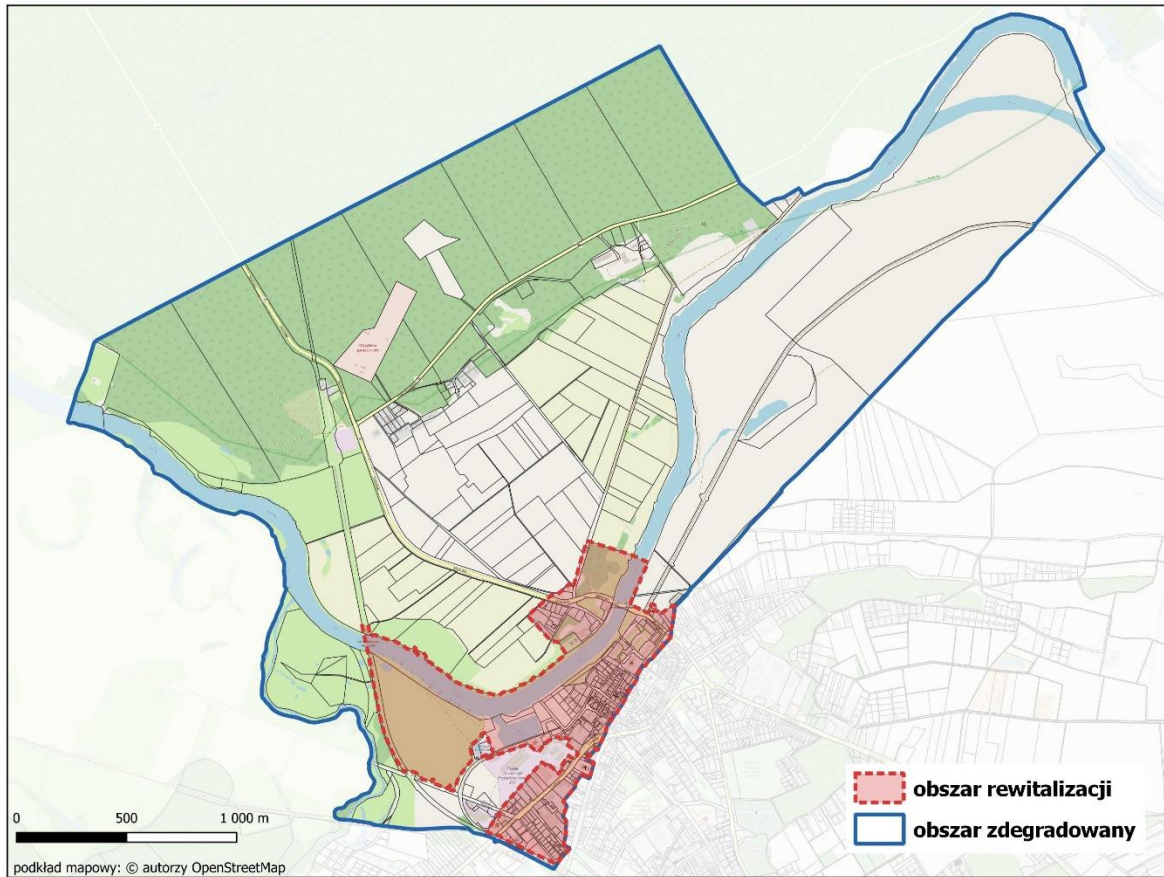
Tabela 13 Zestawienie wskaźników obligatoryjnych.

Obszar	Ludność [os.]	% Ludności	Powierzchnia [ha]	% Powierzchni
podobszar rewitalizacji Skwierzyna I	1 575	13,7	78	0,3
podobszar rewitalizacji Skwierzyna III	1 026	8,9	49	0,2
podobszar rewitalizacji Skwierzyna VI	508	4,4	13	0,04
obszar rewitalizacji	3 109	27,0	140	0,5
Gmina Skwierzyna	11 522	100	28 481	100

Źródło: opracowanie własne

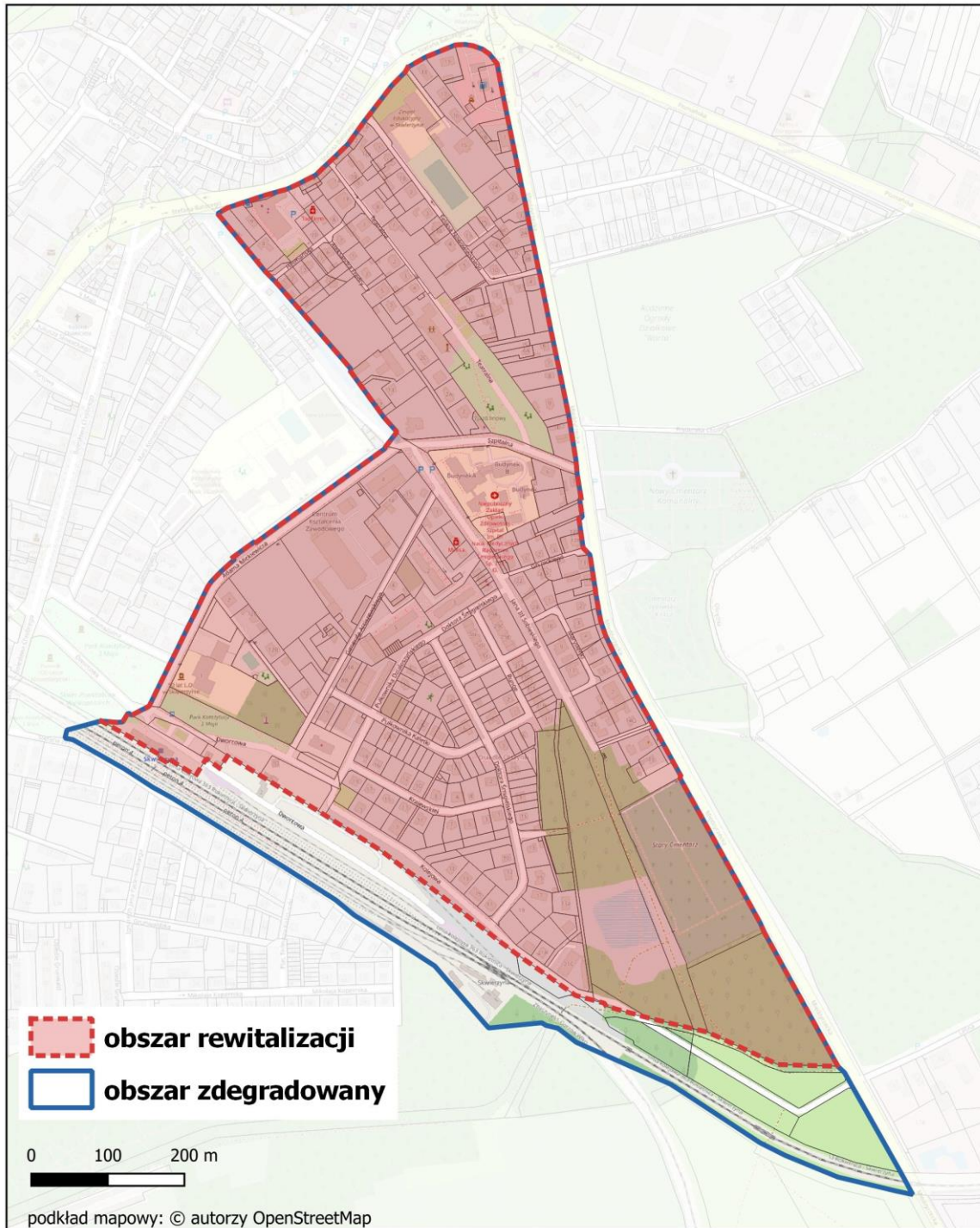
Na poniższych grafikach przedstawiono zasięgi terytorialne i granice obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Grafika 3 Mapa poglądowa obszaru podobszaru Skwierzyna I

Źródło: opracowanie własne.

Grafika 4 Mapa poglądowa obszaru podobszaru Skwierzyna III

Źródło: opracowanie własne.

Grafika 5 Mapa poglądowa obszaru podobszaru Skwierzyna VI

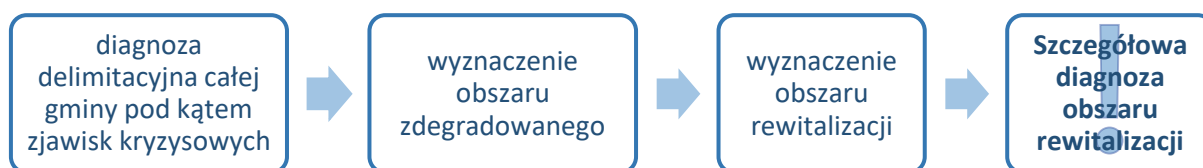

Źródło: opracowanie własne.

6. Analiza pogłębiona obszaru rewitalizacji

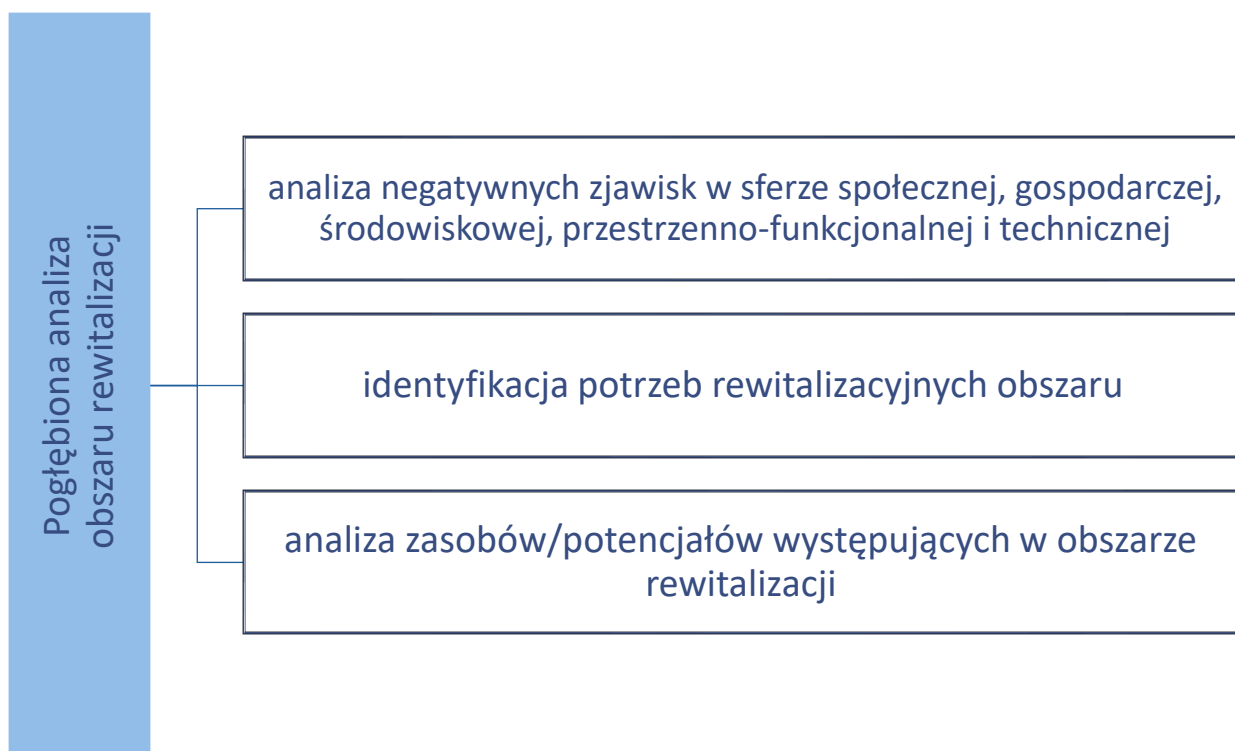
Jednym z obligatoryjnych elementów gminnego programu rewitalizacji (zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt. 1 ustawy o rewitalizacji) jest szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji. Stanowi ona analizę występujących na obszarze rewitalizacji problemów (zjawisk kryzysowych) oraz potencjałów. Diagnoza pogłębiona przeprowadzana jest w następstwie wcześniejszego wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Schemat 1 Etapy przygotowania części diagnostycznej GPR.

Źródło: opracowanie własne.

Celem diagnozy szczegółowej jest pogłębienie wiedzy o wyznaczonym obszarze rewitalizacji poprzez szczegółowe zbadanie przyczyn negatywnych zjawisk (głównie w sferze społecznej, ale również w sferach gospodarczej, technicznej, środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej) występujących w tym obszarze, ich lokalizacji oraz istniejących pomiędzy nimi powiązań przyczynowo skutkowych. Oprócz zbadania występujących problemów, analiza obejmuje także lokalne potencjały obszaru rewitalizacji, których wykorzystanie w planowanej interwencji pozwoli na zminimalizowanie lub zlikwidowanie negatywnych zjawisk. Szczegółowa diagnoza obszaru obejmująca wskazane powyżej elementy pozwoli na zaplanowanie odpowiednich rozwiązań, których odzwierciedleniem będą cele i kierunki działań rewitalizacyjnych i w konsekwencji odpowiednio dobrane przedsięwzięcia rewitalizacyjne.

Obszar rewitalizacji w gminie Skwierzyna wyznaczono na podstawie badań diagnostycznych i analizy statystycznej, skupiających się na występującej w gminie i poszczególnych jej obszarach sytuacji w sferach społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej (zgodnie z art. 9 ustawy o rewitalizacji). Granice obszaru rewitalizacji zostały przyjęte w drodze uchwały nr LXVI/480/23 Rady Miejskiej w Skwierzynie z dnia 31 sierpnia 2023 r. (opublikowanej w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubuskiego pozycja 2195 z dnia 06.09.2023 r.).

6.1. Obszar rewitalizacji

Na obszar rewitalizacji w gminie Skwierzyna składają się łącznie trzy podobszary: Skwierzyna I, Skwierzyna III i Skwierzyna VI. Podobszary rewitalizacji objęły zurbanizowane i najintensywniej zaludnione obszary jednostek porównawczych, dla których diagnoza delimitacyjna wykazała najwyższą skalę problemów społecznych przy jednoczesnym występowaniu problemów w sferze pozaspołecznej. Wyznaczony obszar rewitalizacji w całości znajduje się na terenie miasta Skwierzyna. Jego powierzchnia zajmuje 140 ha i zamieszkuje go 3 109 osób, co stanowi kolejno 0,5% powierzchni i 27% ludności całej gminy.

Tabela 4 Populacja i powierzchnia obszaru rewitalizacji w gminie Skwierzyna z podziałem na podobszary

Obszar	Ludność [os.]	% Ludności	Powierzchnia [ha]	% Powierzchni
obszar rewitalizacji	3 109	27	140	0,5
podobszar rewitalizacji Skwierzyna I	1 575	13,7	78	0,3
podobszar rewitalizacji Skwierzyna III	1 026	8,9	49	0,2
podobszar rewitalizacji Skwierzyna VI	508	4,4	13	0,04
Gmina Skwierzyna	11 522	-	28 481	-

Źródło: opracowanie własne.

Wyznaczone podobszary obejmują swoim zasięgiem części ścisłego centrum miasta, tym samym skupiając najważniejsze dla mieszkańców obiekty i przestrzenie publiczne. Na ich obszarze zidentyfikowano natężenie problemów społecznych, które definiuje syntetyczny wskaźnik degradacji sfery społecznej. Jego wartość była najwyższa w trzech wyodrębnionych obszarach i wyniosła: dla podobszaru Skwierzyna I – 4,8, dla podobszaru Skwierzyna II – 1,6 i dla podobszaru Skwierzyna VI – 2,3.

Całość obszaru rewitalizacji zlokalizowana jest w południowo-zachodniej części gminy Skwierzyna, w centralnej części jej obszaru miejskiego.

Rys historyczny miasta Skwierzyna

Skwierzyna powstała około XII wieku jako osada rybacka i targowa, usytuowana w pobliżu przeprawy przez Wartę przy szlaku handlowym prowadzącym ze Szczecina do Poznania. W 1295 roku król Polski, Przemysław II, nadając osadzie nowy ustrój miejski wzorowany na prawie magdeburskim, ustanowił początek funkcjonowania Skwierzyny jako miasta królewskiego. Pomimo utraty praw miejskich po pożarze w 1400 roku, zostały one przywrócone przez Władysława Jagiełło w 1406 roku, który dodatkowo obdarzył miasto przywilejami.

Ze względu na swoje geograficzne i geopolityczne położenie, Skwierzyna nigdy nie osiągnęła większego znaczenia politycznego i gospodarczego. Wielokrotnie ucierpiała w wyniku przemarszów obcych wojsk, takich jak husyci w 1433 roku, Brandenburczycy, którzy splądrowali miasto w 1521 roku, a także Szwedzi podczas wojen XVII wieku, w tym wojny północnej i siedmioletniej. W 1768 roku Skwierzyna krótkotrwale znalazła się w rękach konfederatów barskich. Do II rozbioru Polski w 1793 roku należała do Rzeczypospolitej, po czym została włączona do Prus. W okresie od 1807 do 1815 roku przynależała do Księstwa Warszawskiego.

Skwierzynę dotknęły liczne tragedie, takie jak pożary w 1712 i 1821 roku, epidemie czy powodzie. W XIX wieku miasto zaznało rozwoju dzięki budowie szosy z Berlina do Poznania, linii kolejowych oraz pierwszych zakładów przemysłowych, takich jak browar czy fabryka cygar.

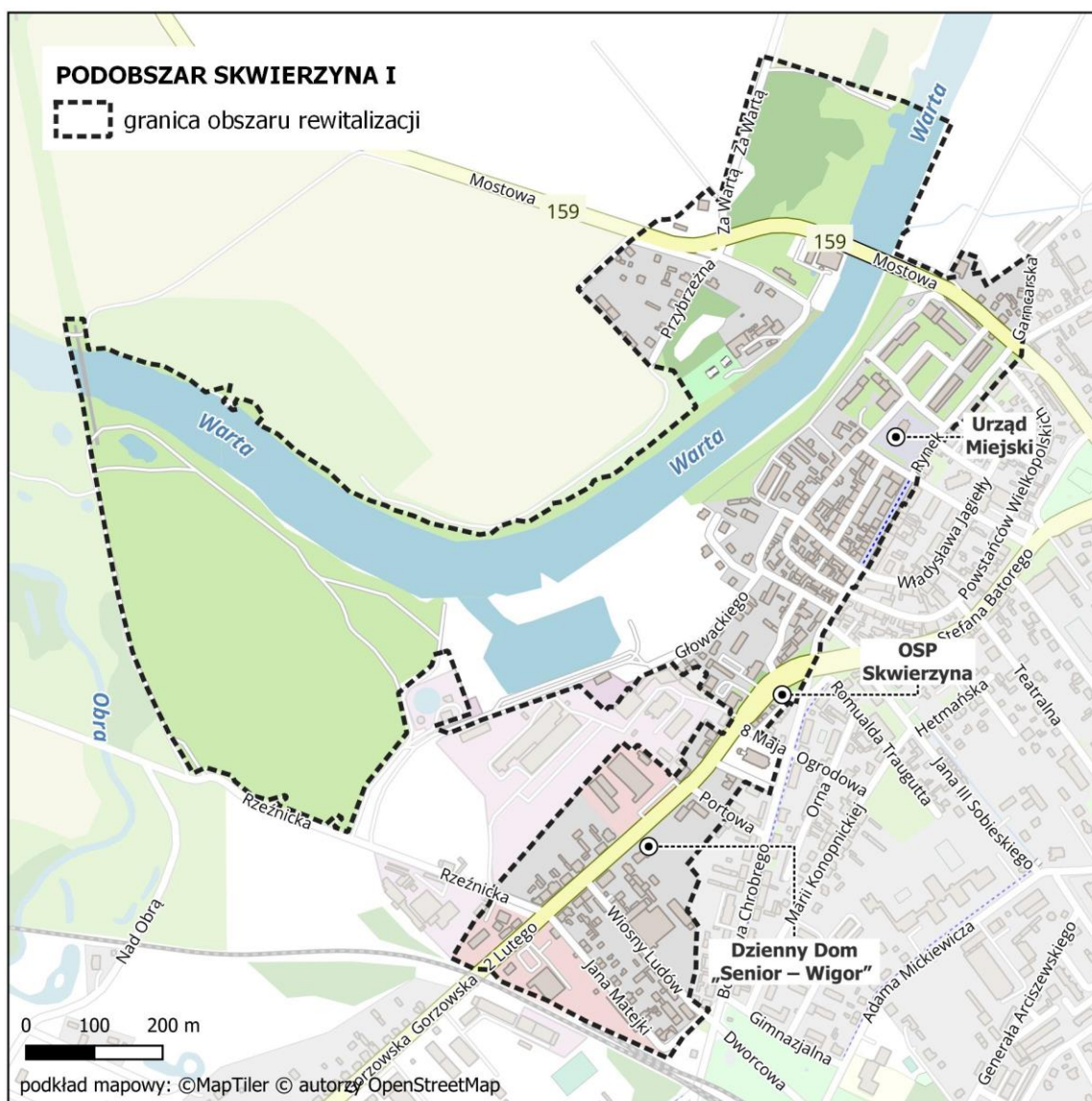
Po I wojnie światowej Skwierzyna pozostała w granicach Niemiec, stając się miastem granicznym, co miało niekorzystny wpływ na jej kondycję gospodarczą, pomimo infrastrukturalnych inwestycji, takich jak uregulowanie koryta Warty, budowa mostu i tamy przeciwpowodziowej. W latach 30. XX wieku zbudowano linię kolejową z Gubina do Krzyża, koszary wojskowe i flanki umocnień Międzyrzeckiego Rejonu Umocnień.

W dniu 30 stycznia 1945 roku Skwierzynę zajęły wojska radzieckie, co skutkowało poważnym zniszczeniem miasta (szacuje się, że od 50 do 75%). Niemiecka ludność opuściła miasto, ustępując miejsca napływającym osadnikom polskim z różnych regionów kraju. W latach 70. XX wieku rozebrano kamieniczki wokół rynku, zastępując je blokami mieszkalnymi.

6.1.1. Podobszar rewitalizacji Skwierzyna I

Podobszar swoim zasięgiem objął część zabudowy śródmiejskiej, w której skupia się zabudowa mieszkalna wielorodzinną oraz usługowa, a także przestrzenie publiczne i tereny nadrzeczne rzeki Warta. Podobszar został wyznaczony w części miasta istotniej pod względem administracyjnym i usługowym. Na jego terenie zlokalizowane są ważne dla mieszkańców i obsługi gminy instytucje: Urząd Miejski w Skwierzynie, Powiatowy Urząd Pracy w Międzyrzeczu filia w Skwierzynie, Kościół Rzymskokatolicki pw. Świętego Zbawiciela, Dzienny Dom "Senior Wigor", apteki, banki oraz liczne usługi. Obszar objął także przestrzenie publiczne, wśród których wyróżnić należy Rynek, Bulwary przy rzece Warta, czy Park Ryb. Ponadto podobszar charakteryzuje zabudowa zabytkowa, zgodnie z gminną ewidencją zabytków, na jego terenie zlokalizowanych ich jest 13.

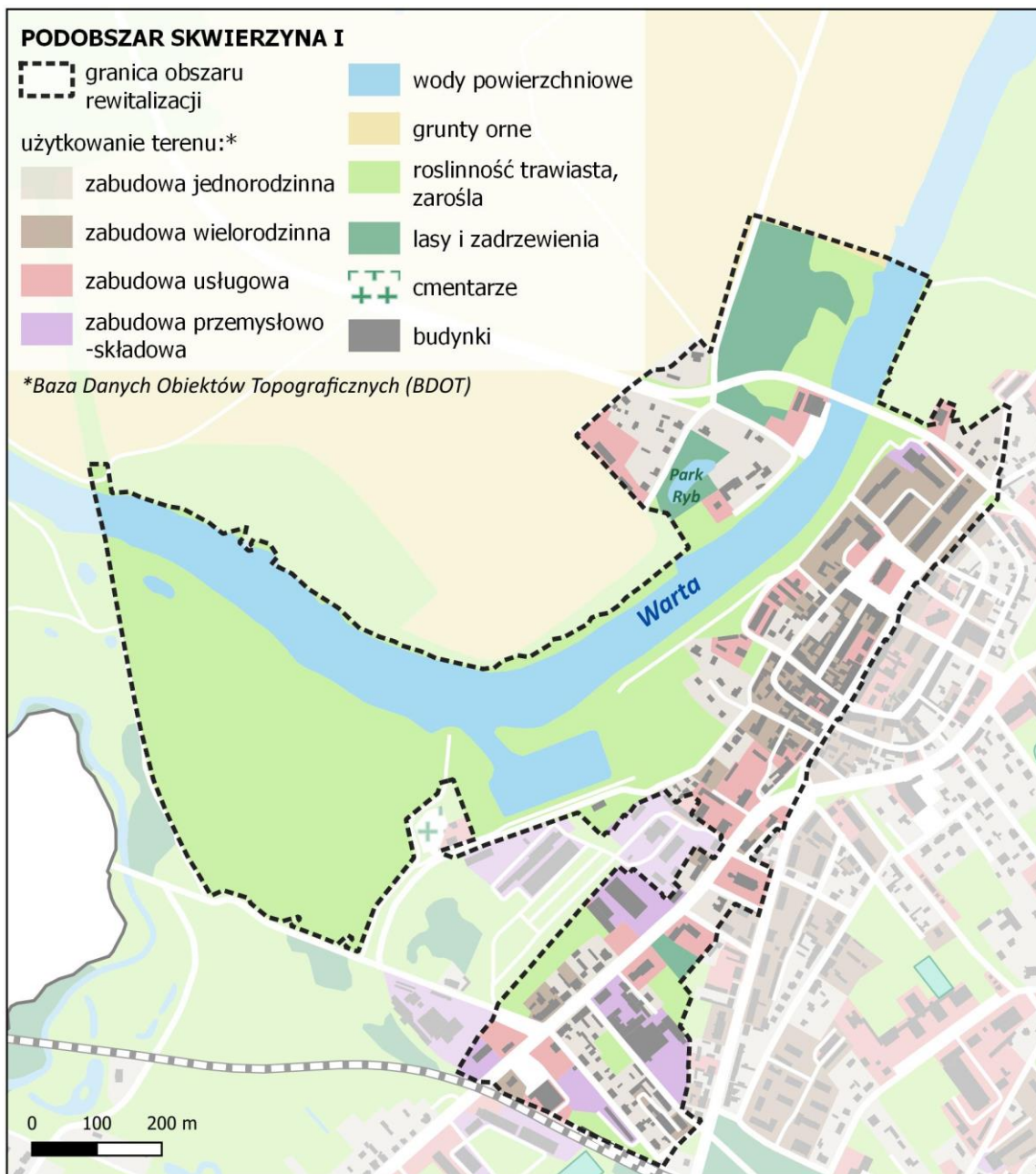
Grafika 6 Podobszar rewitalizacji Skwierzyna I.

Źródło: opracowanie własne.

Na podobszarze rewitalizacji Skwierzyna I obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przyjęty Uchwałą Rady Miejskiej w Skwierzynie Nr XLI/335/10 z dnia 2010-06-24 w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Skwierzyna. W podobszarze zgodnie z zapisami Planu dominują tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, jednorodzinnej i zabudowy usługowej. Charakterystyczne dla podobszaru są tereny zabudowy śródmiejskiej, skupione przy centralnej części miasta – rynku. Zachodnia część obszaru to tereny zieleni izolacyjnej i rzeka Warta wraz z terenami nadbrzeżnymi.

Grafika 7 Podobszar rewitalizacji Skwierzyna I.

Źródło: opracowanie własne.

Sfera społeczna

W podobszarze rewitalizacji Skwierzyna I zidentyfikowano niekorzystną sytuację demograficzną, o występowaniu której świadczy ubytek naturalny, czyli przewaga liczby zgonów nad urodzeniami mieszkańców. Wskaźnik przyrostu naturalnego przeliczony na 1000 mieszkańców wyniósł w podobszarze -12,4, ponad dwukrotnie więcej niż jego średnia wartość dla całej gminy (-5,6). Drugim, korelującym z ujemnym przyrostem naturalnym zjawiskiem jest wysoki wskaźnik obciążenia demograficznego. Jest to stosunek liczby osób w wieku nieprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym. W podobszarze Skwierzyna I obciążenie demograficzne wyniosło 78,1%, o blisko 6 pp.

więcej niż jego wartość dla całej gminy - 72,4%. Na wiek nieprodukcyjny składają się dwie grupy: przedprodukcyjny i poprodukcyjny. W przypadku podobszaru Skwierzyna I w grupie mieszkańców w wieku nieprodukcyjnym 53,4% stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym. W konsekwencji opisanych powyżej zjawisk pogłębia się zjawisko starzenia się społeczeństwa, co z kolei skutkuje osłabieniem sytuacji ekonomiczno-gospodarczej podobszaru oraz wywiera presję na dostosowanie infrastruktury i usług do potrzeb senioralnych (opieka zdrowotna, społeczna, dostępność).

Tabela 5 Wskaźniki demograficzne dla podobszaru rewitalizacji Skwierzyna I

	Wartość referencyjna dla gminy	Wartość dla podobszaru rewitalizacji Skwierzyna I
Obciążenie demograficzne	75,1%	78,1%
Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	-5,6	-12,4

Źródło: opracowanie własne.

Na negatywną sytuację o charakterze społeczno-ekonomicznym mieszkańców miasta Skwierzyna wskazują niekorzystne dane dotyczące bezrobocia rejestrowanego. Z powodu braku danych z podziałem na poszczególne podobszary/adresy miasta Skwierzyna przywołano dane ogólne (GUS BDL) dla całego miasta i zestawiono je z danymi powiatowymi i wojewódzkimi. Wysoki poziom bezrobocia mieszkańców w konsekwencji jest czynnikiem generującym problemy takie jak ubóstwo, czy zjawiska patologiczne determinujące poczucie bezpieczeństwa i wpływające na jakość życia w podobszarze.

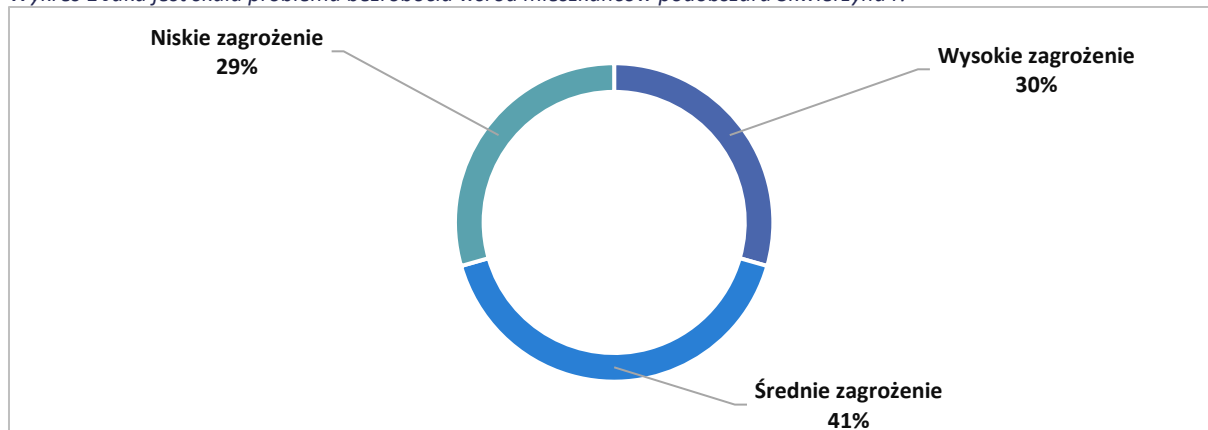
Tabela 6 Dane o bezrobociu rejestrowanym na poziomie miasta, powiatu i całego kraju.

Jednostka	Liczba bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Stopa bezrobocia rejestrowanego
woj. lubuskie	16,0	2,7%
powiat międzyrzecki	23,9	4,1%
Miasto Skwierzyna	29,3	5,1%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL.

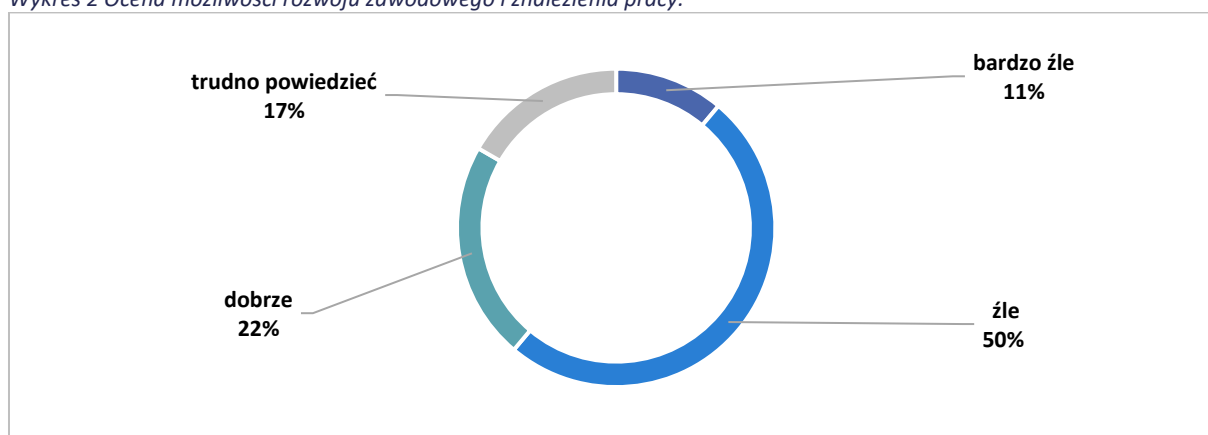
Respondenci biorący udział w ankiecie dotyczącej sytuacji podobszaru rewitalizacji wskazali, że istnieje zagrożenie bezrobociem wśród mieszkańców podobszaru. Zdania były podzielone co do skali problemu, najwyższa liczba ankietowanych opowiedziała się za „średnim zagrożeniem” – 41,2%. Wysokie zagrożenie bezrobociem wskazało 29,4% ankietowanych i taki sam odsetek osób opowiedziało się za niskim zagrożeniem. Nikt nie udzielił odpowiedzi o braku problemu bezrobocia. Ankietowani mieszkańcy ocenili także możliwości znalezienia pracy i rozwoju zawodowego. Ponad 60% odpowiedzi było negatywnych (bardzo źle i źle).

Wykres 1 Jaka jest skala problemu bezrobocia wśród mieszkańców podobszaru Skwierzyna I?

Źródło: opracowanie własne, na podstawie badania ankietowego, n = 18.

Wykres 2 Ocena możliwości rozwoju zawodowego i znalezienia pracy.

Źródło: opracowanie własne, na podstawie badania ankietowego, n = 18.

Zjawiskiem świadczącym o wysokiej skali problemów jest zidentyfikowane zapotrzebowanie i intensywność korzystania z usług oraz świadczeń pomocy społecznej. Wskaźnik ogólnej liczby mieszkańców korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wyniósł 82,5, o blisko 20 osób więcej niż średnio w gminie (62,9). Wysoką skalę zapotrzebowania na pomoc społeczną obrazują także dane dotyczące liczby i wysokości udzielonych świadczeń. Liczba udzielonych mieszkańcom podobszaru w 2022 r. świadczeń społecznych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wyniosła 3 230, przy wartości wskaźnika dla całej gminy równej 2 180. Średnia przeliczeniowa wartość pieniężnych świadczeń oscylowała w kwocie 172147,00 zł przypadające na 1000 mieszkańców, w przypadku podobszaru Skwierzyna I było to o ponad 120 tys. zł więcej – 295938,00 zł na 1000 mieszkańców. Najczęściej udzielanymi formami pomocy są zasiłki stałe, świadczenia żywnościowe i usługi opiekuńcze. Działania służące poprawie sytuacji społecznej to przede wszystkim wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem, w szczególności z powodu bezrobocia i tym samym poprawa ich sytuacji. Realne działania powinny zostać ukierunkowane na poprawę sytuacji gospodarczej w podobszarze poprzez tworzenie miejsc pracy i aktywizację mieszkańców.

Z kolei biorąc pod uwagę wysoki odsetek osób starszych niezbędne jest tworzenie miejsc sprzyjających ich aktywizacji i integracji, co zapobiegnie ich wykluczeniu i poczuciu samotności.

Kolejnym zjawiskiem negatywnie rzutującym na sytuację społeczną podobszaru jest problem uzależnień. Skutkiem natężenia tego zjawiska jest powielanie patologicznych zachowań i przemoc w rodzinie oraz niski poziom bezpieczeństwa publicznego. Wskaźnik liczby osób uzależnionych od alkoholu w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wynosi w podobszarze 6,5, przy średniej jego wartości dla całej gminy równej 4,5. Analizując poziom bezpieczeństwa należy zwrócić uwagę na liczbę przestępstw zarejestrowanych w podobszarze, która w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wynosi 58,3, przy wartości gminnej równej 45,0.

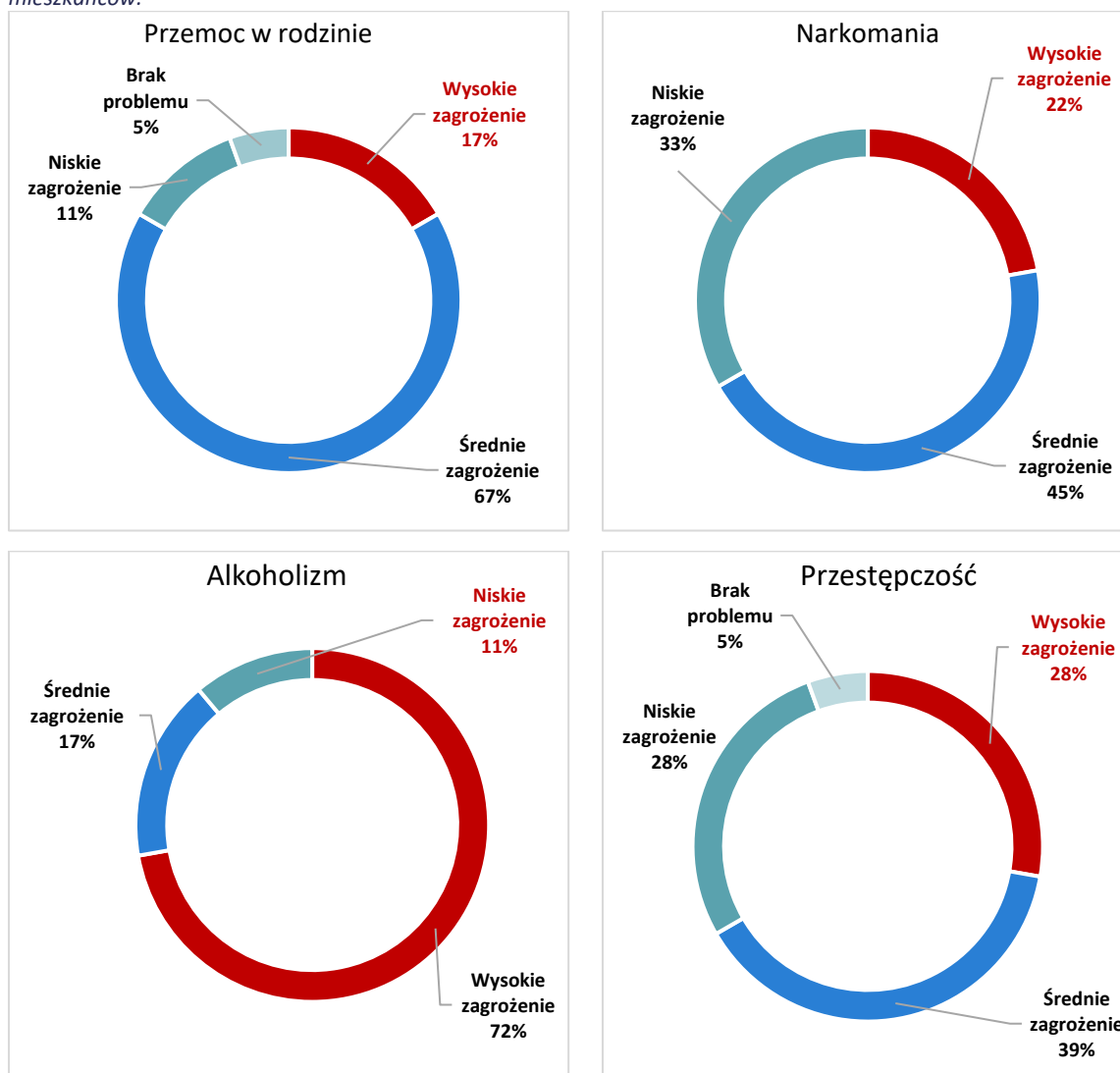
Tabela 7 Wskaźniki sfery społecznej dla podobszaru rewitalizacji Skwierzyna I

	Wartość referencyjna dla gminy	Wartość dla podobszaru rewitalizacji Skwierzyna I
Liczba klientów pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	62,9	82,5
Liczba udzielonych świadczeń na 1000 mieszkańców	1950	3230
Kwota udzielonych świadczeń na 1000 mieszkańców (zł)	172 147	295 938
Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	13,8	21,2
Liczba osób uzależnionych od alkoholu na 1000 mieszkańców	5,1	6,5
Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców	45,0	58,3

Źródło: opracowanie własne.

W badaniu ankietowym mieszkańcy gminy oceniali podobszar Skwierzyna I pod kątem poziomu zagrożenia negatywnymi zjawiskami społecznymi, takimi jak przemoc w rodzinie, uzależnienia i przestępczość. Najwyższe zagrożenie zdaniem mieszkańców dotyczy zjawiska alkoholizmu (ponad 70% odpowiedzi „wysokie zagrożenie”). Średnim (66,7%) i wysokim zagrożeniem (16,7%) mieszkańcy ocenili występowanie przemocy w rodzinie.

Wykres 3 Zagrożenie negatywnymi zjawiskami społecznymi w podobszarze Skwierzyna I zdaniem ankietowanych mieszkańców.

Źródło: opracowanie własne, na podstawie badania ankietowego, n = 18.

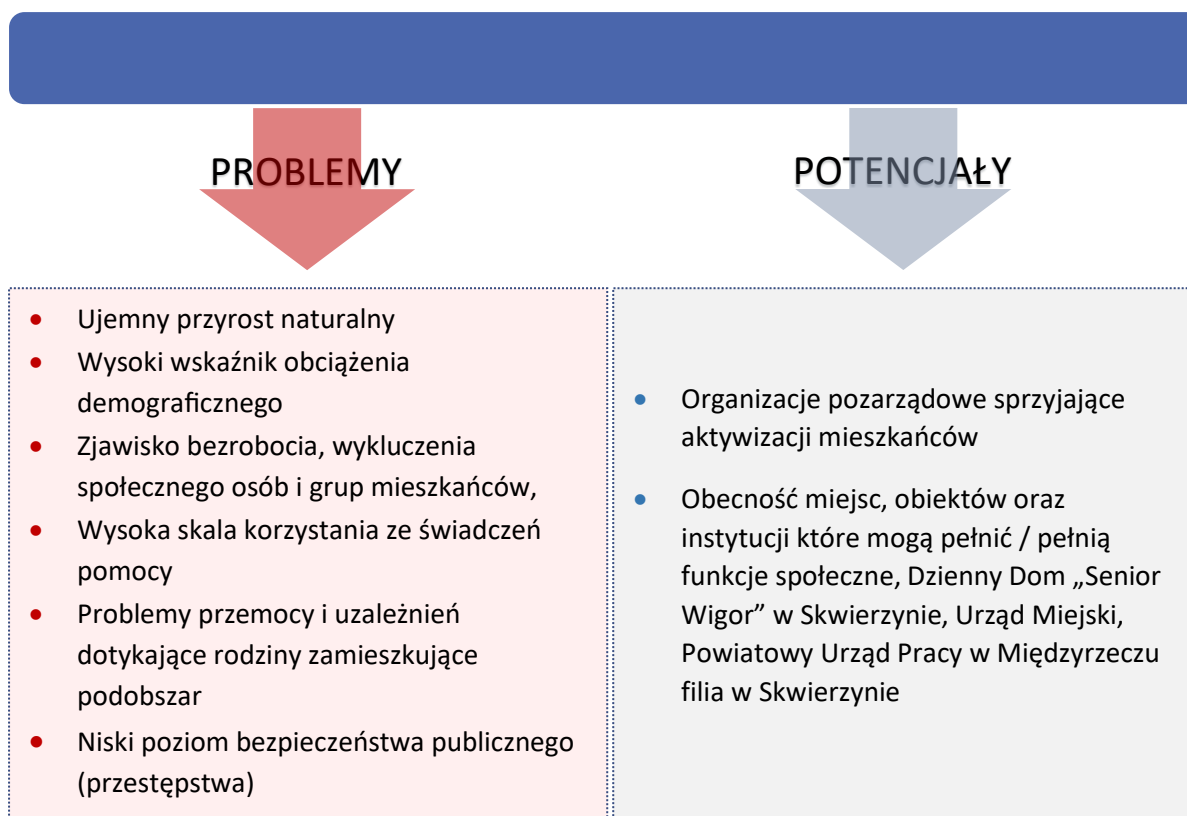
Z zakresu uczestnictwa mieszkańców w życiu kulturalnym przeanalizowano wskaźnik dotyczący mieszkańców podobszaru zapisanych do biblioteki miejskiej. Jego wartość dla podobszaru Skwierzyna I wynosi 134,9, co daje wynik niższy niż średnio w gminie (168,5). Poziom kapitału społecznego oceniono biorąc pod uwagę liczbę organizacji pozarządowych funkcjonujących na podobszarze. Posłużono się wskaźnikiem ich liczby w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Jego wartość w podobszarze przewyższała średnią w gminie (1,9) i wyniosła 2,4.

Tabela 8 Wskaźniki dotyczące kapitału społecznego w podobszarze Skwierzyna I.

	Wartość referencyjna dla gminy	Wartość dla podobszaru rewitalizacji Skwierzyna I
Czytelnicy bibliotek na 1000 mieszkańców	168,5	134,9
Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	1,9	2,4

Źródło: opracowanie własne.

Schemat 2 Problemy i potencjały sfery społecznej podobszaru rewitalizacji Skwierzyna I.

Źródło: opracowanie własne.

Sfera gospodarcza

Sytuacja gospodarcza w podobszarze jest stosunkowo dobra w porównaniu z pozostałymi częściami gminy, w szczególności częścią wiejską. Podobszar stanowi ścisłe centrum gminy, w którym skupiają się handel i usługi, w tym usługi publiczne i zdrowotne. Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych na 1000 mieszkańców wyniosła tu 67,8 i jest wyższa niż średnia ich liczba w całej gminie (66,4). Jednocześnie analizując różnice pomiędzy nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi należy stwierdzić niekorzystną tendencję. W całej gminie w 2022 r. liczba nowo zarejestrowanych działalności przewyższała liczbę wyrejestrowanych, a w podobszarze rewitalizacji różnica ta wyniosła 0, co może świadczyć o niestabilnej sytuacji warunkującej utrzymanie się firm na rynku w tej części miasta.

Tabela 9 Wskaźniki sfery gospodarczej dla podobszaru rewitalizacji Skwierzyna I.

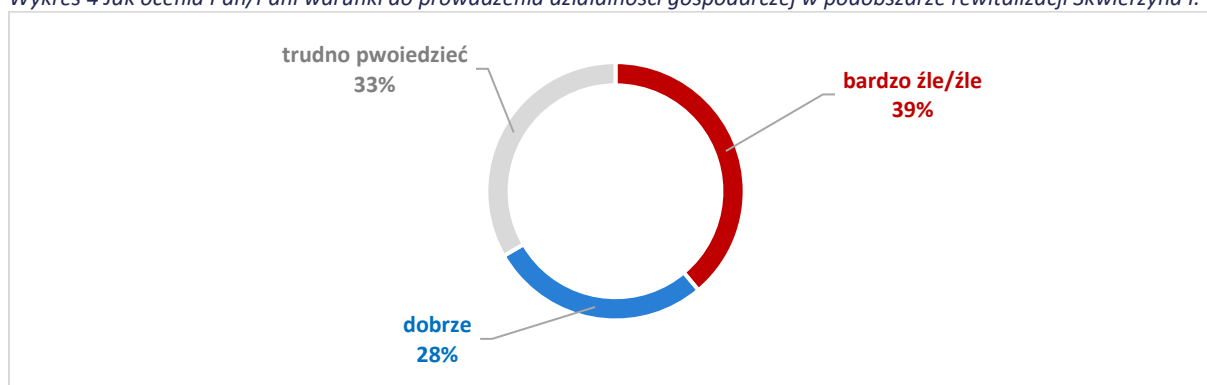
	Wartość referencyjna	Wartość dla podobszaru

	dla gminy	rewitalizacji Skwierzyna I
Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	66,4	67,8
Różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców	1,2	0,0

Źródło: opracowanie własne.

Specyfika działalności prowadzonych na podobszarze Skwierzyna I jest różnorodna. Funkcjonują tutaj zarówno działalności jednoosobowe, jak i małe i średnie przedsiębiorstwa, głównie oferujące usługi i handel oraz usługi społeczne, edukacyjne i zdrowotne. Jak wynika z badania ankietowego problemem podobszaru są nieatrakcyjne warunki do prowadzenia działalności gospodarczej. Blisko 40% respondentów oceniło ten czynnik źle lub bardzo źle. Takie głosy mogą być spowodowane brakiem dostosowania obiektów i infrastruktury do prowadzenia działalności oraz niską ich dostępnością. Istotne jest, że taka sytuacja jest jednym z czynników, które determinują wśród przedsiębiorczych mieszkańców chęć zmiany miejsca zamieszkania na takie, gdzie warunki te są korzystniejsze.

Wykres 4 Jak ocenia Pan/Pani warunki do prowadzenia działalności gospodarczej w podobszarze rewitalizacji Skwierzyna I.

Źródło: opracowanie własne, na podstawie badania ankietowego, n = 18.

Sfera środowiskowa

Analiza sfery środowiskowej wykazała w podobszarze Skwierzyna I negatywny aspekt jakim jest wysoki, w porównaniu do średniego w całej gminie, poziom zanieczyszczeń powietrza. Średnia rocznego stężenia pyłów zawieszonych PM2.5 w podobszarze wynosi 9,6, przy wartości dla całej gminy równej 7,4. Głównymi determinantami takiego stanu są: większa intensywność zabudowy w centrum miasta, skupisko przedsiębiorstw i obiektów usługowych oraz przebiegająca przez podobszar droga wojewódzka (nr 159). Czynnikiem bezpośrednio wpływającym na niską jakość powietrza jest źródło ogrzewania gospodarstw domowych w podobszarze. Jak wykazała diagnoza delimitacyjna ponad połowa (53,4%) gospodarstw domowych w podobszarze ogrzewana jest paliwem stałym, o wysokim stopniu emisji zanieczyszczeń.

Tabela 10 Wskaźniki sfery środowiskowej dla podobszaru rewitalizacji Skwierzyna I.

	Wartość referencyjna dla gminy	Wartość dla podobszaru rewitalizacji Skwierzyna I
Średnie roczne stężenie PM2.5	7,4	9,6
Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym	20,8%	25,5%
Udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe	59,5%	53,4%

Źródło: opracowanie własne.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

W diagnozie delimitacyjnej zidentyfikowano pozytywne aspekty przestrzenno-funkcjonalne w podobszarze rewitalizacji Skwierzyna I. Wynika to z pełnionej funkcji centrum miasta i gminy oraz lokalizacją na jego terenie instytucji administracyjnych i licznych usług. Podobszar charakteryzuje wysoka dostępność do usług publicznych, terenów rekreacyjnych oraz dostępność komunikacyjna. Wskaźnik dostępności punktów usług publicznych (liczba punktów usług publicznych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców) przyjął tu wartość równą 9,4, a jego średnia wartości dla całej gminy – 8,2. Dostępność komunikacyjna mierzona stosunkiem liczby przystanków komunikacji zbiorowej do powierzchni obszaru wyniosła 0,48, ponad dwukrotnie więcej niż jej średnia wartość dla całej gminy (0,20).

Negatywnym zjawiskiem identyfikowanym w sferze przestrzenno-funkcjonalnej w podobszarze jest aspekt związany bezpośrednio ze sferą środowiskową. Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogólnej jest niższy niż średni w gminie (99%) i wynosi 97,8%. Wpływ na to ma wysoka w porównaniu do całej gminy gęstość zabudowy na jego terenie, spowodowane pełnieniem funkcji centrum gminy i miasta. Istotne jest podejmowanie działań pielęgnacyjnych istniejących zadrzewień i nasadzeń, a także działań zwiększających bioróżnorodność na terenie podobszaru.

Tabela 11 Wskaźniki sfery przestrzenno-funkcjonalne dla podobszaru Skwierzyna I.

	Wartość referencyjna dla gminy	Wartość dla podobszaru rewitalizacji Skwierzyna I
Dostępność infrastruktury rowerowej na km ²	0,1	0,0
Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem	99,0%	97,8%

Źródło: opracowanie własne.

Na układ przestrzenny podobszaru Skwierzyna I składają się:

- Zabudowa śródmiejska, w tym rynek w Skwierzynie i Urząd Miejski oraz zabudowa mieszkalno-usługowa ograniczona ulicami: Mostową, Niepodległości i 2 Lutego.

- Zabudowa usługowa, w tym usług edukacyjnych i opiekuńczych (dom seniora) zlokalizowana wzdłuż głównej drogi, ul. 2 Lutego i odbiegających od niej ulic (Matejki, Rzeźnicka, Wiosny Ludów, Partyzancka).
- Część zachodnia i północna podobszaru obejmują rzekę Wartę i tereny nadbrzeżne, dużą zwartą enklawę zielni przy rzece, most na Warcie, niewielką część zabudowy mieszkalno-usługowej oraz przestrzenie rekreacyjno-wypoczynkowe takie jak bulwar, Park Ryb, a także niezagospodarowane tereny zielone.

Głównym problemem przestrzenno-funkcyjnym jest niska jakość terenów publicznych pod względem ich funkcjonalności i komfortu użytkowania oraz standardów oczekiwanych przez mieszkańców. Kluczowe braki dotyczą niewystarczającej jakości przestrzeni i infrastruktury związanej ze spędzaniem czasu wolnego, niskiej jakości obiektów małej architektury, placów zabaw oraz zaniedbanych terenów publicznych, w szczególności terenów zielonych.

W ramach ankiety mieszkańcy ocenili kwestie dostępności do istotnej z ich punktu widzenia infrastruktury i przestrzeni. Respondenci negatywnie ocenili dostępność ścieżek rowerowych (100% odpowiedzi źle i bardzo źle). Drugą z najniżej ocenianych była dostępność usług medycznych oraz lokali gastronomicznych. Najwyżej oceniona została dostępność miejsc usługowych i handlu.

Tabela 12 Ocena aspektów przestrzenno-funkcyjnych podobszaru Skwierzyna I.

LP.	Aspekt przestrzenno-funkcyjny	Odsetek ocen pozytywnych (bardzo dobrze i dobrze)	Odsetek ocen negatywnych (bardzo źle i źle)
1.	Dostępność ścieżek rowerowych	0%	100%
2.	Dostępność miejsc spędzania wolnego czasu	55,6%	38,9%
3.	Dostępność usług medycznych	22,2%	55,6%
4.	Dostępność żłobków, klubów dziecięcych i przedszkoli	55,6%	16,7%
5.	Dostępność szkół	72,2%	5,6%
6.	Dostępność miejsc usługowych i handlu	94,4%	5,6%
7.	Dostępność lokali gastronomicznych	44,4%	50,0%

Źródło: opracowanie własne, na podstawie badania ankietowego, n = 18.

W ramach ankiety mieszkańcy mieli możliwość w odpowiedzi na pytania otwarte wskazać jakie negatywne zjawiska ich zdaniem występują w podobszarze. Do negatywnych cech w sferze przestrzenno-funkcyjnej mieszkańcy zaliczają kwestie takie jak:

- „Brak miejsc do spędzania czasu dla różnych grup wiekowych, mało koszy na śmieci i ławek.”

- „Brak atrakcyjności i zadbanej zieleni. Brak ławek na tak długim obszarze.”
- „Brak miejsc rekreacji.”
- „Brak atrakcji turystycznych, bazy gastronomicznej.”

Mieszkańcy wskazywali również inwestycje jakie ich zdaniem poprawiłyby wizerunek przestrzeni i funkcjonalność podobszaru. Uwagi te uznano za wyzwania rewitalizacyjne, wynikające z potrzeb mieszkańców:

- „Proponowałabym postawić na większą ilość zieleni w mieście...”
- „Ścieżki rowerowe, place zabaw dla dzieci, skwerki z ławeczkami dla osób starszych.”
- „Przywrócenie funkcji basenu portowego i stworzenie bazy turystycznej.”
- „Zagospodarowanie terenu po byłym porcie.”
- „Utworzenie ścieżki rowerowej na trasie Skwierzyna- Murzynowo- Świniary.”
- „Ścieżki rowerowe, przybłokowe place zabaw - skwerki dla dzieci, marina na Warcie z placem biwakowym.”
- „Ścieżki rowerowe, infrastruktura turystyczna.”
- „Odnowienie budynków i podwórek, ścieżki rowerowe do jazdy po mieście.”

Sfera techniczna

Zdiagnozowanymi w podobszarze negatywnymi zjawiskami w sferze technicznej jest niedostosowanie obiektów i przestrzeni oraz braki w infrastrukturze społecznej i publicznej. Część obiektów o funkcji publicznej (50%) wymaga podjęcia prac modernizacyjnych w zakresie poprawy efektywności energetycznej. Obiekty wymagające interwencji, to m.in. placówki świadczące usługi edukacyjno-opiekuńcze. Równie niekorzystnie przedstawia się sytuacja ich dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami, w ogólnej liczbie obiektów publicznych na podobszarze 50% wymaga prac w tym zakresie.

Tabela 13 Wskaźniki sfery technicznej dla podobszaru Skwierzyna I.

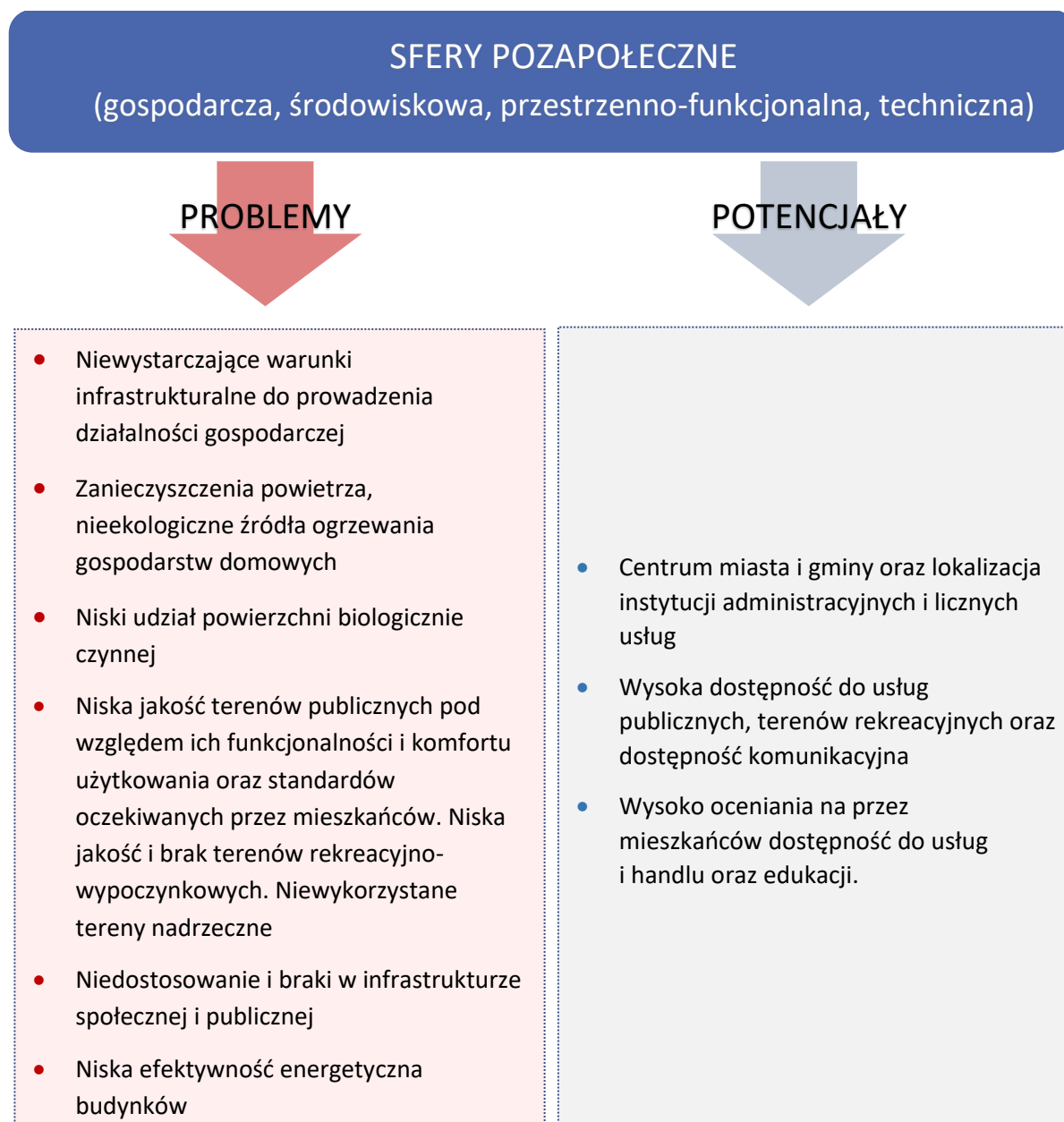
	Wartość referencyjna dla gminy	Wartość dla podobszaru rewitalizacji Skwierzyna I
Udział obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji	43,5%	50,0%
Udział obiektów wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami	73,9%	50,0%

Źródło: opracowanie własne, na podstawie badania ankietowego, n = 18.

Jednym z budynków o niskim standardzie technicznym, przez który nie może on być w pełni wykorzystany jest budynek przy ul. 2 Lutego 23, na parterze którego obecnie funkcjonuje Dzienny

Dom „Senior-Wigor” Stan techniczny obiektu nie pozwala na jego pełne wykorzystanie, jego piętro jest obecnie wyłączone z użytkowania. Podjęcie prac modernizacyjnych i dostosowanie budynku do wymagań osób ze szczególnymi potrzebami jest istotne ze względu na pełnioną funkcję i zidentyfikowane zjawisko starzenia się społeczeństwa podobszaru. Pozwoli to na zwiększenie dostępności miejsc sprzyjających osobom starszym, wzrost poziomu wsparcia społeczno-opiekuńczego, a jednocześnie wpłynie pozytywnie na poprawę wizerunku miasta.

Schemat 3 Problemy i potencjały sfer pozaspołecznych podobszaru rewitalizacji Skwierzyna I.

Źródło: opracowanie własne.

Podsumowanie

Wyniki szczegółowej analizy obszaru wykazały szereg problemów społecznych, z którymi mierzą się mieszkańcy, a także istniejące niedobory w infrastrukturze przestrzennej. Stwierdzone problemy są uzasadnieniem dla podjęcia skoordynowanych działań naprawczych, mających na celu poprawę zidentyfikowanego stanu rzeczy. Wdrożenie skutecznych rozwiązań pozwoli nie tylko zniwelować obecne trudności społeczne, ale także przyczyni się do wzrostu jakości życia mieszkańców w badanym obszarze.

Zidentyfikowane w podobszarze Skwierzyna I negatywne zjawiska społeczne dotyczą starzenia się lokalnej społeczności, zagrożenia wykluczeniem społecznym mieszkańców spowodowanego bezrobociem, bezradnością w życiu codziennym (wysoka liczba mieszkańców korzystających z pomocy społecznej, w głównej mierze ze świadczeń stałych) oraz patologii w rodzinie (przemoc i alkoholizm).

Na terenie podobszaru rewitalizacji Skwierzyna I coraz bardziej zauważalne stają się problemy społeczne, które wynikają głównie z demograficznych zmian zachodzących w społeczności. Obszar poddany rewitalizacji charakteryzuje się szczególnie wysokim udziałem ludności w wieku poprodukcyjnym. Choć istnieją już rozwiązania wspierające seniorów, takie jak Dzienny Dom „Senior-Wigor” to skala potrzeb przekracza aktualne możliwości zapewnienia kompleksowej opieki. W związku z tym konieczne staje się zwiększenie dostępności do obiektów oraz oferty, która promuje aktywność społeczną wśród seniorów.

Organizacje pozarządowe są kluczowym partnerem w realizacji działań rewitalizacyjnych, zwłaszcza w kontekście działań o charakterze społecznym. Posiadają one większą elastyczność działania i mogą dotrzeć bezpośrednio do potrzebujących. Jednakże borykają się również z problemami finansowymi i organizacyjnymi. Wzmocnienie ich zasobów i możliwości jest niezbędne dla efektywniejszego wykorzystania ich potencjału, szczególnie w obszarze pracy socjalnej, dziedzictwa kulturowego, aktywności społecznej w zakresie sportu, kultury i integracji społecznej.

Śródmiejska przestrzeń podobszaru rewitalizacji charakteryzuje się wysokim stopniem urbanizacji. Potrzeby determinowane z negatywnymi zjawiskami przestrzenno-funkcjonalnymi wynikającymi z gęstości zabudowy zostały zauważone bezpośrednio przez mieszkańców gminy i podobszaru. Wskazują oni, że brakuje w mieście zieleni i infrastruktury towarzyszącej. Do części miejskiej pojawiły się głosy, które wskazują potrzebę odnowienia budynków i podwórek, a także tworzenia placów zabaw i skwerów w zabudowie śródmiejskiej. Wśród potrzeb identyfikuje się także zagospodarowanie istniejących terenów zielonych i rekreacyjnych. Potrzeby te sprowadzają się do poprawy bioróżnorodności terenów zielonych, zwiększenia liczby obiektów małej architektury oraz

na co zwrócili uwagę mieszkańcy podjęcia działania, które przyczyni się do podniesienia jakości życia, jak i wzrostu atrakcyjności turystycznej poprzez zagospodarowanie terenów przy Warcie na cele sportowe i rekreacyjne.

Dziedzictwo kulturowe stanowi istotny zasób podobszaru Skwierzyna I i pełni ono kluczową rolę w kształtowaniu charakteru i tożsamości miasta, a także wpływa na układ przestrzenny i wizualny. Warto zauważyć, że niektóre zabytkowe obiekty nadal potrzebują wsparcia. Wykorzystanie potencjału dziedzictwa kulturowego przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności funkcji mieszkalnych, usługowych i turystycznych. Kolejny potencjał podobszaru to warunki krajobrazowe, bliskość rzeki i obszarów chronionych. Warunki te stanowią bazę do działań, które przyczynią się do wzrostu atrakcyjności osiedleńczej i turystycznej podobszaru i miasta.

W poniższej tabeli w sposób syntetyczny przedstawiono problemy zidentyfikowane w podobszarze ze wskazaniem relacji przyczynowo- skutkowej oraz potrzeb i wyzwań rewitalizacyjnych jakie stanowią odpowiedź na zidentyfikowane zjawiska.

Tabela 14 Drzewo problemów dla podobszaru Skwierzyna I..

Przyczyna	Problem	Skutek	Potrzeby i wyzwania
ujemny przyrost naturalny, wysoka liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym, migracje młodych mieszkańców	postępujące zjawisko starzenia się społeczeństwa podobszaru	wykluczenie społeczne osób starszych, konieczność dostosowania przestrzeni i usług do potrzeb senioralnych, spadek siły roboczej podobszaru – zagrożenie dla rozwoju społeczno-gospodarczego podobszaru	dostosowanie infrastruktury, usług społecznych i programów wsparcia do zmieniających się potrzeb osób starszych, tworzenie przyjaznego środowiska dla osób starszych, promowanie aktywności społecznej wśród seniorów
bezrobocie, wysoki odsetek osób korzystających z pomocy społecznej	występowanie grup osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	marginalizacja, utrwalenie niekorzystnych modeli zachowań, możliwość wystąpienia patologii społecznych	zwiększenie poziomu integracji mieszkańców, prowadzenie działań aktywizujących, wyrównanie szans mieszkańców w dostępie do różnorodnych usług i przestrzeni
problemy przemocy i uzależnień dotyczące rodziny zamieszkujące podobszar oraz identyfikacja przez mieszkańców wysokiego zagrożenia alkoholizmem, narkomanią	Zagrożenie wykluczeniem rodzin zamieszkujących podobszar w szczególności dzieci z rodzin patologicznych, powielanie negatywnych zachowań społecznych, brak integracji mieszkańców	niższe poczucie bezpieczeństwa wśród mieszkańców, możliwość wystąpienia patologii społecznych	prowadzenie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom, wsparcie osób z rodzin z problemami uzależnień i przemocy
brak odpowiedniej infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej, niewykorzystane tereny nadrzeczne i tereny zielone	niska atrakcyjność osiedleńcza i turystyczna podobszaru, brak miejsc aktywnego spędzania czasu i wypoczynku mieszkańców	zagrożenie wyludnianiem się podobszaru, brak miejsc integracji mieszkańców, wykluczenie osób starszych	zagospodarowanie terenów atrakcyjnych rekreacyjnie i turystycznie, poprawa infrastruktury
nieatrakcyjne przestrzenie publiczne, brak miejsc do spędzania czasu wolnego	niski poziom aktywności mieszkańców, brak integracji, niski poziom poczucia tożsamości gminnej	nieatrakcyjny wizerunek obszaru, niski poziom atrakcyjności osiedleńczej, wyludnianie	stworzenie atrakcyjnej oferty sportowo-rekreacyjnej i czasu wolnego, budowanie systemu zieleni miejskiej, stworzenie miejsc do spędzania czasu wolnego
niedostosowanie obiektów do potrzeb mieszkańców, w tym osób ze szczególnymi potrzebami, wysoka liczba obiektów zabytkowych	ograniczenia w użytkowaniu i wykorzystaniu istniejących obiektów, wysoki poziom degradacji technicznej	niedostateczna dostępność obiektów o charakterze publicznym, w tym z funkcją społeczną	poprawa dostępności do istniejących obiektów, w szczególności pełniących lub mogących pełnić funkcje społeczne, kulturalne

Konieczne jest zaplanowanie działań rewitalizacyjnych ukierunkowanych na wskazane powyżej problemy. Istotne jest podejmowanie działań, które będą nie tylko odpowiedzią na negatywne zjawiska, ale również będą minimalizować przyczyny ich powstawania. Do podjęcia prac naprawczych zidentyfikowanych w powyższej tabeli jako potrzeby i wyzwania wykorzystać należy istniejące zasoby i potencjały podobszaru rewitalizacji.

Tabela 15 Potencjały podobszaru Skwierzyna I.

Potencjały podobszaru rewitalizacji Skwierzyna I

POTENCJAŁY

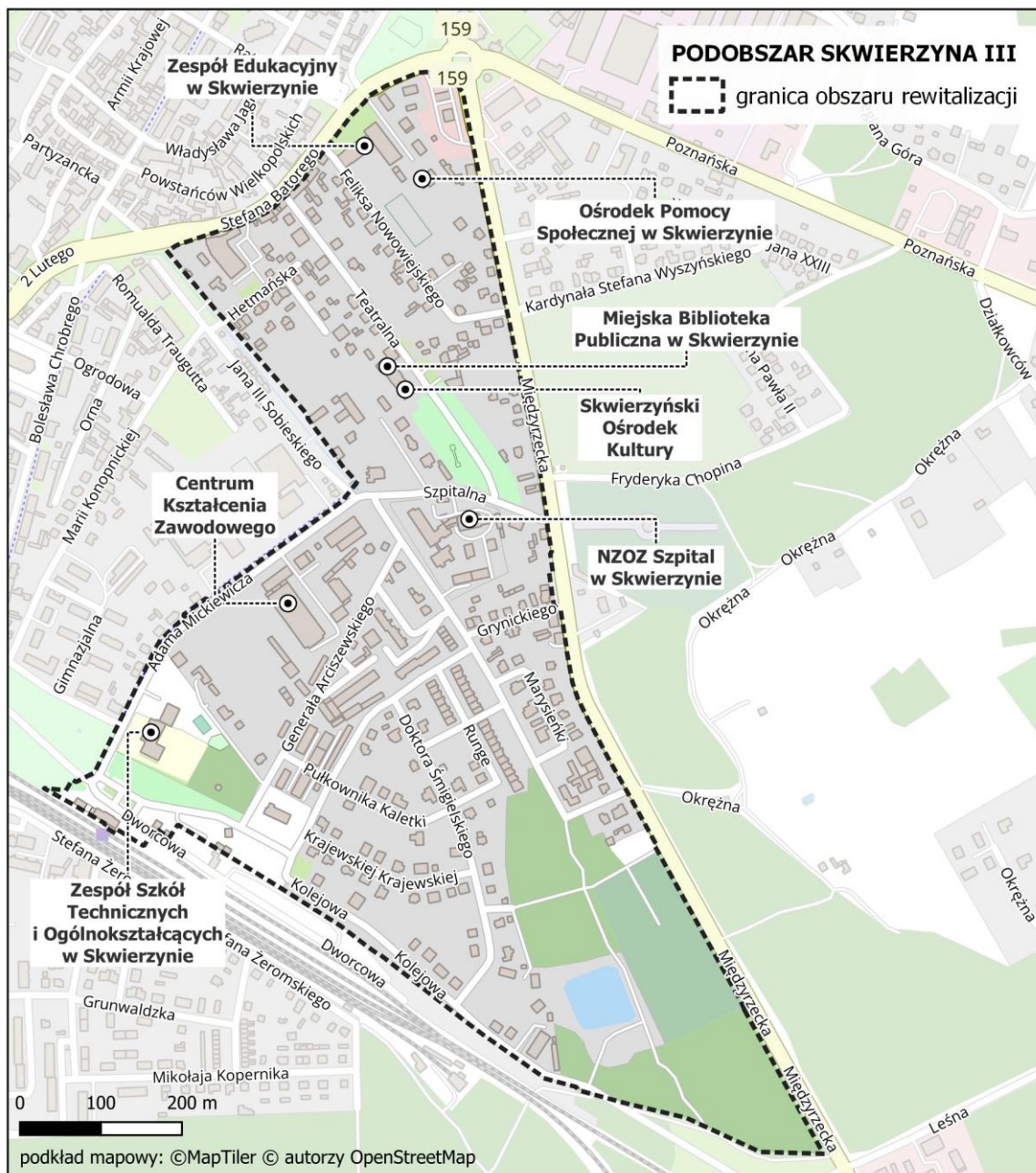

- Organizacje pozarządowe sprzyjające aktywizacji mieszkańców,
 - Aktywność kulturalna mieszkańców,
 - Obecność miejsc, obiektów oraz instytucji które mogą pełnić / pełnią funkcje społeczne, Dzienny Dom „Senior-Wigor”, Urząd Miejski w Skwierzynie, Powiatowy Urząd Pracy w Międzyrzeczu filia w Skwierzynie
 - Centrum miasta i gminy oraz lokalizacja instytucji administracyjnych i licznych usług,
 - Wysoka dostępność do usług publicznych, terenów rekreacyjnych oraz dostępność komunikacyjna,
 - Wysoko oceniana przez mieszkańców dostępność do usług i handlu oraz edukacji,
 - Dziedzictwo kulturowe, zabudowa zabytkowa i tereny przyrodnicze.
-

6.1.2. Podobszar rewitalizacji Skwierzyna III

Podobszar rewitalizacji Skwierzyna III zlokalizowany jest w centrum miasta, na południe od podobszaru Skwierzyna I. Jego teren charakteryzuje wysoka intensywność zabudowy, w szczególności zabudowy mieszkalnej i usługowej. Jest jednym z najmocniej zabudowanych terenów miasta i gminy, gęstość zabudowy wynosi 340,85 budynków/km². W podobszarze funkcjonują instytucje o charakterze publicznym i społecznym, które swoją działalnością mogą włączyć się do działań rewitalizacyjnych na rzecz lokalnej społeczności. Należy wyróżnić Ośrodek Pomocy Społecznej w Skwierzynie, Skwierzyński Ośrodek Kultury, Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących w Skwierzynie, Miejską Bibliotekę Publiczną w Skwierzynie oraz Zespół Edukacyjny w Skwierzynie.

Grafika 8 Podobszar rewitalizacji Skwierzyna III.

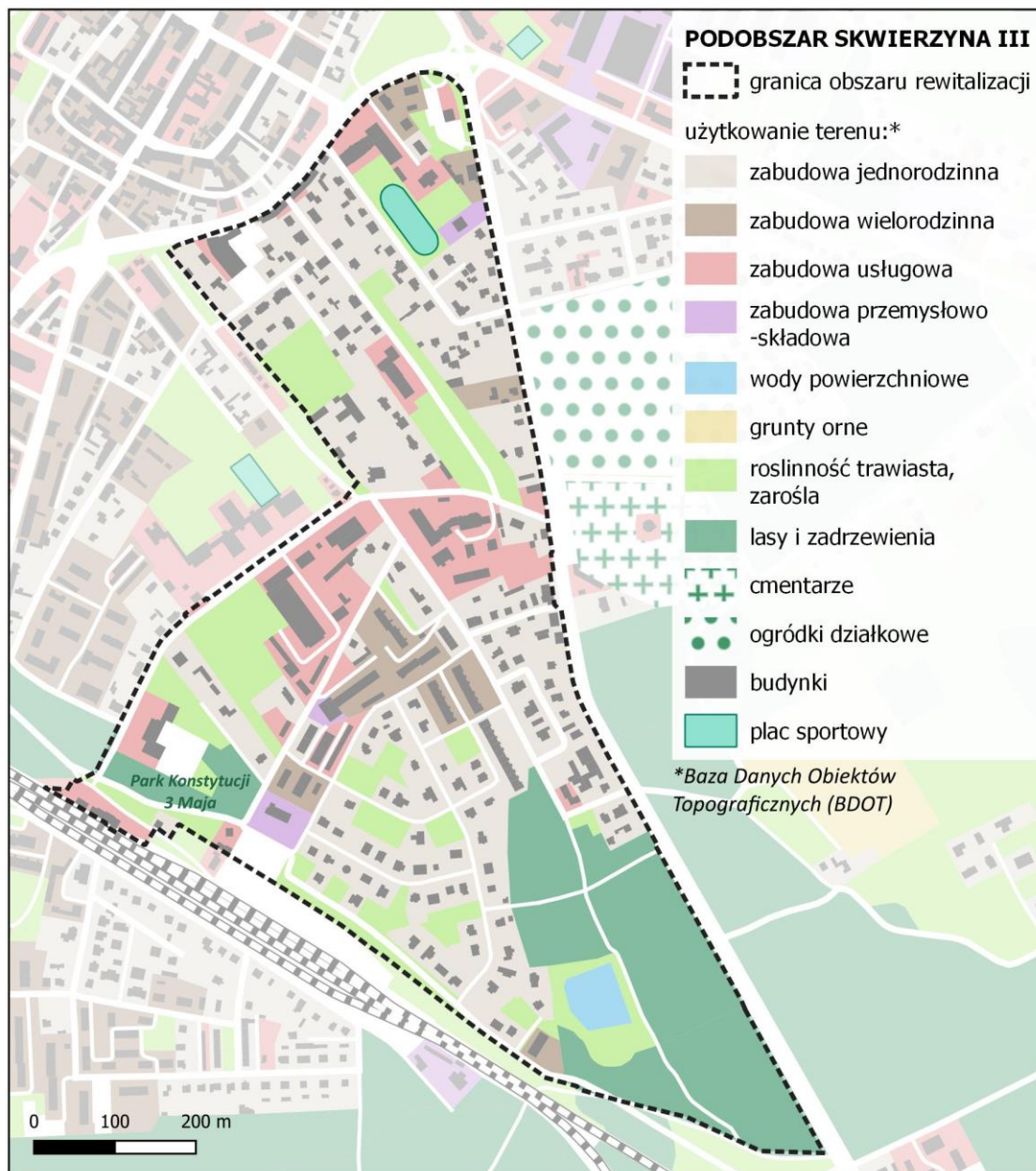

Źródło: opracowanie własne.

Na podobszarze rewitalizacji Skwierzyna III obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przyjęty Uchwałą Rady Miejskiej w Skwierzynie Nr XLI/335/10 z dnia 2010-06-24 w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Skwierzyna. Zgodnie z jego zapisami na podobszarze Skwierzyna III dominują tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkaniowej i usługowej oraz zieleni (zieleń parkowa i izolacyjna) oraz w mniejszym stopniu zabudowy wielorodzinnej, usług oświaty i wychowania, usług zdrowia i opieki społecznej.

Charakterystyczny dla obszaru jest południowy teren oznaczony jako teren cmentarza na którym znajdują się stary cmentarz, z bogatym starodrzewem.

Grafika 9 Podobszar rewitalizacji III.

Źródło: opracowanie własne.

Sfera społeczna

Główną determinantą wskazania podobszaru Skwierzyna III do działań rewitalizacyjnych były zidentyfikowane zjawiska kryzysowe w sferze społecznej. Na ich wysoką skalę i natężenie wskazuje syntetyczny wskaźnik degradacji w sferze społecznej, który przyjął wartość wyższą niż średnia w całej gminie. Jego wartość wyniosła 1,6, przy średniej dla gminy równej 0,3. Zdiagnozowanymi problemami społecznymi podobszaru, a zatem, problemami które najmocniej dotyczą mieszkańców, rzutując

na ich życie codzienne są w szczególności: obniżony poziom bezpieczeństwa publicznego oraz wysoka intensywność korzystania z pomocy publicznej. Wskazują one na problemy takie jak ubóstwo i nieradzenie sobie w sprawach opiekuńczo-wychowawczych czy w prowadzeniu gospodarstwa domowego. O tym drugim zjawisku świadczą dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Skwierzynie. Zgodnie z nimi podobszar charakteryzuje najwyższy w gminie odsetek mieszkańców korzystających z usług instytucji pomocy społecznej. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców podobszaru 96,5 to klienci OPS-u. Średnia wartość wskaźnika dla całej gminy jest niższa o ponad 30 osób/1000 mieszkańców i wynosi 62,9. Najczęściej udzielane były świadczenia stałe oraz świadczenia w formie posiłków. Liczba udzielonych świadczeń stałych na 1000 mieszkańców wynosi w podobszarze 92, o blisko 20 więcej niż średnia liczba w całej gminie – 74,9. Mieszkańcom podobszaru udzielonych zostało ponad 1/3 wszystkich udzielonych w całej gminie świadczeń – posiłków. Na 1000 mieszkańców udzielono ich 6 455, podczas gdy wskaźnik ten dla całej gminy wyniósł 1 568. W ramach badania ankietowego, mieszkańcy gminy ocenili podobszar Skwierzyna III pod kątem poziomu zagrożenia negatywnymi zjawiskami społecznymi, takimi jak bieda, bezrobocie i uzależnienia. Zagrożenie występowania ubóstwa w podobszarze zdaniem ponad 9% jest wysokie, średnie zagrożenie uzyskało najwyższą liczbę głosów, blisko 64%. Identycznie klarowała się ocena w kontekście zagrożenia bezrobociem. W badaniu ankietowym mieszkańcy zwrócili uwagę na zagrożenie patologiami w rodzinach takimi jak przemoc, narkomania i alkoholizm.

Rewitalizacja jest procesem, którego działania prowadzą do poprawy sytuacji społecznej. Mieszkańcy borykający się z problemami ubóstwa i bezrobocia oraz patologiami w rodzinach narażeni są na wykluczenie społeczne. Poprawa tej sytuacji będzie możliwa poprzez działania aktywizujące i integrujące społeczność. W tym celu konieczne jest zapewnienie odpowiedniego dialogu z mieszkańcami oraz dostosowanie infrastruktury społecznej i publicznej do potrzeb mieszkańców. Należy wskazać jednostki gminne działające na terenie podobszaru, tj. Skwierzyński Ośrodek Kultury, Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących w Skwierzynie, Miejska Biblioteka Publiczna, Zespół Edukacyjny w Skwierzynie. Zapewnienie dostępności do tych jednostek oraz prowadzenie za ich pośrednictwem działań wspierających mieszkańców stanowi potencjał rewitalizacyjny, którego wykorzystanie wpłynie na poprawę sytuacji mieszkańców podobszaru.

Tabela 16 Intensywność korzystania z pomocy społecznej przez mieszkańców podobszaru rewitalizacji Skwierzyna III.

	Wartość referencyjna dla gminy	Wartość dla podobszaru rewitalizacji Skwierzyna III
Liczba klientów pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	62,9	96,5

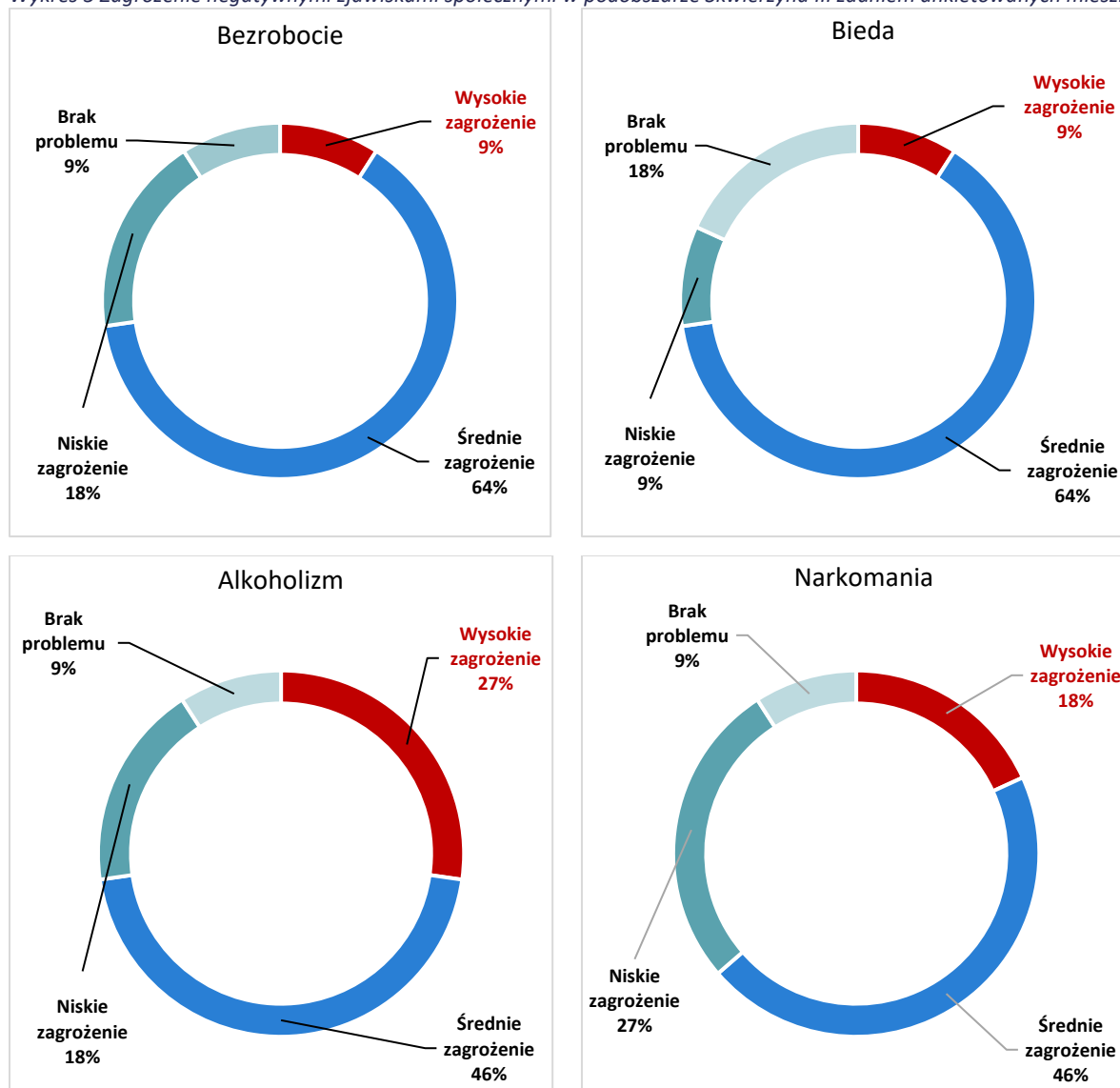
Liczba udzielonych świadczeń stałych na 1000 mieszkańców

74,9

92,6

Źródło: opracowanie własne.

Wykres 5 Zagrożenie negatywnymi zjawiskami społecznymi w podobszarze Skwierzyna III zdaniem ankietowanych mieszkańców

Źródło: opracowanie własne, na podstawie badania ankietowego, n = 11.

W diagnozie delimitacyjnej zidentyfikowano negatywne zjawiska w zakresie bezpieczeństwa publicznego, które rzutują na obniżenie jakości życia mieszkańców. Analizie poddano dane Komendy Powiatowej Policji w Międzyrzeczu, które wykazały w podobszarze wysoką skalę zarejestrowanych przestępstw i zdarzeń drogowych. W 2022 r. na 1000 mieszkańców przypadło blisko 100 zarejestrowanych przestępstw. Jest to wynik najwyższy w gminie i ponad dwukrotnie wyższy niż średni w gminie, gdzie wskaźnik ten wyniósł 45,0. Należy podkreślić, że czyny przestępcze często determinowane są ciężką sytuacją (ubóstwo, bezrobocie, uzależnienia) osób je popełniających. W ankiecie mieszkańcy zapytani o zagrożenie przestępczością w podobszarze nie byli jednogłośni, największy odsetek wskazał, że ryzyko to istnieje i jest średnie – 54,5%. Stosunkowo wysoki odsetek

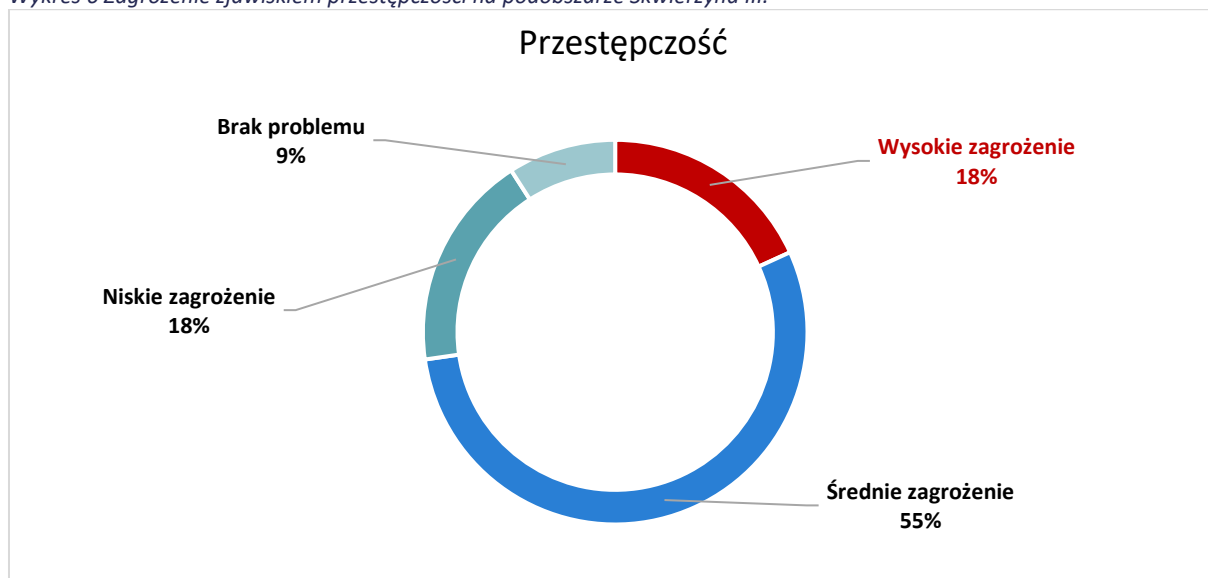
opowiedział się za wysokim zagrożeniem – 18,2%. W zakresie bezpieczeństwa publicznego należy również wskazać wysoką skalę zarejestrowanych zdarzeń w ruchu drogowym na terenie podobszaru. Wskaźnik ich liczby w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w całej gminie wyniósł 6,0, a w podobszarze jego wartość była blisko trzykrotnie wyższa – 16,6.

Tabela 17 Wskaźniki poziomu bezpieczeństwa publicznego w podobszarze Skwierzyna III.

	Wartość referencyjna dla gminy	Wartość dla podobszaru rewitalizacji Skwierzyna III
Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców	45,0	99,4
Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców	6,0	16,6

Źródło: opracowanie własne.

Wykres 6 Zagrożenie zjawiskiem przestępczości na podobszarze Skwierzyna III.

Źródło: opracowanie własne, na podstawie badania ankietowego, n = 11.

W ramach analizy sytuacji podobszaru należy zwrócić uwagę na pozytywne aspekty dotyczące poziomu kapitału społecznego i uczestnictwa mieszkańców w życiu kulturalnym, które sprzyjają powodzeniu interwencji rewitalizacyjnej. W tym zakresie pod uwagę wzięto liczbę mieszkańców korzystających z Miejskiej Biblioteki Publicznej w Skwierzynie. W podobszarze wskaźnik ich liczby w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wyniósł blisko 240 osób, o ponad 70 osób więcej niż średnio w całej gminie (168,5). Kolejnym pozytywnym wpływającym na rozwój społeczny i aktywizację mieszkańców są organizacje pozarządowe działające w podobszarze. Wskaźnik ich liczby w przeliczeniu na 1000 mieszkańców przyjął tu wartość równą 6,8, co dało wartość najwyższą w całej gminie i znacznie wyższą niż jej średnia (1,9). W podobszarze funkcjonuje 6 organizacji: Klub Abstynenta „ZDRÓJ”, Stowarzyszenie Miłośników Zespołu „OBRZANIE”, Stowarzyszenie Przyjaciół i Zespołu Tanecznego „TRANS”, Stowarzyszenie Przyjaciół Studia Tańca „REMIX”, Stowarzyszenie „Uniwersytet Trzeciego Wieku”, Stowarzyszenie „ZIELONA PRZYSTAŃ”, Chorągiew Ziemi Lubuskiej

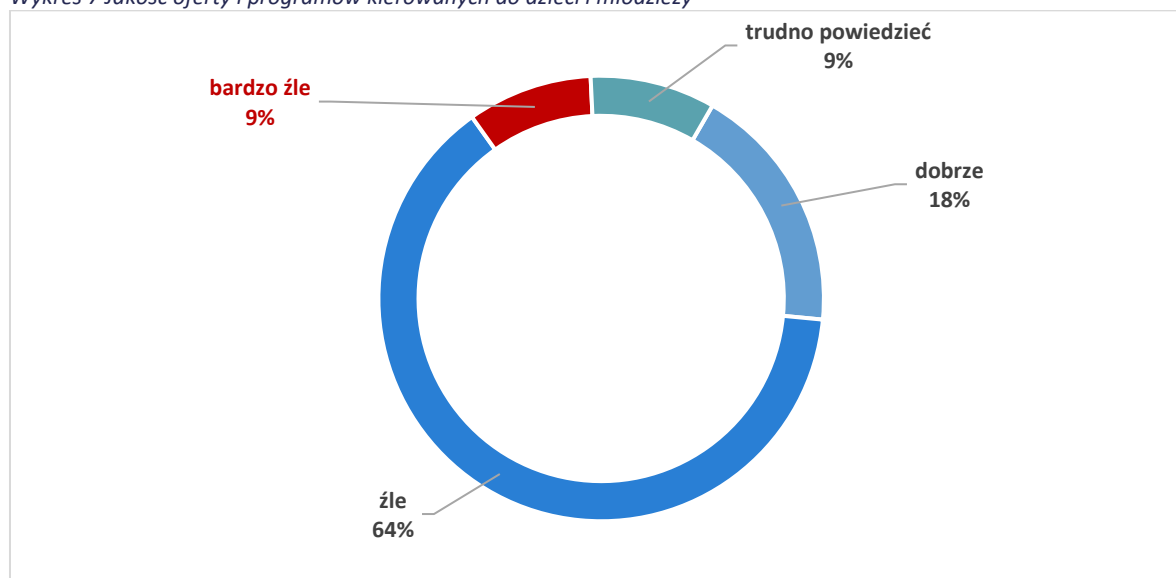
ZHP Hufiec Międzyrzecz ZHP Związek Drużyn Skwierzyna. Warto zwrócić uwagę na różnorodność działań podejmowanych przez te organizacje oraz szeroką grupę odbiorców, którą obejmują, skupiającą zarówno osoby starsze, jak i rodziny z dziećmi oraz młodzież. Organizacje pozarządowe są istotnym partnerem dla gminy w realizacji działań rewitalizacyjnych o charakterze społecznym. Ich inicjatywy są ukierunkowane na wsparcie i aktywizację mieszkańców, co przyczynia się do budowania otoczenia społecznego i podnoszenia jakości życia lokalnej społeczności. Ankietowani mieszkańcy zwrócili uwagę na niską jakość oferty i programów kierowanych do dzieci i młodzieży. Ponad 70% osób oceniło ją negatywnie (odpowiedzi „źle” i „bardzo źle”). Kwestia ta jest istotna szczególnie biorąc pod uwagę wysoką skalę problemów z jakimi borykają się mieszkańcy. Podejmowanie na rzecz dzieci i młodzieży działań o charakterze integrującym i włączającym przeciwdziała powielaniu negatywnych zachowań społecznych.

Tabela 18 Wskaźniki dotyczące kapitału społecznego w podobszarze Skwierzyna III.

	Wartość referencyjna dla gminy	Wartość dla podobszaru rewitalizacji Skwierzyna III
Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	6,8	1,9
Czytelnicy bibliotek na 1000 mieszkańców	239,8	168,5

Źródło: opracowanie własne.

Wykres 7 Jakość oferty i programów kierowanych do dzieci i młodzieży

Źródło: opracowanie własne, na podstawie badania ankietowego, n = 11.

Schemat 4 Problemy i potencjały sfery społecznej podobszaru rewitalizacji Skwierzyna III.

Źródło: opracowanie własne.

Sfera gospodarcza

Zidentyfikowana sytuacja gospodarcza w podobszarze jest relatywnie dobra, na co wskazują dane dotyczące prowadzonych działalności gospodarczych oraz rozwoju przedsiębiorczości. Pod uwagę wzięto wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Wartość dla podobszaru wyniosła 83,8, o ponad 17 więcej niż średnia w całej gminie (66,4). Pozytywnie przedstawiają się również dane świadczące o wysokim poziomie rozwoju przedsiębiorczości w podobszarze. Różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi, a wyrejestrowanymi podmiotami w przeliczeniu na 1000 mieszkańców była dodatnia w całej gminie i przyjęła wartość 1,2. W podobszarze Skwierzyna III wartość wskaźnika była wyższa o blisko 3 podmioty w przeliczeniu na 1000 mieszkańców i wyniosła 3,9. Rozwojowi przedsiębiorczości w podobszarze sprzyja jego lokalizacja w centrum gminy i miasta, a także przebiegająca droga wojewódzka (nr 159), na trasie łączącej gminę z miastem powiatowym i drogą europejską E65 (krajowa droga ekspresowa S3), wpływająca na dostępność komunikacyjną podobszaru.

Tabela 19 Wskaźniki sfery gospodarczej dla podobszaru Skwierzyna III.

	Wartość referencyjna dla gminy	Wartość dla podobszaru rewitalizacji Skwierzyna III
Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	66,4	83,8
Różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców	1,2	3,9

Źródło: opracowanie własne.

Sfera środowiskowa

W ramach sfery środowiskowej zidentyfikowano czynniki negatywnie wpływające na jakość środowiska naturalnego w podobszarze Skwierzyna III. Na jego terenie występuje najwyższe stężenie zanieczyszczeń powietrza. Analizie poddano średnioroczne stężenie szkodliwych pyłów zawieszonych PM2.5. Stężenie to w przypadku podobszaru wyniosło 11,0, przy wartości dla całej gminy równej 7,4. Wpływ na złą jakość powietrza ma m.in. zagęszczenie dróg i niedaleki przebieg drogi rangi wojewódzkiej, dodatkowo centrum gminy i siedziba administracyjna to miejsce, w którym ruch jest wzmożony przez usługi, z których korzystają mieszkańcy całej gminy. Kolejnym czynnikiem jest wysoki wskaźnik gęstości zabudowy. Zagęszczenie budynkami mieszkalnymi w podobszarze wyniosło 340,85 budynków/km², przy średniej wartości dla całej gminy równej 7,20 budynków na km². Kolejne zjawisko negatywne to zidentyfikowane występowanie niebezpiecznych dla zdrowia i zanieczyszczających środowisko wyrobów azbestowych. Liczba działek, na których zidentyfikowano wyroby w stosunku do powierzchni (km²) wyniosła w podobszarze 5,1, co dało wynik dziesięciokrotnie większy niż średnia w całej gminie (0,5). Ostatnim z zdiagnozowanych czynników negatywnie wpływających na jakość środowiska, ale również na jakość życia mieszkańców w podobszarze jest wysoki udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem komunikacyjnym. Średnia jego wartość dla całej gminy wynosi 20,8% podczas gdy w podobszarze Skwierzyna III wartość ta jest ponad dwukrotnie wyższa – 44,5%.

Tabela 20 Wskaźniki sfery środowiskowej dla podobszaru Skwierzyna III.

	Wartość referencyjna dla gminy	Wartość dla podobszaru rewitalizacji Skwierzyna III
Liczba działek na których zidentyfikowano wyroby azbestowe / km ²	0,5	5,1
Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym	20,8%	44,5%
Średnie roczne stężenie PM2.5	7,4	11,0
Zagęszczenie budynków mieszkalnych (liczba budynków / km ²)	7,20	340,85

Źródło: opracowanie własne.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Analiza delimitacyjna wykazała niski udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogólnej podobszaru. To negatywne zjawisko oddziałuje zarówno na sferę przestrzenno-funkcjonalną jak i środowiskową. W całej gminie udział ten wynosi 99,0%, a w podobszarze Skwierzyna III wynosi on o blisko 20 pp. mniej – 79,9%.

Poza powyższym zidentyfikowano pozytywne aspekty w sferze przestrzenno-funkcjonalnej podobszaru. Ich determinantą jest lokalizacja podobszaru w ścisłym centrum gminy i miasta oraz pełniona funkcja administracyjna. Pod uwagę wzięto dostępność do usług publicznych i zdrowotnych, dostępność komunikacyjną i infrastruktury rowerowej. Dostępność do usług publicznych (instytucje kultury, biblioteki, świetlice, urzędy, banki, apteki itp.), obliczona jako ich liczba przypadająca na 1000 mieszkańców wyniosła w podobszarze 18,5, o ponad 10 więcej niż średnio w całej gminie (8,2). Jednak, co opisano szerzej w sferze technicznej, część budynków wymaga podjęcia prac modernizacyjnych, w szczególności w zakresie dostosowania do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami i energooszczędności. Ponadto jak wskazano w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skwierzyna², jako zagrożenie dla mocnych stron i szans rozwoju gminy wskazano m.in. *wysokie potrzeby inwestycyjne i modernizacyjne w odniesieniu do gminnych obiektów użyteczności publicznej*. Osobno zbadano dostępność do opieki zdrowotnej, którą wyraża liczba podmiotów świadczących usługi zdrowotne (kod PKD 86) przypadająca na 1000 mieszkańców. W podobszarze, dostępność ta jest najwyższa i wynosi 15,6, ponad trzykrotnie więcej niż jej średnia wartość dla gminy (5,1). Kolejnym korzystnym zjawiskiem zidentyfikowanym w podobszarze jest wysoka dostępność komunikacyjna (obliczona jako stosunek liczby przystanków komunikacyjnych do powierzchni), której poziom w podobszarze był najwyższy w porównaniu z pozostałymi częściami gminy.

Tabela 21 Wskaźniki sfery przestrzenno-funkcjonalnej dla podobszaru Skwierzyna III.

	Wartość referencyjna dla gminy	Wartość dla podobszaru rewitalizacji Skwierzyna I
Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem	99,0%	79,9%
Dostępność punktów usług publicznych	8,2	18,5
Dostępność komunikacyjna (liczba przystanków/km ²)	0,20	6,82
Dostępność opieki zdrowotnej na 1000 mieszkańców	5,1	15,6

Źródło: opracowanie własne.

Niekorzystnym zjawiskiem, które rzutuje na jakość życia mieszkańców podobszaru ale i całej gminy jest niska jakość obiektów publicznych pod względem, dostępności, energooszczędności

² Uchwała Nr II/12/18 Rady Miejskiej w Skwierzynie z dnia 28 listopada 2018 r.

i funkcjonalności. Jednym z takich budynków jest Skwierzyński Ośrodek Kultury, w strukturach którego działa również Miejska Biblioteka Publiczna. Budynek wymaga podjęcia prac modernizacyjnych w szczególności pod względem dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami (niepełnosprawni, seniorzy), zwiększenia energooszczędności, a także przywrócenia pełnej funkcjonalności obiektu. Kolejnym zdegradowanym budynkiem, który należy wyróżnić jest obiekt przy ul. Mickiewicza 1, w którym odbywają się m.in. zajęcia ZSTiO w Skwierzynie, znajduje się tam również poradnia psychologiczno – pedagogiczna, Centrum Edukacji Historycznej. Budynek ten jest w zasobach gminnych, a jego stan techniczny nie pozwala na pełne wykorzystanie jego potencjału. Miejsce budynku i jego charakter stanowią bazę do stworzenia miejsca o szerokim wykorzystaniu w szczególności na cele społeczne, kulturalne i edukacyjne.

W ramach ankiety mieszkańcy ocenili kwestie dostępności do istotnej z ich punktu widzenia infrastruktury. Ankietowani mieszkańcy negatywnie ocenili dostępność ścieżek rowerowych (100% odpowiedzi źle i bardzo źle). Drugą z najniżej ocenianych była dostępność lokali gastronomicznych. Najlepiej ocenianym aspektem była dostępność do szkół, przedszkoli oraz żłobków i klubów dziecięcych – ponad 80% pozytywnych odpowiedzi.

Tabela 22 Ocena aspektów przestrzenno-funkcjonalnych podobszaru Skwierzyna III.

LP.	Aspekt przestrzenno-funkcjonalny	Odsetek ocen pozytywnych (bardzo dobrze i dobrze)	Odsetek ocen negatywnych (bardzo źle i źle)
1.	Dostępność ścieżek rowerowych	0%	100%
2.	Dostępność miejsc spędzania wolnego czasu	63,6%	27,3%
3.	Dostępność przedszkoli	81,8%	9,1%
4.	Dostępność żłobków i klubów dziecięcych	81,8%	9,1%
5.	Dostępność szkół	81,8%	18,2%
6.	Dostępność miejsc usługowych i handlu	45,5%	36,4%
7.	Dostępność lokali gastronomicznych	36,4%	54,5%

Źródło: opracowanie własne, na podstawie badania ankietowego, n = 11.

W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skwierzyna (Uchwała Nr II/12/18 Rady Miejskiej w Skwierzynie z dnia 28 listopada 2018 r.) w podobszarze wskazano przeznaczenie terenów pod zabudowę śródmiejską, mieszkaniową wielorodzinną, mieszkaniowo-usługową i usługową, a w mniejszym stopniu tereny zieleni urządzonej, tereny cmentarzy oraz użytki zielone i zadrzewienia.

Sfera techniczna

Wśród zdiagnozowanych w podobszarze negatywnych zjawisk zidentyfikowano niedostosowanie oraz braki w infrastrukturze społecznej i publicznej. Znaczna część obiektów o funkcji publicznej (75%) wymaga podjęcia prac modernizacyjnych w zakresie poprawy efektywności energetycznej. Z pośród 5, aż 4 obiekty wymagają interwencji, w tym obiekty świadczące usługi edukacyjno-opiekuńcze i kulturalne. Równie niekorzystnie przedstawia się sytuacja ich dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami, w ogólnej liczbie obiektów publicznych na podobszarze 60% wymaga prac w tym zakresie. Podobszar stanowi centrum gminy i skupia najważniejsze dla mieszkańców usługi, biorąc pod uwagę, że na 1000 mieszkańców gminy przypada blisko 14 osób ze szczególnymi potrzebami, konieczne jest dostosowanie do ich potrzeb obiektów, w których usługi te są świadczone. W innym przypadku istnieje znaczne zagrożenie wykluczenia społecznego tych osób. Niezbędna jest modernizacja obiektów, w szczególności o znaczeniu edukacyjnym, usług społecznych i kulturalnych, które sprzyjają rozwojowi społeczno-gospodarczemu i poprawie sytuacji mieszkańców. Kolejnym koniecznym do wdrożenia działaniem, mającym wpływ na estetykę przestrzeni w gminie jest podjęcie prac konserwatorskich i ochronnych na rzecz cennych obiektów zabytkowych widniejących w Gminnej Ewidencji Zabytków³. Często obiekty te wykorzystywane są na cele publiczne (Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących, Skwierzyński Ośrodek Kultury). Biorąc pod uwagę konieczność dostosowania obiektów do potrzeb mieszkańców, a także chęć zachowania dziedzictwa historycznego niezbędne jest ukierunkowanie działań infrastrukturalnych na kompleksową modernizację tych obiektów. Przyczyni się to nie tylko do podniesienia estetyki miejskiej, ale przede wszystkim podniesie dostępność do obiektów publicznych, pozwoli na szersze ich wykorzystanie i w konsekwencji wpłynie na poprawę sytuacji mieszkańców i rozwój społeczny.

W ramach ankiety mieszkańcy ocenili stan infrastruktury technicznej. Negatywnie przez wszystkich ankietowanych oceniony został stan techniczny oświetlenia, w kwestii stanu dróg i chodników zdania były podzielone. Zarówno stan oświetlenia, jak i dróg i chodników wpływa bezpośrednio na bezpieczeństwo publiczne mieszkańców i tym samym na jakość życia.

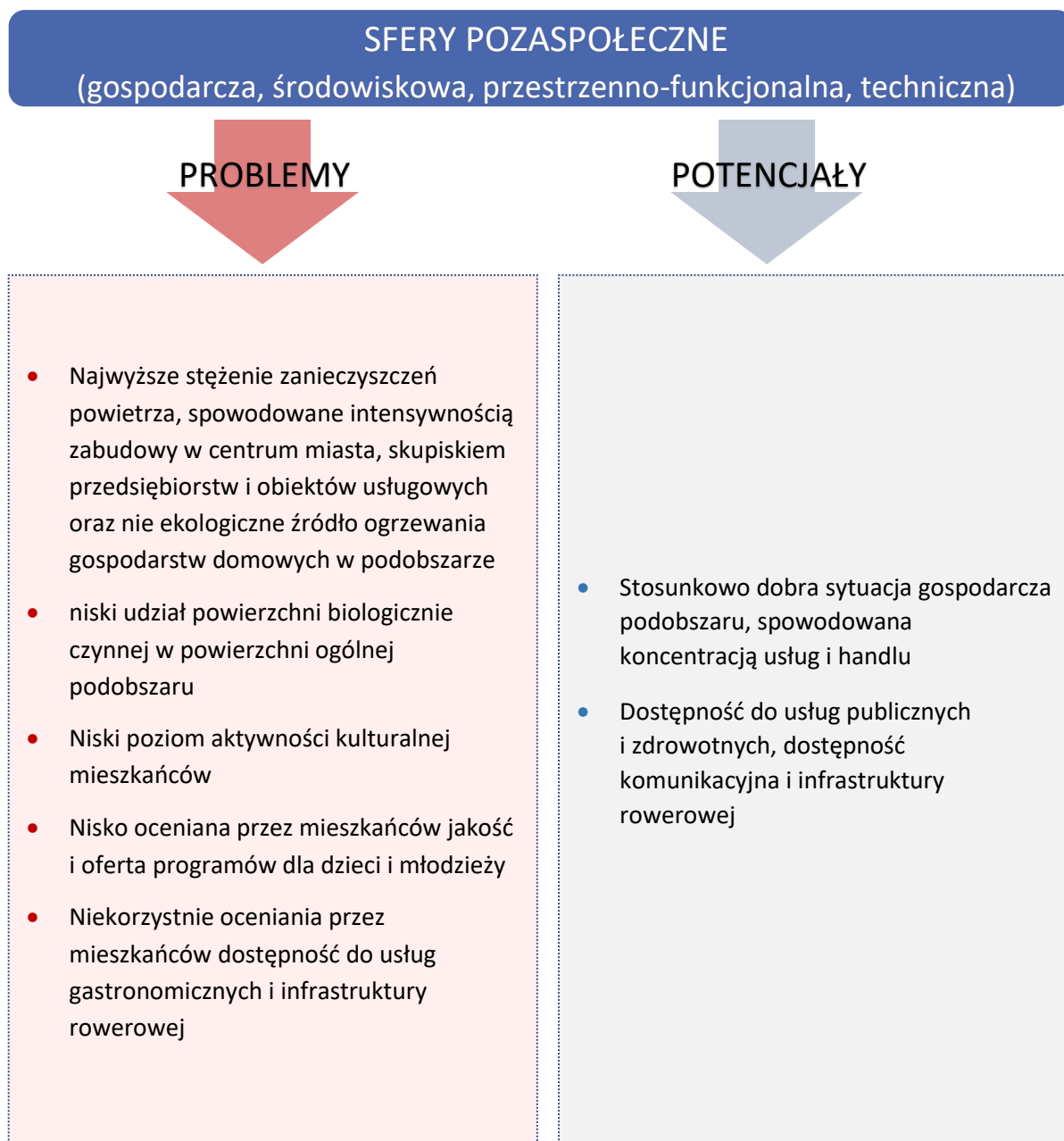
Tabela 23 Ocena stanu technicznego infrastruktury w podobszarze Skwierzyna III.

LP.	Stan techniczny infrastruktury	Odsetek ocen pozytywnych (bardzo dobrze i dobrze)	Odsetek ocen negatywnych (bardzo źle i źle)
1.	Jakość dróg	63,6%	36,4%
2.	Stan techniczny chodników	54,5%	45,5%
3.	Stan techniczny oświetlenia	100%	0%

Źródło: opracowanie własne, na podstawie badania ankietowego, n = 11.

³ Zarządzenie nr 0050.71.2019 Burmistrza Skwierzyny z dnia 28 maja 2019 r. w sprawie zmiany Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Skwierzyna.

Schemat 5 Problemy i potencjały sfer pozaspołecznych podobszaru rewitalizacji Skwierzyna III.

Źródło: opracowanie własne.

Podsumowanie

Wyniki szczegółowej analizy obszaru ujawniły szereg problemów społecznych, z którymi borykają się mieszkańcy oraz istniejące braki w infrastrukturze przestrzennej. Zidentyfikowane wyzwania stanowią podstawę do podjęcia skoordynowanych działań naprawczych, których celem jest poprawa obecnej sytuacji. Wdrożenie skutecznych rozwiązań pozwoli nie tylko zminimalizować aktualne trudności społeczne, lecz także przyczyni się do podniesienia jakości życia mieszkańców w badanym obszarze.

Szczególnie niekorzystną sytuację mieszkańców podobszaru definiują dane statystyczne i jakościowe, wskazujące na wysokie zagrożenie ubóstwem i problemami z uzależnieniami i przemocą w rodzinach. Narażeni na wykluczenie społeczne są mieszkańcy podobszaru w szczególności dzieci i młodzież, którzy powielają zachowania występujące w rodzinach. Niekorzystnie z tymi zjawiskami korelują opinie mówiące o niskiej jakości oferty i programów skierowanych do dzieci i młodzieży. Funkcjonujące w podobszarze instytucje kulturalne takie jak Skwierzyński Ośrodek Kultury, Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących w Skwierzynie, Miejska Biblioteka Publiczna, Zespół Edukacyjny w Skwierzynie oraz działające organizacje pozarządowe stanowią potencjał, będąc partnerami do prowadzenia działań ukierunkowanych na wsparcie, integrację i aktywizację dzieci i młodzieży.

Problemem o charakterze przestrzenno - funkcjonalnym i technicznym w podobszarze jest niekorzystny stan obiektów pełniących funkcje publiczne. Obiekty wymagają prac modernizacyjnych, dzięki którym możliwe będzie w pełni ich wykorzystanie, znikną istniejące bariery architektoniczne i staną się one dostępne dla osób o szczególnych potrzebach. Ponadto budynki wymagają poprawy energooszczędności, między innymi poprzez ich modernizację. Realizacja działań infrastrukturalnych na rzecz zdegradowanych obiektów pełniących funkcje społeczne, kulturalne czy edukacyjne przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców poprzez zwiększenie dostępności i jakości usług publicznych, a jednocześnie poprawie ulegnie estetyka zabudowy miejskiej Skwierzyny.

Istotne jest zaplanowanie działań rewitalizacyjnych skoncentrowanych na zidentyfikowanych problemach. Kluczowe jest podejmowanie działań, które nie tylko stanowią odpowiedź na negatywne zjawiska, lecz także minimalizują przyczyny ich występowania. W poniższej tabeli zestawiono problemy występujące w podobszarze rewitalizacji wraz z przyczynami i skutkami ich powstania, a także potrzebami i wyzwaniami jakie należy uwzględnić w celu poprawy sytuacji. W kolejnej tabeli wskazano zasoby podobszaru, będące potencjałami w działaniach rewitalizacyjnych.

Tabela 24 Drzewo problemów dla podobszaru Skwierzyna III.

Przyczyna	Problem	Skutek	Potrzeby i wyzwania
bezrobocie, wysoki odsetek osób korzystających z pomocy społecznej	występowanie grup osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, ubóstwo	marginalizacja, utrwalenie niekorzystnych modeli zachowań, możliwość wystąpienia patologii społecznych	zwiększenie poziomu integracji mieszkańców, prowadzenie działań aktywizujących, wyrównanie szans mieszkańców w dostępie do różnorodnych usług i przestrzeni
problemy przemocy i uzależnień dotyczące rodziny zamieszkujące podobszar oraz identyfikacja przez mieszkańców wysokiego zagrożenia alkoholizmem, narkomanią	zagrożenie wykluczeniem, w szczególności dzieci z rodzin patologicznych, brak integracji mieszkańców, niski poziom bezpieczeństwa publicznego	niższe poczucie bezpieczeństwa wśród mieszkańców, występowanie patologii społecznych, niska jakość życia w podobszarze	prowadzenie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom, wsparcie osób z rodzin z problemami uzależnień i przemocy, integracja mieszkańców
brak oferty kulturalnej spełniającej oczekiwania mieszkańców, niedostosowana infrastruktura usług kulturalnych	brak poczucia przywiązania z miejscem zamieszkania, niskie zaangażowanie w życie gminy i miasta, nisko oceniana oferta i jakość programów kulturalnych	brak integracji mieszkańców, niski kapitał społeczny, niska jakość życia w podobszarze	dostosowanie infrastruktury kulturalnej i publicznej do oczekiwań mieszkańców, tworzenie miejsc aktywności kulturalnej i społecznej, poprawa dostępności do obiektów publicznych, stworzenie dobrej jakości i oferty programów wydarzeń kulturalnych
niedostosowanie obiektów do potrzeb mieszkańców, w tym osób ze szczególnymi potrzebami, wysoka liczba obiektów zabytkowych	ograniczenia w użytkowaniu i wykorzystaniu istniejących obiektów, wysoki poziom degradacji technicznej	niewykorzystany potencjał obiektów i ograniczenia w świadczeniu usług	poprawa dostępności do istniejących obiektów, w szczególności pełniących lub mogących pełnić funkcje społeczne, kulturalne

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 25 Potencjały podobszaru Skwierzyna I.

Potencjały podobszaru rewitalizacji Skwierzyna III

- Organizacje pozarządowe sprzyjające aktywizacji mieszkańców,
- Obiekty usług publicznych, społecznych, edukacyjnych i kulturalnych: Skwierzyński Ośrodek Kultury, Miejska Biblioteka Publiczna, Zespół Edukacyjny w Skwierzynie, Ośrodek Pomocy Społecznej w Skwierzynie,
- Dostępność do usług publicznych i zdrowotnych, dostępność komunikacyjna i infrastruktury rowerowej.

POTENCJAŁY

Źródło: opracowanie własne.

6.1.3. Podobszar rewitalizacji Skwierzyna VI

Podobszar rewitalizacji Skwierzyna VI to część miasta położona na południowy zachód od rynku w Skwierzynie. Podobszar ograniczony jest ulicami: Garnizonową, Parkową i Sportową, a od strony południowej granicę stanowi teren sportowo-rekreacyjny, zabudowa mieszkalna jednorodzinna oraz parking przy ul. Grunwaldzkiej.

Grafika 10 Podobszar rewitalizacji Skwierzyna VI.

Źródło: opracowanie własne.

Sfera społeczna

W sferze społecznej podobszaru Skwierzyna VI zidentyfikowano niekorzystną sytuację demograficzną, na którą wskazuje ujemny przyrost naturalny, czyli przewaga liczby zgonów nad urodzeniami mieszkańców. Wartość wskaźnika przyrostu naturalnego w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wyniosła w podobszarze -9,7, a wartość dla gminy – 5,6. Analizując ekonomiczne grupy mieszkańców podobszaru widoczna jest przewaga osób w wieku poprodukcyjnym nad osobami w wieku przedprodukcyjnym. Pierwsza grupa stanowi ponad 21% ogółu mieszkańców, natomiast druga (przedprodukcyjna) – 18%. Aktualna sytuacja wymaga dostosowania polityki społecznej do rosnących potrzeb osób starszych. Wraz z postępującym wiekiem zwiększają się wymagania związane z opieką zdrowotną, obejmujące zarówno aspekty fizyczne, jak i psychiczne, takie jak choroby i niepełnosprawność. Dodatkowo, narasta problem samotności, który jest jeszcze bardziej dotkliwy z powodu odpływu młodych mieszkańców, co zazwyczaj wiąże się z oddalaniem się od rodzin. Osoby starsze coraz częściej muszą polegać na wsparciu systemu pomocy społecznej, zwłaszcza ze względu na ograniczoną mobilność oraz istniejące braki w dostępności rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, które utrudniają im samodzielne funkcjonowanie. W tym kontekście istotne jest stworzenie dostępu do przestrzeni publicznych, takich jak parki i podwórka, które mogą pełnić funkcję miejsc spotkań i aktywności społecznej oraz wsparcie mieszkańców i rozwój usług wsparcia dostosowanych do rosnących potrzeb.

Kolejnym zjawiskiem, świadczącym o wysokiej skali problemów z jakimi borykają się mieszkańcy jest intensywność korzystania ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej w Skwierzynie. Wskaźnik liczby osób korzystających ze wsparcia OPS w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wyniósł w podobszarze 96,5, o ponad 30 osób więcej niż wartość dla całej gminy. Skalę problemu przedstawia także intensywność korzystania ze świadczeń stałych, których w przeliczeniu na 1000 mieszkańców udzielono w podobszarze 91,6.

Wśród negatywnych zjawisk należy wskazać wysoką skalę problemu przestępczości w podobszarze. Jak wskazują dane Komendy Powiatowej Policji w Międzyrzeczu, w podobszarze Skwierzyna VI zidentyfikowano wysoką liczbę popełnionych przestępstw. Wskaźnik ich liczby w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wyniósł w podobszarze 97,5, o blisko dwukrotnie więcej niż średnio w gminie – 45,0.

W celu oceny uczestnictwa mieszkańców w życiu kulturalnym gminy analizie poddano dane dotyczące czytelników biblioteki miejskiej. Wskaźnik czytelników w przeliczeniu na 1000 mieszkańców było o ponad 10/1000 osób niższy niż w całej gminie, co świadczy o niższym poziomie aktywności mieszkańców podobszaru.

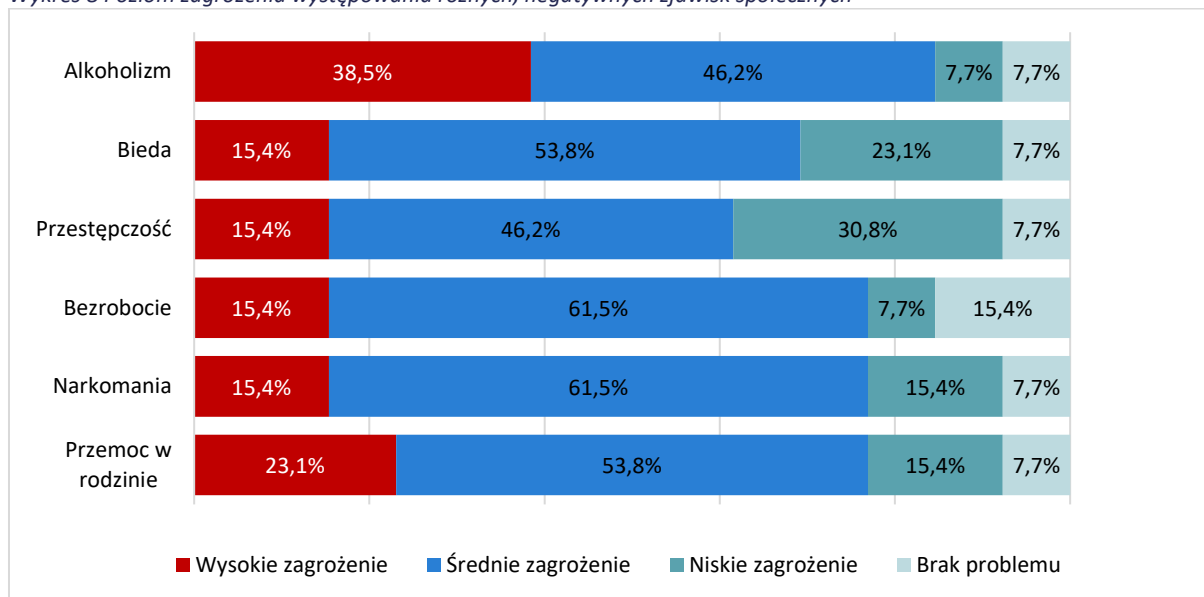
Tabela 26 Wskaźniki sfery społecznej dla podobszaru rewitalizacji Skwierzyna VI.

	Wartość referencyjna dla gminy	Wartość dla podobszaru rewitalizacji Skwierzyna VI
Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	-5,6	-9,7
Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców	45,0	97,5
Liczba klientów pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	62,9	96,5
Liczba udzielonych świadczeń stałych na 1000 mieszkańców	74,9	91,6
Czytelnicy bibliotek na 1000 mieszkańców	168,5	157,9

Źródło: opracowanie własne.

W ramach badania ankietowego respondenci oceniali poziom zagrożenia występowania różnych, negatywnych zjawisk społecznych, rzutujących na jakość życia w podobszarze i sytuację mieszkańców. Znaczna większość mieszkańców opowiedziała się za występowaniem zjawiska alkoholizmu (84,7% odpowiedź „wysokie zagrożenie” i „średnie zagrożenie”). Stosunkowo wysokie zdaniem mieszkańców jest także zagrożenie takimi zjawiskami jak przemoc w rodzinie, bezrobocie i narkomania.

Wykres 8 Poziom zagrożenia występowania różnych, negatywnych zjawisk społecznych

Źródło: opracowanie własne, na podstawie badania ankietowego, n = 13.

Schemat 6 Problemy i potencjały sfery społecznej podobszaru rewitalizacji Skwierzyna VI.

Zródło: opracowanie własne.

Sfera gospodarcza

W sferze gospodarczej podobszar Skwierzyna VI wypada niekorzystnie w porównaniu do pozostałych części miasta. Wpływ na taki stan ma przede wszystkim przeznaczenie i wykorzystanie terenu obszaru. Znaczną część podobszaru zajmuje park Króla Przemysła II oraz infrastruktura sportowa, a także zabudowa mieszkalna. W ramach diagnozy zbadano wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych przypadających na 1000 mieszkańców. Jego wartość w podobszarze wyniosła 33,1. Wynik ten jest ponad dwukrotnie niższy niż średnia w gminie – 66,4. Jednocześnie przy niekorzystnie przedstawiającej się sytuacji gospodarczej, na co wskazują powyższe dane, pozytywnie kształtują się dane przedstawiające rozwój przedsiębiorczości mieszkańców. Różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi była dodatnia w podobszarze i znacznie wyższa niż średnia w gminie. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców wyniosła 3,9, podczas gdy w gminie było to 1,2.

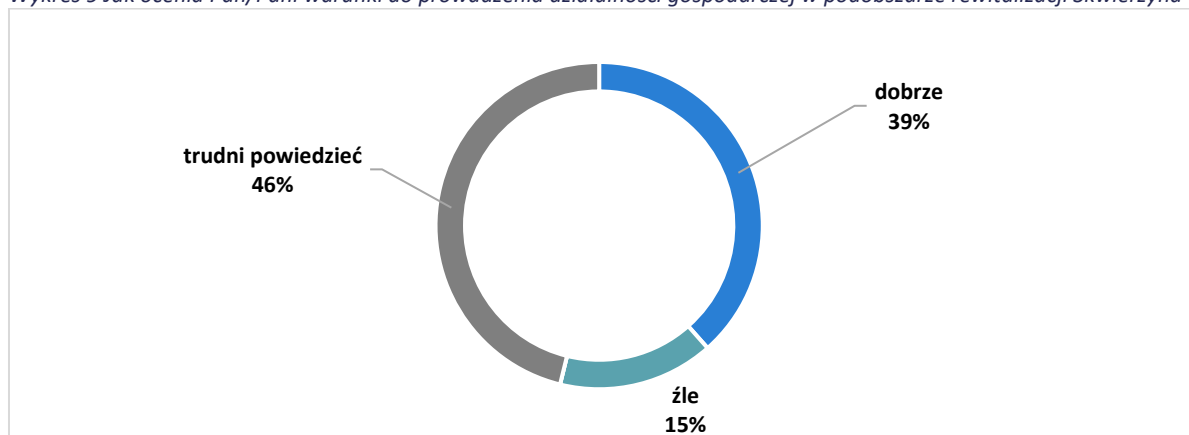
Tabela 27 Wskaźniki sfery gospodarczej dla podobszaru rewitalizacji Skwierzyna VI.

	Wartość referencyjna dla gminy	Wartość dla podobszaru rewitalizacji Skwierzyna VI
Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	66,4	33,1
Różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców	1,2	3,9

Źródło: opracowanie własne.

Na terenie podobszaru nie funkcjonują duże przedsiębiorstwa i zakłady pracy. Charakterystyczne są natomiast mikro i małe przedsiębiorstwa skupiające się na handlu i usługach. Znaczna część ankietowanych (46,2%) miała trudność w ocenie warunków do prowadzenia działalności panujących w podobszarze (odpowiedzi „trudno powiedzieć”), na co wpływ miała rekreacyjno-wypoczynkowa i mieszkalna funkcja terenu podobszaru.

Wykres 9 Jak ocenia Pan/Pani warunki do prowadzenia działalności gospodarczej w podobszarze rewitalizacji Skwierzyna VI.

Źródło: opracowanie własne, na podstawie badania ankietowego, n = 13.

Sfera środowiskowa

W Podobszarze Skwierzyna VI zidentyfikowano problem związany z jakością środowiska, który dotyczy wysokiego w skali gminy zanieczyszczenia powietrza. Średnie roczne stężenie pyłów zawieszonych PM2.5 w podobszarze wyniosło 10,4, podczas gdy dla całej gminy średnia wartość wyniosła 7,4. Wskazuje to na istnienie lokalnych czynników wpływających na jakość powietrza, co może wymagać skoordynowanych działań i środków zaradczych w celu poprawy sytuacji środowiskowej. Wpływ na słabą jakość powietrza ma kilka czynników zewnętrznych, takich jak bliskość terenów usługowo-produkcyjnych, przebieg dróg prowadzących do centrum miasta, czy niska energooszczędność budynków na terenie podobszaru.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Diagnoza delimitacyjna wykazała w podobszarze rewitalizacji Skwierzyna VI negatywne zjawiska przestrzenno - funkcjonalne. Skupiają się one na niższej niż w całej gminie dostępności do usług publicznych i opieki zdrowotnej oraz niskim udziale powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogólnej.

Tabela 28 Wskaźniki sfery przestrzenno-funkcjonalnej dla podobszaru Skwierzyna VI.

	Wartość referencyjna dla gminy	Wartość dla podobszaru rewitalizacji Skwierzyna VI
Dostępność punktów usług publicznych	8,2	5,8
Dostępność komunikacyjna (liczba przystanków/powierzchnia)	0,20	0,00
Dostępność opieki zdrowotnej na 1000 mieszkańców	5,1	1,9
Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem	99,0%	94,2%

Źródło: opracowanie własne.

Układ przestrzenny podobszaru Skwierzyna VI tworzy:

- Teren zieleni miejskiej: Park Króla Przemysła II.
- Infrastruktura i obiekty sportowo-rekreacyjne, w tym Stadion Miejski, Ośrodek Sportu i Rekreacji, pumptrack
- Zabudowa mieszkalno-usługowa, w tym mieszkalnictwa jednorodzinnego i wielorodzinnego, ograniczona ulicami Grunwaldzką, Krótką i Garnizonową.

Grafika 11 Podobszar rewitalizacji Skwierzyna VI - zagospodarowanie terenu.

Źródło: opracowanie własne.

Zasadnicze problemy podobszaru pod względem funkcjonalnym tworzy zdegradowana infrastruktura sportowa, rekreacyjna i wypoczynkowa. Potencjały jakie stwarzają obiekty i tereny sportowe oraz przestrzeń parkowa nie mogą być w pełni wykorzystane z uwagi na niekorzystny stan techniczny części infrastruktury, obniżony poziom bezpieczeństwa na ich terenie oraz brak dostosowania tych przestrzeni do potrzeb mieszkańców. Stadion miejski i przynależny mu teren są miejscem spotkań mieszkańców obszaru rewitalizacji, jak i całej gminy, poza oczywistymi wydarzeniami sportowymi, organizowane są tam wydarzenia kulturalne. Boisko i obiekty pomocnicze nie spełniają swojego przeznaczenia, w tym również pod względem bezpieczeństwa użytkowników oraz zachowania dobrego stanu środowiska naturalnego. W znajdującym się w sąsiedztwie stadionu Parku Króla Przemysła II zidentyfikowane potrzeby rewitalizacyjne to wyposażenie i dostosowanie infrastruktury wypoczynkowo-parkowej do potrzeb mieszkańców, w tym osób ze szczególnymi potrzebami. Obecnie w parku szlaki piesze to wyznaczone przez spacerujących ścieżki bez konkretnego układu spacerowego. Na terenie parku brakuje również oświetlenia i obiektów małej architektury. Poprawa

funkcjonalności przestrzeni wpłynie na wzrost poczucia bezpieczeństwa w parku i pozwoli na korzystanie z zieleni miejskiej różnych grup mieszkańców.

Sfera techniczna

W diagnozie delimitacyjnej nie zidentyfikowano problemów w sferze technicznej, które badane były w oparciu o wskaźniki dotyczące dostosowania budynków publicznych do osób ze szczególnymi potrzebami i w zakresie energooszczędności oraz liczby obiektów zabytkowych. W ramach analizy szczegółowej skupiono się na stanie technicznym istniejącej infrastruktury. W podobszarze identyfikuje się problem z dostosowaniem infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i wypoczynkowej do potrzeb mieszkańców. Szczególnie istotne deficyty dotyczą złego stanu i braku chodników/ ścieżek pieszych i rowerowych, braków urządzeń małej architektury, zaniedbanego pod względem czystości i nasadzeń parku miejskiego. W kwestii infrastruktury sportowej konieczna jest poprawa terenu stadionu miejskiego pod względem funkcjonalnym i estetycznym oraz zwiększenie jego dostępności.

W ramach ankiety mieszkańcy wymienili wady/problemy, jakie występują w podobszarze:

- „Niepełne wykorzystanie przestrzeni publicznej, brak monitoringu miejskiego w parku, OSiR.”
- „Brak miejsc do spędzania czasu dla różnych grup wiekowych, mało koszy na śmieci i ławek.”
- „Brudny, zaniedbany park.”
- „Przebywanie w parku wokół placu zabaw osób mających skłonności do spożywania alkoholu.”

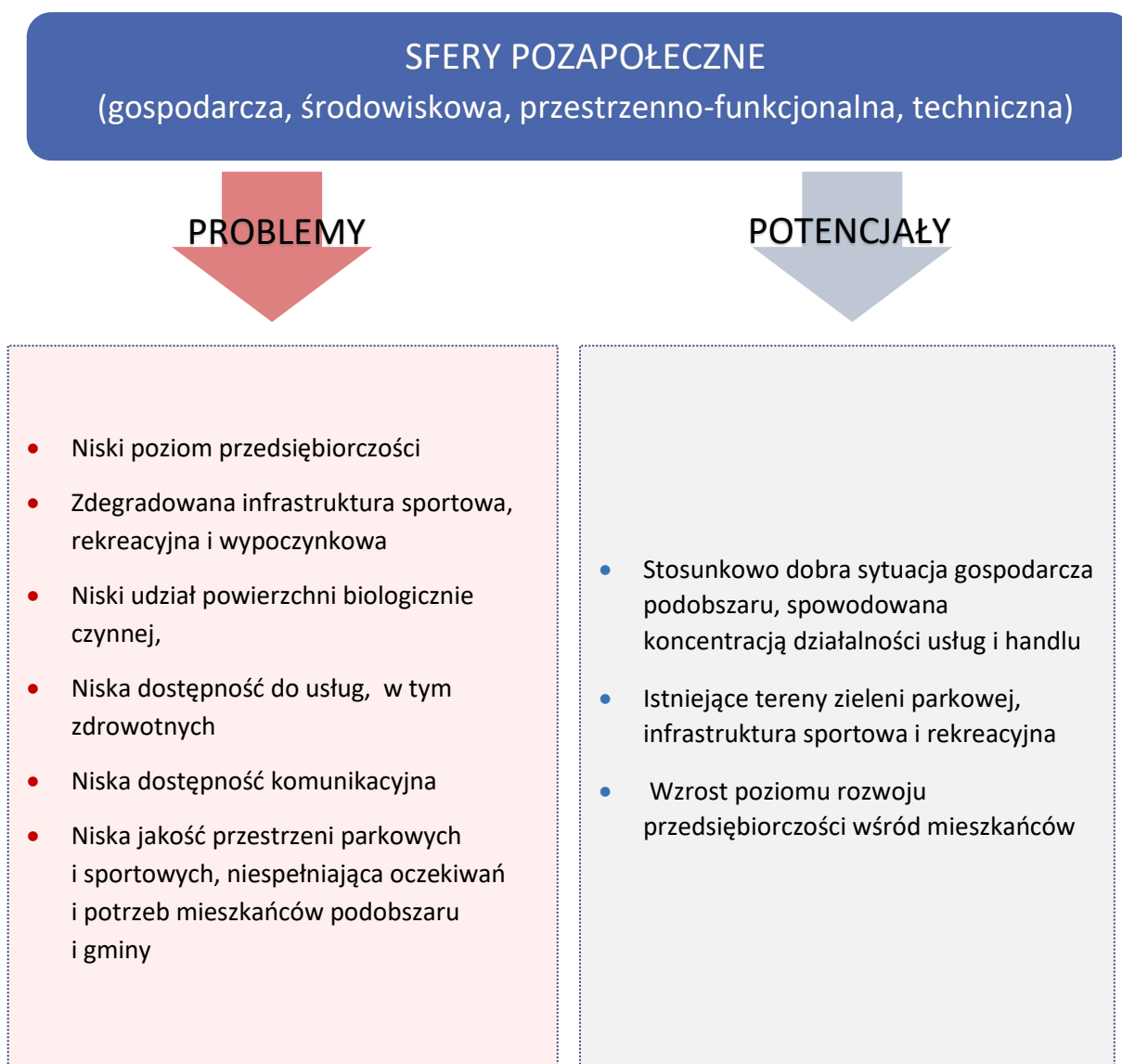
Wskazania mieszkańców korelują ze zdiagnozowanymi deficytami w sferze technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej. W badaniu ankietowym mieszkańcy mieli możliwość wskazania także jakie są zalety podobszaru oraz inwestycji jakie wpłyną na poprawę sytuacji w podobszarze. Wśród zalet podobszaru zdaniem mieszkańców znalazły się głosy:

- „Zieleń miejska jako potencjał do integracji i spędzania czasu wolnego.”
- „Dostęp do OSiR, dużo zieleni i park i plac zabaw.”
- „Stadion OSiR, Park Króla Przemysła II.”

Propozycjami mieszkańców co do inwestycji jakie powinny zostać zrealizowane w podobszarze były:

- „Polepszenie stanu dróg, ścieżki rowerowe.”
- „Poprawić infrastrukturę Stadionu, poprawić ilość oświetlenia i stan trawy w parku.”
- „Poprawa bezpieczeństwa parków miejskich, modernizacja ośrodka sportu. Dodatkowe zajęcia dla dzieci, młodzieży i seniorów. Może łączące pokolenia?”
- „Uatrakcyjnić wygląd parku, ławeczki dla osób spędzających wolny czas.”
- „Poprawa wyglądu parku, utworzenie ścieżek (chodników) w parku, naprawa ławek.”

Schemat 7 Problemy i potencjały sfer pozaspołecznych podobszaru rewitalizacji Skwierzyna VI.

Źródło: opracowanie własne.

Podsumowanie

Szczegółowa analiza podobszaru rewitalizacji Skwierzyna VI wskazała negatywne zjawiska społeczne oraz przestrzenno-funkcjonalne i środowiskowe. Najistotniejszymi z punktu widzenia rewitalizacji są zidentyfikowane problemy społeczne mieszkańców podobszaru, na które odpowiedź powinna stanowić zaplanowana w niniejszym programie interwencja.

Jednym z problemów społecznych podobszaru jest ujemny przyrost naturalny, świadczący o starzeniu się społeczeństwa i migracji ludzi młodych. Kolejne zjawisko kryzysowe to ryzyko społecznego wykluczenia mieszkańców z powodu bezrobocia i niemożności samodzielnego funkcjonowania w życiu codziennym, widoczne we wzroście liczby osób korzystających z pomocy społecznej, głównie poprzez otrzymywanie świadczeń stałych i zapewnienie posiłków. Dodatkowo, problemem jest występowanie patologii rodzinnych, takich jak przemoc domowa i alkoholizm.

Na terenie podobszaru Skwierzyna VI wskazuje się liczne potencjały przestrzenne w postaci przestrzeni publicznych, w tym park miejski i tereny rekreacyjno-sportowe. Jednocześnie w analizie zidentyfikowano liczne braki i zjawiska negatywne dotyczące tych obszarów. W pierwszej kolejności należy wskazać niskie poczucie bezpieczeństwa mieszkańców korzystających z tych przestrzeni. Sytuacja ta spowodowana jest m.in. brakami i złym stanem istniejącej infrastruktury, w tym oświetlenia, brakiem ścieżek i chodników. Ponadto w przestrzeniach tych często spotkać można osoby spożywające alkohol i narkotyki. Poprawa tego stanu przyczyni się do zwiększenia jakości i dostępności przestrzeni publicznych i podniesienia poczucia bezpieczeństwa mieszkańców. Miejsca te staną się miejscami aktywizacji i integracji mieszkańców. Konieczne jest dostosowanie infrastruktury do potrzeb mieszkańców i działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa w przestrzeniach publicznych (monitoring, oświetlenie).

Tabela 29 Drzewo problemów dla podobszaru Skwierzyna III.

Przyczyna	Problem	Skutek	Potrzeby i wyzwania
wysoki odsetek osób korzystających z pomocy społecznej	występowanie grup osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, ubóstwo	marginalizacja, utrwalenie niekorzystnych modeli zachowań, możliwość wystąpienia patologii społecznych	zwiększenie poziomu integracji mieszkańców, prowadzenie działań aktywizujących, wyrównanie szans mieszkańców w dostępie do różnorodnych usług i przestrzeni
problemy przemocy i uzależnień dotyczące rodziny zamieszkujące podobszar oraz identyfikacja przez mieszkańców wysokiego zagrożenia alkoholizmem, narkomanią	zagrożenie wykluczeniem, w szczególności dzieci z rodzin patologicznych, brak integracji mieszkańców, niski poziom bezpieczeństwa publicznego	niższe poczucie bezpieczeństwa wśród mieszkańców, występowanie patologii społecznych, niska jakość życia w podobszarze	prowadzenie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom, wsparcie osób z rodzin z problemami uzależnień i przemocy, integracja mieszkańców
niedostosowana do potrzeb mieszkańców przestrzeń parkowa, braki w infrastrukturze wypoczynkowej	niski poziom aktywności mieszkańców, brak poczucia przywiązania z miejscem zamieszkania, niskie zaangażowanie w życie gminy i miasta	brak integracji mieszkańców, niski kapitał społeczny, niska jakość życia w podobszarze	dostosowanie infrastruktury i przestrzeni publicznej do oczekiwań mieszkańców, tworzenie miejsc aktywności i integracji, poprawa bezpieczeństwa w parku
brak odpowiedniej modernizacji obiektów sportowych, postępująca degradacja	ograniczenia w użytkowaniu i wykorzystaniu istniejących obiektów, wysoki poziom degradacji technicznej obiektów sportowych	niska aktywność mieszkańców, niekorzystny wizerunek podobszaru i miasta	poprawa dostępności do istniejących obiektów sportowych, poprzez modernizację obiektów, dostosowanie do potrzeb mieszkańców

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 30 Potencjały podobszaru Skwierzyna IV.

Potencjały podobszaru rewitalizacji Skwierzyna IV	POTENCJAŁY
• Organizacje pozarządowe sprzyjające aktywizacji mieszkańców, • Przestrzenie i obiekty publiczne, • Ośrodek Sportu i Rekreacji w Skwierzynie funkcjonujący w podobszarze, • Istniejące tereny zieleni parkowej, infrastruktura sportowa i rekreacyjna, • Wzrost poziomu rozwoju przedsiębiorczości wśród mieszkańców,	

Źródło: opracowanie własne.

6.2. Podsumowanie analizy pogłębionej obszaru rewitalizacji

Szczegółowa analiza każdego z wyznaczonych podobszarów rewitalizacji wykazała kryzys społeczny, objawiający się w licznych problemach mieszkańców. Dodatkowo zauważono współwystępowanie niekorzystnych zjawisk o charakterze gospodarczym, przestrzennym, funkcjonalnym i technicznym. Poniższe podsumowanie prezentuje najważniejsze problemy, deficyty i potencjały całego obszaru rewitalizacji, podkreślając jednocześnie występowanie podobnych problemów w każdym z podobszarów.

Problemy/deficyty

- ujemny przyrost naturalny, wysoka liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym, migracje młodych mieszkańców, w konsekwencji postępujące zjawisko starzenia się społeczeństwa (w szczególności w SI)
- bezrobocie, wysoki odsetek osób korzystających z pomocy społecznej, zagrożenie wykluczeniem i marginalizacją mieszkańców mierzących się z ubóstwem, bezrobociem
- problemy przemocy i uzależnień dotyczące rodziny zamieszkujące podobszar oraz identyfikacja przez mieszkańców wysokiego zagrożenia alkoholizmem, narkomanią. W konsekwencji brak poczucia bezpieczeństwa publicznego, szczególnie zwrócona przez mieszkańców uwaga na grupy osób stanowiących zagrożenie w miejscach publicznych
- brak odpowiedniej infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej, niewykorzystane tereny nadbrzeżne i tereny zielone, brak zorganizowanych przestrzeni wypoczynkowych zarówno nad Wartą, jak i na terenach parków (SI i SVI), zgłaszane przez mieszkańców braki w infrastrukturze i małej architekturze
- brak oferty kulturalnej spełniającej oczekiwania mieszkańców, niedostosowana infrastruktura placówek kulturalnych
- zdegradowane obiekty zabytkowe pełniące funkcje usług publicznych, niska efektywność energetyczna budynków i ograniczenia w postaci barier architektonicznych
- nieatrakcyjne przestrzenie publiczne, brak miejsc do spędzania czasu wolnego, w tym nie spełniająca oczekiwań i potrzeb mieszkańców infrastruktura sportowa
- deficyty rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, które ograniczają możliwości korzystania

z przestrzeni publicznych, obiektów publicznych przez osoby ze szczególnymi potrzebami

- wymagające modernizacji i konserwacji obiekty zabytkowe

Potencjały

- centrum miasta i gminy oraz lokalizacja instytucji administracyjnych i licznych usług
- wysoka dostępność do usług publicznych, terenów rekreacyjnych oraz dostępność komunikacyjna
- wysoko oceniana przez mieszkańców dostępność do usług i handlu oraz edukacji
- organizacje pozarządowe sprzyjające aktywizacji mieszkańców, kapitał społeczny
- aktywność kulturalna mieszkańców (SIII i SVI)
- obiekty usług publicznych, społecznych, edukacyjnych i kulturalnych: Skwierzyński Ośrodek Kultury, Miejska Biblioteka Publiczna, Zespół Edukacyjny w Skwierzynie, Ośrodek Pomocy Społecznej w Skwierzynie, Powiatowy Urząd Pracy w Międzyrzeczu filia w Skwierzynie, Dzienny Dom „Senior-Wigor
- istniejące tereny zieleni parkowej, infrastruktura sportowa i rekreacyjna, (SI i SVI)
- tereny zielone w bliskości rzeki Warty

Potrzeby rewitalizacyjne

- dostosowanie infrastruktury, usług społecznych i programów wsparcia do zmieniających się potrzeb osób starszych, tworzenie przyjaznego środowiska dla osób starszych, promowanie aktywności społecznej wśród seniorów
 - zagospodarowanie terenów atrakcyjnych rekreacyjnie i turystycznie
 - stworzenie atrakcyjnej oferty sportowo-rekreacyjnej i czasu wolnego
 - budowanie systemu zieleni miejskiej, stworzenie miejsc do spędzania czasu wolnego
 - poprawa dostępności do istniejących obiektów, w szczególności pełniących lub mogących pełnić funkcje społeczne
 - modernizacja obiektów zabytkowych
 - dostosowanie infrastruktury kulturalnej i publicznej do oczekiwań mieszkańców, tworzenie miejsc aktywności kulturalnej i społecznej, poprawa dostępności do obiektów publicznych, stworzenie dobrej jakości oferty i programów wydarzeń kulturalnych
-

6.3. Obszar rewitalizacji – obszary zagrożenia powodzią

Gmina Skwierzyna położona jest w dolinie Warty, w obrębie Kotliny Gorzowskiej. Natomiast jej południowa część leży w północozachodnim krańcu Pojezierza Poznańskiego, przy ujściu rzeki Obrę do Warty.

Gmina położona jest w regionie wodnym Warty, dla którego obowiązuje dokument pn. „Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry” (PZRP); (przyjęty Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 26 października 2022 r. (Dz. U. z 2022 r. poz. 2714)). Ponadto na podstawie ustawy Prawo Wodne (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1478 z późn. zm.), na stronie Hydroportalu Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie udostępnione są mapy zagrożenia powodziowego, w tym obejmujące przepływającą przez teren gminy rzekę Warta i jej lewy dopływ – rzekę Obrę.

Zgodnie z wyżej wskazanymi mapami w granicach gminy występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie (raz na 100 lat) oraz obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo to jest wysokie (raz na 10 lat). Obszary zagrożone zostały wyznaczone w tym przypadku dla rzeki Warty i cieków wodnych. Obszary szczególnego zagrożenia obejmują także tereny pomiędzy brzegiem rzeki Warty a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy. Ponadto na terenie gminy Skwierzyna występują także obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie (raz na 500 lat).

Na podobzarze rewitalizacji Skwierzyna I występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią od rzeki Warty. Zgodnie z PZPR na obszarze dorzecza Odry występują obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie (1%) oraz obszary, na których prawdopodobieństwo to jest wysokie (10%). W celu zapewnienia ochrony ludności i mienia przed powodzią wszystkie projekty zapisane w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Skwierzyna na lata 2024-2031 będą uwzględniać uwarunkowania prawne związane z lokalizacją na tzw. obszarach szczególnego zagrożenia powodzią. Dla potencjalnych projektów zlokalizowanych na obszarach zalewowych będą obowiązywać odrębne przepisy, m.in. zakazy określone w art. 77 ust. 1 pkt 3 Prawa wodnego. W jego myśl na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią występuje bezwzględny zakaz lokalizowania nowych cmentarzy, gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, oraz prowadzenia przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowania.

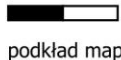
Należy brać pod uwagę, że w sytuacji gdy przedsięwzięcie rewitalizacyjne realizowane będzie na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, wymagane będzie zastosowanie odpowiednich

technologii, materiałów, zabezpieczeń sieci i urządzeń minimalizujących ryzyko strat, do których mogłyby dojść w wyniku powodzi. Poniżej na załącznikach mapowych przedstawiono kolejno mapy zagrożenia powodziowego o wysokim prawdopodobieństwie wystąpienia, wynoszącym 10% (czyli raz na 10 lat) oraz o średnim prawdopodobieństwie wystąpienia, wynoszącym 1% (czyli raz na 100 lat).

Grafika 12 Mapa zagrożenia powodziowego o wysokim prawdopodobieństwie wystąpienia na obszarze rewitalizacji.

0 100 200 m

podkład mapowy: © autorzy OpenStreetMap

 granica obszaru rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne.

Grafika 13 Mapa zagrożenia powodziowego o średnim prawdopodobieństwie wystąpienia w obszarze rewitalizacji.

Źródło: opracowanie własne.

7. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzonej rewitalizacji

Wizja obszaru po przeprowadzeniu działań rewitalizacyjnych stanowi niezbędny element Gminnego Programu Rewitalizacji, zgodnie z wymogami zawartymi w art. 15 ust. 1 pkt 3 ustawy o rewitalizacji. Oprócz wymogów wynikających z przepisów prawa, jest to także skondensowane przedstawienie kluczowych założeń proponowanych zmian oraz określenie pożądanych efektów w ramach realizacji celów rewitalizacji. Na podstawie przeprowadzonych prac diagnostycznych, analizy przyczynowo-skutkowej problemów oraz oceny potencjałów i potrzeb, opracowano wizję przewidywanego stanu obszaru objętego procesem rewitalizacji po wprowadzeniu planowanych działań.

W

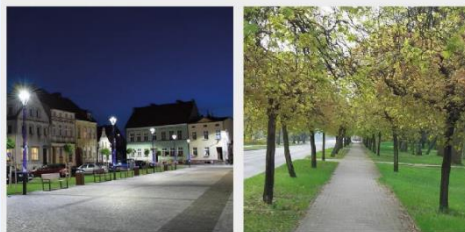
I

Z

J

A

Po przeprowadzonych działaniach rewitalizacyjnych obszar stał się symbolem harmonii pomiędzy dziedzictwem kulturowym i naturalnym a nowoczesnością, zaspokajając jednocześnie różnorodne potrzeby mieszkańców. W rezultacie, społeczność gminy Skwierzyna stała się aktywną i zintegrowaną społecznością. Tworzenie miejsc i oferty sprzyjającej osobom starszym przyczyniło się do włączenia tej grupy mieszkańców i ograniczyło zjawisko wykluczenia społecznego. Dzięki skoordynowanym inicjatywom, mieszkańcy są zaangażowani w różnorodne projekty społeczne, kulturalne i edukacyjne, co sprzyja integracji i budowie kapitału społecznego.

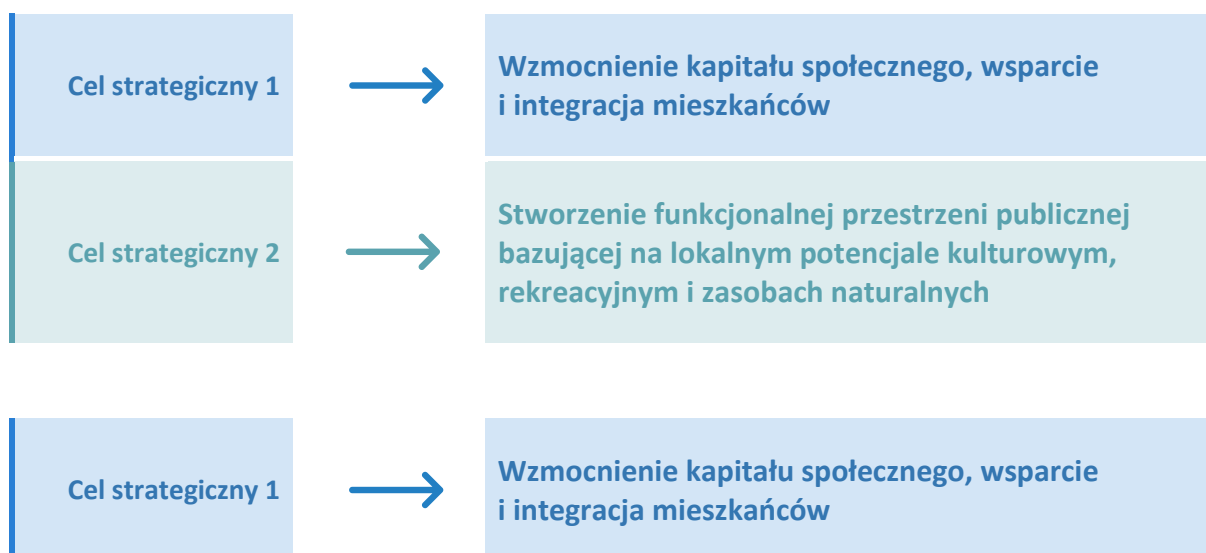
Obszar ten zyskał również nowoczesną i funkcjonalną infrastrukturę, obejmującą przestrzenie publiczne, parki, tereny rekreacyjne oraz nowoczesne obiekty publiczne, edukacyjne i kulturalne. Poprawa dostępności obiektów i usług społecznych, spełniających oczekiwania mieszkańców umożliwiła wzrost aktywności mieszkańców i włączenie w inicjatywy społeczne.

Dzięki dbałości o dziedzictwo i istniejące zasoby (architektoniczne, przestrzenne i naturalne), obszar rewitalizacji stał się miejscem, w którym tradycja współgra z nowoczesnością. Otwartość na innowacje, współpraca społeczna i troska o środowisko naturalne przekładają się na zrównoważony rozwój, podnosząc odczuwalną jakość życia mieszkańców i atrakcyjność turystyczną oraz przyczyniając się do trwałego rozwoju społeczno-gospodarczego.

8. Cele rewitalizacji wraz z odpowiadającymi im kierunkami działań

W ramach realizacji założeń wizji sformułowane zostały cele rewitalizacyjne. Dążenie do osiągnięcia celów przyczyni się istotnie do poprawy sytuacji mieszkańców obszaru rewitalizacji, ich integracji, aktywizacji oraz zmian przestrzenno-funkcjonalnych rzutujących na jakość życia w obszarze i jego atrakcyjność osiedleńczą i turystyczną.

Cele strategiczne zostały skonstruowane w taki sposób, aby efektywnie oddziaływać na życie społeczności lokalnej. Ich realizacja ma za zadanie nie tylko rozwiązanie istniejących problemów, lecz również stworzenie warunków sprzyjających długotrwałemu rozwojowi obszaru rewitalizacji, zachęcając mieszkańców do aktywnego udziału w procesach społecznych i gospodarczych. Dzięki temu program rewitalizacji staje się kompleksowym narzędziem, skierowanym nie tylko na naprawę obecnych niedociągnięć, lecz także na budowę trwałego fundamentu do pełniejszego rozwoju społeczności lokalnej.

Pierwszy cel strategiczny stanowi odpowiedź na zdiagnozowane problemy społeczne, związane z bezrobociem i ubóstwem mieszkańców, wykluczeniem społecznym, w tym osób o szczególnych potrzebach i seniorów, a także sytuację w rodzinach zamieszkujących obszar rewitalizacji. Cel skupia istotne dla zrównoważonego rozwoju społeczne czynniki. Wzmocnienie kapitału społecznego, czyli de facto stosunków międzyludzkich w społeczeństwie obszaru rewitalizacji, to aspekt niezbędny do budowania jego tożsamości lokalnej i aktywnego uczestnictwa w życiu gminy. Wsparcie mieszkańców powinno zostać skupione na każdej z grup społecznych, których niekorzystna sytuacja zostanie poprawiona przez możliwość rozwoju zawodowego, zapewnienie odpowiedniej opieki zdrowotnej, czy wsparcia psychologicznego. Integracja mieszkańców obszaru rewitalizacji, ale i całej gminy to zachęcenie do wspólnych działań i inicjatyw, czy to w obszarze kulturowym, rekreacyjnym,

czy też społeczno-edukacyjnym. Pomimo mocno uspołecznionego charakteru celu, jego realizacja wymaga także podjęcia działań o charakterze przestrzenno-funkcyjnym i technicznym. Niezbędne działania bezpośrednio wpisujące się w ten cel strategiczny to dostosowanie do potrzeb mieszkańców, w tym również ze szczególnymi potrzebami i seniorów, przestrzeni i obiektów publicznych. Brak odpowiedniej bazy do podjęcia działań na rzecz lokalnej społeczności w znacznym stopniu ogranicza możliwość osiągnięcia pożądanych efektów.

Cel strategiczny 2

Stworzenie funkcjonalnej przestrzeni publicznej bazującej na lokalnym potencjale kulturowym, rekreacyjnym i zasobach naturalnych

Założenia **drugiego celu strategicznego** wprost korelują ze społecznie ukierunkowanymi założeniami pierwszego celu strategicznego. Jego realizacja polega na stworzeniu przestrzeni lub też odnowieniu i nadaniu funkcjonalności przestrzeniom publicznym, w tym także obiektom o tym charakterze. Jak wskazano powyżej, takie działanie będzie polegać na tworzeniu bazy do realizacji inicjatyw integrujących i aktywizujących mieszkańców obszaru rewitalizacji. Przedsięwzięcia ukierunkowane na rzecz dziedzictwa kulturowego i krajobrazowego będą pozytywnie oddziaływać na rozwój społeczno-gospodarczy. Zapewnienie bezpiecznej przestrzeni publicznej, dostosowanej do oczekiwań i potrzeb mieszkańców, to działanie niezbędne do poprawy jakości życia mieszkańców i budowania kapitału społecznego. Zidentyfikowane potencjały i istniejące zasoby w postaci obiektów i przestrzeni pełniących lub też mogących pełnić funkcje społeczne, kulturalne, edukacyjne czy rekreacyjno-sportowe po przeprowadzeniu działań rewitalizacyjnych staną się przyjazne mieszkańcom, funkcjonalne i bezpieczne.

Wypracowane cele rewitalizacyjne są rozszerzone o określone kierunki działań, których podjęcie wpłynie na bezpośrednie rozwiązanie każdego ze zidentyfikowanych problemów i negatywnych zjawisk obszaru rewitalizacji. Kierunki stanowią połączenie między ogólnymi celami rewitalizacyjnymi a konkretnymi przedsięwzięciami, co stanowi potwierdzenie spójności programu. Pojęcie kierunków działań ma szersze znaczenie niż lista konkretnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, ponieważ obejmuje również aspekty, które nie mogą być ujęte w pojedynczych projektach. Kierunki te stanowią swoiste wytyczne dla planowania działań, które będą realizować wyznaczone cele i tym samym dążyć do osiągnięcia stanu opisanego w wizji obszaru rewitalizacji.

Cel strategiczny	Kierunki działań	Diagnozowane zjawiska kryzysowe	Potencjały	Spodziewane rezultaty
1. Wzmocnienie kapitału społecznego, wsparcie i integracja mieszkańców	1.1. Wzrost jakości i dostępności do usług społecznych 1.2. Działania na rzecz włączenia i integracji społecznej 1.3. Poprawa bezpieczeństwa oraz przeciwdziałanie zjawiskom patologii i dezintegracji społecznej 1.4. Aktywizacja kulturalno-społeczna mieszkańców oraz propagowanie aktywnego stylu życia 1.5. Aktywizacja mieszkańców poprzez działania na rzecz ich zaradności i przedsiębiorczości	• Postępujące zjawisko starzenia się społeczeństwa • Występowanie grup osób zagrożonych wykluczeniem społecznym • Zagrożenie wykluczeniem rodzin zamieszkujących podobszar, w szczególności dzieci z rodzin patologicznych, powielanie negatywnych zachowań społecznych, • Niska atrakcyjność osiedleńcza i turystyczna podobszaru, brak miejsc aktywnego spędzania czasu i wypoczynku mieszkańców • Niski poziom aktywności mieszkańców, brak integracji, niski poziom poczucia tożsamości	• Centrum miasta i gminy oraz lokalizacja instytucji administracyjnych i licznych usług • Wysoka dostępność do usług publicznych, terenów rekreacyjnych oraz dostępność komunikacyjna • Wysoko oceniana przez mieszkańców dostępność do usług i handlu oraz edukacji • Organizacje pozarządowe sprzyjające aktywizacji mieszkańców, kapitał społeczny • Aktywność kulturalna mieszkańców • Obiekty usług publicznych, społecznych, edukacyjnych i kulturalnych: Skwierzyński Ośrodek Kultury, Miejska Biblioteka Publiczna, Zespół Edukacyjny w Skwierzynie, Ośrodek Pomocy Społecznej w Skwierzynie, Powiatowy Urząd Pracy w Międzyrzeczu filia w Skwierzynie, Dzienny Dom „Senior-Wigor” • Istniejące tereny zieleni	• Poprawa jakości życia seniorów, zapewnienie odpowiedniej opieki i wsparcia • Wzrost liczby osób objętych wsparciem spośród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym • Zwiększenie liczby wydarzeń i imprez integracyjnych, edukacyjnych i sportowo-rekreacyjnych • Większa liczba seniorów i osób z niepełnosprawnością uczestniczących w życiu społeczno-kulturalnym • Poprawa dostępności i jakości usług społecznych • Integracja społeczna, w tym międzypokoleniowa

Cel strategiczny	Kierunki działań	Diagnozowane zjawiska kryzysowe	Potencjały	Spodziewane rezultaty
			parkowej, infrastruktura sportowa i rekreacyjna	

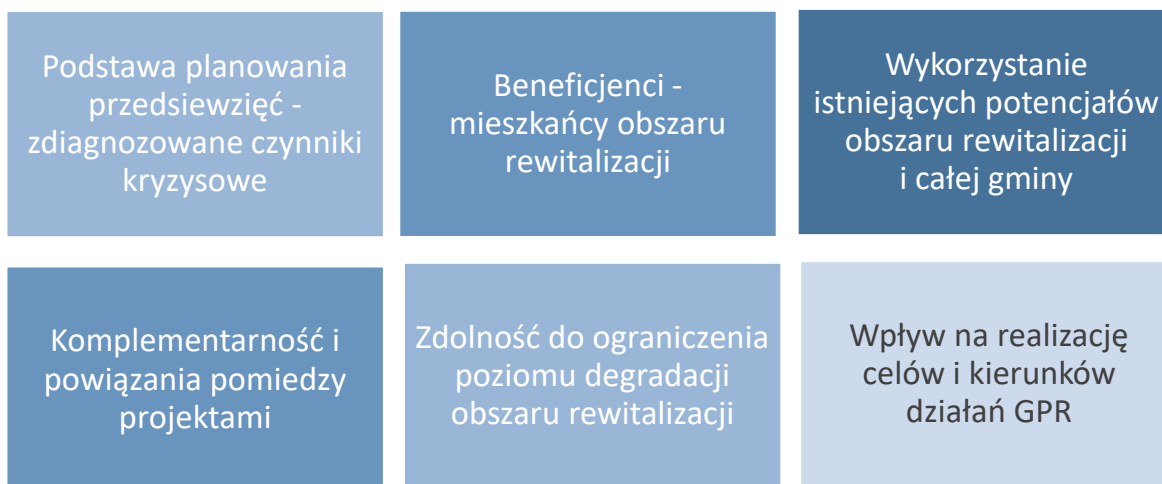
Cel strategiczny	Kierunki działań	Diagnozowane zjawiska kryzysowe	Potencjały	Spodziewane rezultaty
2. Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez stworzenie funkcjonalnej przestrzeni publicznej bazującej na lokalnym potencjale kulturowym, rekreacyjnym i zasobach naturalnych.	2.1 Tworzenie spójnej, bezpiecznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej z zapewnieniem wysokiej jakości usług publicznych 2.2 Przebudowa i poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej 2.3 Rewitalizacja terenów zielonych (przestrzeni parkowych), mała zielono-niebieska infrastruktura 2.4 Modernizacja obiektów i przestrzeni rekreacyjnych i sportowych	Nieatrakcyjne przestrzenie publiczne Brak miejsc do spędzania czasu wolnego, w tym nie spełniająca oczekiwań i potrzeb mieszkańców infrastruktura sportowa Deficyty rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, które ograniczają możliwości korzystania z przestrzeni publicznych, obiektów publicznych przez osoby ze szczególnymi potrzebami Niedostosowana infrastruktura usług kulturalnych Zdegradowane obiekty zabytkowe pełniące funkcje usług publicznych Niska efektywność energetyczna budynków, ograniczenia w postaci	Wysoka dostępność do usług publicznych, terenów rekreacyjnych oraz dostępność komunikacyjna Obiekty usług publicznych, społecznych, edukacyjnych i kulturalnych: Skwierzyński Ośrodek Kultury, Miejska Biblioteka Publiczna, Zespół Edukacyjny w Skwierzynie, Ośrodek Pomocy Społecznej w Skwierzynie, Powiatowy Urząd Pracy w Międzyrzeczu filia w Skwierzynie, Dzienny Dom „Senior-Wigor” Istniejące tereny zieleni parkowej, infrastruktura sportowa i rekreacyjna Tereny zielone w bliskości rzeki Warty	Poprawa wizerunku, estetyki, funkcjonalności przestrzeni publicznych Wzrost zainteresowania aktywnymi formami spędzania czasu wolnego wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji Poprawa jakości i dostępności obiektów użyteczności publicznej i terenów rekreacyjnych Wysoka jakość oferty kulturalnej Wzrost poziomu bezpieczeństwa publicznego

Cel strategiczny	Kierunki działań	Diagnozowane zjawiska kryzysowe	Potencjały	Spodziewane rezultaty
		barier architektonicznych		

9. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Projekty rewitalizacyjne to zaplanowane, długoterminowe inicjatywy, mające na celu podniesienie jakości życia mieszkańców obszaru objętego rewitalizacją. Kluczowym celem tych działań jest przeciwdziałanie społecznemu wykluczeniu, wzmacnianie poczucia przynależności do lokalnej społeczności oraz rozwiązywanie innych problemów związanych ze sferą społeczną.

Lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych została wypracowana w oparciu o wyznaczone cele i kierunki działań rewitalizacyjnych. Istota odpowiednio zaplanowanej interwencji w przypadku przedsięwzięć sprowadza się do konieczności zminimalizowania lub wyeliminowania zidentyfikowanych zjawisk kryzysowych. Jednocześnie przedsięwzięcia rewitalizacyjne stanowią zbiór komplementarnych ze sobą zadań zarówno społecznych, jak i infrastrukturalnych.

Poniższe zestawienie przedsięwzięć rewitalizacyjnych powstało w wyniku metodycznych poszukiwań i wypracowania odpowiedzi na zjawiska problemowe zidentyfikowane w obszarze rewitalizacji. Ich opracowanie opiera się o wyznaczone cele i przypisane im kierunki działań i dąży do ich realizacji. W terminie od 4 do 22 grudnia 2023 r. prowadzony był nabór przedsięwzięć, podczas którego możliwe było zgłaszanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych i pomysłów jakie działania przyczynią się do poprawy sytuacji w obszarze rewitalizacji. Podczas spotkania zostały wypracowane propozycje przedsięwzięć do realizacji. W ostatecznym zestawieniu przedsięwzięć rewitalizacyjnych GPR znalazło się 16 kart projektowych, które zostały przedstawione w tabeli poniżej. Wszystkie z wymienionych przedsięwzięć rewitalizacyjnych zostały opracowane i przygotowane przez Urząd Miejski w Skwierzynie i jednostki gminne (Ośrodek Pomocy Społecznej w Skwierzynie, Ośrodek Sportu i Rekreacji w Skwierzynie, Skwierzyński Ośrodek Kultury w Skwierzynie, Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących im. Stanisława Lema w Skwierzynie, Dzienny Dom „Senior Wigor” w Skwierzynie).

Zestawienie uzupełnione jest o rodzaj projektu, wnioskodawcę oraz obszar, na którym będą realizowane.

Nr	Nazwa projektu	Spółeczny / infrastrukturalny	Wnioskodawca / podmiot/y realizujący/e	Podobszar rewitalizacji
Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne				
P1	Modernizacja i wyposażenie I piętra budynku przy ul. 2 Lutego 23 w Skwierzynie do pełnienia funkcji wspomagającej wobec potrzeb seniorów	infrastrukturalny	Gmina Skwierzyna	Skwierzyna I
P2	Rozszerzenie działalności Dziennego Domu „Senior – Wigor” w Skwierzynie	społeczny	Gmina Skwierzyna Dzienny Dom Senior- Wigor	Skwierzyna I
P3	Utworzenie Centrum Edukacji Historycznej, Dialogu i Kultury w budynku przy ul. Mickiewicza 1 w Skwierzynie	infrastrukturalny	Gmina Skwierzyna	Skwierzyna III
P4.	„Działajmy razem – młodzież z seniorami” – działania promujące dziedzictwo kulturowe i historyczne Skwierzyny	społeczny	Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących im. Stanisława Lema w Skwierzynie Skwierzynski Ośrodek Kultury w Skwierzynie	Skwierzyna III
Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne				
U1.	Rozwój bazy turystycznej rzeki Warta	infrastrukturalny	Gmina Skwierzyna	Skwierzyna I
U2.	Rewitalizacja tzw. „Parku Róż” w Skwierzynie	infrastrukturalny	Gmina Skwierzyna	Skwierzyna I
U3.	Cykl wydarzeń sportowych, rekreacyjnych, kulturalnych w Parku Róż	społeczny	Ośrodek Sportu i Rekreacji w Skwierzynie Skwierzynski Ośrodek Kultury w Skwierzynie placówki oświatowe	Skwierzyna I
U4.	Cykl wydarzeń sportowych, rekreacyjnych, kulturalnych w skwierzynskim porcie	społeczny	Ośrodek Sportu i Rekreacji w Skwierzynie Skwierzynski Ośrodek Kultury w Skwierzynie placówki oświatowe	Skwierzyna I
U5.	Modernizacja i doposażenie Skwierzynskiego Ośrodka Kultury	infrastrukturalny	Gmina Skwierzyna	Skwierzyna III

Nr	Nazwa projektu	Społeczny / infrastrukturalny	Wnioskodawca / podmiot/y realizujący/e	Podobszar rewitalizacji
U6.	Rozszerzenie oferty kulturalnej Skwierzyńskiego Ośrodka Kultury	społeczny	Skwierzyński Ośrodek Kultury w Skwierzynie	Skwierzyna III
U7.	Przebudowa i rozbudowa stadionu miejskiego zlokalizowanego na terenie Ośrodka Sportu i Rekreacji w Skwierzynie przy ul. Sportowej 1	infrastrukturalny	Gmina Skwierzyna	Skwierzyna VI
U8.	Rewitalizacja Parku Króla Przemysła II w Skwierzynie	infrastrukturalny	Gmina Skwierzyna	Skwierzyna VI
U9.	Aktywna i wysportowana Skwierzyna	społeczny	Ośrodek Sportu i Rekreacji w Skwierzynie	Skwierzyna VI
U10..	Cykl wydarzeń sportowych, rekreacyjnych, kulturalnych w Parku Króla Przemysła II	społeczny	Ośrodek Sportu i Rekreacji w Skwierzynie Skwierzyński Ośrodek Kultury w Skwierzynie placówki oświatowe	Skwierzyna VI
U11.	Aktywna integracja społeczno-zawodowa	społeczny	Ośrodek Pomocy Społecznej w Skwierzynie	Cały obszar rewitalizacji
U12.	Rozwój usług społecznych	społeczny	Ośrodek Pomocy Społecznej w Skwierzynie	Cały obszar rewitalizacji

Istotne jest, iż w przypadku przedsięwzięć planowanych do finansowania z programu Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027 (działania 8.1, 8.2) rewitalizacja definiowana jest, jako

interwencja infrastrukturalna dotycząca:

- infrastruktury technicznej i komunalnej;
- uporządkowania przestrzeni publicznej;
- systemów poprawy bezpieczeństwa publicznego;
- dostosowania obiektów i przestrzeni do potrzeb mieszkańców;
- termomodernizacja budynków;
- wsparcia budowy nowych dróg rowerowych, ciągów pieszych lub pieszo-rowerowych.

W ramach działania nie będą wspierane inwestycje w elementy infrastruktury drogowej (w tym parkingi), chyba, że stanowią one nieodłączny element większego projektu (nie są one dominującym

elementem tego projektu), a ich koszt nie przekracza 15% kosztów kwalifikowalnych projektu. Projekty nie mogą dotyczyć budowy nowych dróg lub parkingów oraz w odniesieniu do istniejących – zwiększenia ich pojemności lub przepustowości, ani nie mogą w żaden inny sposób przyczyniać się do zwiększenia natężenia ruchu samochodowego. W przypadku działań termomodernizacyjnych poziom kosztów nie może przekroczyć 25% ogólnego kosztu inwestycji. Ponadto niekwalifikowane jest wdrażanie rozwiązań z zakresu retencjonowania wód, zabezpieczenia przed niekorzystnymi zjawiskami pogodowymi i ich skutkami⁴. Prowadzone inwestycje nie mogą obejmować remontu, a rozbudowę, przebudowę lub nadbudowę w rozumieniu prawa budowlanego.

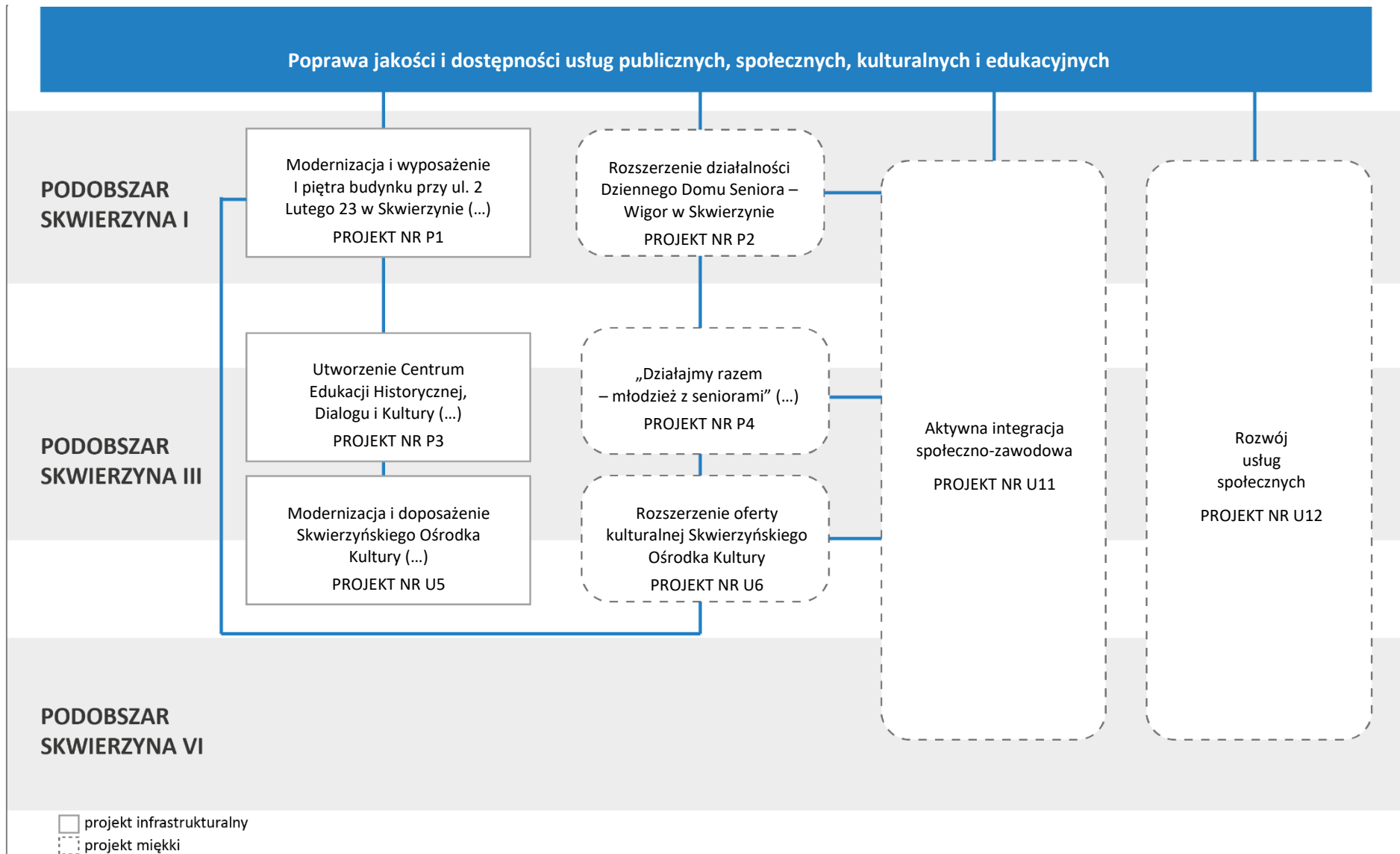
Zaprezentowane projekty stanowią kompleksową odpowiedź na zdiagnozowane deficyty obszaru rewitalizacji i bazują na lokalnych potencjałach. Kompleksowość działań wyraża się w:

- skoncentrowaniu działań na zdelimitowanym obszarze rewitalizacji, który został wskazany, jako obszar gminy o największym natężeniu problemów społecznych i współwystępujących problemach środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i gospodarczych;
- oddziaływaniu na zdiagnozowane problemy na różnych płaszczyznach – głównie społecznej i infrastrukturalnej;
- wsparciu zróżnicowanych grup społecznych tak, aby objąć oddziaływaniem interesariuszy rewitalizacji o różnych potrzebach i problemach;
- dywersyfikacji i dopełnianiu się źródeł finansowania.

Na poniższym schemacie przedstawiono logikę zaplanowanej interwencji rewitalizacyjnej. Przedstawiono wszystkie projekty podstawowe planowane do realizacji w układzie, który czytelnie obrazują powiązania i wzajemne oddziaływanie pomiędzy przedsięwzięciami, zarówno społecznymi, jak i infrastrukturalnymi.

⁴ Za: SZOP FEWL 2021-2027, obowiązujący od 12.06.2023

Schemat 8 Logika zaplanowanej interwencji rewitalizacyjnej.

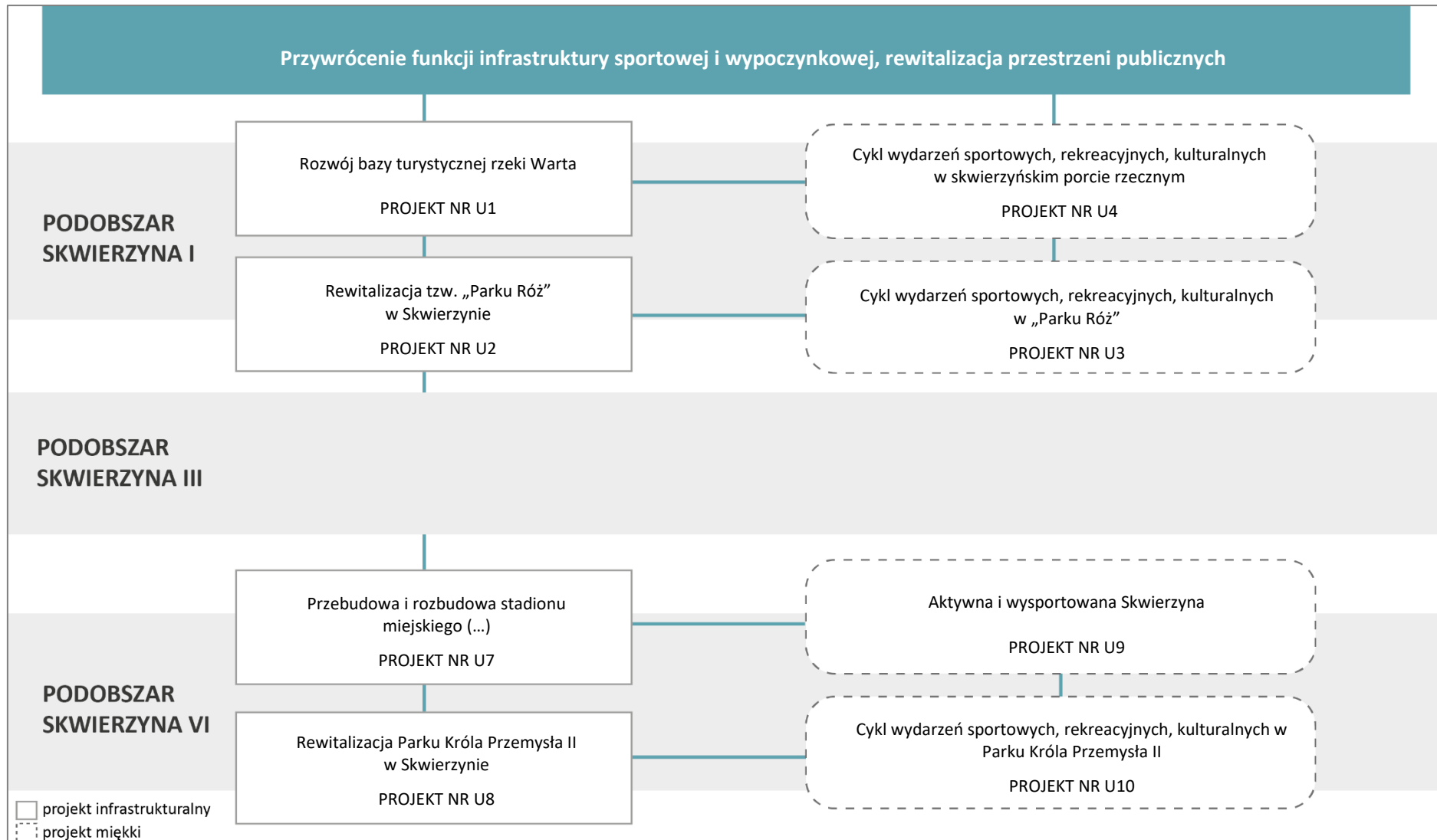

Tabela 31 Logika zaplanowanej interwencji rewitalizacyjnej w formie tabelarycznej

Podobszar rewitalizacji	Numer	Projekty infrastrukturalne	Numer	Projekty miękkie / społeczne	Problemy, które mogą zostać rozwiązane dzięki realizacji przedsięwzięcia
Skwierzyna I	P1	Modernizacja i wyposażenie I piętra budynku przy ul. 2 Lutego 23 w Skwierzynie do pełnienia funkcji wspomagającej wobec potrzeb seniorów	P2	Rozszerzenie działalności Dziennego Domu Senior – Wigor w Skwierzynie	• Postępujące zjawisko starzenia się społeczeństwa podobszaru • Występowanie grup osób zagrożonych wykluczeniem społecznym • Zagrożenie dla rodzin zamieszkujących podobszar wykluczeniem, zagrożenie powielania negatywnych nawyków w rodzinach, brak integracji mieszkańców • Niska atrakcyjność osiedleńcza i turystyczna podobszaru, brak miejsc aktywnego spędzania czasu i wypoczynku mieszkańców • Niski poziom aktywności mieszkańców, brak integracji, niski poziom poczucia tożsamości • Ograniczenia w użytkowaniu i wykorzystaniu istniejących obiektów, wysoki poziom degradacji technicznej
	U1	Rozwój bazy turystycznej rzeki Warta	U4	Cykl wydarzeń sportowych, rekreacyjnych, kulturalnych w skwierzynskim porcie rzeczonym	
	U2	Rewitalizacja tzw. „Parku Róż” w Skwierzynie	U3	Cykl wydarzeń sportowych, rekreacyjnych, kulturalnych w Parku Róż	
Skwierzyna III	P3	Utworzenie Centrum Edukacji Historycznej, Dialogu i Kultury w budynku przy ul. Mickiewicza 1 w Skwierzynie	P4	„Działajmy razem – młodzież z seniorami” – działania promujące dziedzictwo kulturowe i historyczne Skwierzyny	• Występowanie grup osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, ubóstwo • Zagrożenie wykluczeniem, w szczególności dzieci z rodzin patologicznych, brak integracji mieszkańców, niski poziom bezpieczeństwa publicznego • Niski poziom aktywności kulturalnej mieszkańców, brak poczucia przywiązania z miejscem zamieszkania, niskie zaangażowanie w życie gminy i miasta • Ograniczenia w użytkowaniu i wykorzystaniu istniejących obiektów, wysoki poziom degradacji technicznej
	U5	Modernizacja i doposażenie Skwierzynskiego Ośrodka Kultury	U6	Rozszerzenie oferty kulturalnej Skwierzynskiego Ośrodka Kultury	

Podobszar rewitalizacji	Numer	Projekty infrastrukturalne	Numer	Projekty miękkie / społeczne	Problemy, które mogą zostać rozwiązane dzięki realizacji przedsięwzięcia
Skwierzyna VI	U7	Przebudowa i rozbudowa stadionu miejskiego zlokalizowanego na terenie Ośrodka Sportu i Rekreacji w Skwierzynie przy ul. Sportowej 1	U9	Aktywna i wysportowana Skwierzyna	występowanie grup osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, ubóstwo Zagrożenie wykluczeniem, w szczególności dzieci z rodzin patologicznych, brak integracji mieszkańców, niski poziom bezpieczeństwa publicznego Niski poziom aktywności mieszkańców, brak poczucia przywiązania z miejscem zamieszkania, niskie zaangażowanie w życie gminy i miasta Ograniczenia w użytkowaniu i wykorzystaniu istniejących obiektów, wysoki poziom degradacji technicznej obiektów sportowych
	U8	Rewitalizacja Parku Króla Przemysła II w Skwierzynie	U10	Cykl wydarzeń sportowych, rekreacyjnych, kulturalnych w Parku Króla Przemysła II	
Całość obszaru rewitalizacji			U11	Aktywna integracja społeczno-zawodowa	Ujemny przyrost naturalny, wysoka liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym, migracje młodych mieszkańców, w konsekwencji postępujące zjawisko starzenia się społeczeństwa, Bezrobocie, wysoki odsetek osób korzystających z pomocy społecznej, zagrożenie wykluczeniem i marginalizacją mieszkańców mierzących się z ubóstwem, bezrobociem, Problemy przemocy i uzależnień dotyczące rodziny zamieszkujące obszar oraz identyfikacja przez mieszkańców wysokiego zagrożenia alkoholizmem, narkomanią. W konsekwencji brak poczucia bezpieczeństwa publicznego, szczególnie zwrócona przez mieszkańców uwaga na grupki osób stanowiących zagrożenie w miejscach publicznych
			U12	Rozwój usług społecznych	

Źródło: opracowanie własne

9.1. Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne

SKWIERZYNA I

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego

P1. Modernizacja i wyposażenie I piętra budynku przy ul. 2 Lutego 23 w Skwierzynie do pełnienia funkcji wspomagającej wobec potrzeb seniorów

Nazwa wnioskodawcy

Gmina Skwierzyna

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia

Od wielu lat obserwujemy w Polsce proces zmiany struktury demograficznej ludności, który wynika z wydłużania się przeciętnego trwania życia i spadku dzietności. Zgodnie z założeniami opracowanej przez Główny Urząd Statystyczny Prognozy ludności na lata 2014–2050 w nadchodzących latach w Polsce nastąpi znaczne zmniejszenie liczby dzieci (w wieku 0–14 lat) i osób dorosłych (w wieku 15–59), natomiast zwiększy się liczba i udział w strukturze demograficznej osób w wieku co najmniej 60 lat. Analiza pogłębiona wykazała, że w Skwierzynie, w szczególności w podobszarze Skwierzyna I widoczne jest postępujące zjawisko starzenia się społeczeństwa, co potwierdzają dane dotyczące przewagi mieszkańców w wieku poprodukcyjnym.

Zgodnie ze statystyką osoby w starszym wieku spędzają około jednej czwartej życia w okresie, który jest przeważnie okresem dezaktywizacji zawodowej. Biorąc powyższe pod uwagę, rośnie znaczenie działań o charakterze aktywizującym, skierowanych do seniorów.

Dzienny Dom Senior-Wigor zlokalizowany jest w stosunkowo niedużym, zabytkowym obiekcie. Funkcjonalność tego obiektu nie jest dostosowana do rosnącej liczby seniorów, którzy poszukują wsparcia i możliwości aktywnego spędzania czasu. Problemem jest również niedostosowanie obiektu pod kątem dostępności.

Przedsięwzięcie odpowiada na zdiagnozowane problemy:

- potęgujące starzenie się społeczeństwa obszaru rewitalizacji, potrzeba zapewnienia dostępności do opieki i wsparcia, aktywizacja i integracja seniorów,
- deficyty rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, które ograniczają możliwości korzystania z przestrzeni i obiektów publicznych, w tym przez osoby ze szczególnymi potrzebami i seniorów
- zdegradowane obiekty pełniące funkcje usług publicznych,
- niska efektywność energetyczna budynków, ograniczenia w postaci barier architektonicznych,
- ograniczenia w użytkowaniu i wykorzystaniu istniejących obiektów, wysoki poziom degradacji technicznej

Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia

Głównym celem projektu jest aktywizacja mieszkańców poprzez zwiększenie partycypacji w życiu społecznym ludności zagrożonej wykluczeniem społecznym, w tym osób starszych. Osoby starsze mając do dyspozycji dużo wolnego czasu mogą nadal być aktywnymi uczestnikami życia lokalnej społeczności. Zwiększenie aktywności osób w wieku poprodukcyjnym przeciwdziała samotności i postępującej izolacji społecznej oraz umożliwia dłuższe utrzymanie niezależności.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Cel 1. Wzmocnienie kapitału społecznego, wsparcie i integracja mieszkańców

kierunki działań:

- 1.1. Wzrost jakości i dostępności do usług społecznych
- 1.2. Działania na rzecz włączenia i integracji społecznej

1.4. Aktywizacja kulturalno-społeczna mieszkańców oraz propagowanie aktywnego stylu życia
 Cel 2. Stworzenie funkcjonalnej przestrzeni publicznej bazującej na lokalnym potencjale kulturowym, rekreacyjnym i zasobach naturalnych

kierunki działań:

2.1. Tworzenie spójnej, bezpiecznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej z zapewnieniem wysokiej jakości usług publicznych

2.2. Przebudowa i poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej

Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia

Projekt zakłada stworzenie warunków do aktywności seniorów, polepszenie standardu infrastruktury, stworzenie przestrzeni dostępnej, przyjaznej i dostosowanej do potrzeb osób w starszym wieku, zapewniającej kompleksową opiekę i terapię, wspierającą utrzymanie sprawności intelektualnej i fizycznej osób starszych, zwiększenie zaradności, utrzymanie samodzielności życiowej oraz integracji społecznej.

Zakres realizowanych zadań to m.in.:

- modernizacja pomieszczeń (wraz z wyposażeniem) I piętra budynku w celu dostosowania do potrzeb środowiska senioralnego;
- w jednym z pomieszczeń planuje się utworzenie Sali multimedialno-konferencyjnej;
- wymiana pokrycia dachowego;
- montaż windy;

Szczegółowy zakres prac określony zostanie w dokumentacji technicznej.

Miejsce realizacji przedsięwzięcia

ul. 2 Lutego 23, 66-440 Skwierzyna

Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami

Dostosowanie budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych – wbudowanie windy;

Dostępność zostanie zapewniona poprzez realizację zasady uniwersalnego projektowania. Zapewniona zostanie dostępność architektoniczna, szczególnie poprzez projektowanie przestrzeni wolnych od barier, dostępność cyfrowa poprzez informowanie społeczeństwa o realizowanym przedsięwzięciu za pośrednictwem stron internetowych zgodnych ze standardem WCAG, dostępność informacyjno-komunikacyjna poprzez wprowadzenie czytelnego oznakowania obiektów i przestrzeni publicznych.

Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:

pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS
450.000,00 zł	2.550.000,00 zł

Łączna wartość przedsięwzięcia

3.000.000,00 zł

Planowane źródło finansowania

Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027 działanie FELB.08.01

Budżet gminy

Typ projektu (zgodnie z Priorytetami FELB 21-27)

- dostosowanie obiektów i przestrzeni do potrzeb mieszkańców;
- termomodernizacja budynków;

Termin realizacji

2028

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji

Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

Liczba obiektów poddanych rewitalizacji – 1 szt.

Liczba wspartych obiektów pełniących funkcje społeczne – 1 szt.

(sposób pomiaru: Protokół odbioru końcowego / protokół zakończenia prac)

Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

Liczba osób korzystających ze zmodernizowanej infrastruktury – 100 osób/ rok

(sposób pomiaru: lista podopiecznych)

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego**P2. Rozszerzenie działalności Dziennego Domu Senior – Wigor w Skwierzynie****Nazwa wnioskodawcy**

Gmina Skwierzyna
Dzienny Dom Senior-Wigor

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia

Potrzeba rozwijania działalności Dziennego Domu „Senior – Wigor” w Skwierzynie wynika z przyjętej przez Wnioskodawcę długofalowej i kompleksowej polityki względem problemów i trudności z jakimi borykają się starsi mieszkańcy Gminy.

Zwiększanie różnorodności form opieki nad seniorami oraz rozwój usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych poza miejscem zamieszkania jest istotnym elementem wsparcia skwierzynskich seniorów.

Przed utworzeniem Dziennego Domu „Senior – Wigor” w Skwierzynie brakowało na terenie Gminy infrastruktury do realizacji usług opiekuńczych poza miejscem zamieszkania, dlatego też Gmina nastawiona była na zapewnienie osobom samotnym i przewlekle chorym, które nie są w stanie samodzielnie funkcjonować usług opiekuńczych w miejscu ich zamieszkania. Obecnie część podopiecznych Ośrodka Pomocy Społecznej w Skwierzynie korzysta z usług świadczonych w Dziennym Domu Senior–Wigor. Placówka wsparcia dziennego pomaga utrzymać sprawność i samodzielność. Seniorzy są zaopiekowani bez pochopej konieczności umieszczania ich w Domach Pomocy Społecznej. Dlatego też tak istotne jest rozwijanie działalności Dziennego Domu „Senior-Wigor” i stwarzanie w ramach jego funkcjonowania bogatej oferty usług dla osób starszych, których z roku na rok przybywa i stanowią już blisko 30% mieszkańców gminy.

Realizacja przyczyni się do aktywizacji osób starszych i włączenia ich w życie lokalnej społeczności, zminimalizowane zostanie ryzyko zagrożenia wykluczeniem społecznym tej grupy mieszkańców.

Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia

Celem przedsięwzięcia jest aktywizacja i włączenie seniorów w życie gminy, poprawa jakości ich życia, zapewnienie opieki i wsparcia, w tym m.in. poprzez:

1. Rewitalizację przestrzeni publicznej w trosce o jakość życia najstarszych mieszkańców gminy.
2. Nadanie niewykorzystanej przestrzeni infrastruktury publicznej ważnej funkcji społecznej.
3. Stworzenie miejsca sprzyjającego organizowaniu spotkań służących integracji wewnątrz i międzypokoleniowej (zajęcia aktywizujące dla seniorów i integracyjne z udziałem dzieci, młodzieży, wolontariuszy i osób starszych).

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Cel 1. Wzmocnienie kapitału społecznego, wsparcie i integracja mieszkańców
kierunki działań:

- 1.1. Wzrost jakości i dostępności do usług społecznych,
- 1.2. Działania na rzecz włączenia i integracji społecznej,
- 1.4. Aktywizacja kulturalno-społeczna mieszkańców oraz propagowanie aktywnego stylu życia,

Cel 2. Stworzenie funkcjonalnej przestrzeni publicznej bazującej na lokalnym potencjale kulturowym, rekreacyjnym i zasobach naturalnych

kierunki działań:

- 2.1. Tworzenie spójnej, bezpiecznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej z zapewnieniem wysokiej jakości usług publicznych,
- 2.2. Przebudowa i poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej,

Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia

Projekt obejmuje działania związane z rozszerzeniem działalności Dziennego Domu „Senior – Wigor” na II piętro (dotychczas niezagospodarowane – projekt nr 1). Bieżąca działalność polega na realizacji podstawowych usług mających na celu udzielenie pomocy w czynnościach dnia codziennego, na zapewnieniu minimum jednego posiłku oraz innych usług wspomagających dostosowanych do potrzeb seniorów, w szczególności: edukacyjnych, kulturalno- oświatowych, aktywności ruchowej, rekreacyjnych, aktywizujących społecznie oraz terapii zajęciowej. Zajęcia będą odbywały się codziennie i będą prowadzone przez instruktorów zatrudnionych w ramach projektu.

Zadania realizowane w ramach przedsięwzięcia to przede wszystkim:

- zapewnienie opieki samotnym i potrzebującym usług opiekuńczych seniorom z gminy Skwierzyna,
- stworzenie bogatej oferty zajęć dla grupy społecznej stanowiącej duży udział w ogóle mieszkańców,
- współpraca jednostek na rzecz seniorów i społeczności lokalnej,
- tworzenie i umacnianie relacji międzypokoleniowych (seniorzy- dzieci- młodzież),
- rozwój wolontariatu i tworzenie siatki wsparcia dla poszczególnych grup społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb seniorów.

Miejsce realizacji przedsięwzięcia

Dzienny Dom Senior – Wigor w Skwierzynie, ul. 2 Lutego 23

Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami

Przedsięwzięcie zapewnia dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, pochodzenie etniczne, wyznawaną religię lub światopogląd, orientację seksualną.

Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności nie będą wykluczone z udziału w organizowanej ofercie na które wstęp będzie otwarty dla wszystkich grup odbiorców.

Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:

pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS
45 000,00 zł	255 000,00 zł

Łączna wartość przedsięwzięcia

150 000 zł / rok

łącznie: 300 000,00 zł (2029-2030)

Planowane źródło finansowania

Fundusze Europejskie Działanie 6.13 Usługi społeczne i zdrowotne: 255 000,00 zł.

Wkład własny Gminy: 45 000,00 zł

Termin realizacji

2029-2030

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji

Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

Liczba godzin zorganizowanych zajęć w ciągu roku:

60 godzin zajęć ruchowych dla seniorów

38 godzin zajęć manualnych dla seniorów

15 godzin spotkań z pielęgniarką

15 godzin zajęć muzycznych dla seniorów

15 godzin zajęć teatralnych

8 godzin zajęć literackich dla seniorów/ ŁĄCZNIE 151 h/ rok

Liczba zorganizowanych wydarzeń (spotkań międzypokoleniowych) – 2/rok

(Sposób pomiaru: plan zajęć, listy obecności, umowy, fotorelacje)

Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

Liczba osób uczestniczących w wydarzeniach: 50 osób/rok

(Sposób pomiaru: dokumenty rekrutacyjne, listy obecności)

Skwierzyna III

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego

P3. **Utworzenie Centrum Edukacji Historycznej, Dialogu i Kultury w budynku przy ul. Mickiewicza 1 w Skwierzynie**

Nazwa wnioskodawcy

Gmina Skwierzyna

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia

Nieatrakcyjny wizerunek miejsca, pogłębiająca się degradacja, niedostateczny stan infrastruktury, brak prac modernizacyjnych na przestrzeni lat oraz brak odpowiednich przestrzeni dla organizacji pozarządowych i działań kulturalnych. Powyższe deficyty negatywnie rzutują na poziom aktywności i integracji mieszkańców. Obiekt zabytkowy, którego stan nie pozwala na wykorzystanie. Ponadto przedsięwzięcie odpowiada na zdiagnozowany deficyt w przestrzeniach usług publicznych.

Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia

Poprawa warunków życia mieszkańców poprzez nadanie funkcji społecznych związanych z kulturą i edukacją. Modernizacja i adaptacja budynku ze zmianą funkcji oraz zmiany przestrzenne pomieszczeń wewnątrz budynku z przystosowaniem ich do konkretnych potrzeb:

- stworzenie przestrzeni dla działań edukacyjno-konferencyjnych (w tym spotkań międzynarodowych na pograniczu polsko – niemieckim);
- zwiększenie przestrzeni dla ekspozycji muzealnych – przeniesienie zasobów historycznych zlokalizowanych w różnych miejscach i ich udostępnienie, eksponowanie mieszkańcom i turystom;
- stworzenie przestrzeni dla organizacji pozarządowych;

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Cel 1. Wzmocnienie kapitału społecznego, wsparcie i integracja mieszkańców

kierunki działań:

- 1.1. Wzrost jakości i dostępności do usług społecznych,
- 1.2. Działania na rzecz włączenia i integracji społecznej,
- 1.4. Aktywizacja kulturalno-społeczna mieszkańców oraz propagowanie aktywnego stylu życia,

Cel 2. Stworzenie funkcjonalnej przestrzeni publicznej bazującej na lokalnym potencjale kulturowym, rekreacyjnym i zasobach naturalnych

kierunki działań:

- 2.1. Tworzenie spójnej, bezpiecznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej z zapewnieniem wysokiej jakości usług publicznych,
- 2.2. Przebudowa i poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej,

Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia

Projekt obejmuje (m. in.):

- prace budowlane w zakresie dostosowania pomieszczeń do nowych funkcji (m. in. wymiana tynków i powłok malarskich),
- prace termomodernizacyjne,
- zagospodarowanie terenu wokół budynku oraz oświetlenie;

Ostateczny zakres prac ustalony zostanie na etapie tworzenia dokumentacji projektowej w momencie dokonywania uzgodnień i uzyskania szczegółowych zleceń od Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora

Zabytków.

Miejsce realizacji przedsięwzięcia

ul. Mickiewicza 1, 66-440 Skwierzyna

Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami

Przedsięwzięcie zapewnia dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności. Osoby te nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Dostępność zostanie zapewniona poprzez realizację zasady uniwersalnego projektowania. Zapewniona zostanie dostępność architektoniczna, szczególnie przez projektowanie przestrzeni wolnych od barier, dostępność cyfrowa poprzez informowanie społeczeństwa o realizowanym przedsięwzięciu za pośrednictwem stron internetowych zgodnych ze standardem WCAG, dostępność informacyjno-komunikacyjna poprzez wprowadzenie czytelnego oznakowania obiektów i przestrzeni publicznej

Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:

pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS
600.000,00 zł	3.400.000,00 zł

łącna wartość przedsięwzięcia**4.000.000,00 zł****Planowane źródło finansowania**

Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027 działanie FELB.08.01

Budżet gminy

Typ projektu (zgodnie z Priorytetami FELB)

- dostosowanie obiektów i przestrzeni do potrzeb mieszkańców;
- termomodernizacja budynków;

Termin realizacji**do końca 2026****Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji**

Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

Liczba obiektów poddanych rewitalizacji – 1 szt.**Liczba wspartych obiektów pełniących funkcje społeczne – 1 szt.****Liczba wspartych obiektów pełniących funkcje kulturalne – 1 szt.****Liczba obiektów i przestrzeni o podniesionej atrakcyjności turystycznej – 1 szt.**

(sposób pomiaru: Protokół odbioru końcowego / protokół zakończenia prac)

Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

Liczba osób korzystających ze zmodernizowanej infrastruktury - 500/rok

(sposób pomiaru: listy gości, listy obecności organizowanych wydarzeń, spotkań, konferencji)

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego

P4. „Działajmy razem – młodzież z seniorami” – działania promujące dziedzictwo kulturowe i historyczne Skwierzyny

Nazwa wnioskodawcy

Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących im. Stanisława Lema w Skwierzynie
Skwierzyński Ośrodek Kultury w Skwierzynie

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia

Realizacja przedsięwzięcia rozwiąże następujące problemy:

- niezadowalające wyniki egzaminów zewnętrznych, które mają podłoże przede wszystkim w niewystarczającym dostępie do dobrej jakości infrastruktury edukacyjnej;
- wypieranie kultury i zwyczajów lokalnych poprzez kulturę masową;
- degradacja zasobów kultury materialnej, które są świadectwem wielokulturowej, bogatej historii tych obszarów;
- niska aktywność społeczna mieszkańców, w tym seniorów i młodzieży,
- brak oferty kulturalno-społecznej dla seniorów i młodzieży.

Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia

Realizacja przedsięwzięcia ma na celu:

- wsparcie rozwoju edukacji, zwiększenie szans edukacyjnych,
- poprawę dostępu mieszkańców do kultury, wspieranie budowania tożsamości lokalnej i zachowanie dziedzictwa kulturowego,
- zwiększenie działań z zakresu profilaktyki zdrowia oraz aktywizacji seniorów;
- redukcję negatywnych zjawisk społecznych;
- integrację miejscowej społeczności.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji**Cel 1. Wzmocnienie kapitału społecznego, wsparcie i integracja mieszkańców**

kierunki działań:

- 1.1. Wzrost jakości i dostępności do usług społecznych,
- 1.2. Działania na rzecz włączenia i integracji społecznej,
- 1.4. Aktywizacja kulturalno-społeczna mieszkańców oraz propagowanie aktywnego stylu życia

Cel 2. Stworzenie funkcjonalnej przestrzeni publicznej bazującej na lokalnym potencjale kulturowym, rekreacyjnym i zasobach naturalnych

kierunki działań:

- 2.1. Tworzenie spójnej, bezpiecznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej z zapewnieniem wysokiej jakości usług publicznych,

Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia

1. Integracja międzypokoleniowa "Seniorzy w mediach społecznościowych, gry online" - zajęcia informatyczne dla seniorów prowadzone przy współudziale młodzieży.
2. Integracja międzypokoleniowa - "Jak się dogadać z obcokrajowcem" - zajęcia z języków obcych dla seniorów prowadzone przy współudziale młodzieży.
3. Tradycja i nowoczesność w tańcu - wspólne zajęcia taneczne na zajęciach pozalekcyjnych - integracja z zespołem "Obrzanie".
4. "Dobrem należy się dzielić" - wspólne działania Szkolnego Koła Wolontariatu z gminnymi

stowarzyszeniami.

5. Warsztaty międzypokoleniowe - wspólne cykliczne działania młodzieży wraz ze słuchaczami Uniwersytetu III wieku ze Skwierzyny podczas przygotowywania imprez.

6. "Ruch to zdrowie" - ruchowe i integracyjne zajęcia, np. aerobik, joga - dla młodzieży i seniorów.

W siedzibie Uniwersytetu III Wieku (która znajduje się w budynku ZSTiO) planuje się organizowanie różnego rodzaju cyklicznych warsztatów oraz szkoleń, zajęć sportowych, zajęć kulturalno-oświatowych z animatorami kultury; będzie to miejsce, z którego będą mogły korzystać osoby starsze (w ramach integracji i własnej aktywizacji). Spowoduje to, że seniorzy „wyjdą z domu”, nawiążą nowe znajomości. Zakłada się, że UTW będzie ściśle współpracował ze świetlicą środowiskową (siedziba w budynku ZSTiO) i ZSTiO w celu integracji międzypokoleniowej oraz szerzenia idei wolontariatu, który ma na celu wzajemną pomoc: seniorzy będą mogli dzielić się z dziećmi i młodzieżą swoim doświadczeniem, umiejętnościami i wiedzą, udzielać korepetycji czy razem spędzać wolny czas podczas organizowanych zajęć. Natomiast młodzi ludzie będą dzielili się swoimi umiejętnościami i wiedzą z seniorami (np. w posługiwaniu się komputerem, Internetem).

W efekcie rewitalizacji obiekt będzie miejscem realizacji:

- projektów kulturalnych dla zróżnicowanych grup społecznych (organizacja spektakli, koncertów, recitali, monodramów, programów kabaretowych itp.),
- projektów mających na celu resocjalizację poprzez działania z zakresu rekreacji i kultury,
- projektów kulturalnych i społecznych mających na celu zagospodarowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży zagrożonej patologiami społecznymi, pochodzącej z rodzin dysfunkcyjnych,
- projektów mających na celu aktywizację i integrację kulturalną dla osób starszych,
- projektów nakierowanych na działania na rzecz integracji społecznej oraz kulturowej, kształtowanie pozytywnych postaw prospołecznych, zwiększanie kompetencji społecznych,
- projektów edukacyjno-konferencyjnych (w tym spotkań międzynarodowych na pograniczu polsko – niemieckim)

Miejsce realizacji przedsięwzięcia

Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących w Skwierzynie, ul. Mickiewicza 1

Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami

Przedsięwzięcie zapewnia dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, pochodzenie etniczne, wyznawaną religię lub światopogląd, orientację seksualną. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności nie będą wykluczone z udziału w organizowanej ofercie na które wstęp będzie otwarty dla wszystkich grup odbiorców.

Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:

pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS
30 000,00 zł	170 000,00 zł

Łączna wartość przedsięwzięcia

200 000,00 zł

Planowane źródło finansowania

Fundusze Europejskie Działanie 06.16 Aktywna integracja społeczno-zawodowa – IIT

Wkład własny Gminy

Środki Ośrodka Kultury w Skwierzynie

Termin realizacji

2028 - 2029

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji

Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

Liczba zorganizowanych wydarzeń: 5/rok

(sposób pomiaru: umowy, program wydarzeń kulturalno-sportowych itp., oferta programowa ZSTiO oraz SOK, raporty)

Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

Liczba osób uczestniczących w wydarzeniach - 300 osób/rok

(sposób pomiaru: listy uczestników, listy rekrutacyjne, fotorelacja)

9.2. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Skwierzyna I

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego

U1. Rozwój bazy turystycznej rzeki Warta

Nazwa wnioskodawcy

Gmina Skwierzyna

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia

Rewitalizacja i modernizacja skwierzyńskiego portu przyczyni się do podniesienia jakości życia mieszkańców przez stworzenie przestrzeni do sportu i rekreacji oraz zwiększenia atrakcyjności turystycznej Skwierzyny. Przedsięwzięcie pozwoli na uatrakcyjnienie przestrzeni publicznej i wzbogacenie oferty czasu wolnego dla mieszkańców.

Aktualnie port wraz z otoczeniem ulegają stopniowej degradacji technicznej. Port będzie stanowić również miejsce integracji mieszkańców będących w różnym wieku. Dostosowanie przestrzeni pozwoli na ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego, poprzez wdrożenie rozwiązań umożliwiających korzystanie z portu osobom ze szczególnymi potrzebami.

Przedsięwzięcie odpowiada na następujące, zdiagnozowane problemy:

- niska atrakcyjność osiedleńcza i turystyczna podobszaru, brak miejsc aktywnego spędzania czasu i wypoczynku mieszkańców,
- brak miejsc do spędzania czasu wolnego, w tym niespełniająca oczekiwań i potrzeb mieszkańców infrastruktura sportowa,
- deficyty rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, które ograniczają możliwości korzystania z przestrzeni publicznych.

Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia

Celem przedsięwzięcia jest stworzenie przestrzeni, która wpłynie na poprawę jakości życia w gminie, w wymiarze społecznym poprzez nowe miejsca spotkań, spędzania czasu wolnego i aktywizacji, ale także w wymiarach gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym. Inwestycja będzie służyć podniesieniu jakości życia mieszkańców i poprawi atrakcyjność turystyczną miasta, umożliwi pełniejsze wykorzystanie walorów krajobrazowo - przyrodniczych oraz wzmocni potencjał turystyczny.

Wykorzystanie potencjału portu po rewitalizacji przyczyni się również do upowszechnienia kultury fizycznej. Rewitalizacja pozwoli na nadanie nowych funkcji społecznych, turystycznych i rekreacyjnych obiektowi.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Cel 1. Wzmocnienie kapitału społecznego, wsparcie i integracja mieszkańców

kierunki działań:

- 1.1. Wzrost jakości i dostępności do usług społecznych,
- 1.2. Działania na rzecz włączenia i integracji społecznej,
- 1.4. Aktywizacja kulturalno-społeczna mieszkańców oraz propagowanie aktywnego stylu życia

Cel 2. Stworzenie funkcjonalnej przestrzeni publicznej bazującej na lokalnym potencjale kulturowym, rekreacyjnym i zasobach naturalnych

kierunki działań:

- 2.1. Tworzenie spójnej, bezpiecznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej z zapewnieniem wysokiej jakości usług publicznych,
- 2.2. Przebudowa i poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej,

Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia

Zakres rzeczowy inwestycji obejmuje zagospodarowanie terenów przy porcie rzeczonym Warty w Skwierzynie (m. in.):

- wykonanie nawierzchni drogi i ścieżek,
- wykonanie oświetlenia portu,
- wykonanie robót melioracyjnych tj. odmulenie dna portu, skarpowanie brzegu,
- wykonanie pomostów cumujących dla jednostek pływających,
- wykonanie slipu,
- budowa obiektu sanitarnego wraz z budową przyłączy wod-kan.,
- budowa wiat rekreacyjnych.

Koszty zadania będą obejmowały w szczególności (m. in.): kompletną dokumentację projektową, wykonanie prac, nadzór inwestorski, promocję projektu.

Miejsce realizacji przedsięwzięcia

m.in. dz.53/2, 81/6, 110/1, 109/1, 108, 107/24, 107/22, 107/17, 106, 113, 115/4 ob.2 Skwierzyna

Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami

Dostępność zostanie zapewniona poprzez realizację zasady uniwersalnego projektowania. Zapewniona zostanie dostępność architektoniczna, szczególnie poprzez projektowanie przestrzeni wolnych od barier, dostępność cyfrowa poprzez informowanie społeczeństwa o realizowanym przedsięwzięciu za pośrednictwem stron internetowych zgodnych ze standardem WCAG, dostępność informacyjno-komunikacyjna poprzez wprowadzenie czytelnego oznakowania obiektów i przestrzeni publicznych.

Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:

pochozące ze źródeł krajowych publicznych	pochozące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS
437.416,24 zł	2.478.692,05 zł

Łączna wartość przedsięwzięcia

2.916.108,29 zł

Planowane źródło finansowania

Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027 działanie FELB.08.01

Budżet gminy

Typ projektu (zgodnie z Priorytetami FELB)

- uporządkowania przestrzeni publicznej;

- dostosowanie obiektów i przestrzeni do potrzeb mieszkańców;

Termin realizacji

Do końca 2027

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji

Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

Liczba zrewitalizowanych przestrzeni publicznych – 1 szt.

Liczba obiektów i przestrzeni o podniesionej atrakcyjności turystycznej – 1 szt.

(sposób pomiaru: Protokół odbioru końcowego / otwarcie nowoutworzonej przestrzeni)

Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanej przestrzeni publicznej - ok. 500/rok

(sposób pomiaru: monitoring, lista uczestników wydarzeń itp.)

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego**U2. Rewitalizacja tzw. „Parku Róż” w Skwierzynie****Nazwa wnioskodawcy**

Gmina Skwierzyna

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia

Teren tzw. Parku Róż stanowi istotne miejsce aktywności mieszkańców podobszaru, jak i całej gminy, a także odgrywa kluczową rolę w zachowaniu bioróżnorodności i spójności ekosystemu miejskiego. Mieszkańcy chętnie korzystają z tej przestrzeni, jednak zwracają uwagę na istniejące braki infrastrukturalne oraz niski poziom bezpieczeństwa. Istnieje potrzeba uzupełnienia infrastruktury parkowej o nowe rozwiązania techniczne i funkcjonalne, które zwiększyłyby dostępność i atrakcyjność korzystania z tego miejsca, jednocześnie minimalizując wpływ ludzkiej działalności na obszary o szczególnym znaczeniu przyrodniczym.

W celu poprawy sytuacji, konieczne jest przekształcenie wybranych obszarów parku poprzez dodanie nowych funkcji, takich jak umieszczenie małej architektury, stworzenie miejsc do odpoczynku oraz zwiększenie poczucia bezpieczeństwa za pomocą instalacji monitoringu i oświetlenia.

Przedsięwzięcie odpowiada na następujące, zdiagnozowane problemy:

- niedostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb i oczekiwań społecznych, a zwłaszcza do potrzeb grup zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- niezadawalająca jakość powietrza,
- niska atrakcyjność osiedleńcza i turystyczna podobszaru, brak miejsc aktywnego spędzania czasu i wypoczynku mieszkańców,
- nieatrakcyjne przestrzenie publiczne,
- brak miejsc spędzania czasu wolnego, w tym niespełniająca oczekiwań i potrzeb mieszkańców infrastruktura sportowa,
- deficyty rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, które ograniczają możliwości korzystania z przestrzeni publicznych, obiektów publicznych przez osoby ze szczególnymi potrzebami.

Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia

Głównym celem jest dostosowanie terenu dla potrzeb rekreacyjnych, jak również zagospodarowanie terenu (zieleni) wraz z ciągami pieszymi.

Rewitalizacja przestrzeni publicznej w trosce o jakość życia mieszkańców i poprawę poczucia bezpieczeństwa. Stworzenie atrakcyjnych i bezpiecznych przestrzeni pozwoli na zatrzymanie odpływu mieszkańców.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji**Cel 1. Wzmocnienie kapitału społecznego, wsparcie i integracja mieszkańców**

kierunki działań:

- 1.2. Działania na rzecz włączenia i integracji społecznej,
- 1.3. Poprawa bezpieczeństwa oraz przeciwdziałanie zjawiskom patologii i dezintegracji społecznej,
- 1.4. Aktywizacja kulturalno-społeczna mieszkańców oraz propagowanie aktywnego stylu życia

Cel 2. Stworzenie funkcjonalnej przestrzeni publicznej bazującej na lokalnym potencjale kulturowym,

rekreacyjnym i zasobach naturalnych

kierunki działań:

2.1. Tworzenie spójnej, bezpiecznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej z zapewnieniem wysokiej jakości usług publicznych,

2.3. Rewitalizacja terenów zielonych (przestrzeni parkowych), mała zielono-niebieska infrastruktura,

Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia

- budowa muszli koncertowej,
- budowa wiaty piknikowej,
- budowa oświetlenia oraz monitoringu w celu poprawy bezpieczeństwa publicznego,
- uporządkowanie zieleni (nasadzenia, krzewy, kwiaty, drzewa),
- wyposażenie obszaru w obiekty małej architektury (m. in. ławki, kosze na śmieci, stojaki na rowery, stacja naprawcza rowerów, stół biesiadny).

Miejsce realizacji przedsięwzięcia

dz. 69/14 obręb 1 Skwierzyna

Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami

Ścieżki wolne od barier;

Dostępność zostanie zapewniona poprzez realizację zasady uniwersalnego projektowania. Zapewniona zostanie dostępność architektoniczna, szczególnie poprzez projektowanie przestrzeni wolnych od barier, dostępność cyfrowa poprzez informowanie społeczeństwa o realizowanym przedsięwzięciu za pośrednictwem stron internetowych zgodnych ze standardem WCAG, dostępność informacyjno-komunikacyjna poprzez wprowadzenie czytelnego oznakowania obiektów i przestrzeni publicznych.

Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:

pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS
375.000,00 zł	2.125.000,00 zł

łącna wartość przedsięwzięcia

2.500.000,00 zł

Planowane źródło finansowania

Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027 działanie FELB.08.01

Budżet gminy

Typ projektu (zgodnie z Priorytetami FELB)

- uporządkowanie przestrzeni publicznej;
- dostosowanie obiektów i przestrzeni do potrzeb mieszkańców;
- inwestycja dot. systemów poprawy bezpieczeństwa publicznego;

Termin realizacji

2028-2031

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji

Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

Liczba zrewitalizowanych przestrzeni publicznych – 1 szt

Liczba obiektów i przestrzeni o podniesionej atrakcyjności turystycznej – 1 szt

Powierzchnia zrewitalizowanego terenu – 4,0894 ha

(sposób pomiaru: Protokół odbioru końcowego / otwarcie nowoutworzonej przestrzeni)

Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

Liczba osób korzystających z obiektu infrastruktury społeczno- kulturalnej- ok. 500/rok

(sposób pomiaru: monitoring, lista uczestników wydarzeń itp.)

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego

U3. Cykl wydarzeń sportowych, rekreacyjnych, kulturalnych w Parku Róż

Nazwa wnioskodawcy Wartość z przesłanej fiszki, wskaźnik przeniesiony do projektu infrastrukturalnego, odnoszący się wzrostu dostępności obiektu itp.

Ośrodek Sportu i Rekreacji w Skwierzynie
Skwierzyński Ośrodek Kultury w Skwierzynie
placówki oświatowe

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia

Na obszarze rewitalizacji zdiagnozowany obniżający się poziom aktywności kulturalnej mieszkańców. Proponowane przedsięwzięcie przyczyni się do integracji społeczności lokalnej oraz aktywizacji mieszkańców w różnym wieku.

Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia

Celem jest poszerzenie oferty kulturalno-rozrywkowej dostępnej na terenie miasta i gminy i dostosowanie jej do potrzeb wszystkich grup mieszkańców. Celem głównym imprez jest reintegracja społeczna mieszkańców obszarów rewitalizacji poprzez zdobywanie inspiracji i pracę twórczą, popularyzacja lokalnych środowisk twórczych, związanie mieszkańców z miejscem zamieszkania, wspólnej rodzinnej zabawy i spędzania czasu wolnego. Realizacja cyklu wydarzeń przyczyni się do reintegracji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Cel 1. Wzmocnienie kapitału społecznego, wsparcie i integracja mieszkańców

kierunki działań:

- 1.2. Działania na rzecz włączenia i integracji społecznej,
- 1.4. Aktywizacja kulturalno-społeczna mieszkańców oraz propagowanie aktywnego stylu życia,

Cel 2. Stworzenie funkcjonalnej przestrzeni publicznej bazującej na lokalnym potencjale kulturowym, rekreacyjnym i zasobach naturalnych

kierunki działań:

- 2.1. Tworzenie spójnej, bezpiecznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej z zapewnieniem wysokiej jakości usług publicznych,

Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia

Zakres projektu obejmuje między innymi:

- organizację przeglądu twórczości skwierzyńskich artystów (zespoły taneczne);
- zawody wędkarskie;
- piknik rodzinny z wykorzystaniem infrastruktury parku;
- plenerowe warsztaty plastyczne;
- zajęcia proekologiczne dla uczniów skwierzyńskich szkół;

Miejsce realizacji przedsięwzięcia

dz. 69/14 obręb 1 Skwierzyna

zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami

Działania zapewniają dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, bez względu na płeć, wiek, czy niepełnosprawność. Osoby ze szczególnymi potrzebami nie będą wykluczone z udziału w organizowanej ofercie, na którą wstęp będzie otwarty dla wszystkich grup odbiorców. Zapewniona zostanie dostępność cyfrowa poprzez informowanie społeczeństwa o realizowanym przedsięwzięciu za pośrednictwem stron internetowych zgodnych ze standardem WCAG.

Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:**20 000,00 zł****Planowane źródło finansowania**

Budżet gminy, środki własne organizatorów, środki prywatne

Termin realizacji**2030-2031****Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji**

Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

Liczba zorganizowanych wydarzeń na obszarze objętym rewitalizacją- 5/rok

(sposób pomiaru: umowy, program wydarzeń kulturalno-sportowych itp.)

Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

Liczba osób uczestniczących w wydarzeniach – 150/rok

(sposób pomiaru: listy uczestników, fotorelacja)

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego

U4. Cykl wydarzeń sportowych, rekreacyjnych, kulturalnych w skwierzyńskim porcie rzeczonym

Nazwa wnioskodawcy

Ośrodek Sportu i Rekreacji w Skwierzynie
Skwierzyński Ośrodek Kultury w Skwierzynie
placówki oświatowe

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia

Problemem jest brak dostatecznego poziomu integracji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji. Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do aktywizacji mieszkańców, ich integracji oraz poprawy jakości i wizerunku przestrzeni publicznych.

Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia

Celem głównym imprez jest reintegracja społeczna mieszkańców obszarów rewitalizacji poprzez zdobywanie inspiracji, związania mieszkańców z miejscem zamieszkania, wspólnej rodzinnej zabawy i spędzania czasu wolnego. Realizacja cyklu wydarzeń przyczyni się do reintegracji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji. Celem jest podniesienie jakości życia mieszkańców, poprzez rozbudowę oferty kulturalno-sportowej m.in. na bazie zrewitalizowanej infrastruktury

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Cel 1. Wzmocnienie kapitału społecznego, wsparcie i integracja mieszkańców

kierunki działań:

- 1.2. Działania na rzecz włączenia i integracji społecznej,
- 1.4. Aktywizacja kulturalno-społeczna mieszkańców oraz propagowanie aktywnego stylu życia,

Cel 2. Stworzenie funkcjonalnej przestrzeni publicznej bazującej na lokalnym potencjale kulturowym, rekreacyjnym i zasobach naturalnych

kierunki działań:

- 2.1. Tworzenie spójnej, bezpiecznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej z zapewnieniem wysokiej jakości usług publicznych,

Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia

Zakres przedsięwzięcia obejmuje m.in.:

- organizację wydarzeń o charakterze kulturalno-rozrywkowym, w skład których wchodzi m.in. organizacja pikników rodzinnych, koncerty muzyki, organizacja pokazów i występów we współpracy ze szkołami,
- organizację zajęć sportowo-rekreacyjnych, zawodów sportowych, wędkarskich, konkursów kulinarnych związanych z przyrządzaniem ryb.

Miejsce realizacji przedsięwzięcia

m.in. dz.53/2, 81/6, 110/1, 109/1, 108, 107/24, 107/22, 107/17, 106, 113, 115/4 ob.2 Skwierzyna

zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami

Działania zapewniają dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, bez względu na płeć, wiek, czy niepełnosprawność. Osoby ze szczególnymi potrzebami nie będą wykluczone z udziału w organizowanej ofercie, na którą wstęp będzie otwarty dla wszystkich grup odbiorców. Zapewniona zostanie dostępność cyfrowa poprzez informowanie społeczeństwa o realizowanym przedsięwzięciu za pośrednictwem stron internetowych zgodnych ze standardem WCAG.

Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:

pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS
60.000,00 zł	-

Łączna wartość przedsięwzięcia

60.000,00 zł

Planowane źródło finansowania

Budżet gminy, środki własne organizatorów, środki prywatne

Termin realizacji

2026-2031

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji

Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

Liczba zorganizowanych wydarzeń na obszarze objętym rewitalizacją 3/rok

(sposób pomiaru: umowy, program wydarzeń kulturalno-sportowych itp.)

Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

Liczba osób uczestniczących w wydarzeniach – 150/rok

(sposób pomiaru: listy uczestników, fotorelacja)

Skwierzyna III

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego

U5. Modernizacja i doposażenie Skwierzyńskiego Ośrodka Kultury

Nazwa wnioskodawcy

Gmina Skwierzyna

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia

W podobszarze rewitalizacji Skwierzyna III skupia się życie społeczno-kulturalne. Stwierdza się konieczność wzmocnienia i rozwinięcia funkcji kulturalnych, co jest spójne z potrzebami wspierania aktywności społecznej, budowania atrakcyjności funkcji mieszkaniowej oraz usługowo-turystycznej. Istotne jest przy tym wykorzystanie potencjału instytucji kultury.

Na podobszarze diagnozuje się problemy:

- niski poziom aktywności kulturalnej mieszkańców,
- nisko oceniana przez mieszkańców jakość i oferta programów dla dzieci i młodzieży.

Realizacja przedsięwzięcia skupia się na dwóch ważnych aspektach: integracji społecznej i aktywizacji w szczególności osób starszych, ale także innych osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Projekt stanowi odpowiedź na widoczny deficyt dotyczący miejsc spotkań oraz spędzania czasu wolnego dla mieszkańców. Ponadto przedsięwzięcie jest odpowiedzią na negatywne zjawiska środowiskowe. W jego ramach zakłada się termomodernizację budynku oraz wymianę źródeł ciepła budynku na ekologiczne (pompa ciepła).

Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia

Celem nadrzędnym projektu jest zapewnienie optymalnych warunków dla działalności Skwierzyńskiego Ośrodka Kultury w zakresie edukacji kulturalnej poprzez podniesienie standardu infrastruktury i wyposażenia.

Celem realizacji projektu jest stworzenie miejsca do spędzania czasu wolnego dla różnych grup mieszkańców obszaru rewitalizacji, w szczególności ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego i marginalizacji wśród seniorów oraz zwiększenie poziomu aktywności i uczestnictwa mieszkańców w życiu kulturalnym miasta.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Cel 1. Wzmocnienie kapitału społecznego, wsparcie i integracja mieszkańców

kierunki działań:

- 1.1. Wzrost jakości i dostępności do usług społecznych,
- 1.2. Działania na rzecz włączenia i integracji społecznej,
- 1.4. Aktywizacja kulturalno-społeczna mieszkańców oraz propagowanie aktywnego stylu życia,

Cel 2. Stworzenie funkcjonalnej przestrzeni publicznej bazującej na lokalnym potencjale kulturowym, rekreacyjnym i zasobach naturalnych

kierunki działań:

- 2.1. Tworzenie spójnej, bezpiecznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej z zapewnieniem wysokiej jakości usług publicznych,
- 2.2. Przebudowa i poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej,

Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia

Projekt zakłada modernizację budynku, w szczególności w zakresie standardów energooszczędności i dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami, poprawy jego funkcjonalności oraz doposażenie

obiekту w zakresie odpowiadającym potrzebom instytucji kultury.

Zakres planowanych zadań to m.in.:

- termomodernizacja obiektu,
- zagospodarowanie terenu:
 - wymiana istniejącej nawierzchni ciągów pieszych,
 - montaż oświetlenia zewnętrznego, ławek, pojemników na odpady oraz stojaków na rowery,
- roboty budowlane oraz wyposażenie pomieszczeń m. in.:
 - sala widowiskowa (m. in.): klimatyzacja, sufit i ściany akustyczne, ekran multimedialny, niezbędne wyposażenie kinowe,
 - projektownia (m. in.): sprzęt komputerowy z odpowiednim oprogramowaniem oraz specjalistyczne projektory multimedialne,
 - kasa biletowa: cyfrowa kasa fiskalna, sprzęt komputerowy z oprogramowaniem,
 - wymiana źródła ciepła na system pomp ciepła.

Skwierzynski Ośrodek Kultury realizuje stałe formy pracy, które opierają się przede wszystkim na współpracy z gminnymi placówkami oświatowymi, zespołami tanecznymi i muzycznymi oraz stowarzyszeniami. Celem tego typu aktywności jest zaspokajanie i rozwijanie potrzeb kulturalnych społeczności oraz przygotowanie do aktywnego uczestnictwa w kulturze.

Miejsce realizacji przedsięwzięcia

ul. Teatralna 5, 66-440 Skwierzyna

zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami

Dostępność zostanie zapewniona poprzez realizację zasady uniwersalnego projektowania. Zapewniona zostanie dostępność architektoniczna, szczególnie przez projektowanie przestrzeni wolnych od barier, dostępność cyfrowa poprzez informowanie społeczeństwa o realizowanym przedsięwzięciu za pośrednictwem stron internetowych zgodnych ze standardem WCAG, dostępność informacyjno-komunikacyjna poprzez wprowadzenie czytelnego oznakowania obiektów i przestrzeni publicznej.

Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:

pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS
175.000,00 zł	3.825.000,00 zł

Łączna wartość przedsięwzięcia

4.500.000,00 zł

Planowane źródło finansowania

Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027 działanie FELB.08.01

Budżet gminy

Typ projektu (zgodnie z Priorytetami FELB)

- dostosowania obiektów i przestrzeni do potrzeb mieszkańców;
- termomodernizacja budynków;

Termin realizacji

2028-2031

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji

Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

Liczba obiektów poddanych rewitalizacji - 1 szt.

Liczba wspartych obiektów pełniących funkcje kulturalne - 1 szt.

(sposób pomiaru: Protokół odbioru końcowego / protokół zakończenia prac)

Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

Liczba osób korzystających ze zmodernizowanej infrastruktury (kulturowej) – 1000/rok

(sposób pomiaru: listy obecności, osoby zapisane na zajęcia/warsztaty ośrodka kultury, fotorelacje, lista gości)

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego**U6. Rozszerzenie oferty kulturalnej Skwierzyńskiego Ośrodka Kultury****Nazwa wnioskodawcy**

Skwierzyński Ośrodek Kultury w Skwierzynie

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia

Na obszarze rewitalizacji poziom aktywności mieszkańców Gminy Skwierzyna ma tendencję spadkową. Proponowane przedsięwzięcie przyczyni się do:

- integracji społeczności lokalnej,
- aktywizacji mieszkańców w różnym wieku,
- poszerzenia oferty kulturalnej SOK,
- podniesienia jakości przeprowadzanych wydarzeń.

Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia

Celem jest poszerzenie oferty kulturalno-rozrywkowej dostępnej na terenie Gminy Skwierzyna i dostosowanie jej do potrzeb wszystkich grup mieszkańców.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Cel 1. Wzmocnienie kapitału społecznego, wsparcie i integracja mieszkańców
kierunki działań:

- 1.1. Wzrost jakości i dostępności do usług społecznych,
- 1.2. Działania na rzecz włączenia i integracji społecznej,
- 1.4. Aktywizacja kulturalno-społeczna mieszkańców oraz propagowanie aktywnego stylu życia

Cel 2. Stworzenie funkcjonalnej przestrzeni publicznej bazującej na lokalnym potencjale kulturowym, rekreacyjnym i zasobach naturalnych

kierunki działań:

- 2.1. Tworzenie spójnej, bezpiecznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej z zapewnieniem wysokiej jakości usług publicznych,

Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia

Zakres projektu obejmuje organizację wydarzeń na terenie ośrodka (m. in.):

- organizacja konkursu recytatorskiego dla dzieci i młodzieży im. Jana Brzechwy,
- organizacja konkursu recytatorskiego dla dorosłych im. Jana Twardowskiego,
- organizacja Festiwalu Dzieci i Młodzieży Śpiewającej,
- organizacja wieczoru poetycko- muzycznego,
- organizacja Dnia Kobiet,
- prowadzenie działalności sekcji wokalne,
- organizacja koncertów, wystaw, prelekcji.

Miejsce realizacji przedsięwzięcia

Ul. Teatralna 5, 66-440 Skwierzyna

zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami

Działania zapewniają dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, bez względu na płeć, wiek, czy niepełnosprawność. Osoby ze szczególnymi potrzebami nie będą wykluczone z udziału w organizowanej ofercie kulturalno-rozrywkowej, na którą wstęp będzie otwarty dla wszystkich grup odbiorców.

Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:

pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS
40 685,10 zł	230 548,90 zł

łącna wartość przedsięwzięcia

271.234,00 zł

Planowane źródło finansowania

Fundusze Europejskie Działanie 06.16 Aktywna integracja społeczno-zawodowa – IIT
 Wkład własny Gminy
 Środki Skwierzynskiego Ośrodka Kultury

Termin realizacji

2025-2031

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji

Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

Liczba zorganizowanych wydarzeń – 10/rok

(sposób pomiaru: umowy, program wydarzeń kulturalno-sportowych itp., oferta programowa SOK, raporty)

Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

Liczba osób uczestniczących w wydarzeniach – 300 osób/rok

(sposób pomiaru: listy uczestników, listy rekrutacyjne, fotorelacja)

Skwierzyna VI

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego

U7. Przebudowa i rozbudowa stadionu miejskiego zlokalizowanego na terenie Ośrodka Sportu i Rekreacji w Skwierzynie przy ul. Sportowej 1

Nazwa wnioskodawcy

Gmina Skwierzyna

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia

Na podobszarze rewitalizacji Skwierzyna VI zlokalizowany jest stadion miejski, znajdują się tu boisko i infrastruktura sportowa oraz zaplecze administracyjno-socjalne. Obecny stan budynku nie pozwala na jego pełne i bezpieczne użytkowanie. Teren i obiekty Stadionu Miejskiego wymagają poprawy funkcjonalności, która z kolei wpłynie na poprawę aktywności, w szczególności sportowej mieszkańców podobszaru, ale i całej gminy. Ponadto poprawi się jakość i estetyka publicznych przestrzeni oraz dostępność obiektu.

Na podstawie diagnozy zdefiniowano następujące problemy:

1. Niedostateczny stan infrastruktury sportowej na obszarze Gminy Skwierzyna.
2. Niedostateczny poziom promocji aktywności sportowej na terenie Gminy Skwierzyna.

Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia

Wybór miejsca realizacji zadania poprzedziła analiza:

- dostępności istniejącej infrastruktury sportowej,
- poziomu zainteresowania mieszkańców aktywnością sportową i rekreacyjną,
- możliwości zarządzania infrastrukturą powstałą w wyniku realizacji projektu w kolejnych latach,
- spójności z otoczeniem społecznym i działaniami rozwijającymi sport w Gminie,
- dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.

Stwierdzono, że lokalizacją, która w najwyższym stopniu odpowiada powyższym kryteriom jest teren Ośrodka Sportu i Rekreacji przy ul. Sportowej 1 – stadion miejski.

Celem przedsięwzięcia jest więc rewitalizacja przestrzeni publicznej w trosce o jakość życia mieszkańców i rozwój sportu i rekreacji. W wyniku realizacji przedsięwzięcia obiekt doskonale sprawdzi się w roli bazy dla spotkań młodzieży polsko – niemieckiej.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Cel 1. Wzmocnienie kapitału społecznego, wsparcie i integracja mieszkańców
kierunki działań:

- 1.1. Wzrost jakości i dostępności do usług społecznych,
- 1.2. Działania na rzecz włączenia i integracji społecznej,
- 1.4. Aktywizacja kulturalno-społeczna mieszkańców oraz propagowanie aktywnego stylu życia

Cel 2. Stworzenie funkcjonalnej przestrzeni publicznej bazującej na lokalnym potencjale kulturowym, rekreacyjnym i zasobach naturalnych

kierunki działań:

- 2.1. Tworzenie spójnej, bezpiecznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej z zapewnieniem wysokiej jakości usług publicznych,
- 2.2. Przebudowa i poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej,
- 2.3. Rewitalizacja terenów zielonych (przestrzeni parkowych), mała zielono-niebieska infrastruktura,
- 2.4. Modernizacja obiektów i przestrzeni rekreacyjnych i sportowych

Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia

Przedmiotem inwestycji jest przebudowa i modernizacja stadionu miejskiego, części pomieszczeń w budynku stanowiącym siedzibę Ośrodka Sportu i Rekreacji w Skwierzynie oraz zagospodarowanie terenu.

Inwestycja zlokalizowana jest w obrębie ulic Krótka i Sportowa w Skwierzynie.

Obiekt sportowy (boisko do piłki nożnej wraz z bieżnią oraz boisko treningowe) zachowa dotychczasową funkcję podstawową. Inwestycja ma na celu zmianę jakościową obiektu (m.in. poprzez wymianę murawy, drenażu i systemu automatycznego nawadniania boiska piłkarskiego, założenie nawierzchni sztucznej na boisku treningowym, przebudowę bieżni, wymianę wyposażenia).

Pozostałymi działaniami w zakresie zagospodarowania terenu jest przebudowa systemu komunikacji z miejscami postojowymi, mająca na celu zwiększenie komfortu użytkownika i podniesienie walorów estetycznych obiektu.

Dodatkowo wymiana nawierzchni betonowej dróg i parkingu na nawierzchnię utwardzoną przepuszczalną ograniczy spływ powierzchniowy wody opadowej oraz zwiększy udział powierzchni biologicznie czynnej.

W zakresie budynku stanowiącego zaplecze administracyjno-socjalne planowana jest przebudowa pomieszczeń oraz schodów wejściowych.

Projekt obejmuje również budowę oświetlenia na terenie obiektu.

Miejsce realizacji przedsięwzięcia

ul. Sportowa 1, 66-440 Skwierzyna

zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami

Dostępność zostanie zapewniona poprzez realizację zasady uniwersalnego projektowania. Zapewniona zostanie dostępność architektoniczna, szczególnie przez projektowanie przestrzeni wolnych od barier, dostępność cyfrowa poprzez informowanie społeczeństwa o realizowanym przedsięwzięciu za pośrednictwem stron internetowych zgodnych ze standardem WCAG, dostępność informacyjno-komunikacyjna poprzez wprowadzenie czytelnego oznakowania obiektów i przestrzeni publicznej.

Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:

pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS
2.550.000,00 zł	14.450.000,00 zł

Łączna wartość przedsięwzięcia

17.000.000,00 zł

Planowane źródło finansowania

Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027 działanie FELB.08.01

Budżet gminy

Typ projektu (zgodnie z Priorytetami FELW)

- uporządkowanie przestrzeni publicznej;
- dostosowanie obiektów i przestrzeni do potrzeb mieszkańców;

Termin realizacji

2025 - 2031

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji

Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

Liczba obiektów poddanych rewitalizacji – 1 szt.

(sposób pomiaru: Protokół odbioru końcowego / protokół zakończenia prac)

Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

Liczba osób korzystających ze zmodernizowanej infrastruktury (sportowo-rekreacyjnej) - 1000 osób/rok

(sposób pomiaru: listy obecności, osoby zapisane na wydarzenia/rozgrywki organizowanych przez OSiR, fotorelacje, raporty)

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego

U8. Rewitalizacja Parku Króla Przemysła II w Skwierzynie

Nazwa wnioskodawcy

Gmina Skwierzyna

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia

Park Króla Przemysła II jest istotnym miejscem aktywności mieszkańców podobszaru i całej gminy. Jest również obszarem istotnym z punktu widzenia bioróżnorodności i spójności ekosystemu miejskiego. Przestrzeń ta jest chętnie odwiedzana przez mieszkańców, którzy zwracają uwagę na istotne braki infrastrukturalne i niski poziom bezpieczeństwa na jej terenie. Zauważa się brak wystarczającego wyposażenia przestrzeni parkowej w rozwiązania techniczne i funkcjonalne, które zwiększyłyby dostępność i atrakcyjność korzystania z niej. Jednocześnie te rozwiązania miałyby ograniczyć wpływ ludzkiej działalności na miejsca o szczególnym znaczeniu i wysokiej przyrodniczej wrażliwości. Konieczne jest przydzielenie wybranym przestrzeniom nowych funkcji, takich jak umieszczenie małej architektury, stworzenie miejsc do odpoczynku oraz zapewnienie poczucia bezpieczeństwa, na przykład poprzez instalację monitoringu i oświetlenia.

Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia

Dostosowanie terenu dla potrzeb rekreacyjnych, jak również zagospodarowanie terenu (zieleni) wraz z ciągami pieszymi. Zaplanowane prace mają odnowić park jako publiczne tereny rekreacyjno-wypoczynkowe.

Rewitalizacja przestrzeni publicznej w trosce o jakość życia mieszkańców i poprawę poczucia bezpieczeństwa. Stworzenie atrakcyjnych i bezpiecznych przestrzeni pozwoli na zatrzymanie odpływu mieszkańców.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Cel 1. Wzmocnienie kapitału społecznego, wsparcie i integracja mieszkańców
kierunki działań:

- 1.1. Wzrost jakości i dostępności do usług społecznych,
- 1.2. Działania na rzecz włączenia i integracji społecznej,
- 1.4. Aktywizacja kulturalno-społeczna mieszkańców oraz propagowanie aktywnego stylu życia

Cel 2. Stworzenie funkcjonalnej przestrzeni publicznej bazującej na lokalnym potencjale kulturowym, rekreacyjnym i zasobach naturalnych

kierunki działań:

- 2.1. Tworzenie spójnej, bezpiecznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej z zapewnieniem wysokiej jakości usług publicznych,
- 2.3. Rewitalizacja terenów zielonych (przestrzeni parkowych), mała zielono-niebieska infrastruktura,
- 2.4. Modernizacja obiektów i przestrzeni rekreacyjnych i sportowych

Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia

Projekt zakłada stworzenie w obrębie parku przestrzeni wielofunkcyjnej, pozwalającej na rozwój i kształtowanie oferty spędzania wolnego czasu oraz poprawę estetyki przestrzeni miejskiej, wykorzystanie walorów przyrodniczych w celu rozwoju aktywności fizycznej i ochronę bioróżnorodności. Planowane przedsięwzięcie to:

- uporządkowanie zieleni (nasadzenia, krzewy, kwiaty, drzewa),
- budowa toalety publicznej,
- budowa oświetlenia oraz monitoringu w celu poprawy bezpieczeństwa publicznego,
- odtworzenie istniejących ciągów pieszych, wydzielenie strefy piknikowej, boiska do gry w bule, miejsc spoczynku z budową altany i innych atrakcyjnych elementów wyposażenia (m. in. stół do gry w szachy,

- leżaki),
- doposażenie obszaru w obiekty małej architektury (m. in. ławki, kosze na śmieci, stojaki na rowery) oraz zieleń miejską (klomby kwiatowe, nowe nasadzenia),
 - uzupełnienie stanowić będą ścieżki ekologiczne wraz z tablicami informacyjno-edukacyjnymi.

Miejsce realizacji przedsięwzięcia

dz.319/1 , dz.319/2 obręb 2 Skwierzyna

zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami

Dostępność zostanie zapewniona poprzez wdrożenie zasady uniwersalnego projektowania. Gwarantowany będzie dostęp architektoniczny, szczególnie poprzez projektowanie przestrzeni wolnych od barier, dostępność cyfrowa poprzez informowanie społeczności o realizowanym projekcie za pośrednictwem stron internetowych zgodnych ze standardem WCAG, oraz dostępność informacyjno-komunikacyjna poprzez wprowadzenie czytelnego oznakowania obiektów i przestrzeni publicznych.

Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:

pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS
150.000,00 zł	3.850.000,00 zł

Łączna wartość przedsięwzięcia**4.000.000,00 zł****Planowane źródło finansowania**

Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027 działanie FELB.08.01

Budżet gminy

Typ projektu (zgodnie z Priorytetami FELB)

- uporządkowanie przestrzeni publicznej;
- dostosowanie obiektów i przestrzeni do potrzeb mieszkańców;
- inwestycje dot. systemów poprawy bezpieczeństwa publicznego;

Termin realizacji**2028-2031****Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji**

Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

Liczba zrewitalizowanych przestrzeni publicznych – 1 szt.**Liczba obiektów i przestrzeni o podniesionej atrakcyjności turystycznej – 1 szt.****Powierzchnia zrewitalizowanego terenu – 4,7181 ha**

(sposób pomiaru: Protokół odbioru końcowego / protokół zakończenia prac)

Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanej przestrzeni publicznej - 1000 osób/rok

(sposób pomiaru: monitoring, lista uczestników wydarzeń itp.)

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego

U9. Aktywna i wysportowana Skwierzyna

Nazwa wnioskodawcy

Ośrodek Sportu i Rekreacji w Skwierzynie

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia

Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do aktywizacji mieszkańców, ich integracji. Ponadto projekt jest odpowiedzią na obniżającą się aktywność sportową mieszkańców.

Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia

Celem przedsięwzięcia jest poszerzenie oferty społeczno-kulturalno-sportowej na terenie Gminy Skwierzyna i dostosowanie jej do potrzeb wszystkich grup mieszkańców.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Cel 1. Wzmocnienie kapitału społecznego, wsparcie i integracja mieszkańców

kierunki działań:

- 1.1. Wzrost jakości i dostępności do usług społecznych,
- 1.2. Działania na rzecz włączenia i integracji społecznej,
- 1.4. Aktywizacja kulturalno-społeczna mieszkańców oraz propagowanie aktywnego stylu życia

Cel 2. Stworzenie funkcjonalnej przestrzeni publicznej bazującej na lokalnym potencjale kulturowym, rekreacyjnym i zasobach naturalnych

kierunki działań:

- 2.1. Tworzenie spójnej, bezpiecznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej z zapewnieniem wysokiej jakości usług publicznych,

Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia

- organizacja rozgrywek piłkarskich dzieci, młodzieży i dorosłych,
- organizacja zawodów i meczów lekkoatletycznych,
- organizacja zawodów w biegach przeszkodowych w formule Ninja Series OCR,
- organizacja Ogólnopolskiej Olimpiady Młodzieży w sporcie szkolnym,
- organizacja Obchodów Międzynarodowego Dnia Osób Niepełnosprawnych,
- prowadzenie działalności sekcji sportowej biegów przeszkodowych OCR i sekcji lekkoatletycznej,
- prowadzenie działalności młodzieżowych drużyn piłkarskich,
- organizacja festynów, pikników, biesiad i spotkań towarzyskich.

Miejsce realizacji przedsięwzięcia

ul. Sportowa 1, 66-440 Skwierzyna

zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami

Przedsięwzięcie zapewnia dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, pochodzenie etniczne, wyznawaną religię lub światopogląd, orientację seksualną.

Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności nie będą wykluczone

z udziału w organizowanej ofercie na które wstęp będzie otwarty dla wszystkich grup odbiorców.

Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:

pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS
350.000,00 zł	800.000,00 zł

łącznie wartość przedsięwzięcia

1 150.000,00 zł

Planowane źródło finansowania

Fundusze Europejskie Działanie 06.16 Aktywna integracja społeczno-zawodowa – IIT,
 Wkład własny Gminy,
 Środki Ośrodka Sportu i Rekreacji w Skwierzynie

Termin realizacji

2025-2031

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji

Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

Liczba zorganizowanych wydarzeń - 20/rok

(sposób pomiaru: umowy, program wydarzeń sportowo-rekreacyjnych, oferta programowa Ośrodka Sportu i Rekreacji w Skwierzynie)

Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

Liczba osób uczestniczących w wydarzeniach: ok. 1000/rok

(sposób pomiaru: listy uczestników, listy rekrutacyjne, fotorelacja)

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego

U10. Cykl wydarzeń sportowych, rekreacyjnych, kulturalnych w Parku Króla Przemysła II

Nazwa wnioskodawcy

Ośrodek Sportu i Rekreacji w Skwierzynie
Skwierzyński Ośrodek Kultury w Skwierzynie
placówki oświatowe

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia

Problemem jest brak dostatecznego poziomu integracji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji. Projekt przyczyni się do ograniczenia problemów społecznych obszaru.

Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia

Celem głównym imprez jest reintegracja społeczna mieszkańców obszarów rewitalizacji poprzez zdobywanie inspiracji i pracę twórczą, popularyzacja lokalnych środowisk twórczych, związania mieszkańców z miejscem zamieszkania, wspólnej rodzinnej zabawy i spędzania czasu wolnego. Realizacja cyklu wydarzeń przyczyni się do reintegracji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Cel 1. Wzmocnienie kapitału społecznego, wsparcie i integracja mieszkańców
kierunki działań:

- 1.1. Wzrost jakości i dostępności do usług społecznych,
- 1.2. Działania na rzecz włączenia i integracji społecznej,
- 1.4. Aktywizacja kulturalno-społeczna mieszkańców oraz propagowanie aktywnego stylu życia

Cel 2. Stworzenie funkcjonalnej przestrzeni publicznej bazującej na lokalnym potencjale kulturowym, rekreacyjnym i zasobach naturalnych

kierunki działań:

- 2.1. Tworzenie spójnej, bezpiecznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej z zapewnieniem wysokiej jakości usług publicznych,

Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia

Zadania realizowane w ramach przedsięwzięcia to między innymi:

- organizacja biegu na orientację z wykorzystaniem przestrzeni parkowej;
- zawody w pokonywaniu toru przeszkód street-workout na czas;
- piknik rodzinny z wykorzystaniem infrastruktury parku;
- warsztaty fotograficzne;
- zajęcia proekologiczne dla uczniów skwierzyńskich szkół;

Miejsce realizacji przedsięwzięcia

dz.319,1 , dz.319/2 obręb 2 Skwierzyna

zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami

Działania zapewniają dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, bez względu na płeć, wiek, czy niepełnosprawność. Osoby ze szczególnymi potrzebami nie będą wykluczone z udziału w organizowanej ofercie, na którą wstęp będzie otwarty dla wszystkich grup odbiorców.

Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:

łącna wartość przedsięwzięcia

60.000,00 zł

Planowane źródło finansowania

środki własne jednostek

Termin realizacji

2026-2031

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji

Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

Liczba zorganizowanych wydarzeń - 5/rok

(sposób pomiaru: umowy, program wydarzeń kulturalno-sportowych itp.)

Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

Liczba osób uczestniczących w wydarzeniach – 150 / rok

(sposób pomiaru: listy uczestników, fotorelacja)

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego

U11. Aktywna integracja społeczno-zawodowa

Nazwa wnioskodawcy

Ośrodek Pomocy Społecznej w Skwierzynie

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia

Główne problemy, którym ma przeciwdziałać projekt to: bezrobocie i bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Planuje się wsparcie dla osób w długotrwałej i ciężkiej chorobie, wsparcie samodzielności osób niepełnosprawnych oraz przeciwdziałanie pogłębianiu się izolacji społecznej.

Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia

Celem będzie głównie realizacja zindywidualizowanych działań, które opierać się będą na potencjale poszczególnych uczestników z uwzględnieniem kapitału lokalnego. Zakłada się: wzrost zdolności do zatrudnienia osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym; wzmocnienie kompetencji społecznych, zaradności i samodzielności.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Cel 1. Wzmocnienie kapitału społecznego, wsparcie i integracja mieszkańców

kierunki działań:

- 1.1. Wzrost jakości i dostępności do usług społecznych,
- 1.2. Działania na rzecz włączenia i integracji społecznej,
- 1.4. Aktywizacja kulturalno-społeczna mieszkańców oraz propagowanie aktywnego stylu życia
- 1.5. Aktywizacja mieszkańców poprzez działania na rzecz ich zaradności i przedsiębiorczości

Cel 2. Stworzenie funkcjonalnej przestrzeni publicznej bazującej na lokalnym potencjale kulturowym, rekreacyjnym i zasobach naturalnych

kierunki działań:

- 2.1. Tworzenie spójnej, bezpiecznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej z zapewnieniem wysokiej jakości usług publicznych,

Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia

W ramach aktywizacji społecznej i zawodowej planuje się działania w oparciu o indywidualne ścieżki reintegracji/kontrakty socjalne, wsparcie terapeutyczne, doradztwo zawodowe, teoretyczne i praktyczne warsztaty/szkolenia dla poszczególnych uczestników w oparciu o predyspozycje indywidualne osób. Uczestnicy uzyskują kwalifikacje zawodowe z uwzględnieniem lokalnych szans zatrudnieniowych. Ważny element stanowić będzie integracja społeczna, realizowana m.in. poprzez treningi umiejętności rodzicielskich, wzmacnianie relacji rodzinnych i społecznych.

Miejsce realizacji przedsięwzięcia

Gmina Skwierzyna, podobszar Skwierzyna I, Skwierzyna III, Skwierzyna VI

zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami

Działania zapewniają dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, bez względu na płeć, wiek, czy niepełnosprawność. Osoby ze szczególnymi potrzebami nie będą wykluczone z udziału w organizowanej ofercie, na którą wstęp będzie otwarty dla wszystkich grup odbiorców.

Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:

pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS
75 000,00 zł	425 000,00 zł
Łączna wartość przedsięwzięcia	
500 000,00 zł	
Planowane źródło finansowania	
Fundusze Europejskie Działanie 06.16 Aktywna integracja społeczno-zawodowa – IIT Wkład własny Gminy i instytucji	
Termin realizacji	
2024-2026	
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	
Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru): Liczba osób objętych wsparciem w programie – 40 osób (sposób pomiaru: listy beneficjentów wsparcia, sprawozdania z udzielonego doradztwa/wsparcia)	
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru): Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po zrealizowaniu ścieżki – 20 osób (sposób pomiaru: zaświadczenia o ukończonym kształceniu/kursie/szkoleniu podnoszącym kwalifikacje)	

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego

U12. Rozwój usług społecznych

Nazwa wnioskodawcy

Ośrodek Pomocy Społecznej w Skwierzynie

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia

Główne problemy, którym ma przeciwdziałać projekt to redukcja negatywnych zjawisk społecznych takich jak: izolacja społeczna, „starzejące się społeczeństwo”. Planuje się wsparcie dla osób w długotrwałej i ciężkiej chorobie oraz osób starszych, wsparcie samodzielności osób niepełnosprawnych oraz przeciwdziałanie pogłębianiu się izolacji społecznej.

Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia

Celem będzie głównie rozwój usług asystenckich, opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych, wychowawczych. Rozwój mieszkalnictwa chronionego, treningowego.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Cel 1. Wzmocnienie kapitału społecznego, wsparcie i integracja mieszkańców

kierunki działań:

- 1.1. Wzrost jakości i dostępności do usług społecznych,
- 1.2. Działania na rzecz włączenia i integracji społecznej,
- 1.3. Poprawa bezpieczeństwa oraz przeciwdziałanie zjawiskom patologii i dezintegracji społecznej,
- 1.4. Aktywizacja kulturalno-społeczna mieszkańców oraz propagowanie aktywnego stylu życia
- 1.5. Aktywizacja mieszkańców poprzez działania na rzecz ich zaradności i przedsiębiorczości

Cel 2. Stworzenie funkcjonalnej przestrzeni publicznej bazującej na lokalnym potencjale kulturowym, rekreacyjnym i zasobach naturalnych

kierunki działań:

- 2.1. Tworzenie spójnej, bezpiecznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej z zapewnieniem wysokiej jakości usług publicznych,

Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia

W ramach działań projektowych planuje się rozwój usług asystenckich wspierających aktywność społeczną, edukacyjną lub zawodową osób z niepełnosprawnościami; rozwój usług mieszkalnictwa chronionego lub wspomaganego; rozwój usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych z zachowaniem zasad dezinstytucjonalizacji; rozwój usług wspierających osoby starsze i osób z niepełnosprawnościami; wsparcie opiekunów faktycznych.

Miejsce realizacji przedsięwzięcia

Gmina Skwierzyna, podobszar Skwierzyna I, Skwierzyna III, Skwierzyna VI

zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami

Działania zapewniają dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, bez względu na płeć, wiek, czy niepełnosprawność. Osoby ze szczególnymi potrzebami nie będą wykluczone z udziału w organizowanej ofercie, na którą wstęp będzie otwarty dla wszystkich grup odbiorców.

Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:

pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS
75 000,00 zł	425 000,00 zł

Łączna wartość przedsięwzięcia

500 000,00 zł

Planowane źródło finansowania

Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027 Działania 6.13. Usługi społeczne i zdrowotne

Termin realizacji

2024-2026

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji

Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

Liczba osób objętych wsparciem w programie – 40 osób

(sposób pomiaru: listy beneficjentów wsparcia, sprawozdania z udzielonego doradztwa/wsparcia)

Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

Liczba środowisk, w których zostały wprowadzone usługi asystenckie/opiekuńcze – 10 środowisk

(sposób pomiaru: ewidencja świadczeń, sprawozdania z udzielonych usług)

Liczba utworzonych mieszkań chronionych/wspomaganych - 2

(sposób pomiaru: protokół przekazania/oddania do użytkowania mieszkania chronionego/wspomaganego)

10. Komplementarność i mechanizmy integrowania

Komplementarność zaplanowanych do realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji zostaje wypracowana dzięki ich spójności i uzupełniającemu charakterowi. Przedstawione działania rewitalizacyjne stanowią swoistą odpowiedź na zidentyfikowane problemy i bariery rozwojowe gminy Skwierzyna. Stoją w zgodności z określonymi celami rewitalizacji oraz efektywnością wydatkowania środków finansowych na zadania rewitalizacyjne. Komplementarność Gminnego Programu Rewitalizacji rozpatrywana jest w kontekście pięciu aspektów: przestrzennego, problemowego, proceduralno-instytucjonalnego, międzyokresowego i źródeł finansowania.

10.1 Komplementarność przestrzenna

Komplementarność przestrzenna zapewniana jest poprzez wzajemną korelację pomiędzy projektami a przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi. Taki schemat umożliwia ścisłą koordynację nad planowanymi oddziaływaniami, zarówno na obszarze rewitalizacji, jak i poza nim. Dbłość o zgodność działań w tym zakresie przekłada się na możliwość kontrolowania zjawisk kryzysowych, aby nie uległy rozprzestrzenieniu na dalsze obszary czy też doprowadziły do niekorzystnych efektów, takich jak segregacja społeczna, czy brak spójności społecznej.

Komplementarność przestrzenna Gminnego Programu Rewitalizacji zapewniona jest poprzez:

- Realizację głównych przedsięwzięć rewitalizacyjnych na obszarze rewitalizacji, czyli obszarze o szczególnej koncentracji problemów społecznych i pozaspółecznych oraz dla mieszkańców (interesariuszy) obszaru rewitalizacji,
- Realizację projektów uzupełniających dla głównych projektów rewitalizacyjnych realizowanych na obszarze rewitalizacji i dla mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz osób spoza obszaru rewitalizacji.

Osiągnięcie efektywnych oddziaływań na obszar objęty kryzysem, jest możliwe dzięki wyjściu z założenia, że przestrzeń stanowi całość. Wymienione działania rewitalizacyjne wykazują nie tylko działanie obszarowe, w częściach gminy Skwierzyna o nasilonych problemach społecznych i innych, lecz z racji wzajemnego dopełniania się, będą wpływać na całe otoczenie. Obszar rewitalizacji wyznaczony dla Gminy Skwierzyna składa się z trzech podobszarów: Podobszar 1 Jednostka SI, Podobszar 3 Jednostka SIII, Podobszar 6 Jednostka SVI. Ich łączna powierzchnia wynosi 140 ha, co jest równe 0,5 % powierzchni gminy, a liczba mieszkańców to 3 109 osób, co stanowi 27% ludności gminy.

W związku z tym, pomimo koncentracji działań rewitalizacyjnych w granicach obszaru rewitalizacji, ich oddziaływanie będzie widoczne również poza OR i dostępne dla wszystkich mieszkańców gminy

Skwierzyna. Wszystkie działania będą prowadzone w taki sposób, aby niwelować zjawiska kryzysowe, a nie przenosić je w inne miejsca czy też doprowadzać do niepożądanych efektów takich jak segregacja społeczna, czy wykluczenie.

W tym aspekcie należy również wziąć pod uwagę zapisy Planu zagospodarowania przestrzennego województwa lubuskiego (Uchwała nr XLIV/667/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 23 kwietnia 2018 r.), w którym Skwierzyna została zakwalifikowana jako miasto o znaczeniu ponadlokalnym, stanowiącym dopełnienie systemu osadniczego, ze względu na zasoby i pełnione funkcje. Tym samym każdy pozytywny efekt procesu rewitalizacji będzie przekładał się na tereny ościenne, powiązane funkcjonalnie ze Skwierzyną.

10.2 Komplementarność problemowa

Komplementarność problemowa jest realizowana poprzez wzajemne uzupełnianie się działań sektorowych (np. animacyjno-społecznych, aktywizacyjno-gospodarczych, środowiskowych i inwestycyjnych), co daje możliwość wieloaspektowego oddziaływania na każdy z podobszarów rewitalizacji. Działania rewitalizacyjne przedstawione w niniejszym dokumencie zapewniają spójność problemową, realizowaną poprzez uzupełnianie poszczególnych przedsięwzięć w sferze społecznej działaniami w sferach pozaspołecznych. Wzajemne dopełnianie się przedsięwzięć rewitalizacyjnych, jak również powiązanie ich z celami rewitalizacji zapobiega zjawisku fragmentaryzacji, zapewniając oddziaływanie na obszar rewitalizacji w sposób kompleksowy. Ponadto zasada komplementarności problemowej wyrażona jest także tym, że projekty wpisują się w kierunki działań przewidziane w ramach rewitalizacji, a co za tym idzie również w cele strategiczne, co w efekcie prowadzi do realizacji wizji obszaru zdefiniowanego w GPR.

10.3 Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Gminny Program Rewitalizacji jest dokumentem strategicznym planującym rozwój gminy Skwierzyna na najbliższe kilka lat. Jego wdrażanie wymaga jednak szerokiej współpracy podmiotów z sektora pozarządowego lub biznesowego. Wynika to z możliwości zgłaszania zadań (projektów) nie tylko przez samorząd, co obliguje do stworzenia systemu zarządzania programem rewitalizacji, który umożliwi efektywne współdziałanie różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność w zakresie wdrażanych procedur. Za całościową realizację Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Skwierzyna odpowiada Burmistrz Skwierzyny, przy wsparciu Urzędu Miejskiego w Skwierzynie oraz jednostek organizacyjnych. Bezpośredni nadzór na realizacją GPR będzie pełnił Referat Rozwoju i Pozyskiwania Środków Zewnętrznych.

Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Urzędu Miejskiego w Skwierzynie (przyjętym Zarządzeniem Nr 120.10.2021 Burmistrza Skwierzyny z dnia 2 lutego 2021 roku w sprawie Regulaminu

Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Skwierzynie do zakresu zadań Referatu Rozwoju i Pozyskiwania Środków Zewnętrznych należy:

- inicjowanie i opracowywanie kierunków strategii rozwoju gminy, w tym prowadzenie spraw związanych z koordynacją realizacji i monitoringiem Strategii Rozwoju Gminy Skwierzyna,
- prowadzenie i rozpowszechnianie informacji o inicjatywach i funduszach pomocowych Unii Europejskiej służących realizacji polityki strukturalnej Unii Europejskiej,
- współpraca z przedstawicielami organów zarządzających programami operacyjnymi i środkami pomocowymi przydatnymi w planowaniu rozwoju społeczno-gospodarczego gminy,
- inicjowanie, planowanie, koordynowanie i rozliczanie przedsięwzięć i projektów związanych z pozyskiwaniem i wykorzystywaniem środków pomocowych Unii Europejskiej oraz pozabudżetowych źródeł finansowania.

Pracownik merytoryczny Referatu będzie koordynował zamierzenia w zakresie rewitalizacji w Gminie Skwierzyna.

Powierzenie tego zadania w obrębie struktur Urzędu Miejskiego w Skwierzynie zapewni skuteczne zarządzanie programem oraz pozwoli na spójność podejmowanych w ramach realizacji GPR działań. W celu skutecznej realizacji założeń GPR przewiduje się także współpracę z podmiotami podległymi samorządowi lokalnemu (jednostki organizacyjne), instytucjami otoczenia społecznego i gospodarczego, organizacjami pozarządowymi oraz osobami fizycznymi. Współpraca będzie dotyczyć realizacji przedsięwzięć przewidzianych w Ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz Ustawie z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1605, 1720).

10.4 Komplementarność międzyokresowa

Przedsięwzięcia planowane w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Skwierzyna są następstwem podjętych działań i inicjatyw samorządu w uprzednich latach. Opracowanie niniejszego dokumentu wskazuje kierunki dalszego rozwoju oraz stanowi formalną deklarację władarzy miasta w zakresie kontynuacji polityki rozwojowej opartej o rewitalizację.

Program Rewitalizacji Gminy Skwierzyna na lata 2016-2023
(przyjęty w 2016 roku)

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Skwierzyna na lata 2024-2031

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Skwierzyna jest drugim dokumentem dotyczącym rozwoju gminy poprzez rewitalizację. Niniejszy dokument był bezpośrednio poprzedzony Programem

Rewitalizacji (PR) Gminy Skwierzyna na lata 2016-2023, który został przyjęty Uchwałą Nr XXXI/218/16 Rady Miejskiej w Skwierzynie z dnia 21 grudnia 2016 roku w sprawie przyjęcia dokumentu „Program Rewitalizacji Gminy Skwierzyna na lata 2016-2023” oraz Uchwałą Nr XXXVIII/268/17 Rady Miejskiej w Skwierzynie z dnia 25 maja 2017 r. zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia dokumentu "Program Rewitalizacji Gminy Skwierzyna na lata 2016-2023".

Celem PR była aktywizacja mieszkańców poprzez zwiększenie partycypacji w życiu społecznym ludności zagrożonej wykluczeniem społecznym oraz rozwój dzieci i młodzieży, realizowana m.in. poprzez minimalizację występowania zjawisk negatywnych, ożywienie społeczno-gospodarcze oraz aktywizację społeczno-zawodową osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz osób starszych. Program Rewitalizacji był również niezbędnym instrumentem podczas ubiegania się o pomoc finansową z Unii Europejskiej. Działania zawarte w PR miały na celu poprawę jakości życia na obszarach, na których zdiagnozowano koncentrację negatywnych zjawisk społecznych współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno- funkcjonalnej, technicznej.

Poniżej w tabeli zestawiono cel rewitalizacji wraz z kierunkami działań określonymi w Programie Rewitalizacji Gminy Skwierzyna na lata 2016-2023 z celami strategicznymi Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Skwierzyna na lata 2024-2031. Oba dokumenty wykazują daleko idącą zbieżność w tym zakresie, która została przedstawiona w tabeli poniżej.

Tabela 32 Komplementarność PR Gminy Skwierzyna oraz GPR Gminy Skwierzyna

Program Rewitalizacji dla Gminy Skwierzyna na lata 2016-2023		Gminny Program Rewitalizacji Gminy Skwierzyna na lata 2024-2031	
Cel rewitalizacji	Kierunki działań	Cele strategiczne	Kierunki działań
1. Aktywizacja mieszkańców poprzez zwiększenie partycypacji w życiu społecznym ludności zagrożonej wykluczeniem społecznym oraz rozwój dzieci i młodzieży.	1. Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym. 2. Aktywizacja osób starszych. 3. Rozwój oferty sportowej oraz kulturalnej dla różnych grup wiekowych. 4. Wzmocnienie gospodarki poprzez tworzenie warunków dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości. 5. Wsparcie rozwoju podmiotów ekonomii społecznej.	1. Wzmocnienie kapitału społecznego, wsparcie i integracja mieszkańców	1.1. Wzrost jakości i dostępności do usług społecznych. 1.2. Działania na rzecz włączenia i integracji społecznej. 1.3. Poprawa bezpieczeństwa oraz przeciwdziałanie zjawiskom patologii i dezintegracji społecznej. 1.4. Aktywizacja kulturalno-społeczna mieszkańców oraz propagowanie aktywnego stylu życia. 1.5. Aktywizacja mieszkańców poprzez działania na rzecz ich zaradności i przedsiębiorczości.
	1. Rozwój infrastruktury rekreacyjno– sportowej oraz przeznaczonej na cele społeczno - kulturalne 2. Remonty zabytkowej infrastruktury oraz budynków użyteczności publicznej 3. Poprawa stanu środowiska oraz wzrost świadomości ekologicznej wśród mieszkańców	2. Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez stworzenie funkcjonalnej przestrzeni publicznej bazującej na lokalnym potencjale kulturowym, rekreacyjnym i zasobach naturalnych	2.1. Tworzenie spójnej, bezpiecznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej z zapewnieniem wysokiej jakości usług publicznych. 2.2. Przebudowa i poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej. 2.3. Rewitalizacja terenów zielonych (przestrzeni parkowych), mała zielono-niebieska infrastruktura. 2.4. Modernizacja obiektów i przestrzeni rekreacyjnych i sportowych.

Źródło: opracowanie własne

W ramach prowadzonego wcześniej procesu rewitalizacji, do najważniejszych zrealizowanych zadań / projektów wpisujących się w aktualnie programowaną rewitalizację zaliczono m.in. następujące projekty:

- Modernizacja kształcenia zawodowego w Gminie Skwierzyna
- Zapewnienie funkcjonowania Dziennego Domu „Senior-Wigor” w Skwierzynie
- Termomodernizacja internatu Zespołu Szkół Technicznych, Zespołu Edukacyjnego.

Zrealizowano również szereg innych działań społecznych, z zakresu przede wszystkim aktywizacji mieszkańców w życiu społecznym, ekonomicznym oraz edukacyjnym. Gmina Skwierzyna realizując proces rewitalizacji zachowuje zasadę ciągłości zarówno na poziomie celów, jak i poszczególnych zadań wpisujących się bezpośrednio lub pośrednio w proces rewitalizacji gminy.

Jednocześnie obszar rewitalizacji wyznaczony w Programie Rewitalizacji Gminy Skwierzyna na lata 2016 - 2023 w znacznej części pokrywa się z obszarem wyznaczonym do rewitalizacji wskazanym w niniejszym dokumencie. Wobec powyższego, GPR Gminy Skwierzyna na lata 2024-2031 należy traktować bezpośrednio jako kontynuację podjętego i prowadzonego procesu rewitalizacji, gdyż rewitalizacja jest realizowana w najważniejszych miejscach z punktu widzenia rozwoju gminy i tworzy tzw. efekt synergii, pozytywny dla powodzenia procesu rewitalizacji.

10.5 Komplementarność źródeł finansowania

Komplementarność źródeł finansowania odnosi się do wykorzystania różnorodnych źródeł finansowania w celu zrealizowania działań rewitalizacyjnych w danej gminie. Jest to podejście mające na celu zrównoważenie kosztów projektów oraz zwiększenie efektywności działań poprzez uzupełnianie się różnych źródeł środków finansowych. Najistotniejszym źródłem finansowania działań, projektów i przedsięwzięć zaplanowanych w niniejszym dokumencie, są środki pochodzące z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. Gmina Skwierzyna może pozyskać środki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027 (FEWL), Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+), Funduszu Spójności (FS) i innych z wykluczeniem ryzyka podwójnego dofinansowania.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Skwierzyna cechuje komplementarność źródeł finansowania. Uzupełnieniem otrzymanych środków z funduszy regionalnych są środki własne gminy Skwierzyna, fundusze krajowe i środki prywatne.

10.6 Podsumowanie komplementarności

Podsumowanie komplementarności w obrębie GPR zaprezentowano na poziomie celów i kierunków działań. Związane jest to z postrzeganiem procesu rewitalizacji jako narzędzia osiągnięcia konkretnych i mierzalnych celów. Dla pełnego przedstawienia komplementarności zdecydowano się na wykorzystanie matrycy pokazującej wzajemne zależności pomiędzy poszczególnymi celami procesu, wskazując wiążący rodzaj jej komplementarności. Poniżej przedstawiona matryca prezentuje poszczególne projekty rewitalizacyjne wraz z przypisanymi im kierunkami działań oraz celami strategicznymi.

Tabela 33 Matryca komplementarności – komplementarność przedsięwzięć z celami strategicznymi kierunkami działań

Cel strategiczny	1. Wzmocnienie kapitału społecznego, wsparcie i integracja mieszkańców					2. Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez stworzenie funkcjonalnej przestrzeni publicznej bazującej na lokalnym potencjale kulturowym, rekreacyjnym i zasobach naturalnych.			
	1.1. Wzrost jakości i dostępności do usług społecznych,	1.2. Działania na rzecz włączenia i integracji społecznej,	1.3. Poprawa bezpieczeństwa oraz przeciwdziałanie zjawiskom patologii i dezintegracji społecznej,	1.4. Aktywizacja kulturalno-społeczna mieszkańców oraz propagowanie aktywnego stylu życia	1.5. Aktywizacja mieszkańców poprzez działania na rzecz ich zaradności i przedsiębiorczości	2.1. Tworzenie spójnej, bezpiecznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej z zapewnieniem wysokiej jakości usług publicznych,	2.2. Przebudowa i poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej,	2.3. Rewitalizacja terenów zielonych (przestrzeni parkowych), mała zielono-niebieska infrastruktura,	2.4. Modernizacja obiektów i przestrzeni rekreacyjnych i sportowych
Nazwa przedsięwzięcia									
Modernizacja i wyposażenie I piętra budynku przy ul. 2 Lutego 23 w Skwierzynie do pełnienia funkcji wspomagającej wobec potrzeb seniorów	✓	✓		✓		✓	✓		
Rozwój bazy turystycznej rzeki Warta		✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓
Rewitalizacja tzw. „Parku Róż” w Skwierzynie		✓	✓	✓		✓		✓	✓
Cykl wydarzeń sportowych, rekreacyjnych, kulturalnych w Parku Róż		✓	✓	✓	✓				
Rozszerzenie działalności Dziennego Domu Senior – Wigor w Skwierzynie	✓	✓		✓		✓			

Cel strategiczny	1. Wzmocnienie kapitału społecznego, wsparcie i integracja mieszkańców					2. Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez stworzenie funkcjonalnej przestrzeni publicznej bazującej na lokalnym potencjale kulturowym, rekreacyjnym i zasobach naturalnych.			
Cykl wydarzeń sportowych, rekreacyjnych, kulturalnych w skwierzyńskim porcie		✓	✓	✓	✓				
Utworzenie Centrum Edukacji Historycznej, Dialogu i Kultury w budynku przy ul. Mickiewicza 1 w Skwierzynie	✓	✓		✓	✓	✓	✓		
Modernizacja i doposażenie Skwierzyńskiego Ośrodka Kultury	✓			✓		✓	✓		
Rozszerzenie oferty kulturalnej Skwierzyńskiego Ośrodka Kultury	✓	✓		✓					
„Działajmy razem – młodzież z seniorami” – działania promujące dziedzictwo kulturowe i historyczne Skwierzyny	✓	✓		✓		✓			
Przebudowa i rozbudowa stadionu miejskiego zlokalizowanego na terenie Ośrodka Sportu i Rekreacji w Skwierzynie przy ul. Sportowej 1				✓		✓		✓	✓
Rewitalizacja Parku Króla Przemysła II w Skwierzynie		✓	✓	✓		✓		✓	✓

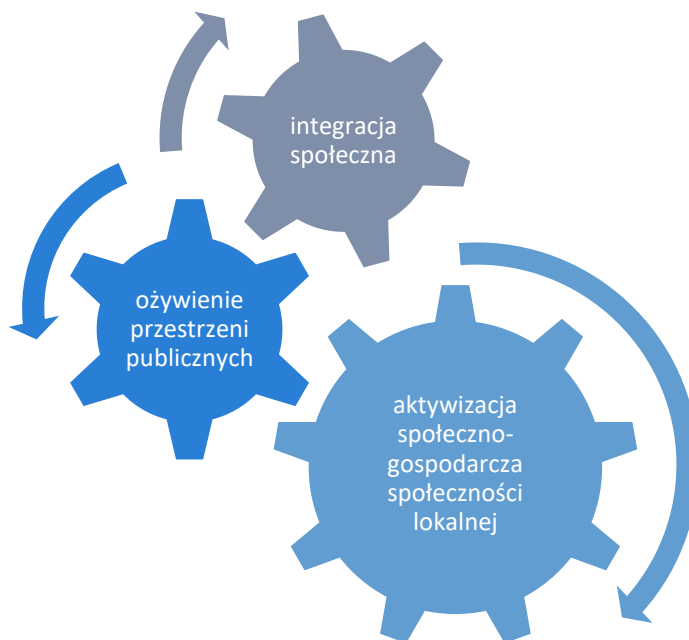
Cel strategiczny	1. Wzmocnienie kapitału społecznego, wsparcie i integracja mieszkańców					2. Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez stworzenie funkcjonalnej przestrzeni publicznej bazującej na lokalnym potencjale kulturowym, rekreacyjnym i zasobach naturalnych.			
Aktywna i wysportowana Skwierzyna		✓	✓	✓	✓				
Cykl wydarzeń sportowych, rekreacyjnych, kulturalnych w Parku Króla Przemysła II		✓	✓	✓	✓				
Aktywna integracja społeczno-zawodowa	✓	✓	✓	✓	✓				
Rozwój usług społecznych	✓	✓	✓	✓	✓	✓			

Źródło: opracowanie własne.

10.7 Mechanizmy integracji

Mechanizmy integracji zawarte w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Skwierzyna na lata 2024-2031 stanowią uzupełnienie wykazanej wcześniej komplementarności oraz polegają na tworzeniu spójnych i zintegrowanych działań, które umożliwiają skuteczne osiągnięcie zamierzonych celów rewitalizacji. Integrowanie przedsięwzięć opiera się na scalaniu m.in. działań koncepcyjnych, organizacyjnych i finansowych. Fundamentem zbudowania trzech autonomicznych poziomów integracji przedsięwzięć jest założenie, że każde z działań zwiększa swój własny potencjał czerpiąc z innych i zarazem zwiększa ich potencjał oddziałując na nie. Tym samym mechanizmy integracji wzmacniają sprzężenie zwrotne pomiędzy planowanymi przedsięwzięciami.

Schemat 9 Schemat integrowania działań rewitalizacyjnych

Źródło: opracowanie własne

Kluczowymi mechanizmami integracji zaplanowanej w GPR interwencji będą następujące czynniki:

1. **Integracja na poziomie celów** – mechanizm integracji w tym obszarze został wdrożony na poziomie opracowania dokumentu i będzie kontynuowany w okresie jego wdrażania. Etap opracowania dokumentu uwzględnił takie mechanizmy jak:
 - a) Konsultacje w sprawie wytyczonego obszaru zdegradowanego i wyznaczonych na jego podstawie podobszarów rewitalizacji – etap ten rozpoczął mechanizm integracji poprzez uruchomienie procesu udziału interesariuszy w tworzeniu GPR.

- b) Nabór przedsięwzięć rewitalizacyjnych do GPR - otwarty nabór przedsięwzięć, po którym nastąpiła weryfikacja przedsięwzięć z punktu widzenia ich oddziaływania na podobszary rewitalizacji i zaplanowania kompleksowej i zintegrowanej interwencji.
- c) Integracja i zgodność z logiką interwencji zawartą w poprzednich programach rewitalizacji.

Na etapie wdrażania mechanizmem integracji na poziomie celów będzie proces monitoringu - weryfikacji osiągniętych celów i formułowania zaleceń określających dalsze kroki wdrażania dla GPR.

2. Integracja na poziomie partycypacji społecznej w zarządzaniu wdrażaniem GPR – mechanizm ten będzie realizowany poprzez:

- a) Powołanie Komitetu Rewitalizacji - podstawową funkcją Komitetu będzie ocenianie postępu wdrażania GPR z punktu widzenia integracji i komplementarności podejmowanych działań przez podmioty zaangażowane w proces rewitalizacji.
- b) Współpracę ze środowiskiem seniorów, młodzieży, podmiotami świadczącymi usługi dla osób zagrożonych wykluczeniem, głównie osób z niepełnosprawnościami i osób bezrobotnych, z przedstawicielami organizacji pozarządowych w zakresie realizowanych działań rewitalizacyjnych.
- c) Periodyczne spotkania z interesariuszami procesu rewitalizacji.
- d) Dodatkowym narzędziem integracji będzie kontrola społeczna procesu realizowana dzięki publikacji i opiniowaniu sprawozdań z monitoringu GPR.

3. Integracja na poziomie zarządzania wdrażaniem – mechanizm związany z ciągłą oceną postępu wdrażania GPR, realizowany będzie poprzez monitoring i ewaluację.

Monitoring oraz ewaluacja GPR zostały opisane w rozdziale 12. Na poziomie mechanizmów integracji zostaną one wykorzystane dla prowadzenia procesu zarządzania, zgodnie z zaplanowanymi celami, jednocześnie odnosząc się do mierzalnych wskaźników, co pozwoli na pomiar realizacji celów, a tym samym ocenę integracji GPR.

10.8 Dostępność

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Skwierzyna na lata 2024-2031 został opracowany z uwzględnieniem zagadnień dotyczących dostępności. Każde przedsięwzięcie zawarte w programie zostało dokładnie przeanalizowane pod kątem zapewnienia możliwej dostępności architektonicznej, cyfrowej oraz informacyjno-komunikacyjnej dla osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w Ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2022 poz. 2240). Zgodnie z definicją zawartą w ustawie, osoba ze szczególnymi potrzebami

to „osoba, która ze względu na swoje cechy zewnętrzne lub wewnętrzne, albo ze względu na okoliczności, w których się znajduje, musi podjąć dodatkowe działania lub zastosować dodatkowe środki w celu przezwyciężenia bariery, aby uczestniczyć w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami”⁵.

W analizie dostępności poszczególnych projektów brano pod uwagę następujące możliwe udogodnienia:

1. w zakresie dostępności architektonicznej⁶:
 - a) zapewnienie wolnych od barier poziomych i pionowych przestrzeni komunikacyjnych budynków,
 - b) instalację urządzeń lub zastosowanie środków technicznych i rozwiązań architektonicznych w budynku, które umożliwiają dostęp do wszystkich pomieszczeń,
 - c) zapewnienie informacji na temat rozkładu pomieszczeń w budynku, co najmniej w sposób wizualny i dotykowy lub głosowy,
 - d) zapewnienie wstępu do budynku osobie korzystającej z psa asystującego, o którym mowa w art. 2 pkt 11 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych⁷,
 - e) zapewnienie osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości ewakuacji lub ich uratowania w inny sposób.
2. w zakresie dostępności cyfrowej⁸: wymagania określone w Ustawie z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych⁹.
3. w zakresie dostępności informacyjno-komunikacyjnej¹⁰:
 - a) obsługę z wykorzystaniem środków wspierających komunikowanie się w języku migowym i innych środkach komunikowania się¹¹ lub przez wykorzystanie zdalnego dostępu online do usługi tłumacza przez strony internetowe i aplikacje,
 - b) instalację urządzeń lub innych środków technicznych do obsługi osób słabosłyszących, których celem jest wspomaganie słyszenia,
 - c) zapewnienie na stronie internetowej danego podmiotu informacji o zakresie jego działalności - w postaci elektronicznego pliku zawierającego tekst odczytywalny

⁵ Zgodnie z Art. 2. pkt. 4) ww. ustawy.

⁶ Zgodnie z Art. 6. pkt. 1) ww. ustawy.

⁷ t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 100, 173, 240, 852, 1234, 1429.

⁸ Zgodnie z Art. 6. pkt. 2) ustawy (t.j. Dz. U. z 2022 poz. 2240)

⁹ t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1440.

¹⁰ Zgodnie z Art. 6. pkt. 3) ustawy (t.j. Dz. U. z 2022 poz. 2240).

¹¹ t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 20.

maszynowo, nagrania treści w polskim języku migowym oraz informacji w tekście łatwym do czytania,

- d) zapewnienie, na wniosek osoby ze szczególnymi potrzebami, komunikacji z podmiotem publicznym w formie określonej w tym wniosku.

Wszystkie zgłoszone propozycje projektowe zostały przeanalizowane pod kątem wprowadzenia możliwych udogodnień. Celem tego działania jest poprawa warunków funkcjonowania obywateli ze szczególnymi potrzebami, którzy są narażeni na marginalizację lub dyskryminację m.in. ze względu na niepełnosprawność lub obniżony poziom sprawności z powodu wieku czy choroby.

11. Indykatywne ramy finansowe

Zgodnie z przepisami i art. 15. ust. 1 ustawy o rewitalizacji w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Skwierzyna na lata 2024-2031 konieczne jest wskazanie szacunkowych ram finansowych oraz źródeł finansowania poszczególnych działań rewitalizacyjnych. Wśród źródeł finansowania projektów zapisanych w GPR największe znaczenie mają środki własne budżetu gminy, ale również środki budżetu państwa, fundusze europejskie oraz inne środki krajowe i zagraniczne. Planowany zakres przedsięwzięć, okres ich realizacji mają charakter orientacyjny, gdyż będą zależne w dużej mierze od możliwości pozyskania zewnętrznych źródeł wsparcia.

Tabela 34 Indykatywne ramy finansowe

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja przedsięwzięcia	Termin realizacji	Szacunkowa wartość przedsięwzięcia	Potencjalne źródła finansowania
P1	Modernizacja i wyposażenie I piętra budynku przy ul. 2 Lutego 23 w Skwierzynie do pełnienia funkcji wspomagającej wobec potrzeb seniorów	Skwierzyna I	2028	3.000.000,00 zł	Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027 działanie FELB.08.01 Budżet gminy
P3	Utworzenie Centrum Edukacji Historycznej, Dialogu i Kultury w budynku przy ul. Mickiewicza 1 w Skwierzynie	Skwierzyna III	do końca 2026	4 000 000,00 zł	Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027 działanie FELB.08.01 Budżet gminy
U1	Rozwój bazy turystycznej rzeki Warta	Skwierzyna I	do końca 2027	2 916 108,29 zł	Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027 działanie FELB.08.01, Budżet gminy
U2	Rewitalizacja tzw. „Parku Róż” w Skwierzynie	Skwierzyna I	2028-2031	2 500 000,00 zł	Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027 działanie FELB.08.01, Budżet gminy
U5	Modernizacja i doposażenie Skwierzyńskiego Ośrodka Kultury	Skwierzyna III	2028-2031	4 500 000,00 zł	Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027 działanie FELB.08.01, Budżet gminy
U7	Przebudowa i rozbudowa stadionu miejskiego zlokalizowanego na terenie Ośrodka Sportu i Rekreacji w Skwierzynie przy ul. Sportowej 1	Skwierzyna VI	2025-2031	17 000 000,00 zł	Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027 działanie FELB.08.01, Budżet gminy
U8	Rewitalizacja Parku Króla Przemysła II w Skwierzynie	Skwierzyna VI	2028-2031	4 000 000,00 zł	Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027 działanie FELB.08.01, Budżet gminy

Źródło: opracowanie własne.

Na podstawie prowadzonych szacunków ogólny koszt realizacji wszystkich infrastrukturalnych przedsięwzięć rewitalizacji wynosi 37 916 108,29 zł.

Poniżej przedstawiono projekty miękkie. Należy zauważyć, że koszty projektów społecznych (miękkich), realizowanych w cyklach rocznych zostały uwzględnione przez cały okres trwania projektu. Łączny koszt projektów miękkich (społecznych) wynosi w całym okresie realizacji 9 161 234,00 zł.

Tabela 353 Indykatywne ramy finansowe

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja przedsięwzięcia	Termin realizacji	Szacunkowa wartość przedsięwzięcia	Potencjalne źródła finansowania
P2	Rozszerzenie działalności Dziennego Domu Senior – Wigor w Skwierzynie	Skwierzyna I	2029-2030	300 000,00 zł	Fundusze Europejskie Działanie 6.13 Usługi społeczne i zdrowotne, dotacja Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej w ramach Programu „Senior+”, Wkład własny Gminy
P4	„Działajmy razem – młodzież z seniorami” – działania promujące dziedzictwo kulturowe i historyczne Skwierzyny	Skwierzyna III	2028-2029	200 000,00 zł	Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027 działanie FELB.08.01 Budżet gminy
U3	Cykl wydarzeń sportowych, rekreacyjnych, kulturalnych w Parku Róż	Skwierzyna I	2030-2031	20 000,00 zł	Budżet gminy, środki własne organizatorów, środki prywatne
U4	Cykl wydarzeń sportowych, rekreacyjnych, kulturalnych w skwierzynskim porcie rzeczonym	Skwierzyna I	2026-2031	60 000,00 zł	Budżet gminy, środki własne organizatorów, środki prywatne
U6	Rozszerzenie oferty kulturalnej Skwierzyńskiego Ośrodka Kultury	Skwierzyna III	2025-2031	271 234,00 zł	Fundusze Europejskie Działanie 06.16 Aktywna integracja społeczno-zawodowa – IIT, Wkład własny Gminy, Środki Skwierzyńskiego Ośrodka Kultury
U9	Aktywna i wysportowana Skwierzyna	Skwierzyna VI	2025-2031	1 150 000,00 zł	Fundusze Europejskie Działanie 06.16 Aktywna integracja społeczno-zawodowa – IIT, Wkład własny Gminy, Środki Skwierzyńskiego Ośrodka Kultury
U10	Cykl wydarzeń sportowych, rekreacyjnych, kulturalnych w Parku Króla Przemysła II	Skwierzyna VI	2026-2031	60 000,00 zł	środki własne jednostek
U11	Aktywna integracja społeczno-zawodowa	Obszar rewitalizacji	2024-2026	500 000,00 zł	Fundusze Europejskie Działanie 06.16 Aktywna integracja społeczno-zawodowa – IIT Wkład własny Gminy i instytucji
U12	Rozwój usług społecznych	Obszar rewitalizacji	2024-2026	500 000,00 zł	Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027 Działania 6.13. Usługi społeczne i zdrowotne

Źródło: opracowanie własne.

12. Opis struktury zarządzania

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji, a także jej prowadzenie mieści się w zakresie zadań własnych gminy. Głównymi stronami przy wdrażaniu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Skwierzyna na lata 2024-2031 są:

- **Burmistrz Skwierzyny (wraz z pomocą pracowników Urzędu Miejskiego w Skwierzynie)**
- **Rada Miejska w Skwierzynie**
- **Komitet Rewitalizacji**

Organem mającym ustawowe umocowanie do zarządzania GPR jest **Burmistrz Skwierzyny**, będący Operatorem procesu rewitalizacji. Odpowiada za pozostałe elementy organizacyjne struktury zarządzania wdrożeniem programu.

Realizacja GPR spoczywa na obecnych strukturach **Urzędu Miejskiego w Skwierzynie – Referat Rozwoju i Pozyskiwania Środków Zewnętrznych (RR)**, który będzie odpowiedzialny za zarządzanie GPR. Wobec powyższego, nie prognozuje się dodatkowych kosztów w ramach zarządzania GPR. Wszystkie przedsięwzięcia rewitalizacyjne będą realizowane zgodnie z uchwaloną przez Radę Miejską w Skwierzynie Wieloletnią Prognozą Finansową oraz poszczególnymi budżetami rocznymi. Spójność niniejszego programu z WPF ma na celu zapewnienie efektywnej realizacji zaplanowanych, uszeregowanych w planie przedsięwzięć.

Większe zadania inwestycyjne wymagają wzmoczonego nakładu pracy, dlatego Burmistrz może powoływać **zespoły zadaniowe**, w skład których będą wchodzić przedstawiciele poszczególnych komórek odpowiedzialnych za cząstkowe funkcje zarządzania przedsięwzięciem.

Ideą powołania ww. zespołów jest właściwe przygotowanie przedsięwzięcia od strony technicznej i sprawne zarządzanie jego realizacją począwszy od przygotowania specyfikacji istotnych warunków zamówienia, poprzez przeprowadzenie postępowania przetargowego, realizację, kontrolę i nadzór nad robotami, zarządzania przepływem dofinansowania, sprawozdawczości i monitoringu oraz ostatecznego rozliczenia otrzymanej pomocy.

Komitet Rewitalizacji powołany przez Burmistrza, stanowi podstawowe ogniwo w strukturze organizacji procesu rewitalizacji. Jego przewodnim zadaniem jest współpraca pomiędzy interesariuszami rewitalizacji, a organami gminy Skwierzyna. Komitet zapewnia wsparcie dla Burmistrza Skwierzyny w zakresie doradztwa oraz ma charakter opiniodawczy. Zasady wyznaczania składu oraz zasady funkcjonowania Komitetu Rewitalizacji określa Rada Miejska w drodze uchwały.

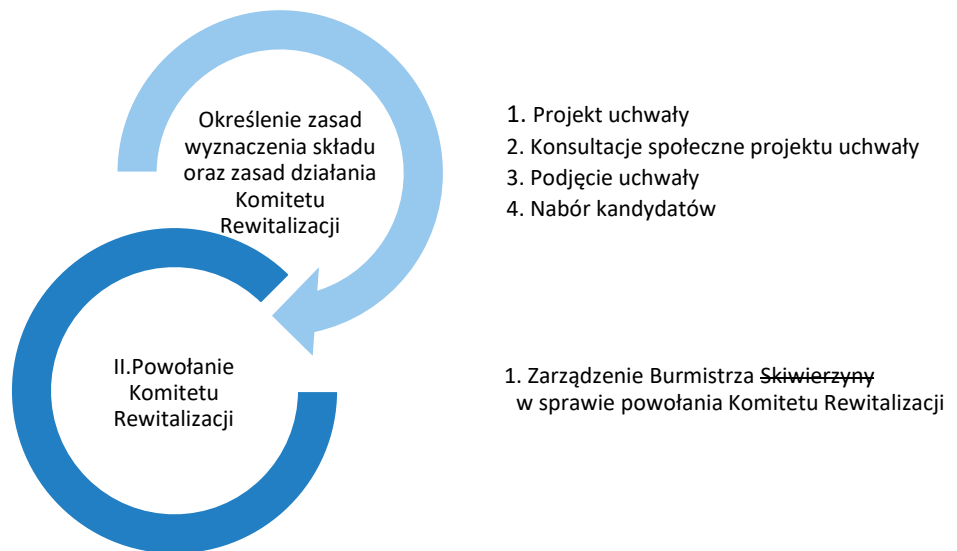
Zgodnie z Ustawą o rewitalizacji wśród członków komitetu powinni się znaleźć:

1. mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczności nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, społeczne inicjatywy mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego;
2. mieszkańcy gminy inni niż wymienieni w pkt 1;
3. podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
4. podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
5. jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne oraz organy doradcze i konsultacyjne gminy;
6. organy władzy publicznej;
7. podmioty, inne niż wymienione w pkt 6, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.¹²

Podjęcie uchwały w tej sprawie będzie poprzedzone konsultacjami społecznymi. Burmistrz Skwierzyny powoła w drodze zarządzenia Komitet Rewitalizacji w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące, od dnia uchwalenia przez Radę Miejską Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Skwierzyna na lata 2024-2031.

¹² Za: Ustawa o rewitalizacji Dz. U. 2021 poz. 485.

Schemat 10 Schemat organizacji procesu rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

13. System monitoringu i oceny GPR

Zgodnie z art. 22 ust. 1 ustawy o rewitalizacji Gminny Program Rewitalizacji podlega ocenie aktualności i stopnia realizacji co najmniej raz na 3 lata, zgodnie z systemem monitorowania i oceny określonym w ramach Programu. Monitorowanie procesu rewitalizacji ma na celu dostarczenie informacji, na podstawie których możliwa jest ocena postępu prowadzonych działań rewitalizacyjnych oraz weryfikacja tempa i kierunku zmian, do których proces ten zmierza. Pozwala on również na identyfikację trudności lub nieprawidłowości we wdrażaniu GPR. Spełnia zatem funkcje wewnętrznej kontroli, w wyniku której możliwe jest zbadanie zgodności realizacji przedsięwzięć z przyjętymi założeniami. Pozwala również na ocenę skuteczności podejmowanej interwencji i zmian zachodzących na obszarze rewitalizacji i w całej gminie w oparciu o wskaźniki monitoringu.

13.1 System monitoringu

Dla skutecznego śledzenia postępów i analizowania stanu zaawansowania wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Skwierzyna na lata 2024-2031 konieczne jest zdefiniowanie i wdrożenie systemu monitorowania. Będzie on realizowany w formie monitoringu przeprowadzanego w całym okresie wdrażania programu w cyklach trzyletnich. Monitoring może być przeprowadzany przez wyznaczony do tego Referat Urzędu Miejskiego w Skwierzynie lub przez zewnętrzną firmę ekspercką, co pozwoli na uzyskanie rzetelnych i realnych danych w kwestii stopnia realizacji założeń GPR.

Wdrożone rozwiązanie przełoży się na realizację zadań związanych z monitoringiem w sposób zgodny z regulacjami prawnymi, w szczególności ustawą o rewitalizacji. Monitoring prowadzony będzie dwupoziomowo:

- 1) Monitoring realizacji celów strategicznych w oparciu o realizację założeń wskaźnikowych. Badanie to przeprowadza się z użyciem wskaźników, które posłużyły do wyznaczenia obszaru rewitalizacji. Porównuje się stan wyjściowy wartości wskaźników kryzysowych (z poziomu delimitacji) ze stanem obecnym i wyciąga wnioski na temat stwierdzonej dynamiki zmian. Pozwoli to na monitorowanie przemian na obszarze rewitalizacji obrazujących stopień realizacji celów GPR.
- 2) Monitoring realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Projekty podlegają ocenie pod względem terminowości realizacji, zaplanowanej w harmonogramie wdrażania GPR oraz ryzykiem niedotrzymania tych terminów czy napotkanymi trudnościami w ich realizacji. Z drugiej strony należy określić skuteczność ich realizacji w stosunku do zakładanych w karcie przedsięwzięcia wskaźników produktu i rezultatu.

Tabela 36 Tabela monitoringu stanu wdrażania przedsięwzięć rewitalizacyjnych - wzór.

Tytuł przedsięwzięcia	Podmiot realizujący	Termin realizacji	Status przedsięwzięcia	uzasadnienie
			Przedsięwzięcie nie jest realizowane – ale będzie realizowane w przyszłości -	Uzasadnienie dla braku realizacji przedsięwzięcia oraz opis osiągniętych produktów w przypadku zakończenia przedsięwzięcia.
			Przedsięwzięcie niezrealizowane – nie będzie już realizowane	
			Przedsięwzięcie w trakcie realizacji	
			Przedsięwzięcie zakończone	

Źródło: opracowanie własne.

Wskaźniki produktu przypisane są do poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Zbiorcza lista tych wskaźników umożliwia faktyczne śledzenie postępów realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Skwierzyna – tj. porównanie stanu wyjściowego (projektowanego) do stanu aktualnego.

Tabela 37 Zbiorcze wskaźniki produktu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Wskaźnik	Wartość w roku docelowym (2031)	Nr projektu, którego dotyczy wskaźnik
Wskaźniki produktu		
Liczba obiektów poddanych rewitalizacji	4	P1, P3, U5, U7
Liczba wspartych obiektów pełniących funkcje społeczne	2	P1, P3
Liczba wspartych obiektów pełniących funkcje kulturalne	2	P3, U5
Liczba zrewitalizowanych przestrzeni publicznych	3	U1, U2, U8
Liczba obiektów i przestrzeni o podniesionej atrakcyjności turystycznej	4	P3, U1, U2, U8
Powierzchnia zrewitalizowanego terenu	8,8075 ha	U2, U8
Liczba zorganizowanych wydarzeń (aktywizujących, kulturalnych, sportowych, edukacyjnych, międzypokoleniowych)	50	P2, P4, U3, U4, U6, U9, U10
Liczba osób objętych wsparciem w programie	80	U11, U12
Wskaźniki rezultatu		
Liczba osób korzystających ze zmodernizowanej infrastruktury	2600/rok	P1, P3, U5, U7

Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanej przestrzeni	1500/rok	U1, U8
Liczba osób uczestniczących w wydarzeniach	2100/rok	P2, P4, U3, U4, U6, U9, U10
Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po zrealizowaniu ścieżki wsparcia	20	U11
Liczba środowisk, w których zostały wprowadzone usługi asystenckie/opiekuńcze	10	U12
Liczba utworzonych mieszkań chronionych/wspomaganych	2	U12
Liczba osób korzystających z obiektu infrastruktury społeczno – kulturalnej	500/rok	U2

Źródło: opracowanie własne.

Raport z podsumowania monitoringu będzie składał się w szczególności:

- bieżącego monitorowania wdrażania programu rewitalizacji, na które złożony jest aktualizowana lista realizowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych z określeniem ich aktualnego statusu i podaniem zakładanych oraz poniesionych kosztów, stworzonego montażu finansowego, a także ewentualnych rezultatów wdrożenia poszczególnych projektów;
- monitorowania stopnia realizacji celów programu rewitalizacji za pomocą wskaźników do osiągnięcia przez poszczególne przedsięwzięcia oraz informacji na temat problemów i przyczyn trudności napotykanych w realizacji projektów;
- monitorowania w okresach co najmniej trzyletnich skutków realizacji programu na podstawie informacji na temat realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych i zbadaniu zmian w sytuacji (w szczególności społecznej) mieszkańców obszaru rewitalizacji i całej gminy.

13.2 Ewaluacja

Zgodnie z wymogami ustawy o rewitalizacji ocena aktualności i stopnia realizacji GPR będzie realizowana w cyklach trzyletnich, a jej zakończenie nastąpi do 30 listopada roku następnego po zakończeniu cyklu. Skupi się ona na całości działań zaplanowanych do realizacji w ramach GPR. Pierwsza ewaluacja, tzw. Ewaluacji on-going (śródkresowa) będzie zrealizowana w 2027 r. i umożliwi pośrednią ocenę osiągnięcia wskaźników przypisanych poszczególnym celom oraz ocenę stopnia realizacji przedsięwzięć. Kolejna będzie ewaluacja końcowa GPR, której głównym celem będzie zbadanie czy przedsięwzięcia rewitalizacyjne zostały zrealizowane poprawnie oraz czy przeprowadzona interwencja pozwoliła osiągnąć zamierzone cele strategiczne i czy nastąpiła poprawa sytuacji kryzysowej zdiagnozowanej na obszarze rewitalizacji. Raport z oceny stopnia realizacji i aktualności Gminnego Programu Rewitalizacji może zostać opracowany przez zewnętrznych ekspertów, którzy we współpracy z pracownikami Urzędu Miejskiego w Skwierzynie i interesariuszami rewitalizacji przeprowadzą badania ewaluacyjne umożliwiające wyciągnięcie

wniosków z realizacji GPR. Badania ewaluacyjne będą stanowiły odpowiedź w zakresie trwałości, zasadności i skuteczności realizowanego procesu rewitalizacyjnego. Poniżej zaprezentowano strukturę uprawnień i odpowiedzialności w ramach ewaluacji.

Tabela 48 Ewaluacja – organizacja procesu

Stanowisko	Uprawnienie	Odpowiedzialność
Burmistrz Skwierzyny	Wskazanie terminów i sposobów wykonania zadań, zatwierdzenie raportu z ewaluacji okresowej	Za zrealizowanie zadań przewidzianych na dany rok budżetowy, terminowe przekazanie raportu z ewaluacji okresowej Komitetowi Rewitalizacji i Radzie Miejskiej w Skwierzynie
Komitet Rewitalizacji	Opiniowanie raportu z ewaluacji okresowej	Formułowanie zaleceń i opinii dotyczących wdrażania GPR
Kierownik Referatu Rozwoju i Pozyskiwania środków Zewnętrznych Urzędu Miejskiego w Skwierzynie	Sprawdzenie raportu	Rzetelność raportu, terminowe przekazanie raportu do zatwierdzenia Burmistrzowi oraz do opiniowania Komitetowi Rewitalizacji,
Pracownik Referatu Rozwoju i Pozyskiwania środków Zewnętrznych Urzędu Miejskiego w Skwierzynie	1. Sprawdzenie poprawności wypełnienia kart, sporządzenie raportu zbiorczego z realizacji zadań ujętych w GPR 2. Przeprowadzenie ankietyzacji podmiotów prywatnych i publicznych (inne niż jednostki miejskie) zaangażowanych we wdrażanie GPR	Skompletowanie kart zadań, , przygotowanie raportu zbiorczego na podstawie informacji zawartych w kartach zadań, weryfikacja wskaźników realizacji GPR
Burmistrz Skwierzyny	Realizacja zadań ujętych w GPR, sporządzenie sprawozdania z realizacji tych zadań i przygotowanie ankiety ewaluacyjnej	Efektywne (sprawne i skuteczne) wykonanie zadań, terminowe przekazanie kart zadań i ankiety do Referatu Rozwoju i Pozyskiwania środków Zewnętrznych Urzędu Miejskiego w Skwierzynie
Podmioty prywatne i publicznie (inne niż jednostki miejskie)	Realizacja zadań ujętych w GPR, wypełnienie ankiet dostarczonych przez Pracownik Referatu Rozwoju i Pozyskiwania środków Zewnętrznych Urzędu Miejskiego w Skwierzynie	Efektywne (sprawne i skuteczne) wykonanie zadań, terminowe przekazanie ankiet do Referatu Rozwoju i Pozyskiwania środków Zewnętrznych Urzędu Miejskiego w Skwierzynie

13.3 Harmonogram realizacji

W rozdziale zaprezentowano harmonogram wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Skwierzyna na lata 2024-2031. Termin realizacji poszczególnych działań zostały zaprezentowane w rozdziale 9.2 Przedsięwzięcia rewitalizacyjne.

Tabela 38 Ramowy harmonogram realizacji GPR

Wyszczególnienie	Okres realizacji
Uchwalenie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Skwierzyna na lata 2024-2031	Czerwiec 2024 r.
Wprowadzenie zaplanowanych inwestycji do Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Skwierzyna	Niezwłocznie po uchwaleniu GPR
Posiedzenia Komitetu Rewitalizacyjnego	Od 2024 r. do 2031 r. (według potrzeb Komitetu Rewitalizacji, wynikających z realizacji GPR, nie rzadziej niż raz na 3 lata)
Realizacja przedsięwzięć zaplanowanych w ramach GPR	Od 2024 r. do 2031 r.
Monitoring	Od 2025 r. do 2031 r. (realizowany systematycznie w okresie wdrażania GPR)
Ewaluacja okresowa	Od 2027 r. do 2030 r. (realizowana w okresach trzyletnich (2027, 2030))
Komunikacja społeczna GPR	Od 2023 r. do 2030 r.

Źródło: opracowanie własne.

13.4 Koszty zarządzania

Pełnienie funkcji operatora procesu rewitalizacji powierzono Urzędowi Miejskiemu w Skwierzynie. Proces wdrażania, monitoringu i ewaluacji realizowany będzie przez pracowników Urzędu Miejskiego w ramach obowiązków służbowych, w związku z tym nie przewiduje się ponoszenia dodatkowych kosztów w związku z obsługą procesu. Komitet Rewitalizacji – ciało doradcze Burmistrza Skwierzyny, funkcjonować będzie w oparciu o przedstawicieli Urzędu Miejskiego i gminnych jednostek organizacyjnych, jak również wyłonionych przedstawicieli podmiotów publicznych i prywatnych. Praca w ramach Komitetu Rewitalizacji ma charakter społeczny, nieodpłatny.

13.5 Wskaźniki realizacji

Dla śledzenia postępu realizacji GPR zdefiniowano wskaźniki monitorowania. Umożliwia to uzyskanie obiektywnych informacji na poziomie rezultatów wdrażania GPR, a więc efektów realizacji przedsięwzięć wyszczególnionych w dokumencie. Wybór wskaźników skupiony jest na ocenie osiągnięcia celów GPR, a nie produktów projektów. Interwencja w ramach rewitalizacji, jest procesem całościowym i komplementarnym, a nie prostą sumą realizowanych projektów. Ma ona na celu osiągnięcie zmiany w obszarze rewitalizacji.

Wybór wskaźników skupił się przede wszystkim na zapewnieniu adekwatnych mierników poszczególnych celów strategicznych. W związku z tym wskazać należy:

- Zmniejszenie liczby osób i rodzin zamieszkujących na obszarze rewitalizacji, korzystających ze świadczeń opieki społecznej oferowanych przez OPS – wskaźnik mierzy kluczową dla GPR zmianę w obszarze poprawy sytuacji mieszkańców miasta, których sytuacja życiowa i materialna zmusza do korzystania z systemu pomocy społecznej. Zakłada się, iż zaplanowana interwencja pozwoli na poprawę jakości ich życia, zwiększy skuteczność funkcjonowania na rynku pracy itp.
- Zmniejszenie liczby odnotowanych zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców – wskaźnik mierzy zmianę w obszarze bezpieczeństwa mieszkańców miasta. Zakłada się, iż zaplanowana interwencja pozwoli na poprawę jakości ich życia.
- Wskaźnik aktywności gospodarczej – zakłada się, iż podjęte działania rewitalizacyjne przyczynią się do zwiększenia aktywności gospodarczej mieszkańców. Dzięki temu zyskają oni nowe miejsca pracy, wpłynie to na poprawę jakości ich życia.
- Zmniejszenie liczby osób bezrobotnych na obszarze rewitalizacji. Jednym z ważnych, zidentyfikowanych problemów w obszarze rewitalizacji jest trudna sytuacja na rynku pracy.
- Zwiększenie poziomu czytelnictwa na obszarze rewitalizacji (liczba czytelników bibliotek na 1000 mieszkańców) – zgodnie z zaplanowaną interwencją w gminną infrastrukturę biblioteczną.
- Zwiększenie liczby uczestników imprez i wydarzeń kulturalnych na obszarze rewitalizacji – zgodnie z polityką rozwoju regionalnego jednym z kluczowych elementów rewitalizacji jest rozwój przemysłów czasu wolnego. Zaproponowany wskaźnik pozwoli na ocenę efektywności podjętych działań w tym obszarze, pokazując przede wszystkim zwiększenie atrakcyjności turystycznej miasta w szerszym, niż dzisiaj przypisywany, kontekście.

Poniżej zestawiono wskaźniki monitoringu realizacji GPR.

Tabela 39 Wskaźniki monitoringu

Cel	Wskaźnik	Wartość wskaźnika (2022 r.)	Źródło danych	Wartość docelowa wskaźnika (2030 r.)
Cel strategiczny 1. Wzmocnienie kapitału społecznego, wsparcie i integracja mieszkańców				
Zmniejszenie liczby osób i rodzin zamieszkujących na obszarze rewitalizacji, korzystających ze świadczeń opieki społecznej oferowanych przez OPS (Zasięg korzystania z pomocy społecznej to udział osób w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej w ludności ogółem)		8,8%	Ośrodek Pomocy Społecznej	6%
Zmniejszenie liczby osób bezrobotnych w gminie		3,1%	GUS BDL	2,5%
Zmniejszenie liczby odnotowanych zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców		8 szt.	SEWIK	4

Cel	Wskaźnik	Wartość wskaźnika (2022 r.)	Źródło danych	Wartość docelowa wskaźnika (2030 r.)
Cel strategiczny 2. Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez stworzenie funkcjonalnej przestrzeni publicznej bazującej na lokalnym potencjale kulturowym, rekreacyjnym i zasobach naturalnych.				
Wskaźnik aktywności gospodarczej (zarejestrowana działalność gospodarcza w stosunku do liczby ludności)		70,1	CEIDG	80
Zwiększenie liczby imprez i uczestników imprez i wydarzeń kulturalnych na obszarze rewitalizacji (liczba imprez organizowanych przez jednostkę kulturalną i uczestnicy)		69	GUS BDL	100
		5 700		7000
Zwiększenie poziomu czytelnictwa na obszarze rewitalizacji (liczba czytelników bibliotek na 1000 mieszkańców)		95	GUS BDL	125

Źródło: opracowanie własne.

14. Uspołecznienie dokumentu i proces partycypacji społecznej

14.1 Upowszechnienie opracowania GPR

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Skwierzyna na lata 2024-2031 opracowany został przy współudziale społeczności lokalnej zgodnie z art. 3 ust. 1 Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. Wszystkie podjęte w tym celu działania polegały na:

- poznaniu potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz dążeniu do spójności planowanych działań z tymi potrzebami i oczekiwaniami,
- prowadzeniu skierowanych do interesariuszy działań edukacyjnych i informacyjnych o procesie rewitalizacji (celach, zasadach, przebiegu),
- inicjowaniu, umożliwianiu i wspieraniu działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji,
- zapewnieniu udziału interesariuszy w przygotowywaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji, w szczególności gminnego programu rewitalizacji,
- zapewnieniu możliwości wypowiedzenia się interesariuszy w czasie przygotowywania, prowadzenia i oceny rewitalizacji.

W związku z pracami nad Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Skwierzyna na lata 2024-2031 w ramach partycypacji społecznej, Urząd Miejski w Skwierzynie zorganizował konsultacje społeczne na każdym etapie tworzenia dokumentu. Gminny Program Rewitalizacji opracowany został metodą partycypacji społecznej zgodnie z Ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (z późn.zm.).

- 1. Konsultacje projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Skwierzyna.**

Przedmiotem konsultacji społecznych był projekt uchwały Rady Miejskiej w Skwierzynie w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Skwierzyna.

Konsultacje społeczne zostały ogłoszone na podstawie art. 5a ust. 1 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym oraz art. 6 Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. Konsultacje społeczne miały na celu poznanie opinii mieszkańców oraz partnerów społecznych i gospodarczych na temat projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji gminy Skwierzyny.

Konsultacje ogłoszono Zarządzeniem nr 0050.89.2023 Burmistrza Skwierzyny z dnia 5 lipca 2023 w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Skwierzyna.

Uprawnionymi do uczestnictwa w konsultacjach społecznych byli mieszkańcy oraz wszystkie działające na obszarze miasta i gminy podmioty społeczno-gospodarcze, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne.

Konsultacje zostały przeprowadzone w następujących formach:

- a) zbierania uwag w postaci papierowej lub elektronicznej przez wypełnienie formularza dostępnego w siedzibie Urzędu Miejskiego w Skwierzynie oraz na stronie internetowej miasta,
- b) spotkania otwartego dla interesariuszy procesu rewitalizacji,
- c) wypełnienia elektronicznego formularza ankiety dostępnej na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Skwierzynie.

Konsultacje społeczne prowadzone były od dnia 12 lipca 2023 roku do 8 sierpnia 2023 roku.

Spotkanie konsultacyjne odbyło się w dniu 3 sierpnia 2023 roku o godzinie 10:00. W spotkaniu wzięło udział 6 osób. Podczas spotkania zgłoszona została jedna uwaga, dotycząca załączników (mapy) konsultowanej uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Zwrócono uwagę na przedstawione granice obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, a dokładnie na zastosowaną skalę mapy i zbędne warstwy na podkładach mapowych – tak aby mapa była bardziej czytelna. Uwaga została uwzględniona, w związku z czym, dokonano zmian w załącznikach do Uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. W trakcie spotkania zaprezentowano wyniki i podsumowanie diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Skwierzyna.

W ramach prowadzonej ankiety na temat zaproponowanego obszaru rewitalizacji Gminy Skwierzyna wpłynęły 42 formularze z opiniami i propozycjami rozwoju ww. obszaru. Wnioski w nich zawarte znajdują odzwierciedlenie w diagnozie pogłębionej obszaru rewitalizacji.

Przyjęty sposób konsultacji wypełnia ustawowe wymagania w zakresie konieczności stosowania form konsultacji społecznych. W przypadku prowadzonego procesu delimitacji było to zbieranie uwag w postaci papierowej i elektronicznej, jak również przeprowadzenie ankiety dotyczącej obszaru rewitalizacji oraz bezpośrednie spotkanie dla interesariuszy procesu rewitalizacji (zaawansowana metoda partycypacji).

2. Przystąpienie do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji

Podjęcie uchwały Nr LXIX/506/23 Rady Miejskiej w Skwierzynie z dnia 23 listopada 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Skwierzyna na lata 2024-2031 stanowiło formalne przystąpienie do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Skwierzyna na lata 2024-2031. Wykonanie uchwały powierzono Burmistrzowi Skwierzyny.

3. Otwarty nabór przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Otwarty nabór projektów do GPR został przeprowadzony w terminie 4 grudnia 2023 do 22 grudnia 2023 r. Propozycje przedsięwzięć rewitalizacyjnych można było zgłaszać w następujący sposób:

- w formie papierowej poprzez wypełnienie formularza zgłoszeniowego dostępnego on - line lub dostępnego w Urzędzie Miejskim w Skwierzynie,
- w formie elektronicznej, korzystając z dedykowanego linku do ankiety.

Wypełnione w formie papierowej formularze można było składać osobiście w siedzibie Urzędu Miejskiego Skwierzynie albo przesać listem na adres Urzędu Miejskiego Skwierzynie.

W dniu 12 grudnia 2023 r. w Urzędzie Miejskim w Skwierzynie odbyło się spotkanie warsztatowe na temat przedsięwzięć, jakie można zgłaszać do Gminnego Programu Rewitalizacji.

W ramach prowadzonego otwartego naboru nie wpłynęły propozycje projektów rewitalizacyjnych. W ostatecznym zestawieniu przedsięwzięć rewitalizacyjnych GPR znalazło się 16 kart projektowych. Wszystkie z nich zostały opracowane i przygotowane przez Urząd Miejski w Skwierzynie i jednostki gminne (Ośrodek Pomocy Społecznej w Skwierzynie, Ośrodek Sportu i Rekreacji w Skwierzynie, Skwierzyński Ośrodek Kultury w Skwierzynie, Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących im. Stanisława Lema w Skwierzynie, Dzienny Dom „Senior Wigor” w Skwierzynie). Następnie zostały zweryfikowane przez pracowników Urzędu Miejskiego w Skwierzynie i zakwalifikowane jako projekty rewitalizacyjne

4. Konsultacje projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Skwierzyna

Na każdym etapie prowadzonego procesu rewitalizacyjnego Urząd Miejski w Skwierzynie prowadził działania edukacyjno-informacyjne poprzez stały dostęp do informacji na temat rewitalizacji. Proces uspołecznienia opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Skwierzyna na lata 2024-2031 obejmował wymagane ustawowo formy konsultacji społecznych, jak i realizował zaawansowane metody konsultacji.

Tabela 40 Zastosowane formy konsultacji Gminnego Programu Rewitalizacji

Wyznaczenie OZ i OR (diagnoza delimitacyjna)	
→	zbieranie uwag w postaci papierowej,
→	zbieranie uwag w wersji elektronicznej,
→	badanie ankietowe (ankietyzacja mieszkańców),
→	bezpośrednie spotkania dla interesariuszy procesu rewitalizacji (zaawansowana metoda partycypacji).
Projekt Gminnego Programu Rewitalizacji	
→	zbieranie uwag w postaci papierowej,
→	zbieranie uwag w wersji elektronicznej,
→	otwarte spotkanie konsultacyjne (zaawansowana metoda partycypacji).

Źródło: opracowanie własne

14.2 Uspołecznienie wdrażania GPR

Podstawowym celem działań związanych z uspołecznieniem Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Skwierzyna na lata 2024-2031 jest dotarcie do jak najszerszej grupy beneficjentów i interesariuszy. Proces partycypacji społeczności lokalnej w realizacji GPR odbywać się będzie:

1. pośrednio - poprzez informowanie z wykorzystaniem strony internetowej gminy, mediów społecznościowych gminy, publikacje promocyjne i informacyjne oraz lokalną prasę,
2. bezpośrednio – podczas spotkań z mieszkańcami, przedstawicielami lokalnych środowisk oraz z organizacjami pozarządowymi, grupami nieformalnymi (dopuszczalna formuła zdalna).

Interesariuszami procesu rewitalizacji, w stosunku do których prowadzona będzie polityka komunikacji i informacji będą: mieszkańcy gminy, a zwłaszcza mieszkańcy obszaru rewitalizacji (w tym także poszczególne grupy społeczne, takie jak młodzież, seniorzy, osoby z niepełnosprawnościami itp.), lokalni przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe i grupy nieformalne.

W ramach rozpowszechniania informacji o Gminnym Programie Rewitalizacji podejmowane będą w szczególności takie działania jak:

- umieszczenie na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Skwierzynie dokumentu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Skwierzyna na lata 2024-2031,
- publikowanie informacji na stronie internetowej Urzędu Miejskiego oraz profilu Gminy na portalu społecznościowym o nowo realizowanych zadaniach w ramach GPR,
- współpraca z lokalnymi mediami mająca na celu informowanie opinii publicznej o przebiegu realizacji i wnioskach z monitorowania GPR.

Uspołecznienie wdrażania GPR będzie również realizowane z wykorzystaniem kooperacji pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi poprzez:

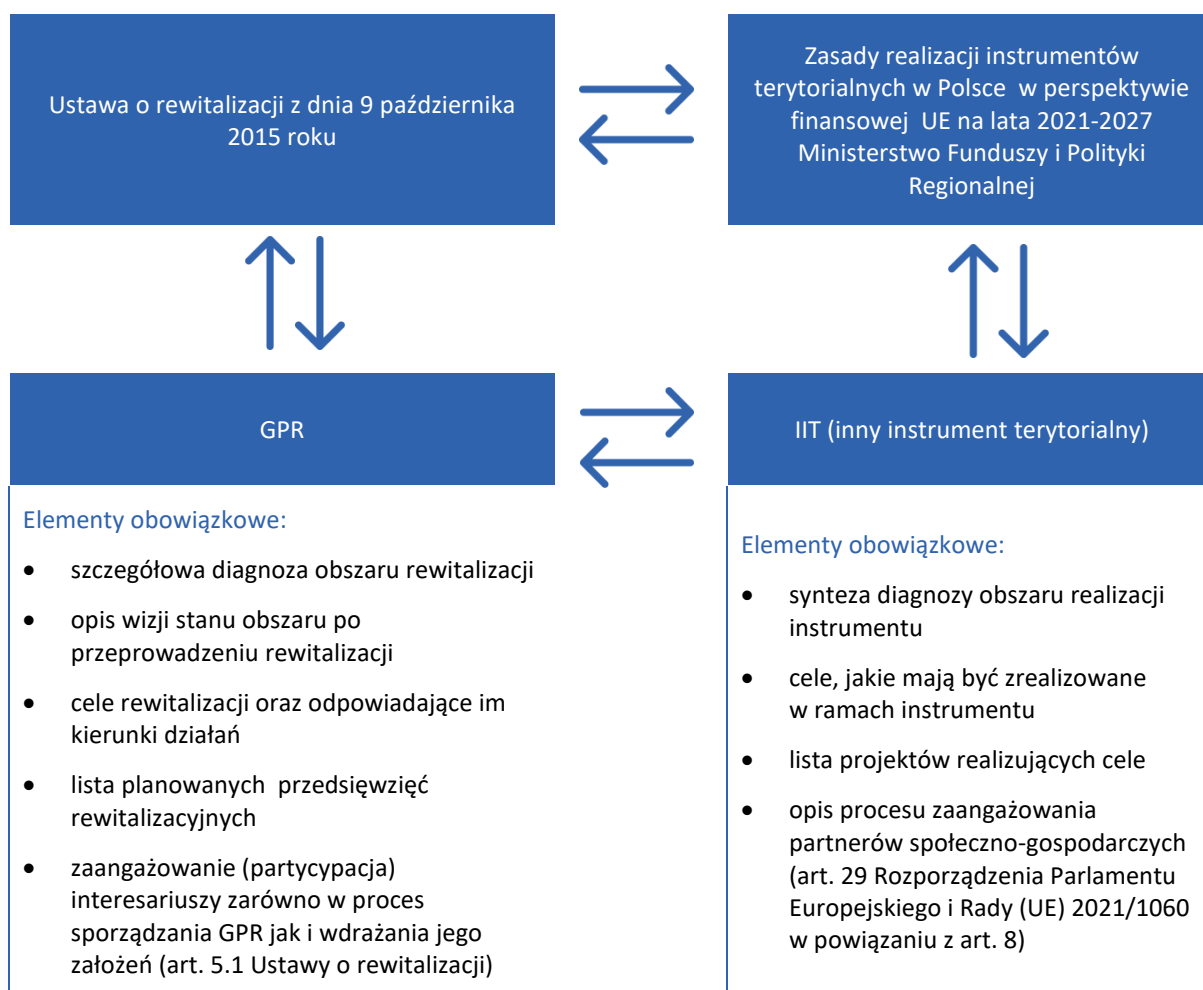
- przygotowywanie informacji bieżących z przebiegu wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Skwierzyna na lata 2024-2031,
- powołanie Komitetu Rewitalizacji składającego się z przedstawicieli różnych grup interesariuszy rewitalizacji (w terminie do 3 miesięcy od uchwalenia Gminnego Programu Rewitalizacji). Komitet stanowić będzie forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących prowadzenia i oceny rewitalizacji. Będzie on również pełnił funkcję opiniodawczą - doradcą Burmistrza Skwierzyny.
- publikację raportów z monitoringu.

Wymienione działania mają na celu aktywizację społeczną mieszkańców. W proces realizacji i wdrażania GPR zaangażowani zostaną wszyscy partnerzy, o których mowa w art. 8 ust. 1 rozporządzenia ogólnego, w tym m.in. właściwe podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie. Główną przesłanką realizującą ten postulat będzie możliwość udziału przedstawicieli tych podmiotów w Komitecie Rewitalizacji. Komitet Rewitalizacji stanowić będzie forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami Gminy Skwierzyna w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji. Udział w pracach Komitetu przedstawicieli organizacji pozarządowych, organizacji społecznych i grup nieformalnych działających na terenie Gminy Skwierzyna, pozwoli na zaangażowanie się przedstawicieli podmiotów partnerskich w realizowany proces rewitalizacji, a nadto pozwoli na wyrażanie opinii w zakresie wpływu realizowanych projektów na osoby i grupy zagrożone wykluczeniem społecznym.

15. GPR jako strategia IIT (inny instrument terytorialny)

Zgodnie z zapisami dokumentu „Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027” gminne programy rewitalizacji obligatoryjnie pełnią funkcję strategii IIT w odniesieniu do przewidzianych w nich działań finansowanych ze środków polityki spójności¹³. Poniższy schemat blokowy naświetla powiązania pomiędzy gminnym programem rewitalizacji, a strategią IIT jako szczególnym narzędziem dającym możliwość uzyskania środków z Funduszy Europejskich.

Rysunek 1 Powiązanie GPR i strategii IIT

Źródło: opracowanie własne na podstawie ustawy o rewitalizacji oraz Zasad realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027.

Regulacje wykonawcze Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej (Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027) wskazują, iż Gminny

¹³ Por. <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/zasady-realizacji-instrumentow-terytorialnych-w-polsce-w-perspektywie-finansowej-ue-na-lata-2021-2027>.

Program Rewitalizacji Gminy Skwierzyna na lata 2024-2031 stanowi jednocześnie strategię IIT, gdyż w dokumencie uwzględniono obowiązkowe elementy strategii IIT takie jak:

Tabela 41 Elementy obowiązkowe strategii IIT w odniesieniu do poszczególnych rozdziałów Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Skwierzyna na lata 2024-2031

Nr rozdziału GPR	Element obowiązkowy strategii IIT
4.	synteza diagnozy obszaru realizacji IIT wraz z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych;
5.	
6	
9.	lista projektów realizujących cele, o których mowa w pkt 2, wraz z informacją na temat sposobu ich wskazania oraz powiązania z innymi projektami;
8.	cele, jakie mają być zrealizowane w ramach IIT, ze wskazaniem wykorzystanego podejścia zintegrowanego, oczekiwanych wskaźników rezultatu i produktu powiązanych z realizacją właściwego programu;
13.	opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwe podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, podmioty działające na rzecz ochrony środowiska oraz podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem planu działań IIT

Źródło: opracowanie własne na podstawie Zasad realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027

Obowiązkowy element Strategii IIT jakim jest opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych koresponduje z obligatoryjnymi przepisami ustawy o rewitalizacji dotyczącymi uspołecznienia procesu tworzenia i wdrażania gminnego programu rewitalizacji. Ustawa o rewitalizacji definiuje katalog interesariuszy rewitalizacji, wskazuje obligatoryjne formy zaangażowania społeczności lokalnej w proces tworzenia i wdrażania GPR, a także określa katalog podmiotów uprawnionych do tworzenia komitetu rewitalizacji oraz udziału w procesie opiniowania GPR (w szczególności art. 5.1 – partycypacja społeczna, 6.1 – konsultacje społeczne, 7.1 – komitet rewitalizacji w powiązaniu z artykułem 2.2 – interesariusze rewitalizacji i artykułem 17.1 – proces opiniowania)¹⁴.

W zakresie procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oprócz standardowych technik partycypacyjnych (konsultacji społecznych, spotkań warsztatowych, zbierania uwag w postaci papierowej, ustnej i elektronicznej¹⁵) przeprowadzono również procedurę opiniowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Skwierzyna na lata 2024-2031.

¹⁴ Ustawa o rewitalizacji <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20210000485/T/D20210485L.pdf>

¹⁵ Szczegóły dotyczące prowadzonych działań partycypacyjnych zostały opisane w rozdziale 13.

Zgodnie z zapisami Ustawy o rewitalizacji projekt dokumentu skierowano do następujących podmiotów:

- zarządu właściwego powiatu – w zakresie zgodności ze strategią rozwoju powiatu,
- zarządu właściwego województwa – w zakresie zgodności z planem zagospodarowania przestrzennego województwa i strategią rozwoju województwa,
- właściwego wojewody – w zakresie zgodności z zadaniami rządowymi służącymi realizacji celu publicznego określonego w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami,
- właściwych organów wojskowych, ochrony granic oraz bezpieczeństwa państwa – w zakresie wymagań bezpieczeństwa i obronności,
- właściwego komendanta Państwowej Straży Pożarnej – w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- właściwego inspektora sanitarnego,
- właściwej gminnej komisji urbanistyczno-architektonicznej,
- operatorów sieci uzbrojenia terenu, w tym zarządców dróg oraz linii i terenów kolejowych,
- Krajowego Zasobu Nieruchomości, o którym mowa w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zasobie Nieruchomości (Dz. U. z 2020 r. poz. 1100 i 2127 oraz z 2021 r. poz. 11 i 223) – w zakresie sposobu zagospodarowania oraz przedsięwzięć związanych z nieruchomościami wchodzącymi w skład Zasobu Nieruchomości.

Ponadto, uwzględniając art. 29 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także w oparciu o przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej w powiązaniu z art. 8. zapewniono możliwość i włączono w proces przygotowania GPR następujących partnerów: władze lokalne i miejskie oraz instytucje publiczne, partnerów społecznych i gospodarczych, podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie. Wskazane podmioty miały 21 dni na wyrażenie swojej opinii z uwzględnieniem zasady milczącej zgody. Raport z procesu opiniowania zostanie opublikowany na stronie www.skwierzyna.pl oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Skwierzyna.

16. Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko

Zgodnie z ustawą z 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1029, 1260, 1261, 1783, 1846, 2185, 2687, z 2023 r. poz. 553), projekt gminnego programu rewitalizacji obowiązkowo podlega strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko (sooś), o ile wyznacza ramy dla późniejszej realizacji projektów mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

W dniu r. złożono wniosek do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim oraz do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wielkopolskim dotyczący odstąpienia od konieczności przeprowadzenia Strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Skwierzyna na lata 2024-2031.

Zgodnie z pismem o sygnaturą z dnia Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim oraz Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Gorzowie Wielkopolskim przekazali opinię wskazującą, że „stwierdza się brak potrzeby przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko ww. dokumentu strategicznego”.

17. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Skwierzyna na lata 2024-2031 nie przewiduje wprowadzenia zmian w uchwałach prawa lokalnego obowiązujących w Gminie Skwierzyna, w tym w Uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 Ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 725).

18. Zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

18.1 Specjalna Strefa Rewitalizacji

W ramach prowadzenia działań rewitalizacyjnych na podstawie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Skwierzyna na lata 2024-2031 nie przewiduje się wyznaczenia specjalnej strefy rewitalizacji.

18.2 Zmiany w dokumentach planowania i zagospodarowania przestrzennego

Przedsięwzięcia infrastrukturalne planowane w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Skwierzyna na lata 2024-2031 wywołują konieczność wprowadzenia zmian w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skwierzyna (Uchwała nr II/12/18 Rady Miejskiej w Skwierzynie z dnia 28 listopada 2018 roku w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Skwierzyna). Realizacja projektu pn: Rewitalizacja tzw. „Parku Róż” w Skwierzynie zaplanowanego na działce o nr 69/14 obręb 1 Skwierzyna, będzie wymagała zmian w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Skwierzyna w zakresie przeznaczenia terenu i warunkach jego zabudowy i zagospodarowania.

W związku ze zmianą ustawy o rewitalizacji oraz ustawy o planowaniu przestrzennym zachodzić będzie konieczność przygotowania tzw. planu ogólnego. Nie mniej w związku z tym, iż uchwała o wyznaczaniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Skwierzyna została podjęta 31.08.2023 r., stosuje się do przedmiotowego opracowania przepisy przejściowe.

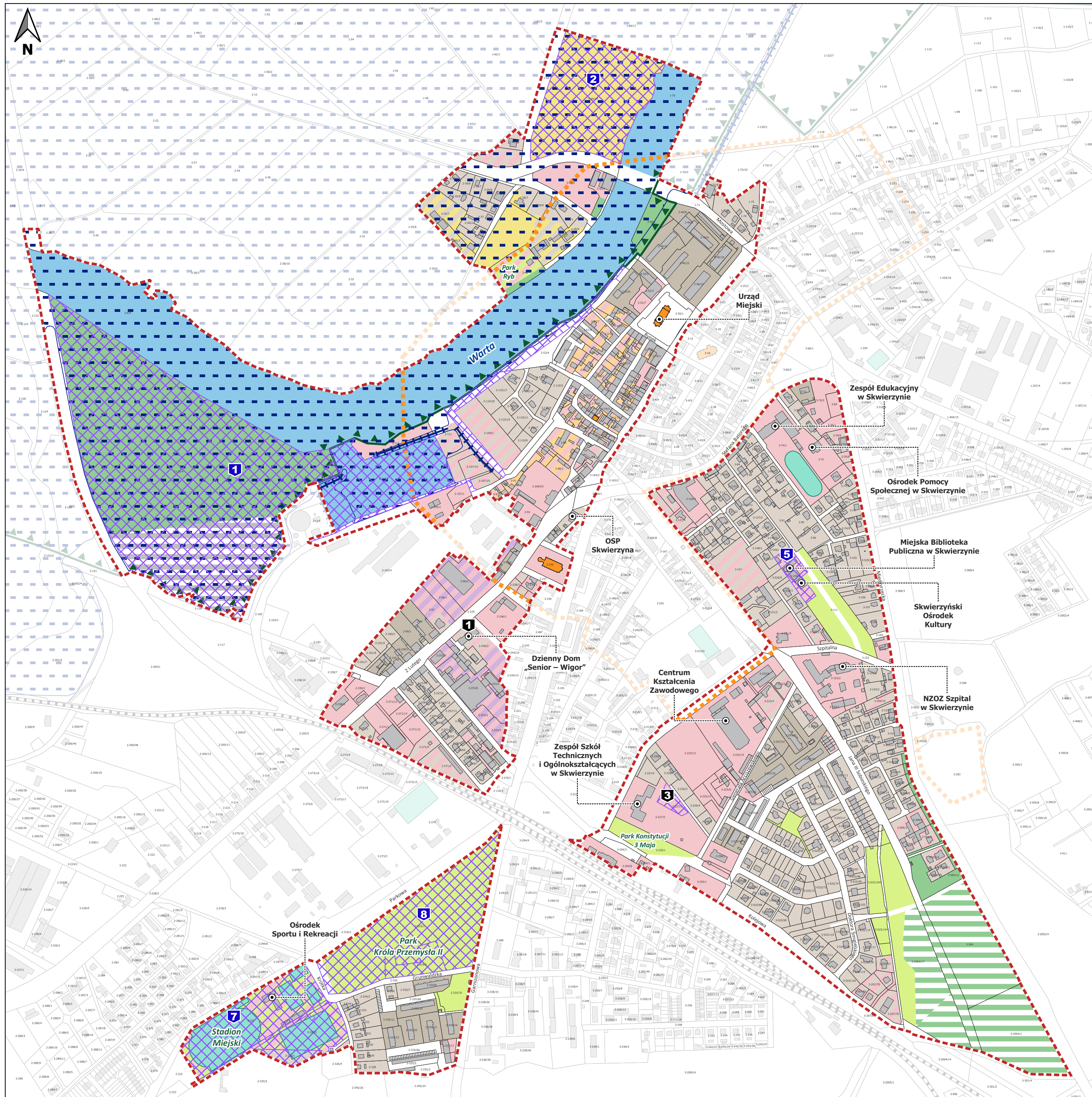
Realizacja projektu pn. Rewitalizacja tzw. „Parku Róż” będzie wymagała zmian w obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego miasta Skwierzyna, zatwierdzonym uchwałą Rady Miejskiej w Skwierzynie Nr XLI/335/10 z dnia 24 czerwca 2010 r., opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubuskiego Nr 91, poz. 1313 w dniu 21 września 2010r., zgodnie z którym teren ww. działki wchodzi w części w skład obszaru oznaczonego symbolem „RL1” – tereny rolne zagrożone powodzią, dla których ustala się warunki zagospodarowania i użytkowania rolniczego, bez prawa zabudowy, z wyjątkiem budowy budowli rolniczych, urządzeń i sieci infrastruktury technicznej, dopuszcza się realizację wydzielonej komunikacji drogowej, publicznej zgodnie z ustaleniami określonymi dla terenów „KD”, lub wewnętrznej. W związku z powyższym i planowanym zakresem rzeczowym projektu konieczna będzie zmiana przeznaczenia terenu w aktach planowania przestrzennego.

Spis tabel i grafik

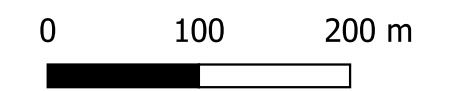
Tabela 1 Schemat celów strategicznych wraz z odpowiadającymi im kierunkami działań.....	10
Tabela 2 Komplementarność GPR z dokumentami na poziomie krajowym.....	11
Tabela 3 Podsumowanie analizy obszarów – sfera społeczna – standaryzowane wartości wskaźników.....	27
Tabela 4 Populacja i powierzchnia obszaru rewitalizacji w gminie Skwierzyna z podziałem na podobszary	39
Tabela 5 Wskaźniki demograficzne dla podobszaru rewitalizacji Skwierzyna I.....	43
Tabela 6 Dane o bezrobociu rejestrowanym na poziomie miasta, powiatu i całego kraju.....	43
Tabela 7 Wskaźniki sfery społecznej dla podobszaru rewitalizacji Skwierzyna I.....	45
Tabela 8 Wskaźniki dotyczące kapitału społecznego w podobszarze Skwierzyna I.....	46
Tabela 9 Wskaźniki sfery gospodarczej dla podobszaru rewitalizacji Skwierzyna I.....	47
Tabela 10 Wskaźniki sfery środowiskowej dla podobszaru rewitalizacji Skwierzyna I.....	49
Tabela 11 Wskaźniki sfery przestrzenno-funkcjonalne dla podobszaru Skwierzyna I.....	49
Tabela 12 Ocena aspektów przestrzenno-funkcjonalnych podobszaru Skwierzyna I.....	50
Tabela 13 Wskaźniki sfery technicznej dla podobszaru Skwierzyna I.....	51
Tabela 14 Drzewo problemów dla podobszaru Skwierzyna I.....	55
Tabela 15 Potencjały podobszaru Skwierzyna I.....	56
Tabela 16 Intensywność korzystania z pomocy społecznej przez mieszkańców podobszaru rewitalizacji Skwierzyna III.....	60
Tabela 17 Wskaźniki poziomu bezpieczeństwa publicznego w podobszarze Skwierzyna III.....	62
Tabela 18 Wskaźniki dotyczące kapitału społecznego w podobszarze Skwierzyna III.....	63
Tabela 19 Wskaźniki sfery gospodarczej dla podobszaru Skwierzyna III.....	65
Tabela 20 Wskaźniki sfery środowiskowej dla podobszaru Skwierzyna III.....	65
Tabela 21 Wskaźniki sfery przestrzenno-funkcjonalnej dla podobszaru Skwierzyna III.....	66
Tabela 22 Ocena aspektów przestrzenno-funkcjonalnych podobszaru Skwierzyna III.....	67
Tabela 23 Ocena stanu technicznej infrastruktury w podobszarze Skwierzyna III.....	68
Tabela 24 Drzewo problemów dla podobszaru Skwierzyna III.....	71
Tabela 25 Potencjały podobszaru Skwierzyna I.....	72
Tabela 26 Wskaźniki sfery społecznej dla podobszaru rewitalizacji Skwierzyna VI.....	74
Tabela 27 Wskaźniki sfery gospodarczej dla podobszaru rewitalizacji Skwierzyna VI.....	76
Tabela 28 Wskaźniki sfery przestrzenno-funkcjonalnej dla podobszaru Skwierzyna VI.....	77
Tabela 29 Drzewo problemów dla podobszaru Skwierzyna III.....	82
Tabela 30 Potencjały podobszaru Skwierzyna IV.....	83
Tabela 31 Logika zaplanowanej interwencji rewitalizacyjnej w formie tabelarycznej	100
Tabela 32 Komplementarność PR Gminy Skwierzyna oraz GPR Gminy Skwierzyna	146
Tabela 33 Matryca komplementarności – komplementarność przedsięwzięć z celami strategicznymi kierunkami działań ..	149
Tabela 34 Indykatywne ramy finansowe.....	156
Tabela 35 Indykatywne ramy finansowe.....	157
Tabela 36 Tabela monitoringu stanu wdrażania przedsięwzięć rewitalizacyjnych - wzór.....	162
Tabela 37 Zbiorcze wskaźniki produktu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	162
Tabela 38 Ramowy harmonogram realizacji GPR	165
Tabela 39 Wskaźniki monitoringu	166
Tabela 40 Zastosowane formy konsultacji Gminnego Programu Rewitalizacji	170
Tabela 41 Elementy obowiązkowe strategii IIT w odniesieniu do poszczególnych rozdziałów Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Skwierzyna na lata 2024-2031	173
Grafika 1 Podział gminy Skwierzyna na jednostki porównawcze	20
Grafika 2 Podział miasta Skwierzyna na jednostki	20
Grafika 3 Mapa poglądowa obszaru podobszaru Skwierzyna I.....	34
Grafika 4 Mapa poglądowa obszaru podobszaru Skwierzyna III.....	35
Grafika 5 Mapa poglądowa obszaru podobszaru Skwierzyna VI.....	36
Grafika 6 Podobszar rewitalizacji Skwierzyna I.....	41
Grafika 7 Podobszar rewitalizacji Skwierzyna I.....	42
Grafika 8 Podobszar rewitalizacji Skwierzyna III.....	58
Grafika 9 Podobszar rewitalizacji III.....	59
Grafika 10 Podobszar rewitalizacji Skwierzyna VI.....	72
Grafika 11 Podobszar rewitalizacji Skwierzyna VI - zagospodarowanie terenu.....	78
Grafika 12 Mapa zagrożenia powodziowego o wysokim prawdopodobieństwie wystąpienia na obszarze rewitalizacji.....	86

Grafika 13 Mapa zagrożenia powodziowego o średnim prawdopodobieństwie wystąpienia w obszarze rewitalizacji.	87
Wykres 1 Jaka jest skala problemu bezrobocia wśród mieszkańców podobszaru Skwierzyna I?	44
Wykres 2 Ocena możliwości rozwoju zawodowego i znalezienia pracy.	44
Wykres 3 Zagrożenie negatywnymi zjawiskami społecznymi w podobszarze Skwierzyna I zdaniem ankietowanych mieszkańców.	46
Wykres 4 Jak ocenia Pan/Pani warunki do prowadzenia działalności gospodarczej w podobszarze rewitalizacji Skwierzyna I.	48
Wykres 5 Zagrożenie negatywnymi zjawiskami społecznymi w podobszarze Skwierzyna III zdaniem ankietowanych mieszkańców.	61
Wykres 6 Zagrożenie zjawiskiem przestępczości na podobszarze Skwierzyna III.	62
Wykres 7 Jak ocenia Pan/Pani warunki do prowadzenia działalności gospodarczej w podobszarze rewitalizacji Skwierzyna VI.	76
Schemat 1 Etapy przygotowania części diagnostycznej GPR.....	37
Schemat 2 Problemy i potencjały sfery społecznej podobszaru rewitalizacji Skwierzyna I.	47
Schemat 3 Problemy i potencjały sfer pozaspołecznych podobszaru rewitalizacji Skwierzyna I.....	52
Schemat 4 Problemy i potencjały sfery społecznej podobszaru rewitalizacji Skwierzyna III.	64
Schemat 5 Problemy i potencjały sfer pozaspołecznych podobszaru rewitalizacji Skwierzyna III.....	69
Schemat 6 Problemy i potencjały sfery społecznej podobszaru rewitalizacji Skwierzyna VI.	75
Schemat 7 Problemy i potencjały sfer pozaspołecznych podobszaru rewitalizacji Skwierzyna VI.	80
Schemat 8 Logika zaplanowanej interwencji rewitalizacyjnej.	98
Schemat 9 Schemat integrowania działań rewitalizacyjnych.....	152
Schemat 10 Schemat organizacji procesu rewitalizacji	160

19. Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji

**PODSTAWOWE KIERUNKI ZMIAN
FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNICH
OBSZARU REWITALIZACJI
GMINY SKWIERZYNA**

SKALA 1:5000

Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne:

- 1** Modernizacja i wyposażenie I piętra budynku przy ul. 2-go Lutego 23 w Skwierzynie do pełnienia funkcji wspomagającej wobec potrzeb seniorów
- 3** Utworzenie Centrum Edukacji Historycznej, Dialogu i Kultury w budynku przy ul. Mickiewicza 1 w Skwierzynie

Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne:

- 1** Rozwój bazy turystycznej rzeki Warta
- 2** Rewitalizacja tzw. "Parku Róż" w Skwierzynie
- 5** Modernizacja i doposażenie Skwierzynskiego Ośrodka Kultury
- 7** Przebudowa i rozbudowa stadionu miejskiego zlokalizowanego na terenie Ośrodka Sportu i Rekreacji w Skwierzynie przy ul. Sportowej 1
- 8** Rewitalizacja Parku Króla Przemysła II w Skwierzynie

rewitalizacja przestrzeni publicznej

**Docelowa struktura funkcjonalno-przestrzenna
wg Miejscowego Planu Zagospodarowania
Przestrzennego:**

- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej
- tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej
- tereny zabudowy usługowej
- tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej
- tereny zabudowy śródmiejskiej
- tereny zabudowy produkcyjno-usługowej
- tereny usług sportu i rekreacji
- tereny zabudowy zagrodowej
- tereny wód powierzchniowych
- tereny rolne
- tereny zieleni parkowej
- tereny zieleni izolacyjnej
- tereny cmentarzy
- tereny lokalizacji infrastruktury technicznej

Pozostałe objaśnienia:

- granica obszaru rewitalizacji
- granice działek ewidencyjnych
- budynki
- budynki wpisane do rejestru zabytków
- obszary wpisane do rejestru zabytków
- linie kolejowe
- wały przeciwpowodziowe
- obszar szczególnego zagrożenia powodzią
- obszar chronionego krajobrazu
- place sportowe

Załącznik nr 2. Karta monitoringu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Niniejszy załącznik jest narzędziem monitorującym, w cyklu rocznym, bieżący postęp prac w ramach poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych wpisanych do Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Skwierzyna na lata 2024-2031. Raporty są sporządzane od momentu rozpoczęcia wdrażania GPR.

Na potrzeby monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Skwierzyna na lata 2024-2031 opracowano metodę oceny stopnia realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Jej założenia wynikają z zaleceń Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa dotyczących systemu monitorowania i oceny programów rewitalizacji. System monitorowania oparty został o procentowe wskaźniki realizacji przedsięwzięć, które wyglądają następująco:

- **100%** – przedsięwzięcie zakończone,
- **75%** – przedsięwzięcie w trakcie realizacji, przewidywany termin zakończenia jest krótszy niż 6 miesięcy,
- **50%** – przedsięwzięcie w trakcie realizacji, trwają postępowania przetargowe/procedury wyboru wykonawców, przewidywany termin zakończenia wynosi powyżej 6 miesięcy (na dzień dokonywania oceny),
- **25%** – przyznano dofinansowanie/podpisano umowę o dofinansowanie, umowę z wykonawcą zadania lub umowę na wykonanie dokumentacji projektowej/koncepcji,
- **10%** –przygotowywany jest wniosek o dofinansowanie lub wniosek został złożony i czeka na ocenę, przygotowanie koncepcji realizowanych zamierzeń (w przypadku inwestycji nie finansowanych ze źródeł zewnętrznych).
- **0%** – nie przystąpiono do realizacji przedsięwzięcia.

Powyższa, procentowa skala oceny realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest narzędziem do oceny zarówno przedsięwzięć o charakterze inwestycyjnym jak i społecznym.

STOPIEŃ REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH W OKRESIE SPRAWOZDAWCZYM					
Tytuł i numer przedsięwzięcia		Wydział/podmiot realizujący przedsięwzięcie	Stopień realizacji (%)	Opis wykonanych prac, podjętych działań	Wydatki poniesione na realizację i ich źródła
Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne					
P1	Modernizacja i wyposażenie I piętra budynku przy ul. 2 Lutego 23 w Skwierzynie do pełnienia funkcji wspomagającej wobec potrzeb seniorów				
P2	Rozszerzenie działalności Dziennego Domu „Senior – Wigor” w Skwierzynie				
P3	Utworzenie Centrum Edukacji Historycznej, Dialogu i Kultury w budynku przy ul. Mickiewicza 1 w Skwierzynie				
P4.	„Działajmy razem – młodzież z seniorami” – działania promujące dziedzictwo kulturowe i historyczne Skwierzyny				
Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne					
U1.	Rozwój bazy turystycznej rzeki Warta				
U2.	Rewitalizacja tzw. „Parku Róż” w Skwierzynie				
U3.	Cykl wydarzeń sportowych, rekreacyjnych, kulturalnych w Parku Róż				
U4.	Cykl wydarzeń sportowych, rekreacyjnych, kulturalnych w skwierzyńskim porcie				
U5.	Modernizacja i doposażenie Skwierzyńskiego Ośrodka Kultury				
U6.	Rozszerzenie oferty kulturalnej Skwierzyńskiego Ośrodka Kultury				

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Skwierzyna na lata 2024-2031

U7.	Przebudowa i rozbudowa stadionu miejskiego zlokalizowanego na terenie Ośrodka Sportu i Rekreacji w Skwierzynie przy ul. Sportowej 1				
U8.	Rewitalizacja Parku Króla Przemysła II w Skwierzynie				
U9.	Aktywna i wysportowana Skwierzyna				
U10..	Cykl wydarzeń sportowych, rekreacyjnych, kulturalnych w Parku Króla Przemysła II				
U11.	Aktywna integracja społeczno-zawodowa				
U12.	Rozwój usług społecznych				

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Skwierzyna na lata 2024-2031

Narzędziem monitoringu realizacji przedsięwzięć są wskaźniki produktu i wskaźniki rezultatu przypisane do poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w kartach projektowych. Poniższe zestawienie przedstawia syntetyczny zbiór tych wskaźników i służy raportowaniu i ocenie realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Skwierzyna na lata 2024-2031.

Wskaźnik	Wartość w roku sprawozdawczym (.....)	Wartość w roku docelowym (2031)	Stopień osiągnięcia wskaźnika (%)	Nr projektów
Wskaźniki produktu				
Liczba obiektów poddanych rewitalizacji		4		P1, P3, U5, U7
Liczba wspartych obiektów pełniących funkcje społeczne		2		P1, P3
Liczba wspartych obiektów pełniących funkcje kulturalne		2		P3, U5
Liczba zrewitalizowanych przestrzeni publicznych		3		U1, U2, U8
Liczba obiektów i przestrzeni o podniesionej atrakcyjności turystycznej		4		P3, U1, U2, U8
Powierzchnia zrewitalizowanego terenu		8,8075 ha		U2, U8
Liczba zorganizowanych wydarzeń (aktywizujących, kulturalnych, sportowych, edukacyjnych, międzypokoleniowych)		50		P2, P4, U3, U4, U6, U9, U10
Liczba osób objętych wsparciem w programie		80		U11, U12
Wskaźniki rezultatu				
Liczba osób korzystających ze zmodernizowanej infrastruktury		2600/rok		P1, P3, U5, U7
Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanej przestrzeni		1500/rok		U1, U8

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Skwierzyna na lata 2024-2031

Liczba osób uczestniczących w wydarzeniach		2100/rok		P2, P4, U3, U4, U6, U9, U10
Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po zrealizowaniu ścieżki wsparcia		20		U11
Liczba środowisk, w których zostały wprowadzone usługi asystenckie/opiekuńcze		10		U12
Liczba utworzonych mieszkań chronionych/wspomaganych		2		U12
Liczba osób korzystających z obiektu infrastruktury społeczno – kulturalnej		500/rok		U2